

23.

PROF. DR. OKAY BASAK

AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

İzmir Ekonomi Üniversitesi

18-20 NİSAN 2024 - İZMİR

BİLDİRİ KİTABI

23. PROF. DR. OKAY BASAK
AİLE HEKİMLİĞİ
ARAŞTIRMA GÜNLERİ
İzmir Ekonomi Üniversitesi
18-20 NİSAN 2024 - İZMİR

Aile Hekimliği Akademisi yayınıdır.
Nisan 2024

Aile Hekimliği Akademisi © 2024 Her hakkı saklıdır

DERNEK YÖNETİM KURULU

Prof.Dr. Okay Başak
Prof.Dr. Nafız Bozdemir
Prof.Dr. Serap Çifçili
Prof.Dr. Bektaş Murat Yalçın
Prof. Dr. Emine Neşe Yeniçeri
Doç. Dr. Özden Gökdemir
Doç. Dr. Sabah Tüzün
Doç. Dr. Olgu Yıldırım
Uzm. Dr. Gizem Linnili

KURULLAR

Onursal Başkan: Prof.Dr. Okay Başak

Düzenleme Kurulu

Kongre Başkanı: Prof.Dr Nilgün Özçakar
Kongre Başkan Yardımcısı: Doç.Dr. Özden Gökdemir
Üyeler: Prof.Dr. Tamer Edirne
Prof.Dr. Ayfer Gemalmaz
Prof.Dr. Haluk Mergen
Prof.Dr. Kurtuluş Öngel
Prof.Dr. Neşe Yeniçeri
Doç.Dr. Hakan Gülmez
Doç.Dr. Fatih Özcan
Doç.Dr. Funda Yıldırım

Yürütme Kurulu

Başkan: Doç.Dr. Özden Gökdemir
Üyeler: Prof.Dr. Hülya Parıldar
Doç.Dr. Hüseyin Elbi
Doç.Dr. Aslı Bayındır
Doç.Dr. Esra Meltem Koç
Doç.Dr. Yasemin Kılıç Öztürk
Doç.Dr. Gülseren Pamuk
Doç.Dr. Neslişah Tan
Doç.Dr. Nil Tekin
Doç.Dr. Nurdan Tekgül
Doç.Dr. Olgu Aygün
Uzm.Dr. Gizem Limmili

Bilimsel

Kurul

Başkan: Prof.Dr. Dilek Güldal

Üyeler:

Prof. Dr. Okay Başak
Prof.Dr. Nafiz Bozdemir
Prof.Dr. Erol Aktunç
Prof.Dr. Saliha Serap Çifçili
Prof.Dr. Çiğdem Apaydın Kaya
Prof.Dr. Erkan Melih Şahin
Prof.Dr. Arzu Uzuner
Prof.Dr. Emine Neşe Yeniçeri
Doç.Dr. Olgu Aygün
Doç.Dr. Aslı Bayındır
Doç.Dr. Hüseyin Elbi
Doç.Dr. Özden Gökdemir
Doç.Dr. Esra Meltem Koç
Doç.Dr. Yasemin Kılıç Öztürk
Doç.Dr. Gülseren Pamuk
Doç.Dr. Neslişah Tan
Doç.Dr. Nurdan Tekgül
Doç.Dr. Nil Tekin
Doç.Dr. Sabah Tüzün
Öğr.Gör.Uzm.Dr. Zeliha Yelda Özer
Öğr.Gör.Uzm.Dr. Ediz Yıldırım
Öğr.Gör.Uzm.Dr. Canan Tuz Yılmaz
Dr.Öğr.Üyesi Arzu Ayraller
Dr.Öğr.Üyesi Esat Veli Karakoç
Dr.Öğr.Üyesi Buğu Usanma Koban
Dr.Öğr.Üyesi Vasfiye Demir Pervane
Dr.Öğr.Üyesi Yılmaz Sezgin
Dr.Öğr.Üyesi Ülkü Sur Ünal
Uzm.Dr. Gizem Limnili
Uzm.Dr. Özge Tuncer Uçman

Bilimsel kurul önce unvan daha sonra soyadı sırasına göre listelenmiştir.

Değerli Meslektaşlarımız,

Prof.Dr. Okay Başak 23. Aile Hekimliği Araştırma Günleri'ni İzmir'de 19-20 Nisan 2024 tarihleri arasında Dokuz Eylül Üniversitesi ve İzmir Ekonomi Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştireceğiz.

Aile Hekimliği alanında araştırmayı geliştirmek, ulusal veriler sağlamak ve araştırma etkinliğini birinci basamağa yaymak amacı ile yılda iki kez gerçekleştirdiğimiz Araştırma Günleri'ne sizleri de bekliyoruz.

Araştırma Günleri programı iki güne yayılmış olarak; tamamlanmış çalışmaların yanı sıra proje, araştırma ve tez önerilerinin tartışılarak geliştirildiği bildiri oturumlarından oluşmaktadır. Bu oturumların aralarında yerli ve yabancı konuşmacılarımız konferanslar verecektir. Öncesinde ise yine araştırma alanındaki kurslarımız yer alacaktır.

Bu özlem ve heyecanla katılımınızı ve katkılarınızı bekliyoruz. İzmir'de buluşmak üzere...

Saygılarımla,

Prof. Dr Nilgün Özçakar
AHAG23 Başkanı

19 Nisan 2024, Cuma **Konferans Salonu**

- 09:00 - 09:30 **Açılış Konuşmaları ve Prof.Dr. Okay Başak Emeklilik Töreni**
- 09:30 - 10:15 **Konferans**
Oturum Başkanı: Prof.Dr. Nilgün Özçakar
Social Prescribing
Jo Robbins
Ulusal Sağlık Hizmetleri (NHS), İngiltere
- 10:15 - 10:30 **Ara**
- 10:30 - 12:10 **Devam Eden Araştırmalar Sözlü Bildiri Oturumu**
Oturum Başkanları: Prof.Dr. Neşe Yeniçeri, Doç.Dr. Özden Gökdemir
- DEA01 Türkiye’de Aile Hekimlerinin Kullandıkları Kanıta Dayalı Tıp (KDT) Kaynakları ve Bunların Birinci Basamağa Uygunluğu Hakkındaki Görüşleri: Bir Vinyet Çalışması
Saliha Serap Çifçili, Basel Elmasrı
- DEA02 AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE BAŞVURAN YETİŞKİNLERİN HİPERTANSİYON GELİŞİMİNİN ÖNLENMESİYLE İLGİLİ TUTUM VE DAVRANIŞLARI
Sedanur Hıraözlü Önal, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- DEA03 SOSYAL REÇETE YAZMA OLGUSUNU ANLAMAK: SOSYAL REÇETE YAZMA ÖLÇEĞİ GELİŞTİRİLMESİ
Hüseyin Elbi, Özgecan Elçi, Aynur Çetinkaya, Hüseyin Can, Fatih Özcan, Pemra Cöbek Ünalın
- DEA04 AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE BAŞVURAN KADINLARIN OSTEOPOROZ FARKINDALIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Büşra Eşmeli, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- DEA05 Üçüncü Basamak Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuruların Değerlendirilmesi, ilk sonuçlar
Zeynep Aslan Hişmioğulları
- 12:10 - 12:30 **Ara**

12:30 - 13:30

Bir Fikrim Var Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Nafiz Bozdemir, Prof.Dr. Serap Çifçili

BFV01

Ülkemizde doktor olmak yaşam süresini nasıl etkiler?

Doğukan Pira, Sarp Tatlıcıoğlu, Nedret Tuğba Kireker, Özden Gökdemir

BFV02

Tıp fakültesi 6. Sınıf öğrencilerinin beyin göçüne yönelik görüşleri ve ilişkili faktörler

Süleyman Çakır, Serpil Demirağ

BFV03

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran 18 Yaş Üzeri Hastalarda Aşı Karşıtlığı Ve Etkileyen Faktörler
Hüseyin Aldemir, Serpil Demirağ

BFV04

Sağlıklı yaşama, iyilik hali ve dönüşüme giden bir yol: Sanat terapisi uygulamaları

Sema Nur Şahin Arslan

13:30 - 14:30

Öğle Yemeği

14:30 - 14:45

AHAD Proje Sunumu

Prof.Dr. Dilek Güldal

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Arzu Uzuner

14:45 - 15:30

Konferans

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Okay Başak

Why is research with-in general practice important for patients and society?

Prof. Niels Kristian Kjaer

University of Southern Denmark, The Faculty of Health Sciences, Research Unit of General Practice, Danimarka

15:30 - 15:45

Ara

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 1. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Gökçe İşcan, Dr.Öğr.Üyesi Arzu Ayraller

P21

TÜRKİYE GENELİ AİLE HEKİMLİĞİ ASİSTANLARININ GİRİŞİMSEL RADYOLOJİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYİ

Süveybe Peker, Mustafa Gök, Serpil Demirağ

P73

Kilolu ya da Obez Psoriasisli Olguların Sağlıklı Kilo Vermeleri ve Yaşam Niteliğine Etkisi

Yankı Göksoy, Efe Gürbüz, Özden Gökdemir

P20

Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarının Dayanıklılığı Üzerindeki Üzerine Proje Önerisi

Özden Gökdemir, Oğulcan Çöme, Gülçin Çelik, Merthan Tunay, Vasfiye Demir Pervane

- P13 Üniversite Öğrencilerinde Tırnak Yeme Hastalığı (Onikofaji) Sıklığı Nedir? Nedenleri ve Çözümleri?
Berk Yılmaz, Cansu Yanık, Mert Yalçın, Burak Şafak, Aslı Karakılıç, Olgu Aygün, Özden Gökdemir, Nilgün Özçakar
- P32 TIP FAKÜLTESİ BİRİNCİ VE SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK AŞKI İLE YURT DIŞINDA ÇALIŞMA İSTEKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Gizem Limnili, Ekin Gedikoğlu, Elif Azra Öztürk, Elif Ezgi Göymen, Eylül Esensu Karadeniz, Ezgi Karagöz, Hasan Eren Çakır, İsmail Başar Varol, Melek Nur Orhan, Nilgün Özçakar
- P22 Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Depresyon ve Yalnızlık ile İlişkisinin Değerlendirilmesi
Burcu Sarıkulak, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç, Serap Öksüz
- P35 Genç Erişkinlerin Birinci Basamağa Başvuru Nedenleri
Y. Duygu Altıparmak, Tümay Sadıkoğlu, Ülkü Sur Ünal
- P10 Diyabetes Mellitus Tanılı Hastalarda Diyabetik Ayak Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi
Ceren Gülmez, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç, Serap Öksüz

15:45 - 17:30

Poster Oturumu – 2. Grup

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Pemra Cöbek Ünalın, Dr.Öğr.Üyesi Didem Aytimur

- P11 Palyatif bakım merkezinde bakım verenlerde duygusal zeka ile yaşam tatmini arasındaki ilişki
Fatma Altun, Yasemin Kılıç Öztürk
- P83 Aile Sağlığı Merkezi'ne Başvuran ve 24-60 Ay Aralığında Çocuğu Olan Annelerin Anne Sütü ve Bebek Beslenmesi Hakkındaki Bilgi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi
Emel Sert, Nilüfer Emre, Tamer Edirne
- P34 Menstrüasyon-alerjik rinit ilişkisi: Menstrüasyon döneminde alerjik rinit atağı gelişme ihtimali artıyor mu?
Ülkü Sur Ünal, Yüksel Duygu Altıparmak, Yasemin Doğan Kaya, Nazire Öncül Börekçi
- P43 Aile Hekimliği Asistanlarının Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Karşılaştıkları Dermatolojik Lezyonların Yönetimi Konusundaki Bilgi Ve Tutumları
Kaan Yurtcanlı, Pemra Cöbek Ünalın, Pınar Kocabaş
- P14 Akne Vulgarisli Hastaların e-Sağlıklı Beslenme Okuryazarlığı ile Beslenme Tutumlarının İncelenmesi
Tuğba Şen, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan
- P24 Aydın İli Efeler İlçesi Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran 18-65 Yaş Arası Bireylerin Human Papilloma Virüs (HPV) Bilgi Düzeyi, Tutum Ve Davranışlarının Değerlendirilmesi
Beyza Kurt Öztürk, Ayfer Gemalmaz
- P36 Pamukkale Üniversitesi Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastaların Akılcı Antibiyotik Kullanımı Hakkında Bilgi Düzeyleri
Emine Gül Yaman, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne

- P15 Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin Sağlıkta Şiddet Deneyimleri
Başak Sezgi Bezginsoy, Serpil Demirağ

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 3. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Hakan Gülmez, Dr.Öğr.Üyesi Canan Tuz Yılmaz

- P01 Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran Bireylerde Siberkondri Ciddiyet Düzeyi ve Etkileyen Faktörler
Bilge Sena İçöz, Serpil Demirağ
- P02 Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran Bireylerde Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve Etkileyen Faktörler
Şeyda Bilican, Serpil Demirağ
- P37 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ JİNEKOLOJİ POLİKLİNİĞİNDEKİ 18-49 YAŞ GEBE KALMAMIŞ KADINLARIN FOLİK ASİT BİLGİSİ VE FARKINDALIĞI
Orçun Ayaz, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- P38 Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastalarda Aile fonksiyonelliğinin Aile APGAR Skoru ile Değerlendirilmesi
Mehmet Emin Layık, Mehmet Tahir Dünder
- P23 Aydın İli Efeler İlçesi Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran Bireylerde Uyku Bozukluğu Prevalansı Ve Depresyon Riskiyle İlişkisi
Gizem Kahraman Ak, Melda Dibek Büyükdinç
- P33 AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEKİMLERİN SİGARA İÇME DURUMU VE SİGARA BIRAKMA DANIŞMANLIĞI KONUSUNDAKİ TUTUM VE DAVRANIŞLARINA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Candan Çalış Bozdağ, Melda Dibek Büyükdinç
- P03 Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran Bireylerde Akıllı Telefon Bağımlılığı Düzeyi Ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki
Burcu Erdoğdu, Serpil Demirağ
- P44 Yaklaşan Fırtına: Tirotoksikoz
Büşra Bilik Sezer, Mehmet Demir, Selim Sezer, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 4. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Neslişah Tan, Dr.Öğr.Üyesi Ayşen Mert

- P25 Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesine Başvuran 65 Yaş ve Üzeri Bireylerde Ağrı Varlığı ve İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi
Alper Kalender, Gülseren Pamuk
- P42 Delüzyonel Parazitöz Hastası: Olgu Sunumu
Tuğçe Seven Aydın
- P26 Denizli İl Merkezindeki Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarında Sağlıkta Şiddete Maruziyet Düzeyi ile Tükenmişlik Arasındaki İlişki
Halim Bayrakçı, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne

- P85 20-69 Yaş Arası Kadınların Meme Kanserinin Erken Tanısına Yönelik Bilgi Ve Davranışlarının Değerlendirilmesi
Lütfiye Burçe Bayrakçı, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- P04 Bir ASM'deki Tüm Diyabet Hastalarının Pnömonokok ve İnfluenza Aşısı Aşılama Düzeyleri
Ali Hüseyin Doğan, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan
- P05 Medikal Tedavisiz Takip Edilen Prediyabetik Hastaların Yaşam Tarzı Değişikliğine Uyumluluğu ile HbA1C Değişimi Korelasyonu
Kübra Erkek, Hakan Gülmez
- P12 Erişkin Bireylerde Kardiyovasküler Hastalık Riskinin Belirlenmesi
Ayşen Mert, Cem Yıldız, Zeynep Orhan, Mohammad Reza Najafi, Alper Sarı

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 5. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Nurdan Tekgül, Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Göktuğ Kılınçarslan

- P27 SBÜ İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ndeki Uzmanlık Öğrencilerinin Bilinçli Farkındalık ile Algılanan Stres Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi
Duygu Daldal, Yusuf Adnan Güçlü
- P45 Aile Hekimliğinde Nadir Görülen Hastalıklar: GAMT Eksikliği Olgusu
Pelin Arslan, Merve İmançer, Gizem Limnili
- P46 Birinci Basamağa Başvuran 65 Yaş ve Üzeri Bireylerde Kronik Hastalıkların Yaşam Doyumu ile İlişkisi
Merve Meydan, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- P28 Sağlıkta Şiddetin Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleğe Bakış Açısına ve Bölüm Seçimine Etkisi
Seray Özkunt Kaplan, Tamer Edirne, Aysun Özşahin, Nilüfer Emre
- P06 Aile Hekimliği Asistanlarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Mesleki Doyumlarının İlişkisi
Muhittin Cihan, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan
- P29 Denizli İl Merkezindeki Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran 18-49 Yaş Arası Kadınlarda Üriner İnkontinans Bilgi Düzeyi Ve Sıklığının Belirlenmesi
Büşra Tatar, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- P47 Birinci Basamakta Takip Edilen Gebelerin Gebelik Dönemindeki Egzersizler Hakkında Bilgileri Ve Davranışları
Hanife İnal, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- P07 Dahili ve Cerrahi Bilimlerdeki Araştırma Görevlilerinin Etkili İletişim Becerileri Açısından Karşılaştırılması
Fazilet Yorgancıoğlu, Hüseyin Can

15:45 - 17:30

Poster Oturumu – 6. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Olgu Aygün, Dr.Öğr.Üyesi Melda Dibek Büyükdinç

- P08 Aydın İli Efeler İlçesinde Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran Çocuklarda Maruz Kalınan Pasif İçicilik Durumu İle Akut Solunum Yolu Enfeksiyonu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Canan Yıldız, Melda Dibek Büyükdinç
- P31 Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 25 Nolu Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne Başvuran Erişkinlerin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ve İlişkili Faktörler
Merve İtir Yağmuroğulları, Ayfer Gemalmaz
- P41 Sağlık Alanında Eğitim Alan Üniversite Öğrencilerinde Ortoreksiya Nervoza ile Depresyon Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Rukiye Şahin Çelikyürek, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- P40 Denizli İl Merkezinde Yaşayan 9-18 Yaş Çocuğu Olan Ebeveynlerin HPV ve HPV Aşısı Bilgi Düzeyleri ve Yaklaşımlarının Araştırılması
Şeyma Kartal, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
- P60 Boş Zaman Aktivitelerinin Kadınlarda Yaşlanma Anksiyetesi Üzerine Etkisi
Buğu Usanma Koban
- P09 Sosyal medya bağımlılığı
Nilay Sahrı, Özden Gökdemir
- P64 Yenidoğan döneminde görülen konak ve ilerleyen aylarda gelişen çevresel ve besin alerjileri ilişkisi
M Buğrahan Acar, Gökçe Lara Bodur, Özden Gökdemir
- P17 Aydın İli Efeler İlçesi Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarına Başvuran Bireylerin Kansere Tarama Testlerini Yaptırma Oranları ve Etkileyen Faktörler
Nurselin Karabulut, Melda Dibek Büyükdinç

15:45 - 17:30

Poster Oturumu – 7. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Aslı Bayındır, Dr.Öğr.Üyesi Ediz Yıldırım

- P67 Anksiyete ile Somatik Semptom ve İlişkili Bozukluklar Arasındaki Neden-Sonuç İlişkisi: UK Biobank Mendelian Randomizasyon Çalışması
Mehmet Göktuğ Kılınçarslan, Erkan Melih Şahin
- P18 Birinci Basamakta Takipli 1-5 Yaş Arası Çocuklarda Baldır Çapı Ölçümü İle Beslenme Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi
Zehra Bilbay, Hüseyin Can
- P30 Bir Aile Sağlığı Merkezine Başvuran 45 Yaş ve Üzeri Bireylerde Osteoporoz Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi
İrem Ertuğrul, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç
- P19 İzmir Şehir Hastanesi Aile Hekimliği Poliklinikleri 'ne Başvuran Hastaların Kronik Hastalık Varlığı ve Maddi Kaygı Ölçeği İlişkisinin Saptanması
Berkan Sarı, Nurdan Tekgül
- P77 Birinci Basamakta Defansif Tıp Uygulamaları Ölçek Geliştirme Çalışması
Mehmet Demir, İrfan Yurdabakan, Tolga Günvar

- P62 Yaşlı Bireylerde Diyabet Yükü İle Psikolojik İyi Oluş Hali Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Emre Vural, Şeyma Ünüvar, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan
- P70 Aydın İli Efeler İlçesi Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarında Görev Yapan Aile Hekimlerinin Akılcı Antibiyotik Kullanımı Ve Hastalara Yaklaşımına Etkisi
Müzeyyen Akın, Melda Dibek Büyükdinç

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 8. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Sabah Tüzün, Dr.Öğr.Üyesi Gizem Limnili

- P66 PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASTROSTOMİ SONRASI MORTALİTE, KOMPLİKASYONLAR VE YAŞAM KALİTESİNİN ARAŞTIRILMASI
Aslı Bayındır, Özge Tuncer, İbrahim Eryılmaz
- P61 EVDE SAĞLIĞA KAYITLI 65 YAŞ ÜZERİ HASTALARDA ANEMİ SIKLIĞI VE İLİŞKİLİ DURUMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
Emre Köktaş, Özge Tuncer
- P88 İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Çalışan Asistan Hekimlerde İş Stresi
Merve Alban, Kurtuluş Öngel
- P58 Kuzguna Yavrusu Şahin Mi Gözükür? Ebeveyleerin Çocuklarının Vücut Ağırlığı ve İştahı Hakkındaki Algılarının Ölçümü
Yeşim Uncu, Ayşe Nesibe Köroğlu
- P63 Motivasyonel Görüşme Tekniği Ve Sms Uygulamasının Mamografi Çektirmeye Etkisinin Karşılaştırılması: Kontrollü Müdahale Çalışması
Gamze Bastem, Arzu Uzuner
- P75 Bursa Uludağ Üniversitesi Hastanesi Sağlık Çalışanlarında Post-Covid Sendromu Semptom ve Bulgularının Görülme Sıklığı
Alis Özçakır, Canan Tuz Yılmaz, Elzem Nur Gül

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 9. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Elif Ateş, Dr.Öğr.Üyesi Serap Öksüz

- P71 Sigarayı Bırakmış Kişilerin Sigaraya Maruziyet Yükünün ve Sigarayı Bıraktıktan Sonra Geçen Sürenin Solunum Fonksiyon Kapasiteleri Üzerine Etkisi
Seda Nur Korkmaz Özyılmaz, Ülkü Sur Ünal
- P65 On Sekiz Yaş Altı Çocuğu Olan Annelerin, Çocuklarına Human Papillomavirus Aşısını Yaptırma Kararını Etkileyen Faktörler Kız ve Erkek Çocuklar İçin Birbirinden Farklı Mıdır?
Gözde Akdeniz, Tolga Günvar
- P57 Bir Palyatif Bakım Merkezinde Verilen Hizmetlerin Aile Hekimliği Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi
Aylin Demirci, Nil Tekin
- P76 Annenin Eğitim Durumuna Göre 6-18 Aylık Bebeklerde Ekran Süresinin Değerlendirilmesi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Feride Akşehir Taşdemir, Gizem Limnili, Azize Dilek Güldal

- P50 Tip 2 Diabetes Mellitusu Olan ve Olmayan Bireylerde Uyku Kalitesinin Değerlendirilmesi
Merve Alban, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç, Serap Öksüz
- P53 Covid-19 Fırtınası: Bir Üniversite Hastanesinin Sağlık Çalışanlarının Bu Fırtınadan Etkilenme Durumlarının Retrospektif Analizi
Canan Tuz Yılmaz, Alis Özçakır
- P68 Bir Üçüncü Basamak Hastaneye Başvuran Hastalarda Ortoreksiya Nervosa Sıklığı ve Cinsiyet ile İlişkisi
Melike Hazal Yıldız, Serap Akyüz Öksüz, Gülseren Pamuk

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 10. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Fatih Özcan, Dr.Öğr.Üyesi Zeliha Yelda Özer

- P79 Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesine Başvuran Sigara İçen Bireylerin Sağlık Okur Yazarlığı Düzeylerinin Sigara Bırakma Niyeti Üzerine Etkisi
Serap Öksüz, Batuhan Boz, Gülseren Pamuk
- P84 Bir Eğitim Araştırma Hastanesi Pediatri Polikliniğine Başvuran 0-6 Yaş Çocukların Ebeveynlerinin Özel Aşılar İle İlgili Bilgi ve Sağlık Okuryazarlık Düzeylerinin Değerlendirilmesi
Feyza Nur Özkan, Esra Meltem Koç, Gülseren Pamuk
- P69 Birinci Basamakta Kolon Kanseri Taramasına Yönelik Düşünceler: Bir Nitel Araştırma
Oğulcan Çöme, Merve Saniye İmançer, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar
- P80 Bir Aile Sağlığı Merkezindeki Gaitada Gizli Kan Tetkiki Pozitif Olan Kişilerde Kolorektal Kansere İnsidansı
Ümran Demir, Canan Tuz Yılmaz, Alis Özçakır
- P52 İlkokul Çağındaki Çocuklarda Göz Kırama Kusurları ve Ambliyopi: Retrospektif Göz Sağlığı Analizi
Yasemin Özkaya, Buket Aras Cırık, Emre Özkaya
- P59 Sağlıklı Yetişkinlerde Sigara Kullanımı ve Egzersiz Şiddetinin İnflamatuar Belirteçler Üzerine Etkileri
Berk Can Kızılyaka, Gökçe İşcan, Funda Yıldırım Baş
- P78 45 Yaş ve Üzerindeki Kadınlarda Üriner İnkontinans Sıklığı ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi
Selin Karpuz, Esra Meltem Koç, Gülseren Pamuk
- P72 Gelecek Yakın, Peki Aile Hekimleri Hazır mı?
Serap Nabhan, Züleyha Alper

15:45 - 17:30

Poster Oturumu - 11. Grup

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Hüseyin Elbi, Dr.Öğr.Üyesi Ülkü Sur Ünal

- P54 Adölesan Skolyoz Hastalarının Tanı Alma Sürecinde Birinci Basamak Hekimlerinin Rolü
Filiz Yıldız, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar
- P89 Bağırsak mikrobiyotasının immün yanıt ve immünoterapi üzerindeki etkisi
Nuseybe Akbal, Sevgi Kalkanlı Taş
- P51 Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerinde Kayıtlı Okul Öncesi Çocuklarda Obezite Sıklığı ve Etkileyen Faktörlerin Kesitsel Olarak İncelenmesi
Saadet Şeyma Kaya, Serkan Şen, Gizem Limnili
- P55 Erişkinlerin E-Sağlık Okuryazarlığı Durumu ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişki
Tuğçe Yüksel, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar
- P48 Kronik Omuz Ağrısında ve subaktomial sıkışma sendimunda Ev Egzersizleri ve Postür Düzeltici Kullanımının Skapula Yüksekliğine ve fonksiyonel sonuçlara Etkisinin Değerlendirilmesi: Aile Sağlığı Merkezinde Bir Çalışma
Başar Başcı, Mustafa Alkan, Şahin Meşin, Nilgün Özçakar
- P74 "KAÇ YAŞINDA HİSSEDİYORSUNUZ?" SORUSUNUN ETKİ VE YARARLARI KONUSUNDA HEKİMLERİN DEĞERLENDİRMELERİ
Tevfik Tanju Yilmazer
- P87 TOPLUMDA FONKSİYONEL KAPASİTENİN DEPRESYON – MORTALİTE İLİŞKİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ARACILIK ANALİZİ ÇALIŞMASINDA ÖN BULGULAR
Mehmet Göktuğ Kılınçarslan, Birol Çıbık, Erkan Melih Şahin, Büşra Nur Kırıkçioğlu
- P16 Palyatif Bakım Merkezi Enfeksiyon Odağı Değil, Enfeksiyon İle Mücadele Merkezidir
Aslı Bayındır, Nuray Gök

17:30 - 18:00

Kapanış

20 Nisan 2024, Cumartesi
Konferans Salonu

09:30 - 11:00

Bir Fikrim Var Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Güzin Zeren Öztürk, Doç.Dr. Tolga Günvar

BFV05

Türkiye’de Aile Hekimliği Uzmanlık Tezlerinin Eğitim Müfredatı Ve Çekirdek Yeterlilikler Açısından Değerlendirilmesi

Harun Aydın, Hande İleri, Yasemin Kılıç Öztürk

BFV06

Fibromiyaljide Yoga Ve Non Steroid Antiinflamatuvar İlaç Tedavisinin Üstünlüğünün Karşılaştırılması

Peyruze Sincar, İlayda Ceylan Emre, Leyla Nazlı, Dilek Güldal

BFV07

Aydın İli Efeler İlçesinde Görev Yapan Aile Hekimlerinin Tüberküloz Hastalığı ve Doğrudan Gözetimli Tedavi Uygulamaları Hakkında Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Seda Nur Yavuz, Melda Dibek Büyükdinç

BFV08

Evde Sağlığa Kayıtlı 65 Yaş Üzeri Hastalarda Disfaji Sıklığı Ve Depresyon İlişkisinin Araştırılması

Özge Tuncer, Efecan Tufan

BFV10

Birinci Basamakta Akılcı Laboratuvar Kullanımına Yönelik Bir Araç Geliştirmek ve Uygulanabilirliğini Değerlendirmek Amaçlı bir Vinyet Çalışması

Özge Acar, Mehmet Akman, Saliha Serap Çifçili

BVF09

Birinci Basamakta Subklinik Hipotiroidinin ve L-Tiroksin Kullanımının Gebelik Sürecine, Doğuma ve Bebeğin İki Yaşına Kadar Olan Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Yasemin Doğan Kaya, Nazire Öncül Börekci, Ülkü Sur Ünal, Yüksel Duygu Altıparmak

11:00 - 11:20

Ara

11:20 - 13:00

Tamamlanmış Araştırmalar Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Kurtuluş Öngel, Doç.Dr. Gökçe İşcan

TA01

Covid-19 Pandemisi Öncesi Ve Sonrası Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Aşı Tutumları

Vasfiye Demir Pervane, Pakize Gamze Erten Bucaktepe, İsmail Yıldız, Serdar Kardeş, Semih Erdal Tekay, Yıldız Atik, Emel Baran, Mahmut Baran, Tahsin Çelepkolu

TA02

Aşı Karşıtlığında Sağlık Sistemine Güvensizlik ve Kadercilik Eğiliminin Değerlendirilmesi

Ziya Ağır, Melike Mercan Başpınar, Okcan Basat

TA03

Bireylerin E-Sağlık Okuryazarlık Düzeyleri ve E-Nabız Kullanım Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Veli Alperen Yılmaz, Azize Dilek Güldal, Mehtap Kartal, Gizem Limnili

TA04

Hekim Önsezisi Anketi’nin Türkçe’ye Uyarlanması

Hüseyin Elbi, Neslişah Tan, Sıdıka Ece Yokuş, Fatih Özcan, Vildan Mevsim, Erik Stolper

TA05

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1 Öğrencilerinin Tıp Fakültesini Tercih Etme Sebepleri ve Hekimlik Mesleği ile İlgili Görüşleri
Melike Tüner, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne

13:00 - 14:00

Öğle Yemeği

14:00 - 14:45

Konferans

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Nafiz Bozdemir

Geçiş Dönemindeki Sağlık Sistemlerinde Birinci Basamağın Organizasyonu: Teorik Çerçeve ve Pratik Odaklı Bilimsel Kanıtların Yeterliliği

Prof.Dr. Mehmet Akman

Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD., İstanbul

14:45 - 15:00 **Ara**

15:00 - 16:00

Tamamlanmış Araştırmalar Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Vildan Mevsim, Doç.Dr. Elif Ateş

TA06

Kır-Kent Özellikteki Bir İlçede Yaşayan 80 Yaş Üstü Bireylerin Yaş Algısı ve İşlevsellik Durumları

Pınar Kocabaş, Pemra Cöbek Ünal

TA07

DOKTOR GİYİM TARZI HAKKINDA HASTALARIN GÖRÜŞLERİ

Muhammet Emin Aydın, Tolga Günvar

TA08

Araştırma Görevlisi Hekimlerin, Aile Sağlığı Merkezlerinde Verilen Koruyucu Hekimlik Hizmetlerinden Bir Kısmı İle İlgili Tutum Ve Davranışlarının Değerlendirilmesi İçin Ölçek Geliştirilmesi

Muhittin Akdemir, Erol Aktunç

16:00 - 16:15

Ara

16:15 - 17:15

Bir Fikrim Var Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Neslişah Tan

BFV17

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne Başvuran Erişkinlerin Akdeniz Diyetine Uyum Düzeyi ile Depresif Semptomlar Arasındaki İlişki

İmge Reyhanoğlu, Ayfer Gemalmaz

BFV18

BİR AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE KAYITLI BİREYLERDE HAYATIN TEMELLERİ 8 YAKLAŞIMI İLE YAPILAN EĞİTİMİN KARDİOVASKÜLER RİSK BİLGİ DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ

Bünyamin Furkan Pala, Ülkü Sur Ünal, Saliha Serap Çifçili

- BFV1 AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AİLE HEKİMLİĞİ ANABİLİM DALI BİRİMLERİNE BAŞVURAN HASTALARDA GETAT KULLANIMI VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ DÜZEYİ
Şahika Peçen, Serpil Demirağ
- BFV20 AİLE HEKİMLİĞİ POLİKLİNİĞİNDE REÇETE EDİLEN PROTON POMPA İNHİBİTÖRLERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ
Zeynep Nur Bozer, Hakan Gülmez

17:15 - 17:30

Kapanış Oturumu

20 Nisan 2024, Cumartesi

E1 Salonu

09:30 - 11:00

Bir Fikrim Var Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Erkan Melih Şahin, Doç.Dr. Fatih Özcan

- BFV11 Primer Dismenoresi Olan 18-25 Yaş Arasındaki Kadınlarda Düzenli Su Alımının Dismenore Şiddeti Üzerine Etkisi
Gizem Atik, Tolga Günvar
- BFV12 Ergenlerde Yeme Bozukluğu ve Beden Dismorfik Bozukluğu Arasındaki İlişki
Cansu Özhan, Nurdan Tekgül
- BFV13 Madde Bağımlılığını Önlemek İçin Ne yapılabilir?
Buse Zengin, Yaşar Tanker, Özden Gökdemir
- BFV14 Ailevi Akdeniz Ateşi: Kolşisin ve Kardiyovasküler Sistem Üzerine Uzun Dönem Etkileri
Yunus Emre Okudan, Özgenur Sabancı, Özden Gökdemir
- BFV15 Eş Sosyotelizminin (Phubbing) Depresyon ve Aile İşlevselliğiyle İlişkisi
Dilan Onur, Z. Yelda Özer
- BFV16 İzmir Şehir Hastanesi Acil Servisi Yeşil Alana Başvuran Hastaların Aile Sağlığı Merkezlerini Atlama Sebepleri, Bunu Etkileyen Faktörler ve Bu Durumun Acil Servise Yüğü
Aleyna Uçar, Olgü Aygün

11:00 - 11:20

Ara

11:20 - 13:00

Devam Eden Araştırmalar Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Erol Aktunç, Doç.Dr. Nil Tekin

- DEA06 Serebrovasküler Olay Sonrası İmmobil Olan Hastalarda Malnütrisyon Değerlendirilmesi: Evde Sağlık Hizmetleri Örneği
Gizem Çetinyol, Özge Tuncer
- DEA07 HSP 202 (İnsan Toplum Gezegen IV) Eğitim Programı içinde Sağlık Hukuku Eğitimi

Özden Gökdemir, Zeynep Şişli

DEA08 Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesine Başvuran 65 Yaş ve Üzeri Bireylerde Düşme Korkusu ve Günlük Yaşam Aktiviteleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Hatice Nur Çapraz, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç, Serap Öksüz

DEA09 Denizli İl Merkezinde Birinci Basamağa Başvuran Birinci Trimester Gebelerde Folik Asit Takviyesi Kullanımı Hakkında Bilgi Ve Davranışlarının Belirlenmesi
Gülsüm Akkeçeli, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne

13:00 - 14:00

Öğle Yemeği

15:00 - 16:00

Tamamlanmış Araştırmalar Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Prof.Dr. Çiğdem Apaydın Kaya, Doç.Dr. Gülseren Pamuk

TA12 ÇOK KISA BİR SİGARA BIRAKMA GİRİŞİMİNİN AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİNDE ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: PRAGMATİK RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Yiğit Yağcı, Melda Dibek Büyükdinç, Okay Başak

TA09 Sosyal Kırılma Ölçeği 8-Maddeli Formu'nun Türkçe Dil Uyarlaması

Merve Vatansever Balcan, Yusuf Görgülü, Hüseyin Can, Fatih Özcan, Aynur Çetinkaya, Hüseyin Elbi

TA10 Alternatif Burun Deliği Solunum Tekniğinin Migren Benzeri Baş Ağrılarının Sıklığı ve Şiddeti Üzerine Etkisi

Oğulcan Çöme, Gizem Limnili, Azize Dilek Güldal

16:00 - 16:15

Ara

16:15 - 17:15

Tamamlanmış Araştırmalar Sözlü Bildiri Oturumu

Oturum Başkanları: Doç.Dr. Tolga Günvar, Doç.Dr. Özden Gökdemir

TA11 Evde sağlık hizmeti alan yaşlılarda kısa dönem mortalite ve mortalite ile ilişkili faktörler: Retrospektif bir kohort çalışması

Meltem Aydın Taban, Çiğdem Apaydın Kaya

TA13 DEPRESYON VE ANKİSYETİNİN HUZURSUZ BACAK SENDROMU ŞİDDETİ İLE İLİŞKİSİNDE SOMATİZASYONUN MEDIATÖR ETKİSİ

Mehmet Göktuğ Kılınçarslan, Özgül Ocak, Erkan Melih Şahin

TA14 Makine Öğrenmesi İle Hipertansiyon Olma Riskinin Öngörülmesi

Gamze Keser Ünsal, Gökçe İşcan, Funda Yıldırım Baş

17:15 - 17:30

Kapanış Oturumu

SÖZLÜ SUNUM

ÖZETLERİ

(Sunum tipine göre listelenmiştir)

BFV01

Ülkemizde doktor olmak yaşam süresini nasıl etkiler?

Doğukan Pira¹, Sarp Tatlıcıoğlu², Nedret Tuğba Kireker³, Özden Gökdemir²

¹ Hatay Reyhanlı Devlet Hastanesi

² İzmir Ekonomi Üniversitesi / Tıp Fakültesi

³ Akdeniz Üniversitesi / Tıp Fakültesi

Giriş: Türkiye İstatistik Kurumu, 2020-2022 verilerine göre ülkemizde doğuştan beklenen yaşam süresi 77,5 yıl olarak belirtilmiştir. Doğuştan beklenen yaşam süresi, yeni doğmuş bir bireyin mevcut ölümlülük risklerine maruz kaldığında yaşaması beklenen ortalama yıl sayısı olarak tanımlanır. Türkiye'de, 2019-2021 döneminde bu süre 77,7 yılken, 2020-2022 döneminde ise 77,5 yıla gerilediği gözlenmiştir.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hayat-Tablolari-2020-2022-49726>

Sağlığın korunması ve geliştirilmesi konusunda etkin donanımlı olarak yetiştirilen ve etkin biçimde görev olan doktorların, ülkemizde yaşam süreleri ve yaşam niteliklerinin nasıl olduğunu belirlemek bu çalışmanın amacıdır. Olumlu yönlerin belirlenmesi yanı sıra geliştirilmesi gereken koşulların belirlenip çözüm önerileri sunulması hem doktorların hem de toplumun sağlığının iyileştirilmesini sağlayacaktır.

Yöntem: 2019-2021 ile 2020-2022 verileri karşılaştırılması planlanmaktadır. Hem niteliksel hem de niceliksel araştırma planı uygulanması öngörülmektedir. Araştırmacıların bilimsel kaynaklardan yararlanarak hazırlayacakları sormacaların yanı sıra ölçek kullanılması da düşünülmektedir.

Çalışma planlama aşamasındadır.

Sorular:

- 1) Kayıtlı verilerin kullanılması ne kadar sağlıklı sonuç edinilmesini sağlayabilir?
- 2) Basına yansıyan sağlık çalışanı intihar haberleri yanı sıra hasta ve/ya hasta yakınları tarafından tehdit / dayak / saldırı gibi olumsuz durumlar, çalışmaya alınmalı mı-alınmalı ise adli kayıtlardan yararlanılması uygulanabilir bir yöntem olabilir mi?
- 3) Kişisel ve kurumsal dayanıklılık açısından hangi ölçekler kullanılmalı?

Anahtar Kelimeler: yaşam niteliği, direnç, mortalite, morbidite, doktor olmak

BFV02

Tıp fakültesi 6. Sınıf öğrencilerinin beyin göçüne yönelik görüşleri ve ilişkili faktörler

Süleyman Çakır, Serpil Demirağ
Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş: Gelişme aşamasında olan bir ülkenin gelişmiş bir ülkeye göç olması, uzun yıllardır var olan bir durumdur ve bu süreç 1960'larda "beyin göçü" terimiyle anılmaya başlanmıştır. Eğitim ve yetenek düzeyi açısından gelişmiş olan ülkeler, dünyanın ekonomik, siyasi ve sosyal-kültürel gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle gelişmekte olan ülkelere transfer olan kalifiye iş gücü, bilgi ve teknoloji üretiminin transferinde etkili olmaktadır. Bu çalışmada 6. sınıf tıp fakültesi öğrencilerinin beyin göçüne yönelik görüşleri ve ilişkili faktörleri belirlemek ve incelemek amaçlanmıştır. Yanı sıra, beyin göçünün nedenlerini belirlemek ve bununla ilgili alınabilecek önlemlere dair öneriler hakkında bilgi edinmek hedef alınmıştır.

Gereç Ve Yöntem: Bu çalışma Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde, 01.02.2024 ve 30.04.2024 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılması planlanmıştır. Altıncı sınıf tıp fakültesi öğrencilerinin beyin göçü konusundaki görüşlerini incelemek ve bu görüşleri etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen kesitsel ve tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Bu çalışmada katılmaya gönüllü olan tüm altıncı sınıf tıp fakültesi öğrencileri hedeflenmektedir.

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümü, beş adet sosyodemografik sorudan, ikinci bölümü literatür taraması yapılarak hazırlanan, göç etmeye yönelik sebepler ve engeller hakkındaki 21 adet sorudan oluşmaktadır. Üçüncü bölüm, toplam 16 maddeden oluşan "Beyin Göçüne İlişkin Tutum Ölçeği" sorularını içermektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenirliliği, bütüne ilişkin 0,91 ve alt bileşenlerine ilişkin 0,88 ve 0,86'dır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma devam etmektedir.

Tartışma soruları:

1. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?
2. Araştırmaya eklenmesi gereken ek soru önerileriniz nelerdir?
3. Beyin göç politikasında neler yapılabilir?

Anahtar Kelimeler: Beyin göçü, Tıp öğrencisi, görüşleri

BFV03

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran 18 Yaş Üzeri Hastalarda Aşı Karşıtlığı Ve Etkileyen Faktörler

Hüseyin Aldemir, Serpil Demirağ
Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Kişilerin sağlığını korumak ve hastalık durumlarının oluşumuna engel olmak, sağlık hizmetlerinin ve sağlık çalışanlarının asıl amacı ve öncelikli sorumluluğudur. Özellikle dünya nüfusunun giderek yaşlanmasıyla birlikte, sağlığı yaşam boyu koruma alanındaki gelişmelerin hayati önemi artmaktadır. Aşı, bireylerin sağlığının korunup, mevcut sağlığın sürdürülebilir olması açısından en etkili halk sağlığını koruma yöntemlerindedir. Dünya çapında tüm ülkeler için tehdit teşkil eden hastalıkların birçoğundan korunma aşı ile sağlanabilir. Yurdumuzda Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün önerisi ile 1981 yılında "Genişletilmiş Bağışıklama Programı" çerçevesinde aşı programı hazırlanmış olup hayata geçirilmiştir. Bu programın uygulanma amacı; aşıyla önlenebilecek hastalıklara karşı koruyuculuk sağlamak, oluşması muhtemel komplikasyonları ve kayıpları engellemektir. Aşı yaptırmayan birey sayısında artış olması durumunda hasta bireylerin sayısında artış görülmesi nedeniyle "sürü bağışıklığı" tanımı oluşmayacak ve salgınların görülme sıklığı artacaktır.

Bu çalışmada, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine başvuran 18 yaş üzeri hastaların aşı karşıtlığı ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi ile birlikte hastaların aşı karşıtlığı nedenlerini belirleyerek konuyla ilgili bilgilendirme ve önlem alma çalışmalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı kesitsel çalışmanın, etik kurul onayı alınmasını takiben 1 Mart 2024-31 Ağustos 2024 tarihleri arasında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine başvuran 18 yaş üzeri gönüllü katılımcılar ile yapılması planlanmaktadır. Çalışmanın anket formu ve ölçek, Aile Hekimliği Birimlerine başvuran 18 yaş üzeri gönüllü ardışık gelen katılımcılar tarafından, katılımcılar ile yüzyüze görüşülüp öncesinde sözlü ve yazılı onam alınarak doldurulacaktır. Çalışma gönüllülük esasına dayalı olup çalışmaya katılmayı kabul eden tüm kişilerin dahil edilmesi hedeflendiğinden örneklem sayısı belirlenmemiştir. Çalışmada kullanılması planlanan Aşı Karşıtlığı Ölçeği, 5'li Likert tipinde toplam 21 sorudan oluşmaktadır. Verilerin istatistiksel analizleri IBM SPSS Statistics 22 paket programı aracılığıyla değerlendirilecektir.

Bulgular ve sonuç: Araştırma veri toplama aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Hastalardaki aşı karşıtlığının nedenleri sizce neler olabilir? Aşı karşıtlığının nasıl önlenebileceğini düşünüyorsunuz?
2. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nedir?

Anahtar Kelimeler : Aşı karşıtlığı, Aşı, Aile hekimliği

BFV04

Sağlıklı yaşama, iyilik hali ve dönüşüme giden bir yol: Sanat terapisi uygulamaları

Sema Nur Şahin Arslan

Üsküdar Bahçelievler Aile Sağlığı Merkezi

AMAÇ:Sanatın pek çok tanımı ve uygulamaları vardır. “Neredeyse insanla yaşattır sanat” der Fischer. Kant ise; sanat, içten ve dıştan gelen her baskının ruhsal ve toplumsal etkisinin en iyi yöntemle ortaya çıkmasıdır. Sanat terapisi; pek çok sanat yöntemi (resim, müzik, dans, şiir, hikaye ve drama vs) aracılığıyla bireylerin problemlerini dışavurmak, duygularını çözümlmek, yaşam kalitesini arttırmak, bilinçdışıyla iletişim kurdurmak amacıyla kullanılan bir iyilik halini sağlama yöntemidir. Bireyin yaratıcılığı ve duygu dışavurumunu geliştirmesinin yanında hızlıca farkındalık oluşturmaya yardım edebilir. Aile hekimliği disiplinde biyopsikososyal yaklaşım ile bireyler tüm yaşam boyunca izlenmektedir. Sanat terapisi uygulamalarının aile hekimliği araştırmalarında yer verilmesinin ve yaygınlaştırılmasının bireylerin iyilik haline fayda sağlayacağı öngörülmektedir. Bu bağlamda online sanat terapisi uygulanan katılımcıların bu süreci SWOT analiz yöntemi ile aktarmaları ve analiz edilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM: İstanbul Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Uzaktan Eğitim programında Sanat terapisi uygulanan-eğitim alan kişilerin yaşadıkları deneyimleri ve görüşlerini ortaya çıkarmak hedeflenmiştir. Bu programda 6 hafta boyunca 23 şubat ile 30 mart 2022 tarihleri arasında, her çarşamba 18:00-21:00 saatleri arasında haftada 3'er saat uzaktan eğitim düzenlenmiştir. Swot analiz yöntemi ile bu sürecin Güçlü (S), Zayıf (W), Fırsat (O) ve Tehditler (T) olarak tanımlamaları ve analiz etmeleri istenmiştir. Genel olarak üç aşamada sanat terapi seansları düzenlenmiştir. İlk olarak meditasyon, nefes egzersizi, yürüyüş, dans, müzik gibi araçlarla kişinin içe dönüşü istenmiştir. İkinci olarak seçilen bir sanatsal aktivite yönergeler ile basamaklar halinde uygulanmıştır. Son olarak da katılımcılar çember oluşturarak ortaya çıkan eser yönergelerle (Bu çalışma size ne ifade etti? Size neyi anımsatıyor?vs) sözel olarak ifade edilmiştir.

BULGULAR: Yaş, cinsiyet, meslek, eğitim, sanat terapisi eğitimi almak bağımsız değişken olarak değerlendirilecektir. Bağımlı değişken olarak söz konusu eğitim-uygulama ve SWOT analiz edilecektir.

SONUÇ-TARTIŞMA: Sanat terapisi uygulamaları hangi yöntem ile analiz edilmelidir? Sanat terapisi ile iyilik halinin sağlanması arasında ilişki var mıdır? Aile hekimliği disiplinde biyopsikososyal yaklaşım perspektifinden sanat terapisi uygulamada yer alabilir mi?

Anahtar Kelimeler: sanat terapisi, biyopsikososyal yaklaşım, aile hekimliği, iyilik hali, swot analizi

BFV05

Türkiye’de Aile Hekimliği Uzmanlık Tezlerinin Eğitim Müfredatı Ve Çekirdek Yeterlilikler Açısından Değerlendirilmesi

Harun Aydın¹, Hande İleri^{1,2}, Yasemin Kılıç Öztürk^{1,2}

¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği, İzmir

² Sağlık Bilimleri Üniversitesi İzmir Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Ülkemizde, aile hekimliği uzmanlık eğitimi ilk olarak 1985 yılında üç büyük ildeki (İstanbul, Ankara, İzmir) Sağlık Bakanlığı Eğitim Hastanelerinde başlamıştır. 16 Temmuz 1993 tarih ve 12547 sayılı YÖK kararı ile de tıp fakültelerinde aile hekimliği anabilim dallarının kurulması uygun görülmüştür. 1983 yılındaki Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nde uzmanlık süresi 36 ay olarak belirlenmiş ve hastane rotasyonlarından oluşturulmuş iken 2010 yılında Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) mevzuatında süre yine 36 ay olarak benimsenmiş, hastane rotasyonları 18 aya indirilmiş ve geriye kalan 18 ayın aile hekimliği disiplinin ilke ve esaslarına uygun özgün öğretilerine ayrılmasına karar verilmiştir. Görüldüğü üzere aile hekimliği uzmanlık eğitimi zamanla değişmiş, farklı uzmanlık dallarına mensup öğretim üyelerinin destekleriyle kurulmuş bir anabilim dalından çoğunluğunu aile hekimliği uzmanı öğretim üyelerinin oluşturduğu bir alana evrilmiştir. Haliyle bu durum aile hekimliği uzmanlık tezleri konularında farklılıklara sebep olmuştur. Bu çalışmada aile hekimliği uzmanlık tezlerinin eğitim müfredatı ve çekirdek yeterlilikler açısından dekatlar içindeki değişimi hakkında çıkarımlarda bulunmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma evrenini YÖK Ulusal Tez Merkezi’ndeki 1988-2018 yılları arasında aile hekimliği tıpta uzmanlık tezi olarak yayımlanan 1362 tez oluşturmaktadır. Retrospektif kesitsel nitelikte tasarlanan çalışmada tez danışmanlarının uzmanlık alanları belirlenecek olup çalışma evrenimizi oluşturan tezlerin konularının TUKMOS’ a (Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi) uygunluğu, tez konularının sağlık hizmeti basamaklarına göre sınıflandırılması, WONCA çekirdek yeterlilikleri ve özellikleri kriterlerine uygunluğu, tez danışmanlarının uzmanlık alanı ile ilişkisi üç dekada ayrılarak karşılaştırmalı analiz edilecektir.

Sonuç: Araştırmamız ‘bir fikrim var’ aşamasında olup sonuçlarının aile hekimliği tez konularının eğitim müfredatı ile uygunluğu açısından gözden geçirilmesi yönünde farkındalık sağlamak amacıyla ulusal literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tartışma Konuları:

- 1- Bu konuda başka hangi parametreler araştırılabilir?
- 2- Wonca çekirdek yeterlilikler açısından tezler nasıl irdelenebilir?
- 3- Tezlerin bilimsel kalitesini değerlendirebilmek ve disipline katkısını araştırmak amacıyla kullanılacak parametreler neler olabilir?

Anahtar Kelimeler: Aile hekimliği, Uzmanlık eğitimi, Türkiye

BFV06

Fibromiyaljide Yoga Ve Non Steroid Antiinflatuar İlaç Tedavisinin Üstünlüğünün Karşılaştırılması

Peyruze Sincar, İlayda Ceylan Emre, Leyla Nazlı, Dilek Güldal
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Fibromiyalji, kronik yaygın kas-iskelet ağrısı ve sıklıkla ilişkili semptomlarla karakterize bir durumdur. Genellikle ağrıya eşlik eden diğer semptomlar arasında uyku bozukluğu, yorgunluk, sabah tutukluğu, baş ağrısı, bilişsel bozukluklar (hafıza ve konsantrasyon zorlukları), duygusal ve ruhsal durum değişiklikleri (anksiyete, depresyon) yer alır.

Fibromiyalji yönetimi, semptomların hafifletilmesi, yaşam kalitesinin artırılması ve günlük fonksiyonların desteklenmesini içerir. Bunlar arasında ilaç tedavisi, fizik tedavi, egzersiz, stres yönetimi ve alternatif terapiler yer almaktadır.

Bu çalışmada, fibromiyalji semptomlarını yönetmek için non steroid antiinflatuar ilaçlar (NSAII'ler) ile yoga'nın etkinliği ve güvenilirliğinin karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Randomize kontrollü açık erişimli bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Aile Sağlığı Merkezleri bünyesinde bulunan, en az 3 aydır yaygın kas ağrısı semptomları olan 25-45 yaş arasındaki kadınlara yaygın ağrı skalası (YAS) ve semptom şiddet skalasından (SSK) uygulanacaktır. Bunların sonucu; YAS Puanı > 7 ve SSK > 5 olan veya YAS > 7 ve SSK > 5 olan hastalar çalışmaya dahil edilecektir. Epi infoda yapılan hesaplamalara göre %95 güvenilirlik ve %80 güç ile iki grup arasında 10 puanlık bir farkı ölçmek üzere en az 90 hasta dahil edilecektir.

Çalışma, Katılımcılar rastgele ve gizli olarak yoga (Grup A) veya NSAII ilaç tedavisi (Grup B) almak üzere atanacaktır. Yoga grubu haftada üç kez 20 dakika süren online yoga seanslarına katılacakken, NSAII ilaç grubu günde iki kez 400 mg ibuprofen alacaktır. Tedavi süresi 12 hafta olarak belirlenmiştir.

Araştırma süresince katılımcıların ağrı sıklığı, şiddeti, yaşam kalitesi ve yan etkileri kendilerine verilen YAS ve SSK sorularını içeren anketlerin doldurulması ile haftalık olarak düzenli kaydedilecektir. Yaygın ağrı skalası ve semptom şiddet skalası, ağrı seviyelerini nesnel olarak ölçmek için kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmamız “bir fikrim var” aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1) Araştırmanın tasarımında veya yöntemlerinde yapılabilecek iyileştirmeler neler olabilir?
- 2) Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

Anahtar Kelimeler: fibromiyalji, yoga, non steroid antiinflatuar

BFV07

Aydın İli Efeler İlçesinde Görev Yapan Aile Hekimlerinin Tüberküloz Hastalığı ve Doğrudan Gözetimli Tedavi Uygulamaları Hakkında Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Seda Nur Yavuz, Melda Dibek Büyükdinç

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Tüberküloz, küresel çapta önemli bir halk sağlığı sorunudur. 2021 yılı Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) raporunda Türkiye için tüberküloz insidansının yüz binde 16, mortalite hızının ise yüz binde 0.51 olarak tahmin edildiği bildirilmiştir. Tüberküloz, A grubu bildirim zorunlu olan bir hastalıktır. Tüberküloz hastalığının tedavisinde, diğer sağlık sorunlarından farklı olarak doğrudan gözetimli tedavi (DGT) uygulanmaktadır. DGT, hastanın ilaçlarını tedavi sürecinin tamamında görevli personel veya sorumlu kişi tarafından gözetim altında alınması ve bu sürecin kaydedilmesi prensibine dayanmaktadır. Türkiye'de DGT uygulamasına ilk kez 2006 yılında geçilmiştir. Aile Hekimliği Ödeme ve Sözleşme Yönetmeliği'ne göre, tüberküloz hastalarının doğrudan gözetimli tedavisini yapmak veya bu tedavinin sağlanmasını sağlamak, aile hekimlerinin görevleri arasında tanımlanmıştır. Literatürde yapılan çalışmalara bakıldığında sahadaki aile hekimlerine yönelik yeterince çalışma yapılmadığı görülmektedir.

Bu çalışmada Aydın ili Efeler ilçesinde görev alan aile hekimlerinin tüberküloz hastalığı hakkındaki ve tüberküloz hastalığının doğrudan gözetimli tedavi uygulamaları hakkındaki bilgi düzeylerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel desendeki çalışmanın 01.06.2024 – 30.09.2024 tarihleri arasında Aydın Efeler ilçesinde görev alan aile hekimlerine yapılması planlanmaktadır. Çalışmaya, Aydın Efeler ilçesinde görevli olan aile hekimleri dahil edilecektir. Çalışma için örneklem seçilmeyip ilçede görevli olan 91 hekimin tamamına ulaşılabilecektir. Katılımcılara çalışmanın amacı çerçevesinde, taranan literatüre uyumlu şekilde geliştirilmiş bir veri toplama formu uygulanacaktır. Veri toplama formu çalışma dönemi içinde belirli zaman dilimlerinde yapılacak ziyaretler ile çalışmaya katılmayı kabul eden kişilere bilgilendirme yapılarak yüz yüze uygulanacaktır. Elde edilen verilerin analizi SPSS paket programı ile yapılacaktır. Toplanan verilerin analizinde tanımlayıcı verilerin yanı sıra kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında ki-kare testi kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma planlama aşamasındadır.

Tartışma:

1. Araştırmaya eklenmesi gereken ek soru önerileriniz nelerdir?

2. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: tüberküloz, doğrudan gözetimli tedavi, aile hekimliği

BFV08

Evde Sağlığa Kayıtlı 65 Yaş Üzeri Hastalarda Disfaji Sıklığı Ve Depresyon İlişkisinin Araştırılması

Özge Tuncer, Efecan Tufan

SBÜ İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi

GİRİŞ: Disfaji geriatric dönemde oldukça sık görülen ve malnütrisyon, dehidratasyon, aspirasyon pnömonisi gibi önemli komplikasyonlara sebep olabilen bir sorundur. Geriatric popülasyonda disfajinin birçok etyolojisi vardır. En sık görülenler gastroözofajial reflü hastalığı, nörolojik ve nöromüsküler hastalıklar, maligniteler ,psikiyatrik hastalıklardır. Birçok klinik çalışma ile psikojenik faktörlerin yaşlı popülasyonunda disfajiye sebep olduğu ortaya konmuştur. Depresyon ve yutkunma gücünün arasında da yakın bir ilişki olduğu rapor edilmiştir. Ancak literatürde genç popülasyonlarda depresyon ve disfaji ile arasındaki ilişkiyi gösteren klinik çalışmalar olmasına rağmen, geriatric popülasyondaki sıklık ile ilgili istatistiksel veriler sınırlıdır. Yapmayı amaçladığımız çalışma bu bakımdan önem teşkil etmektedir.

YÖNTEM:

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ: Prospektif Kesitsel Analitik

EVREN: Evde Sağlık Birimi kapsamında takip edilen 65 yaş üstü hastalar

ÖRNEKLEM: Evde Sağlık Birimi kapsamında takip edilen 65 yaş üstü disfajisi olan hastalar

VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ: Evde Sağlık Birimi kapsamında takip edilen 65 yaş üstü Yutkunma sorunu Türkiye Yeme Değerlendirme Aracı ile disfajisi saptanan, Barthell Bağımlılık İndeksine göre düşük ya da bağımlı olmayan, Geriatric Depresyon Ölçeğine göre depresif duygudurumu olan hasta popülasyonu ile depresyon tanısı olmayan hasta popülasyonunun Mann-Whitney U testi ile karşılaştırmalı istatistiksel analizi

VERİ TOPLAMADA DIŞLAMA KRİTERLERİ:

- Hastanın enteral beslenmesi
- Baş-Boyun kanserleri ve tümörleri
- Özofajial obstüriktif hastalık
- Yutkunma fonksiyonunu ileri derecede engelleyecek nöroloji ya da nöromüsküler hastalık tanısı
- Barthell Bağımlılık İndeksine göre ileri derecede bağımlılık

BULGULAR

Bağımlı Değişkenler: Kullanılan İlaç, Madde Bağımlılıkları, Barthell bağımlılık indeksi, Türkiye Yeme Değerlendirme Aracı, Geriatric Depresyon Ölçeği

Bağımsız Değişkenler: Yaş, cinsiyet, Komorbid Hastalıklar.

SONUÇ:

Araştırmamız yaşlı hastalarda disfaji etyolojileri ve tedavisi ile ilgili klinik çalışmalar için referans olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Disfaji, Depresyon, Geriatric Popülasyon

BFV09

Birinci Basamakta Subklinik Hipotiroidinin ve L-Tiroksin Kullanımının Gebelik Sürecine, Doğuma ve Bebeğin İki Yaşına Kadar Olan Gelişimine Etkisinin Değerlendirilmesi

Yasemin Doğan Kaya¹, Nazire Öncül Börekci², Ülkü Sur Ünal³, Yüksel Duygu Altıparmak⁴

¹ Sultanbeyli J.üst. Rahim Çelik Aile Sağlığı Merkezi, İstanbul

² Kartal Soğanlık Aile Sağlığı Merkezi, İstanbul

³ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

⁴ Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Hipotiroidizm, gebelikte yaygın bir endokrin bozukluk olup, aşikar hipotiroidizm için prevalans %0,3-0,5 ve subklinik hipotiroidizm için %2-3'tür. Çok sayıda retrospektif çalışmada, subklinik hipotiroidi ile maternal ve fetal komplikasyonlar tanımlanmaktadır. Türkiye Endokrin ve Metabolizma Derneği (TEMD) ve Amerikan Tiroid Birliği (ATA) gebe bir kadında aşikar hipotiroidinin en erken ve etkili bir şekilde tedavi edilmesi gerektiğini, ancak subklinik hipotiroidizm ile ilgili risklerin aşikar hipotiroidi kadar net bilinmediğini ve mevcut klinik uygulamada yeterli kanıt olmaması nedeniyle tedavi endikasyonunun da henüz net olmadığını bildirmektedir. Bu çalışmanın amacı, gebelikte subklinik hipotiroidi saptanan ve/veya L-tiroksin tedavisi alan hastaların antenatal dönem, doğum, postnatal dönem ve doğan bebeğin iki yaşına kadar olan gelişimine etkisinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Araştırma retrospektif kohort çalışma olarak dizayn edilecektir. Örneklem hesabı yapılmayacak olup İstanbul Sultanbeyli ve Kartal ilçelerinde iki aile hekimliği birimine kayıtlı son beş yılda takip edilen, öncesinde aşikar hipotiroidi tanısı ve iletişim engeli olmayan, çalışmaya katılmayı kabul eden tüm gebeler ve bebekleri dahil edilecektir. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan sosyodemografik ve sağlık bilgilerinin olduğu anket formunun yüz yüze ve/veya telefon ile doldurulmasından sonra aile hekimliği bilişim sisteminde ve eğer gerekli ise e-Nabız uygulamasında yer alan tetkik sonuçları elde edilerek toplanacaktır. Analizlerde normal dağılım Kolmogrow-Smirnow, Kurtosis ve Skewnes ve Shapiro-Wilk ile değerlendirilecektir. Diğer istatistiksel analizler, çalışma esnasında belirlenecektir.

Bulgular: Bağımlı değişkenler gebelik komplikasyonları ve bebeğin gelişimi, bağımsız değişkenler subklinik hipotiroidi, L-tiroksin kullanımınıdır.

Sonuç: Çalışmamızın sonuçları henüz net olmadığı bildirilen, özellikle TSH değeri 2,5-4 mU/L olan gebelerin tedavi kararında literatüre katkı sağlayacaktır.

Tartışma Soruları:

1) Çalışma deseni uygun mudur?

2) Bebeklerin gelişimin değerlendirilmesinde kullanılacak Türkçe geçerlik-güvenirliliği alınmış, uygulayıcı sertifikası gerektirmeyen bir anket var mı?

3) Ek öneriniz var mı?

Anahtar Kelimeler: birinci basamak, gebelik, subklinik hipotiroidi, bebeklerde nörogelişim

BFV10

Birinci Basamakta Akılcı Laboratuvar Kullanımına Yönelik Bir Araç Geliştirmek ve Uygulanabilirliğini Değerlendirmek Amaçlı bir Vinyet Çalışması

Özge Acar, Mehmet Akman, Saliha Serap Çifçili
Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Nüfusun yaşlanması ve kronik hastalıkların sıklığının artışı, teknolojik gelişmeler doğrultusunda yeni tanı testlerin ortaya çıkması, tanı testlerinin daha pratik ve kolay istenmesinin yanı sıra laboratuvar kullanımı konusundaki bilgi yetersizliği gibi bir dizi nedene bağlı olarak tetkik istem sayıları artmıştır. Aile hekimliğinin uygulama alanı olan birinci Hastalıkların düşük prevalansta görüldüğü bu klinik ortamda tanı testlerinin yanlış pozitif olasılığı artar. Bu nedenle birinci basamakta çalışan hekimlerin tanı testi seçimi sırasında, hastalıkların yüksek prevalansta görüldüğü hastanelerdeki hekimlere oranla çok daha seçici ve dikkatli olması gerekir. Sağlık Bakanlığı'nın uygunsuz laboratuvar testi kullanımına yönelik uyguladığı bazı kısıtlayıcı önlemlere rağmen uygunsuz tetkik istemi bir sorun oluşturmaya devam etmektedir.

Bu çalışmada amaç, birinci basamakta akılcı laboratuvar kullanımını desteklemek ve geliştirmek için bir soru seti tasarlamak ve bunun etkinliğini ve kullanılabilirliğini değerlendirmektir.

Yöntem: Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan hekimlere biri sık rastlanan bir yakınma ile başvuran ve tanısal laboratuvar tetkik istemi gerektiren, diğeri ise kronik hastalığı bulunan ve takip amaçlı başvuran iki olgu örneği verilerek, laboratuvar istemi için kullanacakları, ilgili literatüre dayanarak oluşturulan kısa bir soru seti verilecektir. Bu ilk değerlendirmenin ardından hekimlere geliştirmiş olduğumuz soru seti verilerek aynı olgular için yeniden tetkik istemeleri istenecektir. Uygulamanın sonunda hekimden bu soru setinin uygulanabilirliğine yönelik geri bildirim alınacaktır.

Bulgular: Birincil çıktımız, bu soru setinin hekimin yaklaşımını, istenen tetkik içeriğini ne ölçüde değiştirdiğinin istenen tetkik sayısı üzerinden hesaplanacaktır. İkincil çıktımız ise hekimin bu yöntemin kullanılabilirliği hakkındaki geri bildiriminin alınması planlanmaktadır.

Sonuç: Günlük pratikte laboratuvar istemleri sırasında bu soru setinden faydalanılması ve akılcı laboratuvar kullanımıyla ilgili farkındalığın artırılarak yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Tartışma soruları:

- 1- Bu çalışmada soru kullanılacak soru setinin oluşturulmasında Delphi yöntemi kullanılmalı mıdır?
- 2- Çalışmanın örnekleme ne şekilde hesaplanmalıdır?

Anahtar Kelimeler: akılcı, laboratuvar, birinci, basamak

BFV11

Primer Dismenoreisi Olan 18-25 Yaş Arasındaki Kadınlarda Düzenli Su Alımının Dismenore Şiddeti Üzerine Etkisi

Gizem Atik, Tolga Günvar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Primer dismenore, pelvik patoloji saptanmayan hastalarda, menstrüasyonla birlikte ya da menstrüasyondan hemen önce başlayan, 12–72 saat devam eden, tekrarlayan kramp tarzı suprapubik pelvik ağrı olarak tanımlanmaktadır. Farklı popülasyonlarda yapılan çalışmalarda dismenore prevalansının %20 ile %94 arasında olduğu bildirilmiştir. Günlük aktiviteyi kısıtlayıcı önemli sağlık sorunlarından biri olup tedavisinde en yaygın olarak farmakolojik ajanlar kullanılmaktadır.

Çalışmalar, uterus miyometriyum hiperaktivitesinin başlamasında ve uterus kan akışındaki azalmada AVP'nin önemli rolünü göstermiştir ve AVP hafif bir su defisiti ile artış göstermekte olan bir hormondur. Dismenoreli kadınlarda hipertonic salin infüzyonunun etkisi üzerine yapılan bir çalışma, AVP hormonundaki hafif bir artışın uterus kasılmalarında ve ağrıda artışa yol açtığını göstermiştir.

Bizim çalışmamız ise randomize kontrollü bir deney olarak bu ilişkinin araştırılmasını sağlayacak ve primer dismenorede düzenli su tüketiminin alternatif bir tedavi yöntemi olarak kullanılıp kullanılmayacağını göstermiş olacaktır.

Yöntem: Araştırma paralel kollu randomize kontrollü deney olarak tasarlanmıştır. Araştırma evrenini Dokuz Eylül Üniversitesinde eğitim gören 18-25 arası yaş grubu, primer dismenoreisi olan öğrenciler oluşturmaktadır.

Örneklem büyüklüğü 3 aylık müdahale grubunda WaLIDD skorunda en az 2 puan düşüş anlamlı kabul edilerek hesaplanmıştır. Her iki grupta %20 kayıp olasılığı da göz önüne alındığında 75'er kişi olması gerektiği bulunmuştur.

Araştırmanın başlangıcında iki grubun da başlangıç verileri toplanacaktır. Bu verileri katılımcıların dismenore tanılama formu, WaLIDD skoru, menstrüasyon semptom ölçeği skoru ve su dengesi ölçeği sıvı alımı alt boyutu oluşturmaktadır.

Müdahale grubuna dahil olan katılımcıların telefonlarına su alımını hatırlatmak ve kaydetmek amacıyla istedikleri bir telefon uygulaması yüklenecektir. İçtikleri su miktarını uygulamaya günlük olarak kaydetmeleri sağlanarak her haftanın sonunda bu veriler mail ya da telefon aracılığı ile toplanacaktır. Katılımcıların 1600-2000 ml su almaları hedeflenmektedir. Her menstrual siklus 2-4.günleri arasında da başlangıç ölçekleri tekrarlanacaktır.

Kontrol grubuna dahil olan katılımcıların ise her zamanki su alımlarına devam etmeleri söylenerek sadece belirlenen ölçekler uygulanacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma henüz planlanma aşamasındadır. 23.Aile Hekimliği Araştırma Günleri'nde çalışmanın tanıtımı yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Primer dismenore, Su alımı, Menstrüasyon

BFV12

Ergenlerde Yeme Bozukluğu ve Beden Dismorfik Bozukluğu Arasındaki İlişki

Cansu Özhan¹, Nurdan Tekgül²

¹ İzmir S.b.ü Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği

² İzmir Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği kliniği

Giriş: Beslenme ve yeme bozuklukları, sürekli olarak yeme veya yemeye ilgili davranışlarda bir bozukluğun varlığıyla belirlenir. Bu bozukluk, yiyeceklerin tüketimini veya emilimini değiştirerek fiziksel sağlık ile psikososyal işlevleri önemli ölçüde etkiler. Beden dismorfik bozukluğu ise bir kişinin gerçekte var olmayan bir kusuru olduğuna inanarak aşırı derecede meşgul olması veya var olan bir kusuru aşırı derecede abartması durumunu ifade eder. Ergenlik dönemindeki bireyler, yeme bozukluğu geliştirme açısından en yüksek risk altındaki grup olarak kabul edilir ve bu durum çeşitli çevresel, sosyal, psikolojik ve biyolojik etmenlere bağlıdır. Bu çalışma, ergenlik dönemindeki yeme bozukluğu ile beden dismorfik bozukluğu arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu çalışma, tanımlayıcı ve kesitsel türde bir araştırma olarak planlanmaktadır. Araştırma, İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne bağlı e-asmlerde, 11-24 yaş arası gençler ile gerçekleştirilecektir. Hovardaoğlu S. Vücut algısı ölçeği ve yeme tutumu testi uygulanacaktır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılacak olup tanımlayıcı istatistikler sayı, yüzde, ortalama, standart sapma ile belirtilecektir.

Bulgular: Bu çalışmada bağımlı değişkenlerimiz arasında ergenlik dönemindeki yeme bozukluğu ve beden dismorfik bozukluğu yer almaktadır. Bağımsız değişkenler ise cinsiyet, yaş, eğitim durumu, sosyoekonomik durum, hobi varlığı, sosyal medyada vakit geçirme süresi, anne-baba birlikteliği, evde kaç kişi yaşıyor, arkadaşlarıyla dışarıda vakit geçirme süreleri... gibi faktörlerdir.

Sonuç: Ergenlerde yeme bozukluğu ve beden dismorfik bozukluk arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik önemli verilere ulaşmak, ülkemiz literatürüne bu konuda katkı sağlaması beklenmektedir.

Tartışma:

Ergenlik dönemindeki yeme bozukluğu ve beden dismorfik bozukluğunun oluşumunda hangi faktörler daha etkilidir?

Anahtar Kelimeler: ergen, yeme bozuklukları, beden dismorfik bozukluğu

BFV13

Madde Bağımlılığını Önlemek İçin Ne yapılabilir?

Buse Zengin, Yaşar Tanker, Özden Gökdemir
İzmir Ekonomi Üniversitesi

Giriş: Madde bağımlılığı, toplumda ciddi bir sağlık sorunu olarak kabul edilen ve her yaşta bireyi etkileyebilen bir durumdur. Özellikle genç yetişkinler arasında yaygın olan bu bağımlılık türü, bireyin yaşam kalitesini düşürmenin yanı sıra aile ve toplum düzenine de olumsuz etkiler yapabilmektedir. Madde bağımlılığıyla mücadele, toplum sağlığını korumak ve bireylerin yaşamlarını iyileştirmek adına önemli bir halk sağlığı önceliğidir.

Amaç: Bu araştırmanın temel amacı, madde bağımlılığıyla mücadelede etkili yöntemlerin ve çözümlerin belirlenmesine katkı sağlamaktır. Özellikle madde bağımlılarının rehabilitasyon sürecinde kullanılacak farklı yaklaşımların incelenmesi ve bu yaklaşımların etkinliğinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Yöntem: Araştırmanın yöntemi, nitel ve nicel veri toplama tekniklerinin bir arada kullanıldığı karma bir araştırma tasarımı içerir. İlk aşamada, literatür taraması yapılarak madde bağımlılığıyla mücadelede etkili olduğu düşünülen çeşitli yöntemler ve tedavi yaklaşımları belirlenecektir. Ardından, bu yöntemlerin pratikteki uygulanabilirliği ve etkinliği üzerine odaklanacak olan bir saha araştırması gerçekleştirilecektir. Araştırma kapsamında, madde bağımlısı bireylerle yapılan görüşmeler, aile ve yakın çevre ile yapılan mülakatlar, rehabilitasyon merkezlerinin ve kliniklerin ziyaret edilmesi gibi yöntemler kullanılacaktır. Elde edilen veriler, nitel ve nicel analiz teknikleriyle değerlendirilerek sonuçlar elde edilecektir. Bu sonuçlar, madde bağımlılığı tedavisi alanında çalışan sağlık profesyonellerine, toplum kuruluşlarına ve karar alıcılara yol gösterici olacaktır.

Sonuç: Planlama aşamasındadır.

Sorular:

- 1) Çalışma grubu için üniversite öğrencileri hedef olarak düşünülmektedir. Odak grup çalışması sonrası anket çalışması planlanmaktadır. Ölçek olarak hangi ölçek/ler uygun olur?
- 2) Madde bağımlılığı toplumsal bir sorun olduğu için aileler ve bakım verenler de araştırma grubu içinde yer almalı mı? Başka bir çalışma olarak mı düşünülmeli?
- 3) Yasal sorunlar da çalışma alanına girmeli mi?

Anahtar Kelimeler: madde bağımlılığı, genç erişkin, nicel çalışma, nitel çalışma

BFV14

Ailevi Akdeniz Ateşi: Kolşisin ve Kardiyovasküler Sistem Üzerine Uzun Dönem Etkileri

Yunus Emre Okudan², Özgenur Sabancı¹, Özden Gökdemir¹

¹ İzmir Ekonomi Üniversitesi / Tıp Fakültesi

² Anatolia Hospital Kardiyoloji Bölümü / Isparta

Giriş: Ailevi Akdeniz ateşi (FMF), otoinflamatuvar periyodik bir bozukluk olan otozomal resesif bir hastalıktır. FMF, özellikle periton, plevra ve eklemler olmak üzere poliserözite bağlı tekrarlayan ateş ve ağrı atakları ile karakterizedir. Semptomlar aniden ortaya çıkar, genellikle 20 yaşından önce meydana gelir ve genellikle 1-4 gün içinde spontan olarak azalır. Ülkemizde oldukça sık karşılaşılan bu hastalığın tedavisinde "COLCHICUM": kolşisin kullanılmaktadır. Akut ve kronik gut (damla) hastalığı ile FMF profilaksisi ve tedavisi yanısıra Behçet Hastalığı sendromunun tedavisinde de kullanılmaktadır. Çalışmanın amacı, kolşisin uzun dönem kullanımını kardiyak hastalıkların görülmesinde etkisinin araştırılmasıdır. Bu nedenle edinilen veriler arasında DM/HT tanısı, KVS hastalıkları açısından aile öyküsü, tütün ürünleri kullanımı gibi risk etmenlerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ho: FMF hastalarında kolşisin kullanımı ve KVS hastalıkları tanısı-mortalitesi arasında fark yoktur.

H1: FMF hastalarında kolşisin kullanımı ve KVS hastalıkları tanısı-mortalitesi arasında fark vardır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel desende planlanan çalışmada retrospektif olarak edinilen verilerin değerlendirilmesi öngörülmektedir. Araştırmanın evrenini İzmir il merkezinde yaşayan 18 yaş üstü bireyler oluşturmaktadır. İzmir İl Halk Sağlığı müdürlüğü kayıtlarından edinilen verilere göre bu kapsamda 2.149.941 kişi mevcuttur. İzmir ili 11 merkez ilçesinin her birinden rastgele örneklem yöntemiyle belirlenen 11 Aile Sağlığı Merkezi (ASM)'nde, KASIM 2017-Nisan 2024 tarihleri arasında herhangi bir nedenle ASM'ye başvuran 18 yaş ve üzere bireylerin başvuruları çalışmaya alınacaktır. Araştırmanın yapılabilmesi için İzmir Ekonomi Üniversitesi Etik Kurulu'ndan yazılı izin alınacaktır. Etik kurul izni sonrası İzmir İl Sağlık müdürlüğünden çalışma izni alınacak ve daha sonrasında bakanlık onayı için başvuru yapılacaktır.

Veri tabanları, sosyodemografik bilgileri, tanıları, ölçümleri, reçeteleri ve ikincil sağlık bakımı yönlendirmelerini ve tüm aşuların kayıtlarını içeren aşı kayıtları ile ilişkilendirilmesi öngörülmüştür.

Çalışma hazırlık aşamasındadır.

Sorular:

- 1) Çalışmada COVID-19 tanısı, COVID-19 aşısı tipi ve kaç doz aşılanmış olma durumu da eklenmeli mi?
- 2) ASM dışında sağlık merkezlerine başvurular, örneklem grubuna alınmalı mı?
- 3) EKG, EKO, kardiyak panel gibi tetkikler eklenmeli mi?

Anahtar Kelimeler: FMF, KVS, retrospektif, komplikasyon, mortalite, morbidite

BFV15

Eş Sosyotelizminin (Phubbing) Depresyon ve Aile İşlevselliğiyle İlişkisi

Dilan Onur, Z. Yelda Özer

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Modern yaşamla paralel olarak gelişen teknoloji hayatımızın önemli bir parçasına dönüşmektedir. Teknolojinin sağladığı pek çok kolaylıktan biri de iletişimi hızlandırmasıdır. İletişim için kullandığımız en önemli teknolojik keşif de telefonlarımızdır. Sosyotelizm (phubbing), “bireyin diğer insanlarla konuşurken cep telefonuna bakması, cep telefonuyla ilgilenmesi ve kişilerarası iletişimden uzaklaşması” olarak tanımlanmıştır. Sosyotelizm davranışı, çiftler arasında gerçekleştiğinde buna "partner phubbing" denilmektedir. Evli çiftlerde sosyotelizm durumuna bağlı kişilerin benlik saygıları azalmakta, aile içi iletişim zayıflamakta ve bu durum uzun vadede bireyi duygusal açıdan yormaktadır.

Amaç: Çalışmamızın amacı Çukurova Üniversitesi Aile Sağlığı Merkezine(EASM) bağlı dört Aile Hekimliği Birimine(AHB) kayıtlı 18 yaş ve üzeri evli bireylerde eş sosyotelizminin depresyon sıklığına ve aile işlevselliğine etkisini incelemektir.

Materyal ve Metod: Çalışmanın tipi, kesitsel tanımlayıcı bir çalışmadır. Çalışmanın evreni, Çukurova Üniversitesi EASM'ye kayıtlı 18 yaş ve üstü evli bireylerdir. Çalışmanın örneklemini dört AHB'ye kayıtlı 3458 evli bireyden araştırmanın yapılacağı süreçte herhangi bir nedenle EASM'ye başvuranlar oluşturacaktır.

Dışlama kriterleri: Onam alınamayanlar, evli olmayanlar, akıllı telefon kullanmayanlar ve iletişim problemi olup Türkçe bilmeyenler dışlanacaktır.

Veri toplama araçları: Sosyodemografik bilgi formu ile birlikte Aile Apgar Ölçeği, Phubbinge Maruz Kalma Ölçeği ve hasta sağlık anketi-2(PHQ- 2) uygulanacaktır. PHQ-2'ye göre taraması pozitif çıkan hastaların, depresif bozukluk kriterlerini karşılayıp karşılamadıklarını belirlemek için bu hastalara PHQ-9 da uygulanacaktır. Depresyon tespit edilen katılımcıların psikiyatriye sevki/kolsültasyonu sağlanacaktır.

Araştırma Soruları

Bu çalışmamızda şu soruların cevapları araştırılacaktır:

1. Çalışmamızın yapıldığı bölgede sosyotelizm(phubbing) oranı ne düzeydedir?
2. Sosyotelizm(phubbing) aile işlevselliğini nasıl etkilemektedir?
3. Sosyotelizmin (phubbing) yol açtığı depresif bozukluk oranı nedir?
4. Sosyotelizmin(phubbing) eşlik ettiği biyolojik veya ruhsal bir hastalık mevcut mu?

Beklenen Yararlar

Çalışmamıza katılan nüfusta sosyotelizm davranışına maruziyet olup olmadığı belirlenecektir. Sosyotelizmin bireylerde ciddi biyolojik, psikolojik ve sosyal sorunlara yol açtığına vurgu yapılarak aile içi iletişimin önemi tekrar hatırlatılacak, bağımlılık kapsamında değerlendirilen bu eylem konusunda hasta eğitimi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyotelizm Phubbing, Aile APGARı, Depresyon

BFV16

İzmir Şehir Hastanesi Acil Servisi Yeşil Alana Başvuran Hastaların Aile Sağlığı Merkezlerini Atlama Sebepleri, Bunu Etkileyen Faktörler ve Bu Durumun Acil Servise Yüğü

Aleyna Uçar, Olgu Aygün
İzmir Şehir Hastanesi

Amaç: Aile hekimliği sisteminin ülke genelinde oturtulmasına rağmen hastaların ilk başvuruda Aile Sağlığı Merkezleri'ni (ASM) tercih etme oranları düşüktür. Bu çalışmada amaç, İzmir Şehir Hastanesi acil servisi yeşil alana başvuran hastaların ASM'leri neden atladıklarını, sevk sisteminin neden uygulanmadığını, buna etki eden faktörleri ve bu durumun 3. Basamak hastanelerin acil servislerine olan yükünü belirlemektir.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı, kesitsel tipte bir çalışma olarak planlandı. Anketler, İzmir Şehir Hastanesi acil servisi yeşil alana başvuran hastalara yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanacaktır. Aynı şikâyetle daha önce ASM dışında başka bir sağlık kurumuna başvurmamış ve çalışmaya katılmayı kabul eden hastalarla görüşülerek belirlenen örneklem sayısına ulaşana kadar yapılması planlanmıştır. Sonuçlar sayı (n), yüzde (%), ortalama ve standart sapma kullanılarak değerlendirilecektir.

Bulgular: Bağımsız değişken olarak hastaların yaşı, cinsiyeti, mesleği, eğitim durumu, genel sağlık durumu, aktif şikâyetlerinin ne olduğu, ASM'ye kayıtlarının olup olmadığı, ASM'ye ulaşabilirlikleri, daha önce ASM başvurusunda bulunup bulunmadıkları gibi faktörler değerlendirilecektir. Bağımlı değişken olarak hastaların şikâyetleri için ASM'ye başvurmadan, 3. Basamak hastane acil servisine başvurma nedenleri ve bunun acil servisler üzerindeki yükü değerlendirilecektir.

Sonuç: Çalışma sonuçlarının; sevk sisteminin yürütmesinin önündeki engelleri tespit ederek, bu konuda geliştirilecek politikalara destek olması, ASM'ye başvurmadan acil servise başvuran hastaların özellikle 3. Basamak hastanelerin yeşil alanları üzerinde oluşturduğu yükün tespit edilerek, yapılabilecek düzenlemelerle hekimler ve sağlık çalışanları üzerindeki yükün nasıl azaltılabileceği üzerine çalışılmasına ön ayak olması planlanmaktadır.

Tartışma Soruları: Daha önce literatürde benzer çalışmalar yapılmış olmasına rağmen acil servis yeşil alanı örneklem alınarak bir çalışma yürütülmemiştir. Benzer çalışma sonuçlarından yola çıkarak örneklem büyüklüğü nasıl hesaplanmalıdır?

- Hastaların ivedilikle tedavi olup acil servisi terk etme arzuları da değerlendirilerek yüz yüze ankete uyumun ve katılımın artırılması adına anket sorularında ne derece özet bir yaklaşım sergilenmelidir?
- Hastaların başvuru şikâyet ve semptomları, ne kadar süre önce başladığı, hastaların kronik hastalıkları vb. değerlendirilerek nasıl dışlama ve çalışmaya dahil etme kriterleri oluşturulmalı?

Anahtar Kelimeler: yeşil alan, aile sağlığı merkezi, başvuru

BFV17

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne Başvuran Erişkinlerin Akdeniz Diyetine Uyum Düzeyi İle Depresif Semptomlar Arasındaki İlişki

İmge Reyhanoğlu, Ayfer Gemalmaz
Adnan Menderes Üniversitesi

Amaç: Sağlıklı yaşam biçimi, bireyin sağlığını etkileyebilen tüm davranışlarını kontrol etmesi ve günlük aktivitelerini düzenlerken sağlığa uygun davranışları seçmesi olarak tanımlanmaktadır. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları; yeterli ve dengeli beslenme, düzenli egzersiz yapma, kendi sağlık sorumluluğunu üstlenme gibi sağlığı koruyan ve geliştiren davranışları içerir.

Sağlıklı yaşam biçimi davranışlarından birisi olan yeterli ve dengeli beslenmenin örnek modeli Akdeniz Diyeti'dir. Bu tarz beslenme alışkanlıklarının sağlıklı yaşlanmaya katkıda bulunduğu yapılan çalışmalarda belirtilmektedir.

Yetersiz ve dengesiz beslenmenin sağlığa etkileri araştırılmış, tüm yaş gruplarında depresyon gibi duyu durum bozuklukları ve diğer nöropsikiyatrik durumlar için önemli bir risk faktörü olduğu bildirilmiştir. Duygu durum bozuklukları beslenme tarzını etkilediği gibi beslenme tarzı da bireyin duyu durumunu etkilemektedir.

Çalışmamızda Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 25 Nolu Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne başvuran erişkinlerin Akdeniz Diyetine uyum düzeyi ile depresif semptomlar arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu çalışma Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 25 Nolu Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne poliklinik muayenesi, danışmanlık, izlem ya da diğer sebeplerle başvuran ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 18-65 yaş arası bireylere araştırmacı tarafından literatür taranarak oluşturulan anket formu, Akdeniz Diyeti Bağlılık Ölçeği ve Birinci Basamak için Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) yüz yüze uygulanarak yapılacaktır.

OpenEpi ile örneklem büyüklüğü %42 prevelans ile hesaplandı, çalışmaya alınacak kişi sayısı %95 güven aralığı ve %5 Tip1 hata payı ile 343 olarak hesaplandı. Hedeflenen katılımcı sayısına ulaşıldığı zaman çalışma tamamlanmış olacaktır. Çalışmamızın dışlama kriterleri; depresyon tanısı almış olmak, antidepresan ilaç kullanıyor olmak, Son 6 ay içerisinde şehir değiştirmiş olmak, postpartum dönemde olmaktır.

Elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilecektir.

Bulgular, Sonuç: Araştırma henüz veri toplama aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Çalışmanın kısıtlılıkları nelerdir?
2. Dışlama kriterleri ile ilgili ek önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: Akdeniz Diyeti, Depresif semptomlar, Beslenme, Depresyon

BFV18

BİR AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE KAYITLI BİREYLERDE HAYATIN TEMELLERİ 8 YAKLAŞIMI İLE YAPILAN EĞİTİMİN KARDİYOVASKÜLER RİSK BİLGİ DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ

Bünyamin Furkan Pala, Ülkü Sur Ünal, Saliha Serap Çifçili
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Amaç: Dünya çapında en sık ölüm nedeni kardiyovasküler hastalıklardır. Bireylerin kardiyovasküler risk skorlamaları genellikle 40 yaşından sonra hesaplanmaktadır. Bununla birlikte Amerikan Kalp Cemiyeti (AHA) yalnızca hastalık tedavisine odaklanmak yerine, yaşam boyunca pozitif sağlığın teşviki ve korunmasını kapsayan bir paradigma değişimini teşvik etmek için yeni bir kardiyovasküler sağlık ölçütü tanımlamıştır (Life's Essential 8). Bu çalışmada Framingham risk skoru ile Hayatın Temelleri 8 skorunun (Life's Essential 8) korelasyonu ve bu skorlamanın bireyler ile birlikte yapılmasının kardiyovasküler hastalık risk faktörleri bilgi düzeyleri üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Tek kollu randomize olmayan bir müdahale araştırması planlanmıştır. Marmara Üniversitesi Tuzla Eğitim ASM'ye kayıtlı 30-50 yaş arası 5034 kişi araştırma evrenini oluşturmaktadır. Kardiyovasküler hastalık bilgi düzeyi %50 olarak kabul edildiğinde, araştırma evrenini %95 güven düzeyi, %5 örneklem hata payı ile temsil edebilmek için ulaşılmaması gereken sayı 357 olarak hesaplanmıştır.

Tüm bireylere ilk görüşmede yaş, cinsiyet, medeni durum, sosyoekonomik düzey gibi sosyodemografik özellikleri içeren bir anket formu ile birlikte KARRİF-BD, Framingham risk ölçeği, kardiyovasküler iyilik halini değerlendirmek için Hayatın Temelleri 8 (HT 8) skorlaması uygulanacaktır. Ardından HT 8 uyarınca önerilen sağlıklı yaşam alışkanlıkları hakkında kişiye özgü riskler üzerinden bilgi ve araştırmacılar tarafından hazırlanan bilgilendirici broşürler verilecektir. Bu ilk görüşmeden 3 ay sonra bireylerin KARRİF-BD düzeyleri yeniden hesaplanacaktır.

Bulgular: İlk görüşmede Framingham risk skoru ve HT 8 korelasyonu hesaplanacaktır. Ayrıca çalışma bitiminde HT 8 uyarınca yapılan eğitimin KARRİF-BD skoru üzerindeki değişim etkisi hesaplanacaktır. KARRİF-BD skoru bağımlı değişken, katılımcıların sosyodemografik özellikleri bağımsız değişkenleri oluşturacaktır.

Sonuç: Yaşam tarzı müdahalelerinin genç yaşta yapılmasına temel oluşturacak bir yaklaşımın birinci basamakta denenmesinin daha sonra yaygınlaştırılabilmesi için öncü bir çalışma olacağı görüşüdeyiz.

Tartışma Soruları:

- KARRİF-BD dışında başka bir ölçek kullanabilir miyiz?
- Yüz yüze verilecek eğitim için standart bir materyal önerisi var mı?

Anahtar Kelimeler: kardiyovasküler risk skoru, Lifes Essential 8, KARRİF-BD

BFV19

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AİLE HEKİMLİĞİ ANABİLİM DALI BİRİMLERİNE BAŞVURAN HASTALARDA GETAT KULLANIMI VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ DÜZEYİ

Şahika Peçen, Serpil Demirağ
Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) geleneksel ve tamamlayıcı tıbbı (GETAT) ruhsal ve fiziksel hastalıklardan korunma, teşhis veya tedavi etme, sağlığın sürdürülmesi için kullanılan farklı kültürlere özgü uygulamalar olarak tanımlar. İnsan ömrünün uzamasıyla kronik ve malign hastalıkların görülme sıklığı da artmaktadır. Hastalıkların kesin tedavi yöntemlerinin bulunamaması, tedavilerin yan etkileriyle ilgili endişeler GETAT yöntemlerine başvurma sıklığını arttırmıştır. Yaşam kalitesinin de değişmesine bağlı olarak birçok kültürde bireyler şikayetlerini gidermek için çeşitli yöntem arayışlarına girmektedir. Hekime başvurmak, kendi kendine ilaç kullanmak, çeşitli GETAT yöntemlerine başvurmak bu yöntemlerdendir.

Bu çalışmamızda hastalarımızın GETAT kullanım durumları, buna etki eden faktörler ile GETAT kullanan ve kullanmayan hastaların yaşam kalitesi düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca hastalarımızın kendi sağlıklarına bakış açılarını değerlendirip farkındalık oluşturulması açısından önem taşımaktadır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı kesitsel çalışmanın, etik kurul onayı alınmasını takiben 01.05.2024 - 01.11.2024 tarihleri arasında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Poliklinik Birimlerine başvuran 18 yaş üzeri gönüllü katılımcılar ile yapılması planlanmaktadır.

Çalışmanın anket formu ve ölçek, Aile Hekimliği Birimlerine başvuran 18 yaş üzeri ardışık gelen gönüllü katılımcılar ile yüz yüze görüşülüp yapılacaktır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümü, sosyo-demografik sorular ve literatür taraması yapılarak hazırlanan, GETAT kullanımını ve ilişkili faktörleri kapsayan toplam 42 adet sorudan oluşmaktadır. İkinci bölüm, toplam 27 sorudan oluşan “WHOQOL-BREF-TR” sorularını içermektedir.

Çalışmada kullanılacak olan “WHOQOL-BREF-TR” ölçeği 5 alt parametreden oluşmaktadır. Bu alt parametreler genel sağlık durumu, bedensel sağlık, ruhsal sağlık, sosyal ilişkiler, çevre sağlığı ve ulusaldır. Düşük skorlar, kötü yaşam kalitesini, yüksek skorlar yaşam kalitesinin iyileştiğini göstermektedir.

Verilerin istatistik analizleri SPSS paket programı aracılığıyla değerlendirilecektir.

Gerekli izinler, Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı ve Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınmaktadır.

Tartışma soruları:

1. Çalışmanın kalitesini attıracak önerileriniz nelerdir?
2. Bu konuda başka ne tür çalışmalar yapılabilir?

Anahtar Kelimeler: getat, yaşam kalitesi, tamamlayıcı tıp

BFV20

AİLE HEKİMLİĞİ POLİKLİNİĞİNDE REÇETE EDİLEN PROTON POMPA İNHİBİTÖRLERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Zeynep Nur Bozer, Hakan Gülmez
İzmir Demokrasi Üniversitesi Aile Hekimliği Abd

Giriş: Proton pompa inhibitörleri (PPI), mide asit salgısını en güçlü şekilde bloke eden benzimidazol türevi olan ilaç grubunu kapsar. PPI'leri son 30 yıldır tüm dünyada yaygın şekilde kullanılmaktadır ve dünyada en çok kullanılan ilaçlar listesinde ilk üç arasındadır. Asit ilişkili hastalıkların tedavisinde güvenilir ve etkin olan PPI'lerinin çeşitli araştırmalarda %46 ile %61 oranında tedavi için kanıta dayalı olmayan endikasyonla reçete edildiği ortaya konmuştur. Proton pompa inhibitörleri birinci basamakta en yaygın reçete edilen ilaç gruplarından birisidir. Uzun süreli kullanımı oldukça yaygındır. PPI'lerin her geçen gün reçetelenme ve uygunsuz kullanım oranının arttığı belirtilmektedir. Akılcı ilaç kullanımı; hastaların klinik bulgularına ve bireysel özelliklerine göre ilacı, yeterli süre ve dozda, en düşük fiyata ve kolayca sağlayabilecekleri tedavinin verilmesidir.

Bu araştırmada bir Aile Hekimliği Polikliniği'nde yazılan reçetelerde PPI yazılma sıklığı ve birlikte kullanılan ilaç ve eşlik eden tanıların "ortaya konması" veya "değerlendirilmesi" amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma retrospektif ve tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Mart 2023- Şubat 2024 tarihleri arasında İzmir Buca Seyfi Demirsoy EAH Aile Hekimliği Polikliniği'nde yazılan reçeteler retrospektif olarak analiz edilecektir. Bu reçetelerin arasında içerisinde PPI bulunan reçeteler çalışmaya dahil edilecektir. Reçete sahibi hastaların yaş ortalaması ve cinsiyet dağılımları saptanacaktır. Ayrıca reçetelerdeki tanı dağılımı, toplam ilaç sayısı ve bu ilaçların ayrıntıları incelenecektir.

Bulgular: Çalışmamız planlama aşamasındadır.

Sonuç: En sık kullanılan üç ilaç grubundan biri olan PPI'nin araştırmamızda uygunsuz kullanımını yüksek saptamayı bekliyoruz. Uygunsuz PPI kullanımı ile ilişkili olabilecek bazı değişkenleri değerlendirdiğimiz çalışmamızda bulacağımız bu önemli bulgular, ileride yapılabilecek müdahale çalışmalarına ve geliştirilebilecek PPI kullanım kriterlerine kılavuzluk edecektir.

Tartışma Soruları:

- 1- Çalışmamıza NSAİDs grubu da dahil etmelimiyiz?
- 2- Çalışmanın kısıtlılıkları nelerdir?
- 3- Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nedir?

Anahtar Kelimeler: uygunsuz kullanım, ppi, akılcı ilaç kullanımı

DEA01

Türkiye’de Aile Hekimlerinin Kullandıkları Kanıta Dayalı Tıp (KDT) Kaynakları ve Bunların Birinci Basamağa Uygunluğu Hakkındaki Görüşleri: Bir Vinyet Çalışması

Saliha Serap Çifçili, Basel Elmasrı
Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Aile hekimliği mümkün olduğunca tıbbi literatürde ve kılavuzlarda yayınlanan ve toplanan bilimsel kanıtlara dayanmalıdır. Kanıta Dayalı Tıp (KDT) uygulaması, bireysel klinik deneyimi sistematik araştırmalardan elde edilen en iyi klinik kanıtlarla bütünleştirmek anlamına gelir. Türkiye’de Aile hekimlerinin kullandıkları KDT kaynakları ve bu kaynaklardaki kanıtların gücüne ilişkin görüşleri hakkında güncel veri bulunmamaktadır. Bu çalışmamızda, Türkiye’de Aile Hekimlerinin kullandıkları KDT kaynakları ve bu kaynakların birinci basamağa uygunluğu; ne ölçüde hasta odaklı, yenellenebilir ve Aile hekimliği yaklaşımını dikkate alan kanıtlara dayandığına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı bir çalışma planlanmıştır. Klinik vinyetlerin (olgu örnekleri) içeren soru formu oluşturmuştur. Demografik veriler ile ilişkili soruların yanı sıra beş vinyetin (olgu örnekleri) her biri için, öykünün sonunda yöneltilen klinik soruyu yanıtlamak amacı ile aile hekimlerinin kullanabilecekleri kanıta dayalı bir kaynak sağlamaları ve bu kaynakların birinci basamak sağlık hizmetine uygunluğuna ilişkin üç soruya cevap vermeleri istenmiştir. Sonuçlar tanımlayıcı istatistikler kullanılarak analiz edilecektir. Araştırmanın evrenini Aile Hekimliği uzmanları ve üç aydan fazla çalışmış Aile Sağlık Merkezlerinde aile hekimliği asistanları oluşturmaktadır.

Sonuçlar:

Primer sonuçlar:

1. Türkiye’deki aile hekimlerinin kullandıkları KDT spesifik kaynaklarını sınıflandırarak karakterize etmek.
2. Bu kaynakların birinci basamağa uygunluğu; ne ölçüde hasta odaklı yenellenebilir ve aile hekimliği yaklaşımını dikkate alan kanıtlara dayandığına ilişkin görüşleri.

Sekonder sonuçlar:

Aile hekimlerinin demografik özellikleri ile kanıta dayalı kaynaklara erişilebilirlikleri arasındaki ilişkiyi araştırmaya yönelik açıklayıcı bir analiz

Tartışma Soruları:

“Aile Hekimliği”, ayrı bir tıp disiplini olup, Aile hekimliğine uygun klinik rehberler yeterli mi? KDT kaynaklara ulaşma konusunda herhangi bir engel yaşadınız mı? Daha fazla iyi kanıta dayalı kaynaklara erişilebilmek için ne yapılabilir?

Anahtar Kelimeler: Birinci basamak, Kanıta Dayalı Tıp, Hasta odaklı kanıt, yenellenebilirlik, kanıta erişim, aile hekimliği yaklaşımı, Türkiye

DEA02

AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE BAŞVURAN YETİŞKİNLERİN HİPERTANSİYON GELİŞİMİNİN ÖNLENMESİYLE İLGİLİ TUTUM VE DAVRANIŞLARI

Sedanur Hıraözülü Önal, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Hipertansiyon en sık görülen kronik hastalıklardan biri, küresel halk sağlığı sorunudur. Dünya’da genel popülasyonda hipertansiyon prevalansı %30-45 arasında olup, 2025 yılında %60'lara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Türkiye’deki hipertansiyon prevalansı ise, çalışmalarda %30-35 arasında bulunmuştur. Hipertansiyon, kardiyovasküler hastalıkların ve mortalite nedenlerinin en önemlilerinden biri olup halk sağlığı açısından önceliklidir. Önlenebilir ve tedavi edilebilir bir hastalıktır. Bu çalışmayla popülasyonun hipertansiyondan korunma tutum ve davranışlarını sorgulayarak bilgi eksiklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı olup iki aylık süreçte Denizli il merkezinde bulunan Karaman Aile Sağlığı Merkezine başvuran 18 yaş üstü, hipertansiyon tanılı olmayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden yetişkinlere yapılmaktadır. Anket formunda 11 soru katılımcıların sosyodemografik özelliklerini, 10 soru hipertansiyondan korunma davranışlarını, 2 soru da eğitim alma durumu ve kaynağını belirlemektedir. HT’den korunma tutumlarını belirlemek için 26 sorudan oluşan Hipertansiyondan Korunma Tutumları Ölçeği(HKTÖ) anketi yüz yüze uygulanarak veriler toplanmaktadır. Araştırmada örneklem seçilmemiş olup evrenin tümüne ulaşılması hedeflenmiştir. HKTÖ puanları bu araştırmanın bağımlı değişkenidir. Bağımsız değişkenleri ise yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek, boy, kilo, gelir durumu, ailede hipertansiyon tanısı olan birey varlığı ve bu bireyle akrabalık derecesi, hipertansiyonlu biriyle aynı evde yaşama durumu ve akrabalık derecesi, sigara kullanım durumu ve miktarı, alkol kullanım durumu ve sıklığı, günlük sebze ve meyve tüketim miktarı, günlük en çok kullandığı yağ, günlük tuz tüketimi, tükettiği gıdalar, fiziksel aktivite durumu, hipertansiyondan korunma hakkında bilgi alma durumu ve bilgileri aldığı kaynaktır.

Bulgular: Çalışmamız veri toplama aşamasındadır.

Sonuç: Çalışmamız veri toplama aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Örneklem seçimimiz konusunda önerileriniz var mıdır?
2. Araştırmaya eklenmesini önerdiğiniz sorular nelerdir?
3. Araştırma için önerebileceğiniz farklı bir ölçek var mıdır?

Anahtar Kelimeler: hipertansiyon, korunma, tutum, davranış

DEA03

SOSYAL REÇETE YAZMA OLGUSUNU ANLAMAK: SOSYAL REÇETE YAZMA ÖLÇEĞİ GELİŞTİRİLMESİ

Hüseyin Elbi¹, Özgecan Elçi¹, Aynur Çetinkaya², Hüseyin Can³, Fatih Özcan¹, Pemra Cöbek Ünalın⁴

¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Aile Hekimliği Ad

² Mıcbü Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği

³ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi İp Fakültesi, Aile Hekimliği Ad

⁴ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ad

GİRİŞ: Sosyal reçeteleme; sağlık profesyonellerinin, hastaların sağlıklarını ve refahlarını iyileştirmek için onları çeşitli toplumsal faaliyet ve düzenlemelere yönlendirmesidir.

Çalışmanın amacı, aile hekimlerinin sosyal reçeteleme hakkında tutumlarını ölçmek için bir sosyal reçeteleme ölçeği geliştirmektir.

YÖNTEM: Araştırma aşamalı olarak metodolojik tipte planlanmıştır. Üç aşamalı olarak tasarlanmıştır. İlk aşamada baseline tanımlayıcı bir çalışmayla elde edilen madde listesi ikinci aşamada açıklayıcı faktör analizi ile indirgenip ölçeğin boyutlarını destekleyip desteklemediği belirlenecek; eş zamanlı benzer ölçek olarak “Öz-etkililik-yeterlilik ölçeğinin Türkçe formu” kullanarak ölçek geçerliliği desteklenecektir. Üçüncü aşamada maddelerin faktör yapılarına uygunluğunu test etmek için doğrulayıcı faktör analizi uygulanacaktır. Rasgele seçilen illerin Halk Sağlığı Müdürlüğü internet sitesindeki listeden rastgele örnekleme yöntemi ile aile hekimleri tespit edilerek üç aşama için bağımsız katılımcı grupları elde edilecektir. Katılımcılara e-posta yoluyla gönderilen form çevrimiçi olarak doldurulacaktır. Oluşturulan maddeler beşli Likert tipindedir. Verilerin analizinde SPSS 20.0 for Windows programı kullanılacaktır. Minimum örneklem büyüklüğü için birinci aşamada 241, ikinci aşamada 300 kişiye ulaşılması hedeflenilmiştir.

BULGULAR: Araştırmaya %62,7 si erkek olmak üzere 135 aile hekimi katılmıştır. Ortalama yaş 39; aile hekimliğinde çalışma süresi 7, hekimlik deneyim,14 yıldır. Kayıtlı nüfus ortalama 2805`ken günlük hasta sayısı 63`tü. %54`ü şehir merkezinde çalışmaktaydı. %63,4`ü evli %58,2 çocuk sahibiydi. %66,4 eş/çocuklarıyla, % 23,1 yalnız, % 10,4 ebeveyn ile yaşamaktaydı. %88,8 çekirdek aile yapısında büyümüşken, %11,2`si geniş aile yapısında büyümüşü. % 17,9`sinin ailesinde demans hastası bulunmaktaydı. % 65,7`ü şehir merkezinde oturuyordu. %57,5`i sivil toplum kuruluşuna üyeydi. %47,8`si sağlıkta şiddete maruz kalmış ve %35,8`i beyaz kod vermişti.

SONUÇ: Araştırma veri toplama aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Reçeteleme, Sosyal Reçete Yazma, Ölçek Geliştirme, Aile Hekimliği, Sosyal Tıp, Biyopsikososyal yaklaşım, Sağlığın sosyal belirleyicileri

DEA04

AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE BAŞVURAN KADINLARIN OSTEOPOROZ FARKINDALIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Büşra Eşmeli, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Osteoporoz (OP), düşük kemik kütlesi ve kemik dokusunun mikromimari yapısının bozulması ile karakterize, kemik fragilitesinde ve kırık riskinde artışa neden olan ve en sık görülen sistemik bir iskelet hastalığıdır. Dünya üzerinde tahminen 300 milyon kişiyi etkilediği düşünülmektedir. Osteoporoz hastalarının %80'ini kadınlar oluşturmaktadır olup toplumlar da daha çok kadın sağlığı sorunu olarak görülmektedir. Son yıllarda toplumda OP konusunda farkındalık ve bilgi düzeyini artırmanın, OP'nin önlenmesi için önemli bir adım olduğu üzerinde durulmaktadır. Bu çalışmanın amacı kadınların osteoporoz farkındalığının değerlendirilmesidir.

Yöntem: Çalışmamız tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Denizli il merkezinde bulunan ve üç aile sağlığı merkezine (Deliktaş Aile Sağlığı Merkezi, Şifabul Aile Sağlığı Merkezi, 1200 Evler Aile Sağlığı Merkezine) üç aylık süre içinde başvuran 18 yaş ve üzeri çalışmaya katılmayı kabul eden kadınlar oluşturmaktadır. Sosyodemografik verilerin de değerlendirildiği 21 soruluk anket formu ve 27 sorudan oluşan Osteoporoz Farkındalık Ölçeği (Osteoporosis Awareness Scale-OAS) yüz yüze uygulanarak veriler toplanmaktadır. Araştırmaya evren sayısı bilinmeyen örnek genişliği formülüne göre, Osteoporoz farkındalık düzeyinin %25 olabileceği düşünülerek ve (%5 sapma payı ve %95 güven düzeyinde) yapılan hesaplama sonucunda çalışmaya en az 289 kişi alınması planlanmıştır. Osteoporoz farkındalığı bu araştırmanın bağımlı değişkenidir. Bağımsız değişkenler ise yaş, kilo, boy, medeni durum, öğrenim durumu, meslek, aylık gelir durumu, şimdiye kadar en uzun süre yaşanan yer, kronik hastalık, düzenli olarak kullanılan ilaç, kortizol kullanımı, sigara, alkol, egzersiz, osteoporoz hastalığını duyup/duymama, osteoporoz hakkında bilgili olup/olmama, DEXA (kemik ölçümü) yaptırap/yaptırmama, daha önce osteoporoz tanısı alıp/almama, ailede osteoporoz varlığı ve menopoza girme durumudur.

Bulgular: Çalışmamız veri toplama aşamasındadır.

Sonuç: Çalışmamız veri toplama aşamasındadır.

Tartışma Soruları

1. Çalışmada kullanılacak farklı bir ölçek öneriniz var mıdır?
2. Bağımsız değişkenler açısından önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: osteoporoz, farkındalık, kadın

DEA05

Üçüncü Basamak Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuruların Değerlendirilmesi, ilk sonuçlar

Zeynep Aslan Hişmioğulları
İzmir Şehir Hastanesi

Giriş: Birinci basamak sağlık hizmetleri, bireylerin çeşitli sebeplerle başvurduğu ve %95'inin tanı tedavisinin gerçekleştirildiği, gerekli durumlarda ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumlarına sevk edildiği ve koruyucu sağlık hizmetlerinin sunulduğu sağlık hizmeti olarak tanımlanmaktadır. Birinci Basamak Aile Hekimliği yerine Üçüncü Basamak Aile Hekimliği Polikliniğine başvuru nedenlerini ve Üçüncü Basamak Aile Hekimliğine başvuran hastaların profilini değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem: Çalışma prospektif kesitsel araştırmadır. Çalışmanın örneklemini 6 ay boyunca İzmir Şehir Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniği'ne başvuran ve çalışmaya katılmayı kabul eden tüm hastalar oluşturacaktır. Çalışmanın ilk sonucu olarak 125 hasta ile yüz yüze görüşülmüştür. Veri toplama formu ile katılımcıların sosyodemografik verileri, kayıtlı olduğu ve 3. Basamak Aile hekimliği polikliniği muayenelerine ait bilgiler sorgulanmaktadır.

Bulgular: Katılımcıların 81 (%64,8) 'i kadındır. Yaşları 2 ile 86 arasında değişmekte olup ortalaması 35,4' tür. Katılımcıların 43 (%34,4) 'ü hastane personelidir. 85 kişi (%68,0)'i yaşadığı ildeki aile hekiminde takipli iken 40 kişi (%32)'sinin yaşadığı ildeki aile hekimine kaydının olmadığı görülmektedir. 89 kişi (%71,2)'inin son 6 ay içerisinde takipli olduğu aile hekimine gitmediği görülmektedir.

Katılımcıların 74 (%59,2)'inin tanıli kronik hastalığı bulunmamaktadır. Kronik hastalığı olanlarda ise en sık Tiroid, Diyabet ve Hipertansiyon hastalık tanılarının olduğu görülmektedir. Katılımcıların başvuru nedenlerine bakıldığında en sık 44 (%35,2)'i tetkik, 40 (%32,0)'ı sağlık muayenesi, 17 (%13,6)'ı reçete istemidir. Hastaların ön tanıları 40 (%32,0)'inin normal fizik muayene, 28 (%22,4)'ünün üst solunum yolu enfeksiyonu, 15 (%12)'i anemidir. Katılımcıların 65'inden tetkik istenmiş, 63'üne reçete yazılmış, 9 kişi diğer branşlara sevk edilmiş, 7'ine istirahat raporu verilmiştir.

Sonuç: Hastane personelinin ulaşımının daha rahat oluşu ve kayıtlı aile hekimi ile aynı ilde yaşanmıyor oluşu başvuruları arttırmış olabilir.

Aile hekimliği uzmanlık eğitimi ve uygulamasında kronik hastalık yönetimi ve danışmanlığı, aşılar, çocuk ve gebe takibi, düzenli kayıt tutma, periyodik muayene konularına daha fazla yer verilmelidir.

Tartışma soruları:

- İller arası taşınmalarda Aile Hekimi değişimi unutuluyor mu?
- Hastane personeli bütüncül yaklaşımı nedeniyle mi aile hekimliği polikliniğine başvuruyor?

Anahtar Kelimeler: üçüncü basamak aile hekimliği polikliniği, aile hekimliğine başvuru nedeni, Hastaların tanıları ve yönetimi

DEA06

Serebrovasküler Olay Sonrası İmmobil Olan Hastalarda Malnütrisyon Değerlendirilmesi: Evde Sağlık Hizmetleri Örneği

Gizem Çetinyol, Özge Tuncer
Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Serebrovasküler hastalıklar yaşamı tehdit eden en sık nörolojik hastalıktır. Serebrovasküler hastalık sonucu bakıma muhtaç durumdaki hastalarda malnütrisyon gelişme ihtimali yüksektir. Amacımız İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi Evde Sağlık Hizmetleri(ESH) kapsamındaki serebrovasküler hastalık tanılı hastalarda malnütrisyon riskini araştırmaktır.

Yöntem: Örneklem grubumuzda Bozyaka EAH ESH'ye kayıtlı 200 hastada serebrovasküler hastalık tanısı saptandı. Uygulanan ankette sosyodemografik form, Barthel Ölçeği ve Mini Nütrisyonel Değerlendirme Ölçeği(MNA) bulunmaktadır. Dahil edilme kriterlerimizde evde bakım hizmetleri kapsamında, 18 yaş ve üzeri, serebrovasküler hastalık tanılı olmak, anket sorularına cevaplamayı kabul etmek varken; dışlama kriterlerinde bu şartlardan en az birinin bulunmaması yer almaktadır. Ön sonuçlar 104 hastaya ait verilerle sunulmuştur.

Bulgular: Katılımcıların %52,9'u kadın(n=55), %47,1'i erkekti(n=49). %48,1'i evli(n=50), %48,1'i dul(n=50), %3,8'i bekar(n=4). %91,3'ü ilköğretim mezunuydu(n=95). Komorbid hastalıklardan serebrovasküler hastalık geçirilmeden önce %75'inde hipertansiyon(n=78), %40,3'ünde diyabetes mellitus(n=42), %31,7'sinde hiperlipidemi, %21,1'inde koroner arter hastalığı, %12,5'inde atriyal fibrilasyon tanısı konmuştu. %41,3'ü sedanter yaşam tarzına sahipti(n=43). Komorbid hastalıkları için ilaç başlanan 93 kişiden %66,7'si ilaçlarını düzenli bir şekilde kullandığını belirtti(n=62). %45,6'sında serebrovasküler hastalık öncesinde sigara kullanım öyküsü mevcuttu(n=47). %93,3'ü beslenmesini oral yolla(n=97), %3,8'i nazogastrik sonda(n=4), %2,9'u PEG-PEJ ile sağlamaktaydı(n=3). %70,1'inin bakımını birinci derece akrabaları sağlamakta, %80,8'inde bası yarası bulunmamakta(n=84), %7,7'sinde evre 1(n=8), %5,8'inde evre 2(n=6), %4,8'inde evre 3(n=5) derecesinde bası yarası bulunmaktaydı. Barthel Ölçeği sonucunda %32,7'si tam bağımlı(n=34), %45,2'si ileri derece bağımlı(n=47), %19,2'si orta derece bağımlı(n=20), %1'i hafif derece bağımlı(n=1) ve %1,9'u tam bağımsızdı(n=2). MNA sonucunda ise %16,3'ü "malnütrisyonsuz"(n=17), %52,9'u "malnütrisyon riski altında"(n=55), %30,8'i "normal nütrisyonel durum"(n=32) saptandı.

Sonuç: Serebrovasküler hastalık sonrası immobil olan hastalarda malnütrisyon riski yüksek saptandı. Barthel indeksi "90 ve altı" saptanan hastalarda(n=101), %16,8 "malnütrisyonsuz"(n=17) ve %54,4 "malnütrisyon riski altında"(n=55) olarak ölçüldü. Barthel indeksi "91 ve üstü" olan 3 kişinin MNA sonucu ise "normal nütrisyonel durum" olarak saptandı.

Tartışma Soruları:

1. Bilinç düzeyi sorgulanmamış olup bilinç düzeyi malnütrisyonu etkiler mi?
2. Gelir düzeyi sorgulanmamış olup bu, malnütrisyonu etkiler mi?

Anahtar Kelimeler: Evde Sağlık Hizmeti, Serebrovasküler Olay, İmmobilite, Malnütrisyon

DEA07

HSP 202 (İnsan Toplum Gezegen IV) Eğitim Programı içinde Sağlık Hukuku Eğitimi

Özden Gökdemir¹, Zeynep Şişli²

¹ İzmir Ekonomi Üniversitesi / Tıp Fakültesi

² İzmir Ekonomi Üniversitesi / Hukuk Fakültesi

Giriş: Yaşam hakkı” ve “sağlık hakkı” temelinde sağlık hukuku ile ilgili genel bir anlayış kazandırılması, uluslararası ve ulusal mevzuat ve uygulama çerçevesinde hasta haklarının ihlaline bağlı mesleki kötü uygulama halinde hukuksal sorumluluğun irdelenmesi sağlık hukukunun temelini oluşturmaktadır. Bu kapsamda geleceğin doktorlarının donanımlı olabilmesi için tıp fakültesi 2. Sınıf öğrencilerimize HSP 202 (İnsan Toplum Gezegen IV) dersi kapsamında sağlık hukuku eğitimi planlanmıştır. Öğrenim çıktıları arasında konuya ilişkin olarak bulunanlar; Bu dersin sonunda öğrenciler;

- Sağlığı etkileyen çevresel ve sosyal riskleri değerlendirebilecek, kurumun organizasyonel yapısını, sağlık çalışanlarının görev yetki ve sorumluluklarını, bağlı oldukları yasal düzenlemeleri tanımlayabilecektir.
- Sağlık hukukunun temel kavramlarını tanımlayabilecektir.

Bu bağlamda anket ve “case study” raporları aracılığıyla, öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanmasında görüş ve önerilerinin belirlenmesi ile çözüm önerileri oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu amaçlara yönelik sağlık hukuku dersini alan 2020 Bahar dönemi öğrencilerinin pandemide sağlık çalışanlarının hak ve sorumlulukları ile ilgili ödevleri üzerinden görüşlerinin irdelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma, araştırmacılar tarafından oluşturulan anket aracılığıyla niceliksel ve ödevler üzerinden niteliksel karma desende planlanmıştır. Araştırma verileri, e-posta aracılığıyla çalışmaya katılmaya, anketi yapma ve ödevlerinin nitelik araştırmasında veri olarak kullanılmasına onay verdikleri takdirde aynı epostada linki gönderilen anketi de cevaplamaları istenecektir. Bu yolla cevaplanan anket ve ders aşamasında kaydedilmiş ödevler çalışmanın verisini oluşturacaktır. Çalışmanın evrenini, HSP 202 dersine katılan ve 3. Sınıfa geçmiş olan 2019 dönem öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem hesaplanmayıp tüm bireylerin katılımının sağlanması planlanmaktadır. Uluslararası katılım olması nedeniyle anket İngilizce olarak uygulanacaktır. Araştırmanın yapılabilmesi için İzmir Ekonomi Üniversitesi Etik Kurulu’ndan yazılı izin alındı. Elektronik ortamda anket gönderilen öğrencilerden, çalışmaya katılmayı kabul edenler anketi dolduracaktır.

Sonuçlar: Çalışma onayı ve anketlerin doldurulmak üzere öğrencilere e-posta gönderilmesi, bu yolla veri toplanması aşamasındadır.

Sorular:

- 1) Ödevlerin niteliksel değerlendirmesi için hangi yöntem kullanılmalı?
- 2) Anket verilerinin edinilmesinde ad/ kimlik no/ kaydedilmeyeceğine göre niteliksel veri ile nasıl ilişkilendirilmeli?
- 3) Anket sorularına eklenmesini önerebileceğiniz sorular nelerdir?

Anahtar Kelimeler: sağlık hukuku, tıp eğitimi, taşım hakkı, sağlık hakkı

DEA08

Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesine Başvuran 65 Yaş ve Üzeri Bireylerde Düşme Korkusu ve Günlük Yaşam Aktiviteleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Hatice Nur Çapraz, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç, Serap Öksüz
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Bu çalışmanın amacı 65 yaş ve üzeri bireylerde günlük yaşam aktiviteleri açısından bağımlılık düzeyi ile düşme korkusu arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Ayrıca düşme korkusunu etkileyen faktörler incelenecektir.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışmaya, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi' ne başvuran 65 yaş ve üzeri bireyler alınmıştır. Çalışma öncesinde katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilerek, sözlü ve yazılı onamaları alınmaktadır.

Çalışmada veri toplama araçları olarak 20 soruluk sosyodemografik veri anketi, 10 soruluk Barthel Günlük Yaşam Aktiviteleri İndeksi ve 16 soruluk Uluslararası Düşme Etkinlik Ölçeği (FES-I) kullanılmaktadır. Çalışmaya etik kurul ve hastane izinleri alındıktan sonra başlanmıştır.

Literatürde düşme korkusu ile ilgili yapılan çalışmalarda düşme korkusu %21-61 olarak bildirilmiştir. Evreni bilinmeyen formülünden sıklık %41 olarak alındığında örneklem büyüklüğü Open epi sample size hesaplama aracı kullanılarak %95 güven aralığı ve %5 hata payı ile en az 372 kişi olarak hesaplanmıştır.

Bulgular: Çalışmanın ilk 80 kişilik verisi sunulmuştur. Yaş ortalaması 73.52 ± 6.74 idi. %76.3' ü kadındı. %23.8' i okur yazar değildi ve %73.8' i de ilkökul mezunuydu. Katılımcıların günlük yaşam aktiviteleri açısından bağımlılık düzeyi değerlendirildiğinde %16.3' ü ileri derece bağımlı, %58.8' i ise orta derecede bağımlı, %5' i hafif derecede bağımlı ve %20' si tam bağımsız idi. %88.8' inin düşme korkusu vardı. Günlük yaşam aktiviteleri açısından bağımlılık düzeyi ile düşme korkusu arasında istatistiksel anlamlı ilişki bulundu ($p < 0.05$). Cinsiyet ile düşme korkusu arasında kadınlarda daha fazla olmak üzere anlamlı ilişki vardı ($p < 0.05$). Yaş arttıkça düşme korkusunun arttığı tespit edildi ($p < 0.05$).

Sonuç: 80 kişinin verisinin değerlendirildiği bu çalışmada günlük yaşam aktiviteleri açısından bağımlılık düzeyi ile düşme korkusu arasında ilişki bulundu. Cinsiyet ve yaş ile düşme korkusu arasında anlamlı ilişki vardı.

Tartışma soruları

İstatistik analizlerinde değerlendirilen faktörler açısından ek önerileriniz olur mu?

Anahtar Kelimeler: Düşme Korkusu, Günlük Yaşam Aktiviteleri, Yaşlı Bireyler

DEA09

Denizli İl Merkezinde Birinci Basamağa Başvuran Birinci Trimester Gebelerde Folik Asit Takviyesi Kullanımı Hakkında Bilgi Ve Davranışlarının Belirlenmesi

Gülsüm Akkeçeli, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Folik asit, kompleks bir B vitaminidir. Nöral tüpün kapanmasında kritik olan hücre döngüsünü sağlamaktadır. Gebelerde folik asitin besinlerle alımı ve takviyesi büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada birinci trimester gebelerin folik asit takviyesi kullanımını konusundaki bilgi ve davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı kesitsel tipte yapılmış olup hala devam etmektedir. Denizli il merkezinde çalışmaya uygun olarak seçilen bir aile sağlığı merkezine başvuran 85 gebeye yüzyüze anket uygulanarak veriler toplanmıştır. Katılımcılara literatür taranarak oluşturulmuş, folik asit takviyesi kullanımını hakkındaki bilgi ve davranışlarının sorgulandığı 31 sorudan oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi yapılmıştır.

Bulgular: 85 kişinin katıldığı bu çalışmada katılımcıların yaş ortalaması $30,39 \pm 6,92$ 'dir. Gebelerin %44,7(n=38)'si folik asitin vitamin olduğunu bilmektedir. Folik asitin bulunduğu besinlerle ilgili çoktan seçmeli soruda %60(n=51) oranında yumurta, %48,2(n=41) oranında mercimek, %43,5(n=37) oranında yeşil yapraklı sebzeler tercih edilmiştir. Gebelerin %47,1(n=40)'i folik asitin bebeğine faydalı olduğunu düşünmektedir. Folik asidin bebeğin sinir sisteminin gelişiminde gerekli olduğunu düşünenlerin oranı %60(n=51), bağışıklık sisteminin gelişiminde gerekli olduğunu düşünenlerin oranı %60(n=51), kas iskelet sisteminin gelişiminde gerekli olduğunu düşünenlerin oranı ise %54(n=46)'tür. Mevcut gebeliğinde folik asit takviyesi alanların oranı %68,2(n=58)'dir. Folik asit takviyesi alan gebelerin %72,4(n=42)'ü kadın hastalıkları ve doğum uzmanının, %34,5(n=20)'i aile hekiminin önerisiyle takviyeye başlamıştır.

Sonuç: Her on gebeden yaklaşık yedisi folik asit takviyesi almaktadır. Folik asit kullanımında oranlar yüksek olsa da neden kullanılması gerektiği ve hangi besinlerde bulunduğu konusunda bilgi eksikliği mevcuttur. Gebeler folik asit takviyesi kullanımını hakkında bilgiyi en fazla kadın hastalıkları ve doğum uzmanından ve aile hekiminden almıştır. Sonuç olarak birinci basamakta yapılan izlemlerde folik asitin önemi hakkında bilgilendirme yapılması kullanım oranlarını daha da arttırabilir.

Anahtar Kelimeler: gebelik, folik asit, birinci basamak

TA01

Covid-19 Pandemisi Öncesi Ve Sonrası Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Aşı Tutumları

Vasfiye Demir Pervane¹, Pakize Gamze Erten Bucaktepe¹, İsmail Yıldız², Serdar Kardeş¹, Semih Erdal Tekay³, Yıldız Atik¹, Emel Baran¹, Mahmut Baran¹, Tahsin Çelepkolu¹

¹ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ad

² Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Ad

³ Yenişehir İlçe Sağlık Müdürlüğü, Diyarbakır

COVID-19 pandemisi dünya genelinde çocukluk çağı aşılama larını olumsuz etkilemiştir. Biz bu çalışma ile beş yaş altı çocuğu olan ebeveynlerin çocukluk çağı aşılama larına yönelik tutum larını COVID-19 pandemisi öncesi (PÖ) ve sonrası (PS) için ayrı ayrı sorgulayarak ortaya koymayı, karşılaştırmayı ve sosyodemografik özellikleri ile de arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçladık.

Çalışma kesitsel bir çalışma olarak dizayn edilmiştir. Çalışmanın Dicle Üniversitesi Etik Kurul'dan 14.04.2022/96 tarih ve sayılı etik kurul onayı ve gerekli kurum izinleri alınmıştır. Çalışma kapsamında Diyarbakır ilinde birinci basamak sağlık kuruluşlarına (ASM) herhangi bir nedenle başvuran 18-49 yaş arasındaki beş yaş altı çocuk sahibi olan ebeveynler çalışmaya alınmıştır. Veri toplamada sosyodemografik özelliklerin sorgulandığı veri formu ve ebeveynlerin çocukluk çağı aşı tutum ölçeği (PACV) kullanılmış olup ölçeğe ait her soru için PÖ ve PS ayrı ayrı dikkate alınarak yanıtlanmak üzere 2 kere sorulmuştur. Veriler 06.07.2022-01.09.2022 tarihleri arasında toplanmıştır.

İstatistiksel değerlendirmede IBM SPSS 26.0 for windows istatistik paket programı ile Kolmogorov-Smirnov testi, eşleştirilmiş t testi, McNemar testi, Pearson korelasyon analizi, Independent Samples t Testi, Pearson Chi-kare (χ^2), OneWay ANOVA, Welch ANOVA testi, Tekrarlı Ölçümler Varyans Analizi, General Linear Model ile analizler yapılmış, $p \leq 0.05$ ise istatistiksel olarak anlamlı sonuç kabul edilmiştir.

Çalışmaya toplamda 1038 ebeveyn katılmıştır. Katılımcıların %77.2'si kadın, %98.8'i evli, %89.3'ü şehir merkezinde yaşamakta olup yaş ortalaması 32.2'ydi. PACV ölçek puanlarındaki artış olumsuz yönde değişikliği göstermekte olup PS ebeveynlerinin tüm ölçek puanlarında artış olduğu görülmüş (toplam puan, davranış, tutum, güvenlik etkililik), güvenlik etkililik ve toplam puan artışlarının ise istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($p < 0.001$ iki değer için).

PÖ ve PS kadınların güvenlik etkililik puanlarının; PÖ kırsalda yaşayanların tüm ölçek puanlarının PS tutum, güvenlik etkililik ve toplam puanlarının; PÖ ilkökul mezunu ve altındaki eğitim seviyesindeki ebeveynlerin davranış ve tutum puanlarının PS ise güvenlik etkililik puanlarının daha yüksek tespit edilmiştir ($p < 0.05$ tüm kategoriler için). PÖ tereddüt varlığı %17.2'den PS %17.9'a yükselmiştir ($p = 0.457$).

Sonuç olarak pandemi ebeveynlerin çocukluk çağı aşılama larına dönük tutumunu olumsuz yönde etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: pandemi, ebeveyn, aşı tutum, tereddüt

TA02

Aşı Karşıtlığında Sağlık Sistemine Güvensizlik ve Kadercilik Eğiliminin Değerlendirilmesi

Ziya Ağır, Melike Mercan Başpınar, Okcan Basat

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziosmanpaşa Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Aile Hekimliği Kliniği

Amaç: Bu çalışmada erişkin çağ aşılama karşıtlığı düzeyinin kişilerin kadercilik eğilimleri ve sağlık sistemine güvensizlik düzeylerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın modeli kesitsel analitik olup, 5 Ocak- 5 Nisan 2021 tarihleri arasında Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniklerine başvuran 18 yaş ve üzeri bireylerle yapılmıştır. Sosyodemografik veriler, Aşı karşıtlığı ölçeği (AKÖ), Sağlık Sistemine Güvensizlik ölçeği (SSGÖ) ve Kadercilik Eğilimi Ölçekleri'ni (KEÖ) içeren anket uygulanmıştır. Bağımlı değişkenler aşıya karşıtlık düzeyi, aşı reddini destekleme ve aşı yaptıрма davranışıdır. Alt gruplar arası anlamlılık posthoc analizlerle değerlendirilmiş, aşı reddini savunma ve aşı yaptırmamaya etkili faktörler lojistik regresyonla belirlenmiştir. İstatiksel anlamlılık sınırı $p<0,05$ alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan 443 gönüllünün yaş ortalaması $40,09\pm 12,16$ yıl olup, az bir erişkin çağ aşısı yaptıрма oranı %61,40 saptanmıştır. En sık uygulanan aşular Tetanoz-difteri aşısı (%69,98), Hepatit B aşısı (%39,50), KKK aşısı (%36,34) ve Pnömonokok aşısı (%23,25) iken en az uygulananlar Zoster (%1,11) ve HPV (%4,06) aşuları olarak izlenmiştir. Katılımcıların aşı reddini savunma oranı %29,80 (n=132) bulunmuştur. Erişkin çağ aşısı yaptırmayanların sağlık sistemine güvensizlik puanı yaptıranlardan daha yüksek saptanırken ($p<0,001$), kadercilik eğilimleri benzer gözlenmiştir ($p:0,056$). Aşı karşıtlığı puanında artış, sağlık sistemlerine artan güvensizlik puanı ($p<0,001$; $r=0,660$) ve artan kadercilik eğilimi ile ($p<0,001$; $r=0,166$) ilişkili bulunmuştur. Yüksek geliri olanların düşük geliri olanlara göre 1,2 kat ($p=0,028$; OR:1,230 (1,060-1,430) sağlıklı bireylerin kronik rahatsızlığı olanlara göre 2 kat ($p<0,001$; OR:2,012 (1,781-2,272)) ve aşının gönüllülük esasına göre olması gerektiğini düşünenlerin zorunlu olarak yapılması gerektiğini düşünenlere göre 4,3 kat daha fazla ($p=0,004$; OR:4,286 (3,574-5,14) aşı reddine karşı çıktıkları gözlenmiştir.

Sonuç: Çalışmamızda, kadercilik eğilimi ve sağlık sistemine güvensizlik düzeyinin aşı karşıtlığı ile ilişkili olabileceği ancak bu durumun aşı reddi anlamına gelmeyeceği bulunmuştur.

Tartışma Soruları:

- 1- Aşı karşıtlığının sağlık sistemine olan güvensizlik ve kadercilik eğilimi ile ilişkisi yetişkin aşı bilgilendirme ve teşvik programlarının tasarımında nasıl bir yol çizebilir?
- 2- Aşı zorunlu mu gönüllü mü olmalıdır?

Anahtar Kelimeler: Aşılama, Aşı karşıtı hareket, Güven

TA03

Bireylerin E-Sağlık Okuryazarlık Düzeyleri ve E-Nabız Kullanım Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Veli Alperen Yılmaz, Azize Dilek Güldal, Mehtap Kartal, Gizem Limnili
Dokuz Eylül Üniversitesi

Amaç: Hayatın her alanının internet üzerine evrildiği günümüzde internet; herhangi bir konuda bilgi edinmek için en yaygın başvurulmuş ve bireylerin sağlık bilgisi arama davranışlarında sıkça kullandıkları bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır. Kullanıcılar internet üzerinden hastalık bilgisi arama, ilaç veya tedavi incelemelerini okuma, sağlıkla ilgili bloglara veya haber gruplarına erişme, sağlıkla ilgili video izleme, doktor araştırması yapma, sağlık hizmetlerine erişim sağlama gibi birçok imkândan yararlanabilmektedirler. Bu gerekçeler de bizi e-sağlık okuryazarlığı kavramına getirmektedir. Araştırmanın amacı bireylerin e-sağlık okuryazarlık düzeyleri ve e-Nabız kullanım durumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Yöntem: Kesitsel analitik tipte olan araştırmamız, Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'na bağlı Eğitim Aile Sağlığı Merkezleri'ne başvuran kişiler arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan anket formları literatür taranarak elde edilmiş, katılımcıların sosyodemografik özelliklerini de içeren ve bireylerin e-Nabız kullanım durumlarını sorgulayan 29 soruluk veri kayıt formu ve E-Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği'dir.

Bulgular: Araştırmaya katılan 400 katılımcının %70,2'i (s=281) kadın, %29,8'i (s=119) erkektir. Katılımcıların yaş ortalamaları $32,67 \pm 7,26$ olarak bulunmuştur. Katılımcıların e-sağlık okuryazarlığı ölçeği ortalama skoru $29,82 \pm 5,37$ olarak hesaplanmıştır. E-Nabız sistemini kendi başına kullandığını ifade eden katılımcıların e-sağlık okuryazarlığı düzeyleri diğer gruplara göre daha yüksek saptanmıştır ve gruplar arasındaki bu fark yapılan Anova analizi sonucu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,01$). Levene testi sonucu varyanslar eşit bulunmuştur ($p = 0,461$) ve Post hoc analiz için yapılan LSD testine göre gruplar arasındaki bu farkın e-Nabız sistemini "Kendi başıma kullanıyorum" cevabını veren katılımcılardan kaynaklandığı bulunmuştur (sırasıyla $p < 0,01$ ve $p < 0,001$).

Sonuç: Araştırmamız sonucunda bireylerin e-sağlık okuryazarlık düzeyleri ve e-Nabız kullanım durumları arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Buna göre e-sağlık okuryazarlığı yüksek olan bireylerin e-Nabız sistemini ve sistemin fonksiyonlarını daha çok kullandığı görülmüştür. Vatandaşların e-Nabız sisteminden daha etkin bir şekilde yararlanmaları için e-sağlık okuryazarlık düzeylerinin artırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: E-Nabız, E-Sağlık Okuryazarlığı, Aile Hekimliği

TA04

Hekim Önsezisi Anketi'nin Türkçe'ye Uyarlanması

Hüseyin Elbi¹, Neslişah Tan², Sıdıka Ece Yokuş¹, Fatih Özcan¹, Vildan Mevsim², Erik Stolper³

¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

³ Maastricht Üniversitesi Caphri Halk Sağlığı ve Birinci Basamak Okulu

Giriş: Tanısal akıl yürütme süreçlerinde bilişsel düzeyde analitik ve analitik olmayan bileşenler devamlı etkileşim halindedir. Bu bilişsel süreçte, tıbbi karar verme ve problem çözme ile birlikte üçüncü bir yol olarak hekim önsezisi karşımıza çıkar. Hekimlerin, özellikle tanısal şüphe ve belirsizlik durumlarında bu önsezileri uygun ve sıklıkla güvenilir bir araç olarak gördükleri gösterilmiştir.

Alarm hissi ve güvence hissi olarak iki tür hekim önsezisi tanımlanmıştır. Alarm hissi spesifik belirtiler olmamasına rağmen, hekimin olası olumsuz bir sonuçtan endişe duyması nedeniyle oluşan huzursuzluk hissi olarak tanımlanır. Güven hissi, hekimin tanıdan emin olmasa bile hastalığın yönetimi ve seyri konusunda kendini güvende hissetmesi anlamına gelir. Hekim Önsezisi Anketi (Gut Feelings Questionnaire-GFQ), hasta görüşmesinin bitiminde uygulanan klinik akıl yürütmede önsezilerin varlığını belirlemeye yardımcı bir araçtır. İlk olarak Hollanda'da geliştirilmiş olup birçok Avrupa diline uyarlanmıştır. Bu çalışmada Hekim Önsezisi Anketi'nin Türkçe'ye uyarlanması amaçlanmıştır.

Yöntem: Ölçeğin dil uyarlama süreci 6 aşamada gerçekleştirilmiştir: ileri çeviri (1. adım), geriye doğru çeviri (2. adım), ilk fikir birliği (3. adım), kültürel doğrulama (4. adım), ikinci fikir birliği (5. adım) ve son versiyon (adım 6).

Çalışma Eylül 2020 ile Temmuz 2021 arasında gerçekleştirilmiştir. İleri çeviri aşamasında 2 aile hekimi, geriye doğru çeviri aşamasında 2 çevirmen, kültürel doğrulama aşamasında 32 aile hekimi katılım sağlamıştır. Katılımcılara e-posta yoluyla ulaşılmıştır.

Bulgular: Araştırma ekibi tarafından hekim önsezisi olarak çevrilen “gut feelings” kavramının tam olarak Türkçe karşılığı bulunmamaktadır. Aile hekimlerinden ve çevirmenlerden gelen geri bildirimler doğrultusunda anketteki maddeler dilimizde yaygın kullanılan şekilde düzenlenmiştir. İfade edilmek istenen anlama ilişkin belirsizlikler fikir birliği sağlanarak ortadan kaldırılmıştır.

Sonuç: Hekim Önsezisi Anketi'nin Türkçe versiyonu oluşturulmuştur. Bu araç, hekimlerin klinik akıl yürütmede hekim önsezisinin rolüne ilişkin yapılacak olan ulusal ve uluslararası çalışmaların önünü açacaktır.

Bu çalışma 28. WONCA Avrupa Konferansı'nda “1 Slayt 5 Dakika” formatında sunulmuştur. Bu oturumda konunun daha detaylı şekilde sunularak ülkemizdeki meslektaşlarımız ile paylaşılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: klinik karar verme, dil bilim, hissiyat, sorveyler ve anketler, doktorlar

TA05

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1 Öğrencilerinin Tıp Fakültesini Tercih Etme Sebepleri ve Hekimlik Mesleği ile İlgili Görüşleri

Melike Tüner, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı

Giriş: Meslek seçimi, öğrencilerin hayatındaki en önemli kararlardan birisidir ve yaşamları boyunca birçok faktörden etkilenir. Literatüre baktığımızda tıp eğitimini seçmenin öğrencilere hekimliğin kazandırdığı sosyal statü, mesleki itibar, iş garantisi ve iyi kazanç beklentisi olmasının önemi büyüktür. Bu çalışmada Pamukkale Üniversitesi Tıp fakültesi 2022-2023 eğitim öğretim yılı 1. sınıf öğrencilerinin tıp fakültesini tercih etme sebeplerini ve hekimlik mesleği ile ilgili görüşlerini araştırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışmanın evrenini Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi 2022–2023 eğitim öğretim yılında tercih eden 329 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilere yaş, cinsiyet, uyruk, bitirdikleri lise türü, yaşadıkları yer, anne-baba eğitim durumu ve meslekleri gibi sosyo-demografik özellikleri ile tıp tercihleri ve bu tercihteki önemli olan etkenleri içeren 17 soruluk bir anket uygulanmıştır. Anket ile aynı zamanda öğrencilere 9 maddeden oluşan Hekimlik mesleğine adanmışlık Ölçeği uygulanmıştır. Ölçekte alınabilecek maksimum puan 45 ve minimum puan 9'dur ve yüksek puan almak hekimlik mesleğine yüksek düzeyde adanmışlığı gösterir. Analizde IBM SPSS 27 istatistik paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada 261 öğrenciye ulaşılabılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması 19(±1,24) idir ve %55,9'u (n=146) kız öğrencidir. Tıbbi tercih etmede öğrencileri etkileyen en önemli 3 faktörün sırasıyla, "İş garantisi olduğu için ve maddi açıdan rahat edeceğim için", "Gelecekte toplumumuza yararlı bir insan olmak istediğim ve manevi haz duyacağım için", "İdealimdeki meslek olduğu için" seçenekleri olduğu görülmüştür. Erkek ve kadın öğrencilerin hekimlik mesleğine adanmışlık puan ortalaması sırasıyla 35,68(±7.25) ve 36,39(±7.56) olarak bulunmuştur. Cinsiyete göre adanmışlık karşılaştırmasında elde edilen p değeri >0.05 olup kadın ve erkek öğrencilerin hekimlik mesleğine adanmışlığı arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Sonuç: Öğrencilerin tıp fakültesini tercih sebepleri ve hekimlik mesleğine adanmışlık ortalamalarının maksimum puana yakın olması ileride öğrencilerin bu mesleği severek ve özveriyle yapacaklarını düşündürmektedir. Gelecekte üst sınıfları da içine alacak şekilde çalışma genişletilerek öğrencilerin tıp eğitimindeki beklentilerinin nasıl karşılanabileceği ve hekimlik mesleğine adanmışlık seviyelerinin nasıl artırılacağı ile ilgili konuları ele almaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: tıp öğrencisi, hekimlik, meslek, tıp eğitimi

TA06

Kır-Kent Özellikteki Bir İlçede Yaşayan 80 Yaş Üstü Bireylerin Yaş Algısı ve İşlevsellik Durumları

Pınar Kocabaş, Pemra Cöbek Ünalın

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Amaç: İstanbul'un Tuzla ilçesinde yaşayan 80 yaş üstü bireylerin yaş algısı ve fonksiyonel durumlarının belirlenmesi aralarındaki ilişkinin tartışılması amaçlanmıştır.

Yöntem: İstanbul'un Tuzla ilçesinde yaşayan 80 yaş ve üzerindeki 25 birey araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcıların sosyodemografik ve sağlıkla ilgili özellikleri, kendilerini kaç yaşında hissettiği, 'Yaş almak sizin için ne ifade ediyor?' ve 'Kendinizi dinç hissettirecek şeyler nelerdir?' şeklindeki 2 açık uçlu soruyu içeren 20 sorudan oluşan soru formu ile işlevsel durumu ölçmek için 8 alt kategoriden oluşan COOP-WONCA İşlevsel Durum Ölçeği kullanılmıştır. Her kategori kendi içerisinde 1-5 arasında puanlanır. Puan yükseldikçe fonksiyonellik azalmaktadır. SPSS paket programında tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U Testi ve açık uçlu sorular için tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle kod listesi belirlenerek bu kodlardan kategorilere ulaşılmış ve her iki soru için 3'er tema ortaya koyulmuştur.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması $82,8 \pm 3,94$ (min:80 maks:93), hissettikleri ortalama yaş $59,88 \pm 24,75$ (min:15 maks:85) olup 18'i olduğundan genç 7'si olduğu yaşta veya daha yaşlı hissetmektedir. 18'i kadın 7'si erkektir. 7'si okuryazar değilken 3'ü lise ve üzerinde eğitim almıştır. Hiçbiri çalışmamaktadır. 10 kişi yalnız yaşamaktadır. 17'si hobilerinin olduğunu bildirmiştir. 5'i evcil hayvan beslemektedir. 24'ü haftada en az 1 gün, 21'i daha sık sosyalleşmektedir. 23'ünün kronik hastalığı bulunmakta, 11'i düzenli egzersiz yapmakta, 11'i periyodik taramalarını yaptırmakta ve 11 kişi özel bir diyet yapmaktadır. Niteliksel analizde yaşlanmanın olumlu, olumsuz ve doğal bir süreç olarak algılanması şeklinde 3 tema ortaya çıkarken kendilerini dinç hissettirecek durumları ifade edişleri; "Dışsal, Kişinin kendisinden kaynaklanan ve Sağlıkla ilişki faktörler" şeklinde temalandırılmıştır. Katılımcıların işlevsel durum puanlarına bakıldığında olduğundan genç hissedener tüm kategorilerde daha yüksek işlevsellikle ilişkili puanlar almışlardır.

Sonuç: Kişinin kendini daha genç hissetmesi ve yaşlanmasından memnuniyeti, yaşlanmaya ilişkin olumlu benlik algısının ifadesidir. Daha olumlu yaşlanma algısı içinde olanlar; olumsuz olanlarla kıyaslandığında daha işlevseldir.

Araştırma soruları:

Kişinin kaç yaşında hissettiğini sormak önemli midir?

80 yaş üzerindeki yaşlı bireylerin biyolojik yaşları ve hissettikleri yaş farklı mıdır?

Kişinin hissettiği yaş ve işlevselliği birbirini etkiler mi?

Anahtar Kelimeler: yaş algısı, işlevsellik, yaşlılık

TA07

DOKTOR GİYİM TARZI HAKKINDA HASTALARIN GÖRÜŞLERİ

Muhammet Emin Aydın, Tolga Günvar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Amaç: Aile hekimi hastalarının doktor kıyafetleri hakkındaki düşüncelerini anlamak ve bu tercihlerini etkileyen parametreleri değerlendirmektir. Ayrıca branşlara özel yeni bir üniforma gereksinimi sorgulamak amaçlanmıştır.

Yöntem: Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Sağlığı Merkezlerine başvuran 400 hastaya doktor giyim tarzlarına dayalı 6 görsel sunulmuş, doktor kıyafetleri hakkındaki görüşlerini değerlendirmek için anket uygulanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %45'i "Aile hekimini seçme kararında hekimimin dış görünüşünün etkisi oldu" derken, %70'i "Aile hekimlerinin önlük giymeleri gerekir" demiştir. Beyaz önlük, en çok tercih edilen kıyafet olarak öne çıkmaktadır. Yeni bir üniforma ve günlük kıyafet de tercih edilirken, cerrahi forma, ciddi kıyafet ve takım elbise daha düşük sıralamalara sahiptir. Teşhis ve tedavide hekime duyulan güven, hekim bilgi, yetkinlik ve temizlik algısı, hekimle iletişim ve aile hekimi tercihinde beyaz önlük giyen hekimler tercih edilmiştir. Rahat konuşma konusunda da hastalar beyaz önlük ve günlük kıyafet giyen hekimleri tercih etmişlerdir.

Katılımcıların %71'i "Hekimlerin branşına özel üniforma olması beni olumlu etkiler" demişlerdir. Takım elbise ve yeni bir üniforma şiddeti azaltabileceği düşünülen kıyafetlerdir. Katılımcıların %44'ü "Hekimin önlük giymesi şiddeti azaltabilir" demiştir. Erkek hastalar günlük kıyafetli hekimleri, kadın hastalar ise beyaz önlüklü hekimleri daha yüksek oranda seçmektedir. 45 yaş üzeri katılımcılar, günlük kıyafetli hekimleri daha düşük oranlarda tercih etmektedir. İlkokul mezunları diğer gruplara oranla daha yüksek oranda forma veya önlüklü hekimleri tercih etmektedir. Memurların teşhis, tedavi ve temizlik konularında yeni bir üniforma giyen hekimlere en fazla güven duyacağı görülmüştür.

Sonuç: Beyaz önlük, en çok tercih edilen aile hekimi kıyafeti olarak öne çıkmaktadır. Yeni bir üniforma ve günlük kıyafet de tercih edilirken, cerrahi forma, ciddi kıyafet ve takım elbise daha düşük oranda tercih edilmiştir. Doktor kıyafet tercihlerinde hastaların cinsiyeti, yaşı, eğitim düzeyi ve meslekle ilişkili de anlamlı sonuçlar bulunmuştur. İlk izlenimin hasta-hekim ilişkisi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu göz önüne alındığında, hekimlerin kıyafet seçimlerini hastaların tercihlerini de göz önünde bulundurarak yapmaları gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Doktor Kıyafetleri, Hasta-Hekim İlişkisi, Üniforma

TA08

Araştırma Görevlisi Hekimlerin, Aile Sağlığı Merkezlerinde Verilen Koruyucu Hekimlik Hizmetlerinden Bir Kısım ile İlgili Tutum Ve Davranışlarının Değerlendirilmesi İçin Ölçek Geliştirilmesi

Muhittin Akdemir, **Erol Aktunç**
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Giriş: Ülkemizde uygulanan basamaklandırılmış sağlık hizmeti sunumunda tüm hekimlerin, koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin yürütülmesi aşamalarında birbirleri ile uyum içerisinde çalışmaları istenmektedir. Bu nedenle aile hekimliği dışındaki bölümlerde görev yapan araştırma görevlisi doktorların koruyucu sağlık hizmetleri konusundaki tutum ve davranışlarını değerlendiren bir ölçek geliştirilmesi planlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Çalışma tek merkezli ve bir ölçek geliştirmek amacıyla düzenlenmiş metodolojik bir çalışmadır. Çalışmanın istatistiksel analizleri paket istatistik programıyla yapılmıştır. İlk aşamada ölçek madde havuzu geliştirilmiştir. Daha sonra yüzey ve kapsam geçerliği yapılmıştır. Test-Tekrar test puanlarının karşılaştırılmasında eşleştirilmiş gruplarda bağımlı örneklem t testi kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığının değerlendirilmesi için Cronbach alpha katsayısı hesaplanmıştır. Koruyucu sağlık hizmetleri bilgi anketi aracılığı ile katılımcıların bilgi düzeyleri belirlenmiştir. Geliştirilmiş olan ölçek puanları ile bilgi düzeyleri karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Koruyucu sağlık hizmetleri tutum ve davranış ölçeği geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Katılımcılarımız arasında en az bir çocuk sahibi olan veya toplum sağlığı merkezi veya aile hekimliği merkezi iş tecrübesi olan bireylerin bilgi puanları, daha yüksektir. Katılımcılarımızdan evli olanların ölçek puanları bekar olanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Ölçek puanları ile bilgi skoru puanları arasında negatif yönlü ve orta güçte bir bağıntı olduğu görülmüştür.

Sonuç: “Koruyucu sağlık hizmetleri tutum ve davranış ölçeği” 26-37 yaş aralığındaki araştırma görevlilerinin koruyucu sağlık hizmetleri konusundaki tutum ve davranışlarını değerlendirmek için kullanılabilir. Araştırma görevlilerinin birinci basamak koruyucu sağlık hizmetleri konusundaki bilgi düzeyleri geliştirilmelidir. Bu yolla basamaklar arası işbirliği güçlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ölçek Geliştirme, Koruyucu Sağlık Hizmetleri, Aile Hekimliği

TA09

Sosyal Kırılgnlık Ölçeği 8-Maddeli Formu'nun Türkçe Dil Uyarlaması

Merve Vatansever Balcan¹, Yusuf Görgülü², Hüseyin Can³, Fatih Özcan², Aynur Çetinkaya⁴, Hüseyin Elbi²

¹ İzmir Kemalpaşa İlçe Sağlık Müdürlüğü

² Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı

³ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

⁴ Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği

Giriş: Sosyal kırılgnlık, yaşam boyu bir veya daha fazla temel sosyal ihtiyacın karşılanması için önemli olan sosyal ve genel kaynakları, yetenekleri kaybetme veya kaybetme riski olarak tanımlanabilir. Tilburg, Frail gibi Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış kırılgnlık ölçekleri vardır. Kalene Pek ve arkadaşlarının geliştirdiği **Sosyal Kırılgnlık Ölçeği 8- Maddeli Formu** fiziksel kırılgnlıktan bağımsız olarak sosyal kırılgnlığı değerlendiren bir ölçektir. Bu çalışmanın amacı Kalene Pek ve arkadaşlarının (2020) geliştirdiği 8 maddeli sosyal kırılgnlık ölçeğinin Türkçe Dil Uyarlamasını yapmaktır.

Yöntem: Araştırma metodolojik tipte tasarlanmıştır. Çalışma grubu 65 yaş ve üzeri bireylerden oluşmaktadır. Veriler anket formları aracılığıyla, MCBÜ Hastanesi'nde ve İzmir'de beş özel huzurevinde kalan 65 yaş üzeri bireylerde uygulanmıştır. Katılımcılara *Mini Mental Test*, *Katz Günlük Yaşam Aktiviteleri Ölçeği*, *Tanıttıcı Bilgi Formu*, *Sosyal Kırılgnlık Ölçeği 8-Maddeli Formu* ve *Tilburg Kırılgnlık* testi uygulandı.

Bulgular: Yaşları ortalaması 72,5 olan 251 kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda 8 madde için öz değeri 1'in üzerinde üç bileşen ve toplam varyansın %27,15'ini birinci, %17,35'sini ikinci, %13,30'unu ise üçüncü bileşenin açıkladığı, toplam varyansa ise %57,80 oranında katkı yaptığı tespit edilmiştir. Ancak özgün ölçekte olduğu gibi tek boyutlu yapıda toplam açıklayıcı varyans %27,15'tir. 8. Maddenin madde-toplam korelasyon değeri 0,079 olarak saptanmıştır. Üç faktör ya da tek faktör ölçeğin K-20 değerleri çok düşük saptanmıştır. Barlett küresellik testi $p < 0,001$ ve KMO testi 0,56 olarak sonuçlanmıştır.

Sonuç:

Bu çalışma ile Sosyal Kırılgn Ölçeği-8 Madde'nin 65 yaş üzeri Türk popülasyondaki uygulanabilirliğini ortaya konularak literatüre kazandırılması hedeflenmektedir.

Tartışma Soruları:

- Sekizinci maddenin madde-toplam korelasyon değeri 0,079 olup üç faktör ya da tek faktör ölçeğin K-20 değerleri çok düşüktür. Bu sonuçlar çalışmanın farklı bir örnekleme tekrar gözden geçirilmesini mi gerektirmektedir?
- Ya da K-20 düşüklüğüne rağmen AFA değerleri iyi olduğu için ölçek geçerliliği değerleri Türk örnekleme uygun olduğu için kabul edilebilir mi?
- Güvenirlilik değerlerinin düşük olmasıyla ilgili neler yapılabilir?

Anahtar Kelimeler: Sosyal kırılgnlık, Geçerlik, Güvenirlilik

TA10

Alternatif Burun Deliği Solunum Tekniğinin Migren Benzeri Baş Ağrılarının Sıklığı ve Şiddeti Üzerine Etkisi

Oğulcan Çöme, Gizem Limnili, Azize Dilek Güldal
Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir, Türkiye

Giriş: Migren, ekonomik ve toplumsal açıdan büyük bir yük oluşturur ve tedavi maliyeti yüksektir. Alternatif tedavi yöntemleri, migren hastaları için bir seçenek olabilir. Bunlar arasında nefes teknikleri gibi non-invaziv, non-farmakolojik yöntemler de yer alır. Alternatif Burun Deliği Solunum Tekniği (ABDS), burun deliklerini dönüşümlü olarak nefes alıp verme prensibine dayanır. Bu çalışma, migren hastalarında ABDS tekniğinin etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Tek merkezli, açık etiketli, paralel gruplu randomize kontrollü bir çalışma olarak planlanmıştır. Çalışmanın evreni, Migren tanısı almış ve migren atağı sıklığı üç aydan az olan hastalardan oluşmuştur. Örneklem büyüklüğü 86 olarak belirlenmiştir. Küme randomizasyon yöntemi kullanılmıştır. Müdahale grubunda, ABDS tekniği öğretilmiş ve uygulanmıştır. Veri toplama araçları arasında kişisel veri formu ve Migren Özürlülük Değerlendirme Ölçeği (MIDAS) yer almaktadır.

Bulgular: Araştırmaya 18-50 yaş aralığında 86 migren hastası katıldı. Çalışmanın katılımcı grubunun yaş ortalaması 39.11 ± 7.21 olarak belirlenmiş olup, cinsiyet dağılımında %75.58'i kadın ve %24.42'si erkek olarak tespit edilmiştir. Atak sıklığı ve Midas Skoru müdahale grubunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde azaldı. Atak sıklığı, müdahale öncesi ve sonrası arasında müdahale grubunda anlamlı bir şekilde azalırken, kontrol grubunda bu fark gözlenmedi. Atak şiddetinde ise her iki grubun ilk ve son değerlendirmeleri arasında anlamlı bir azalma saptanırken, iki grubun kendi aralarındaki karşılaştırılmasında anlamlı bir fark saptanmadı.

Tartışma: Bu çalışma, ABDS'nin migren hastalarında atak sıklığı ve MIDAS skoru üzerinde etkili olduğunu. Her iki grupta da başlangıca göre atak şiddetinde gözlenen azalma, migren hastalarının düzenli olarak güncel bilgilerle ve etkin bir şekilde takip edilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Sonuç: ABDS gibi yöntemler, farmakoterapiye ek olarak kullanılabilir ve semptomların yönetiminde katkı sağlayabilir. Hastaların etkin birinci basamak takibi semptomların daha etkili bir şekilde yönetilmesine ve hastaların yaşam kalitesinin artırılmasına yardımcı olabilir.

Tartışma Soruları:

1. ABDS gibi tekniklerin migren tedavisindeki potansiyel rolünü daha iyi anlamak için hangi hangi faktörlerin incelenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Anahtar Kelimeler: migren, alternatif burun deliği solunumu tekniği, ABDS, MIDAS, engellilik, özürlülük, non-farmakolojik

TA11

Evde sağlık hizmeti alan yaşlılarda kısa dönem mortalite ve mortalite ile ilişkili faktörler: Retrospektif bir kohort çalışması

Meltem Aydın Taban, Çiğdem Apaydın Kaya
Marmara Üniversitesi

Giriş: Evde sağlık hizmeti sunumunda hastaların sağlığı, işlevselliği geliştirilmeye çalışılırken yaşlılığa ve hastalıklara bağlı ölümler de yaşanabilmektedir. Bu araştırmanın amacı evde sağlık hizmeti almak için başvuran yaşlılarda kısa dönem mortaliteyi ve mortalite ile ilişkili faktörleri araştırmaktır.

Yöntem: Araştırma Haziran-Ağustos 2023 tarihlerinde İstanbul'da yürütülmüştür. Retrospektif kohort tipte bir araştırmadır. Araştırmaya evde sağlık hizmeti almak için başvuran 65 yaş üzeri kişiler dahil edilmiştir. Aynı araştırmacı tarafından yüz yüze tüm hastaların sosyodemografik özellikleri ile birlikte hastalıkları, kullandıkları ilaçların sayısı, beslenme şekli, bağımlılık düzeyi, son 6 ayda düşme ve hastaneye başvuru durumları ile kimin tarafından bakım verildikleri değerlendirilmiş, beslenme MNA, bilişsel fonksiyonlar SIS, genel sağlık algısı da VAS ile değerlendirilmiştir. İlk görüşmeden 3 ay sonra hastalar telefon ile aranmış ve sağlık durumları hakkında bilgi alınmıştır. Mortalite ile ilişkili faktörleri araştırmak için stepwise değişken seçim prosedürüyle lojistik regresyon modelleri kullanılarak çok değişkenli analiz gerçekleştirilmiştir. $P < 0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya yaş ortalaması 82 ± 8 olan (min 65; max 105) 150 kişi katılmıştır (%64 K; %36 E). Katılımcıların %56,7'si tam bağımlıydı. Evde sağlık hizmeti almak için başvuran yaşlılarda mortalite hızı %22 bulunmuştur. Çoklu lojistik regresyon analizi ile MNA ve VAS skorlarının yüksek olması ile [OR: 0,773; GA: 0,577-0,930; OR: 0,924; GA: 0,885-0,964) hipertansiyon varlığı (OR: 0,274; GA: 0,090-0,832), ve hastaya ilaçları veren bakım verenin eğitim durumunun yüksek olmasının (OR: 3,973; GA: 1,27-12,556) mortaliteyi azaltmada önemli faktörler olduğu; DM varlığının da mortaliteyi yordayan önemli bir faktör olduğu saptanmıştır (OR: 3,593; GA: 1,144-11,282) (Tümü için $p < 0,05$).

Sonuç: Bu araştırmanın en çarpıcı bulgusu evde sağlık hizmeti alan yaşlılarda kısa dönem mortalite hızının yüksek olduğudur. Ayrıca bulgular, DM olan hastaların daha yakın takip edilmesi gerektiğini, hastaların beslenmelerinin ve genel sağlık algılarının değerlendirilmesinin önemli olduğunu, hastalara ilaç veren bakım verenlerin eğitimliler arasından seçilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Hipertansiyonlu hastalarda mortalitenin düşük olması antihipertansif kullanımı ile ilişkili olabilir ancak bu konuda ileri analizler yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evde sağlık hizmetleri, yaşlı, evde bakım, mortalite, kronik hastalık

TA12

ÇOK KISA BİR SİGARA BIRAKMA GİRİŞİMİNİN AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİNDE ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: PRAGMATİK RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Yiğit Yağcı, Melda Dibek Büyükdinç, Okay Başak
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ad, Aydın

Giriş: Tütün kullanımının önlenmesinde bir yöntem olarak çok kısa girişimlerin ülkemiz sağlık sisteminin birinci basamağında etkili olup olmadığı bilinmemektedir. Çalışmamızda sigara bırakma desteği amacıyla kullanılan 3Ö-TK (Öğren-Ölç-Öner-Yardım teklif et-Kaydet) çok kısa klinik girişiminin aile sağlığı merkezlerinde etkili olma durumunu değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem: Pragmatik randomize kontrollü deney deseninde tasarlanan çalışmanın evrenini Aydın ilinde seçilen 20 farklı aile sağlığı merkezine kayıtlı 18 yaş üzerindeki sigara içen bireyler oluşturmuştur. Çalışmanın örneklemi 292 katılımcı olarak hesaplanmıştır. Haziran-Ekim 2023 tarihleri arasında her merkezden 10 içicinin girişim, 10 içicinin kontrol grubuna alınması hedeflenmiştir. Girişim uygulayan 20 aile hekimine bir saatlik çevrimiçi eğitim verilmiştir. Görüşme sonrasında katılımcılara sosyodemografik veriler, genel sağlık bilgileri ve sigara içme tutumu ve davranışına yönelik sorular içeren anket formu yüz yüze yöntemle uygulanmıştır. Katılımcılara üç ay sonra telefonla ulaşılarak sigara içme durumları ve bırakma motivasyonları öğrenilmiştir.

SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak yapılan analizlerde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra ki-kare testi, student t testi, Mann Whitney-U testi ve Wilcoxon testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan 330 içicinin 170'i girişim 160'ı kontrol grubunda olup %58,8'i erkek ve yaş ortalaması 42,3±14,4 idi. Girişim ve kontrol grubunun başlangıçta sosyodemografik veriler, genel sağlık bilgileri, sigara içimi ile ilgili verileri benzerdi ($p>0,05$). İrişim öncesinde ve üç ay sonraki izlemde sigara bırakma motivasyonu bakımından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktu ($p>0,05$). İzlemde ulaşılan 311 içiciden 18'i (%5,8) sigara kullanmayı bırakmıştı. İzlemde sigara kullanmayı bırakma bakımından kontrol grubu (150 içiciden 6'sı; %4,0) ile girişim grubu (161 kişiden 12'si; %7,5) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktu ($p>0,05$).

Sonuç: Çalışma sonuçlarımız iki şekilde yorumlanabilir. Birincisi, ideal koşullarda etkin bulunan çok kısa sigara bırakma girişimleri gerçek klinik uygulama ortamlarında etkili olmayabilir. İkincisi, ülkemiz birinci basamak sağlık sistemi koşullarında aile hekimlerinin bu tür girişimleri etkili uygulamasının önünde sistemden veya bireysel uygulamadan kaynaklı sorunlar olabilir.

TA13

DEPRESYON VE ANKSİYETİNİN HUZURSUZ BACAK SENDROMU ŞİDDETİ İLE İLİŞKİSİNDE SOMATİZASYONUN MEDIATÖR ETKİSİ

Mehmet Göktuğ Kılınçarslan¹, Özgül Ocak², Erkan Melih Şahin¹

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı

Giriş: Huzursuz bacaklar sendromu (HBS) uyku bozukluğuna sebep olan önemli bir hareket bozukluğu hastalığıdır ve birçok psikiyatrik hastalıkla ilişkilidir. Somatizasyon, anksiyete ve depresyon HBS hastalarında yaygın görülen semptomlardır. Bu çalışmanın amacı, HBS tanısı alan hastalarda somatizasyon, depresyon ve anksiyete düzeylerinin, HBS hastalık şiddetine etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Kesitsel desende araştırma 15 Mayıs 2022 – 1 Eylül 2022 tarihleri arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi hastanesi kayıtlarında yer alan kesin HBS tanılı yetişkin hastalar üzerinde yürütülmüştür. Eksojen değişkenler olarak yaş, cinsiyet, Beck anksiyete ölçeği puanı ve Beck depresyon ölçeği puanı; endojen değişkenler olarak ise Somatizasyon ölçeği puanı kullanılmıştır. Bağımlı değişken olarak ise HBS hastalarında hastalık şiddetini ölçen ve 2003 yılında International RLS Study Group tarafından geliştirilen HBS hastalık şiddeti ölçeği puanı kullanılmıştır. Veriler path analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Toplam 87 katılımcının 61'i (%70,1) kadındı ve ortalama yaşları 52,5±13,2 yıldı. Katılımcıların HBS tanısı aldıktan sonra geçen süre ortalama 4,9±4,4 (min:1, maks:18) yıldı. Katılımcıların HBS şiddeti puanının ortalaması 23,7±7,8 olarak hesaplandı. Bu puanlara göre hastalık şiddeti 5 (%5,7) katılımcıda hafif, 22 (%25,3) katılımcıda orta, 42 (%48,3) katılımcıda şiddetli ve 18 (%20,7) katılımcıda çok şiddetli olarak belirlendi. Katılımcıların Beck depresyon ölçeği, Beck anksiyete ölçeği ve somatizasyon ölçeği ortalama puanları sırasıyla 14,6±10,5, 29,9±14,7 ve 17,5±6,4 olarak hesaplandı. Anksiyete ve depresyonun hastalık şiddeti üzerine doğrudan bir etkisi yokken (sırasıyla p=0,698, p=0,302); somatizasyonun vardır (p=0,036). Dolaylı etkiler incelendiğinde anksiyetenin somatizasyon üzerinden hastalık şiddetine etkisi istatistiksel olarak anlamlıyken (p=0,043) depresyonda bu dolaylı etki saptanamamıştır (p=0,628).

Sonuç: Çalışmamızda anksiyete ve depresyonun doğrudan hastalık şiddeti üzerine bir etkisi olmadığı fakat anksiyetenin hastalık şiddetine olan etkisini somatizasyon düzeyi üzerinden gösterdiği saptanmıştır. Depresyonun ise hastalık şiddeti üzerine ne doğrudan etkisi ne de dolaylı etkisi yoktur. Tedaviye dirençli ve şiddetli HBS hastalarında, eşlik eden psikiyatrik hastalıklardan öncelikle somatizasyon ve anksiyete yönelik müdahaleler düşünülmesi faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Huzursuz bacak sendromu, anksiyete, depresyon, somatizasyon

TA14

Makine Öğrenmesi İle Hipertansiyon Olma Riskinin Öngörülmesi

Gamze Keser Ünsal, Gökçe İşcan, Funda Yıldırım Baş
Süleyman Demirel Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Hipertansiyon önlenabilir ölüm sebepleri içerisinde en başta gelmekte, 40 yaş üstü her üç bireyden birinde hipertansiyon bulunmaktadır. Fakat bireylerin yaklaşık yarısı hipertansiyon hastası olduğunu bilmemekte ve tanı anında eşlik eden komplikasyonlarla başvurabilmektedir. Bu nedenle hipertansiyon tanısını erken dönemde koymak önemlidir. Hastalığın teşhisinde laboratuvar tetkikleri, fizik muayene bulguları kullanılmaktadır. Bu tanı yöntemlerinin dışında, birçok alanda olduğu gibi, hipertansiyon tanısı için de makine öğrenmesi gibi bilgisayar destekli programlar kullanılmaktadır. Makine öğrenmesi; örnek verileri kullanarak veya deneyime dayalı olarak bir performans ölçütünü optimize edecek şekilde bir bilgisayar programlama yöntemidir.

Bu tez çalışmasının amacı, hipertansiyonun erken aşamada tanınabilmesi amacıyla makine öğrenmesi algoritmalarını kullanmak ve hastalığın erken dönemde teşhis edilebilme durumunu ortaya koymaktır.

Yöntem: Çalışmamızda Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniğine 01.01.2019 ile 01.01.2023 tarihleri arasında başvuran hipertansiyonu olan ve olmayan kişilerin tetkikleri, muayeneleri, sosyodemografik verileri kullanılarak makine öğrenmesi yöntemleriyle verilerin analizi yapıldı. Veri seti 34 parametreden oluşmaktaydı ve 399 kişinin veri seti kullanıldı.

Çalışmada Destek Vektör Makineleri, k-en yakın komşu, Naive Bayes ve Random Forest olmak üzere 4 farklı makine öğrenmesi algoritması kullanıldı. Bu algoritmaların performansları WEKA paket programı ile değerlendirildi. Veriler %66 eğitim seti, %34 test seti şeklinde ayrılarak analiz edildi.

Bulgular: Bulgular doğruluk oranı, TP oranı, FP oranı ve ROC alanı olmak üzere 4 kriter ile değerlendirildi. Analizler sonucundan HT hastalığı riskini erken aşamada %80,147 doğruluk oranıyla SVM (Destek Vektör Makineleri) algoritması verdi.

Sonuç: HT'nin erken aşamada teşhisi için bilgisayar destekli programlarla hastalık riski tahmin edilebilir. Özellikle birinci basamakta bu metodlar aracılığıyla risk hesaplama programları oluşturularak hipertansiyon taramalarının kolay ve etkin bir şekilde yapılması sağlanmalıdır.

Tartışma Soruları

1. Başka hangi hastalıklar için makine öğrenmesi yöntemi kullanılabilir?

Anahtar Kelimeler: hipertansiyon, makine öğrenmesi, erken teşhis

POSTER SUNUM ÖZETLERİ

(Sunum numarasına göre listelenmiştir)

P01

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran Bireylerde Siberkondri Ciddiyet Düzeyi ve Etkileyen Faktörler

Bilge Sena İçöz, Serpil Demirağ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: İnternet, geleneksel kaynakları, sosyal çevreleri, kitle iletişim araçlarını ve sağlık çalışanlarından bilgi almayı geride bırakarak sağlık bilgisi için önemli bir kaynak haline gelmiştir. İnternet aracılığıyla ulaşılan bilgilerin eksik, yanlış veya günümüzde geçerli olmayan bilgi olma riski bulunmaktadır. Bu tür bilgilere doktor rehberliği olmadan güvenmek, bireylerin yanlış sağlık kararları almalarına ve hasta-hekim ilişkisinin zarar görmesine neden olabilmektedir.

Son dönemde, internet üzerinde sağlık bilgisi aramanın neden olduğu olumsuz etkileri tanımlamak amacıyla kullanılan "siberkondriyazis" terimi, "siber" (cyber) ve "hipokondriyazis" (hypochondriasis) kelimelerinden türetilmiştir. İnternette tekrarlayan tıbbi bilgi arama sonucunda, sağlık anksiyetesinin artması durumu "siberkondri" olarak adlandırılmaktadır. Siberkondri düzeyini etkileyen faktörlerin belirlenmesi, sağlık sistemine olan olumsuz etkilerin düzeltilmesine ve bireylerde oluşan sağlık kaygısının azaltılması için alınabilecek önlemlerin belirlenmesine yardımcı olabilir. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı birimlerine başvuran bireylerde siberkondri ciddiyetinin ortaya konması ve etkileyen faktörleri belirlemek, hastalarda konuyla ilgili farkındalık oluşturmak ve bu konuda yapılacak çalışmalar için ön bilgiler oluşturmak amacıyla bu çalışma planlanmıştır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmanın, etik kurul onayı alınmasını takiben 6 aylık bir sürede Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı birimlerine ardışık olarak başvuran 18 yaş üzeri internet kullanabilen gönüllü katılımcılar ile yapılması planlanmaktadır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Bölümlerde, katılımcıların sosyodemografik özellikleri, hastalık geçmişi, hastaneye başvuru sayısı, internet kullanımı, internet ve sosyal medyaya güven ile ilgili düzeylerini anlamaya yönelik açık ve kapalı uçlu toplam 44 soru ile Siberkondri Ciddiyet Ölçeği Kısa Formu (CSS-12) bulunmaktadır. CSS-12, 12 maddeden ve 4 alt faktörden oluşan 5'li Likert ölçeği yapısına sahiptir. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar, verilerin işlenmesi sırasında kategorize edilerek değerlendirilecektir. Verilerin istatistiksel analizleri SPSS programı aracılığıyla değerlendirilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma veri toplama aşamasındadır.

Tartışma:

- Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: Siberkondri, İnternet kullanımı, sağlık anksiyetesi

P02

Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran Bireylerde Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve Etkileyen Faktörler

Seyda Bilican, Serpil Demirağ

Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Sağlık okuryazarlığı kavramı, kişiye tıbbi bir bilgi verildiğinde, kişinin bu bilgiyi kavrayıp değerlendirebilmesi ve buna uygun davranabilmesi olarak açıklanabilir. Bununla birlikte, varsa hastalığıyla ilgili bilgi sahibi olmasını, sağlığıyla ilgili doğru adımlar atabilmesini ve sağlık sisteminden nasıl ve ne şekilde yararlanacağını bilmesini gerektiren bütüncül bir kavramdır. Sağlık okuryazarlığı düzeyinin düşük olması, daha kötü sağlık sonuçları, koruyucu sağlık hizmetlerinin kullanımının azalması, hastaneye yatma oranlarının artması, aynı sağlık sorunu için farklı sağlık kurumlarına çok sayıda başvuru ve yüksek maliyetlerle ilişkilidir. Toplumun sağlık okuryazarlığı seviyesini etkileyen başlıca unsurlar arasında sosyokültürel özellikler, eğitim ve sağlık sistemi bulunur. Bunlar sağlık okuryazarlığı ile birbirlerini etkileyen önemli unsurlar olup sağlık sonuçlarını ve maliyetlerini etkilemektedir. Toplum genelinde kronik hastalık sayısında artış, sağlık maliyetlerinde kontrol dışı artış, olumsuz sağlık sonuçları nedeniyle sağlık okuryazarlığı becerileri geliştirilmeli ve sağlığı geliştirme politikalarının arasında mutlaka yer almalıdır. Bu çalışmada Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı polikliniklerine başvuran hastalarda sağlık okuryazarlığı düzeyini ve bunu etkileyen faktörlerle ilişkisini belirlemek, toplumun sağlık okuryazarlığı konusundaki farkındalığını artırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı desende bu çalışma, 4 ay içerisinde Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim dalına bağlı birimlere ardışık olarak başvuran gönüllü bireylerde yapılacaktır. Birimlere çeşitli nedenlerle başvuran 18-65 yaş arası bireylere araştırmacı tarafından literatür taraması yapılarak oluşturulan 42 soruluk anket formu ve dörtlü likert tipi 12 önermeden oluşan Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-Kısa Form uygulanacaktır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2021 yılında yapılmış olup Cronbach alfa değeri 0,856 olarak saptanmıştır. Ölçek maddeleri 1 ile 4 puan arasında olacak şekilde skorlanmıştır. Ölçeğin değerlendirilmesinde formül (İndeks=(Ortalama-1)x50/3) kullanılmaktadır. Daha yüksek puan daha iyi sağlık okuryazarlığını ifade etmektedir. Verilerin istatistiksel analizleri SPSS paket programı aracılığıyla değerlendirilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?
2. Araştırmaya eklenmesi gereken ek soru önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: sağlık okuryazarlığı, sağlığı geliştirme, halk sağlığı

P03

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine Başvuran Bireylerde Akıllı Telefon Bağımlılığı Düzeyi Ve Yaşam Doyumunu Arasındaki İlişki

Burcu Erdoğan, Serpil Demirağ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

GİRİŞ: İletişim araçları, insan yaşamında eski çağlardan beri önemli bir role sahiptir. Daha önce sadece haberleşme amacıyla kullanılan telefonlar, günümüzde kişisel, sosyal ve hatta iş amaçlı olarak günlük hayatı kolaylaştırıcı uygulamalar için tercih edilmektedir. Akıllı telefon uygulamalarının sürekli kullanılması; uyku düzensizlikleri, stres, kaygı, sosyal geri çekilme, refahın bozulması, akademik performansın azalması ve fiziksel aktivitenin azalması gibi sorunlarla ilişkilendirilmiştir. Akıllı telefon kullanımının artmasıyla birlikte, sosyal ilişkilerde yüz yüze iletişimin yerini sanal ilişkilerin aldığı düşünülmektedir. Bu iletişimdeki dönüşüm sürecinin bireylerin yaşam doyumunu üzerindeki etkisi merak uyandırmaktadır. Literatürde rastlanan çalışmalar genellikle öğrenciler üzerinde yapılmış olup toplumu tam anlamıyla yansıtmamaktadır. Çalışma sonuçlarının toplumu yansıtmaması adına birinci basamak ya da toplum tabanlı çalışmalara ihtiyaç vardır.

Bu çalışmada, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Birimlerine başvuran bireylerde akıllı telefon bağımlılığının ortaya konması ve yaşam doyumunu etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçladık.

YÖNTEM: Çalışma tanımlayıcı ve kesitsel desende planlanmıştır. Çalışma etik kurul onayı alındıktan sonra 6 ay içinde Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği birimlerine başvuran 18 yaş üzeri ardışık gelen gönüllü tüm bireylere uygulanacaktır. Çalışma verileri, 1 Mayıs 2024 - 1 Kasım 2024 tarihleri arasında araştırmacı tarafından yüz yüze anket formu ile toplanacaktır. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların sosyodemografik özellikleri ile akıllı telefon ve internet kullanımı, yaşam doyumunu etkileyen faktörlere yönelik toplam 36 soru, ikinci bölümde 10 soru içeren Akıllı Telefon Bağımlılığı-Kısa Form ve üçüncü bölümde 5 soru içeren Yaşam Doyumu Ölçeği bulunmaktadır. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar, verilerin işlenmesi sırasında kategorize edilerek değerlendirilecektir. Verilerin istatistiksel analizleri IBM SPSS Statistics Version 22 paket programı aracılığıyla değerlendirilecektir.

BULGULAR VE SONUÇ: Araştırma etik kurul onay aşamasındadır.

TARTIŞMA:

1. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?
2. Akıllı telefon bağımlılığını azaltmak için neler yapılabilir?

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon, Yaşam doyumunu, Akıllı telefon bağımlılığı

P04

Bir ASM'deki Tüm Diyabet Hastalarının Pnömonokok ve İnfluenza Aşısı Aşılama Düzeyleri

Ali Hüseyin Doğan, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesi Aile Hekimliği Ad

Giriş: Ülkemizdeki diyabet hastası sayısı 10 milyonun üzerindedir. Diyabet tedavisi maliyetli iken komplikasyonlarının tedavisi daha da maliyetlidir. Diyabet hastalarının vasküler yetersizliği, otonom ve periferik nöropati gelişmesi, hiperglisemiyle birlikte immün cevabın bozulması, ciltte ve mukozada patojen mikroorganizma birikimi olur. Dolayısıyla enfeksiyon sıklığı artar ve hasta komplikasyonlara daha açık hale gelir. Birinci basamakta diyabet hastalarının enfeksiyondan korunması açısından pnömokok ve influenza aşılarının sık sık hatırlatılması, uygulanması ve takibi gereklidir.

Yöntem: Araştırmamız tanımlayıcı bir araştırma olup, Manisa merkez ilçelerindeki ASM'lere başvuruda bulunan Tip 2 Diyabet hastalarında yürütülmesi planlanmaktadır. Araştırmaya katılım için bir örneklem hesaplanmayacak olup maksimum katılım sağlanması düşünülmüştür. Katılımcıların sosyodemografik verileri kaydedildikten sonra, veri toplama araçları olarak kişinin pnömokok ve influenza aşısı bilgisini ölçmeye yönelik anket formu ve bilgi ölçeği kullanılacaktır. Elde edilen veriler SPSS istatistik paket programları ile analiz edilecektir.

Bulgular: Çalışma fikir aşamasındadır.

Sonuç: Bu çalışmamız sonucunda ülkemizde diyabet enfeksiyonları ve komplikasyonları göz önünde bulundurulduğunda pnömokok ve influenza aşıları hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığı öngörülmektedir. Bu çalışmamızda bir prevalans hesabı yapılacak olup hasta ve hekim farkındalığını artırmak amaçlanmıştır.

Tartışma soruları:

1. Veri toplam yönteminin kısıtlılıkları neler olabilir? Bu kısıtlılıklar nasıl aşılanabilir?
2. Ankette çalışma dışında tutulacak kişiler var mı?
3. Bu araştırma için örneklem hesaplama metodu önerir misiniz?

Anahtar Kelimeler: pnömokok, influenza, tip 2 diyabet

P05

Medikal Tedavisiz Takip Edilen Prediyabetik Hastaların Yaşam Tarzı Değişikliğine Uyumluluğu ile HbA1C Değişimi Korelasyonu

Kübra Erkek, Hakan Gülmez

İzmir Demokrasi Üniversitesi Buca Seyfi Demirsoy Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Plazma glukoz düzeyleri normalden yüksek olan fakat diyabet tanı kriterlerini karşılamayan değerler 'prediyabet' olarak adlandırılır ve prediyabetik hastalar diyabete dolayısıyla da kardiyovasküler hastalıklara daha yatkın bireylerdir. Bu nedenle bu hastaların daha yakın izlenmeleri ve diyabet koruma programlarına daha öncelikli alınmaları gerekmektedir. Diğer kronik hastalıklarda da olduğu gibi en etkin tedavinin esasında yaşam tarzını değiştirmek olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada hastalarımıza önerdiğimiz yaşam tarzı değişikliğinin, en az 3 ay arayla ölçülen HbA1C düzeyine etkisini saptamayı amaçladık.

Yöntem: Retrospektif kesitsel tipteki bu çalışmada geriye dönük 1 yıl süre ile İzmir'de bulunan aile hekimliği polikliniğimize başvuran, TEMD - Diabetes Mellitus ve Komplikasyonlarının Tanı, Tedavi ve İzlem Kılavuzu'nda (2022) kabul edilen değerlere göre prediyabetik kriterleri karşılayan hastalar dahil edilecektir. Diyet ve egzersiz önerilen ve takibe alınan bu hastaların en az 3 ay arayla ölçülmüş HbA1C düzeylerindeki değişim incelenecektir. Bu süreçte diyabete yönelik ilaç kullanmayan yeni tanı prediyabetik hastalar çalışmaya dahil edilecektir. HbA1C değeri ile ilişkili olabileceğini düşündüğümüz hemoglobin düzeyi, lipid profili gibi ek parametreler de çalışmaya eklenecektir.

Bulgular: Çalışmamız henüz tasarım aşamasındadır.

Sonuç: Henüz diyabet kriterlerini karşılamayan fakat prediyabetik olup DM ve KVH açısından yüksek risk altında bulunan bireylerin hayat tarzlarına entegre edilecek beslenme değişikliği, dengeli ve düzenli beslenmeye yönlendirme, egzersizli hayatlarına dahil etme gibi önerilerin, bir sonraki kontrolde hastaların HbA1C düzeylerinde de anlamlı değişikliğe neden olup daha sağlıklı bireylere ve beklenen yaşam süresinin daha uzun olmasına neden olabileceğini düşünüyoruz.

Tartışma:

- Yaşam tarzı değişikliği önerisinin hastalar tarafından yeterince anlaşılıp uygulanması için ek neler yapılabilir?
- Yaşam tarzı değişikliği önerisinin etkinliğini değerlendirmek için HbA1C düzeyi dışında hangi parametreler kullanılabilir?

Anahtar Kelimeler: diyet, egzersiz, HbA1C, açlık kan şekeri, yaşam tarzı değişikliği

P06

Aile Hekimliği Asistanlarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Mesleki Doyumlarının İlişkisi

Muhittin Cihan, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Yaşam boyu öğrenme, sürekli devam eden gönüllü bir uğraştır. Bu uğraş kişisel veya profesyonel nedenlerle yapılabilir. Yaşam boyu öğrenme, ortamdaki ve zamandan bağımsız sürekli öğrenme olarak tanımlanabilir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün geliştirdiği öğrenme stratejisine göre toplum sağlığı hedeflerine başarıyla ulaşmak için yaşam boyu öğrenmenin sağlıkta bir norm olması hedeflenmektedir. Yaşam boyu öğrenme, aile hekimliği asistanlarının kaliteli ve güncel sağlık hizmeti sunmalarını geliştiren ana bileşenlerden biridir.

Amaç: Bu çalışmada aile hekimliği asistanlarının yaşam boyu öğrenmede tercih ettikleri yolların mesleki doyumları ile olan ilişkileri incelenecektir.

Yöntem: Araştırma evrenini Türkiye genelindeki aile hekimliği asistanları oluşturacaktır. Onamları alınan tüm asistanlar çalışmaya dahil edilecektir. Araştırma verileri 34 soruluk çevrimiçi anket formu ile toplanacaktır. Mesleki doyum düzeylerini ölçmek için 20 soruluk mesleki doyum ölçeği kullanılacaktır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilecektir. G. power-3.1.9.2 programı kullanılarak, %95 güven düzeyinde çalışmanın örneklem hacmi veri toplama aşamasından önce hesaplanmıştır. Araştırmada yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki doyum ile ilişkisini belirleyebilmek için bağımsız örneklem t testi yapılması öngörülmüştür. Buna göre çalışmanın etki büyüklüğü 0.50; alfa değeri 0.05 ve güç 0.95 alınarak minimum örnek sayısı 204 olarak hesaplanmıştır.

Bağımsız değişkenler; aile hekimliği asistanlarının sosyodemografik özellikleri, başka bir uzmanlık alanında eğitim almaları, asistanlık yılları, sözleşmeli aile hekimliği uzmanlık öğrencisi olmaları, konferans ve seminerlere katılımları, diğer asistan doktorlar ile bilgi alışverişinde bulunmaları, mentorlarıyla yakın ilişkide olmaları, tıbbi dergi, makale ve kitapları takip etmeleri, çevrimiçi eğitimlere katılmaları, tıp ile ilgili mobil uygulama kullanmaları, kendini değerlendirme araçlarını kullanmalarıdır.

Bağımlı değişkenler; aile hekimliği asistanlarının mesleki doyum ölçeğine göre hesaplanan mesleki doyum düzeyleridir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1-Bağımsız değişkenlere eklemek istediğiniz madde olur mu?

2-Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, Mesleki doyum, Aile hekimliği asistanları

P07

Dahili ve Cerrahi Bilimlerdeki Araştırma Görevlilerinin Etkili İletişim Becerileri Açısından Karşılaştırılması

Fazilet Yorgancıoğlu¹, Hüseyin Can²

¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi

² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: İletişim, kişilerarası iyi bir ilişki kurma, karşılıklı bilgi aktarımı yapma ve tedaviyle ilgili kararlar alma temel hedefleriyle tüm tıbbi ortamlarda hasta hekim ilişkisinin temelidir. Aslında iletişim, iyi tıp uygulamalarının ve hasta merkezli bakımın en önemli bileşenidir ve 'hastaların ihtiyaçlarını dikkate almaya değer veren bir ahlak felsefesi' olarak tanımlanmıştır. Hekim ve hasta arasındaki etkileşimin temel amaçları şunlardır: tanı ve tedaviyi desteklemek için bilgi paylaşımı, ilişki kurma ve hastalığa özel eğitim. Bu süreçte, doktorların iletişim tarzı, tutumları, inançları ve algıları, ilişki dinamiğini etkileyebilir ve hastaların bakımlarına aktif katılımını artırabilir, bu da daha iyi sonuçlar doğurabilir.

Bu çalışmada araştırma görevlisi hekimlerin iletişim becerilerini değerlendirmek, etkileyen faktörleri ortaya koymak ve gereksinimlerin neler olduğunu tespit etmeyi amaçladık.

Yöntem: Araştırmamız tanımlayıcı ve kesitsel tipte bir çalışma olarak planlanmıştır. MCBÜ Hafsa Sultan Hastanesi'nde görev yapmakta olan 492 araştırma görevlisi hekim çalışmanın evrenini oluşturacaktır. 517 asistan içerisinden 341'i dahili bilimlerde, 151'i cerrahi bilimlerde çalışmaktaydı. Dışlama kriterimiz çalışmaya katılmayı kabul etmemektir.

Çalışmada sosyodemografik veri formu, Sağlık Profesyonelleri İletişim Becerileri Ölçeği (Health Professionals Communication Skills Scale, HP-CSS) uygulanacaktır.

Dahili ve cerrahi bilimlerdeki araştırma görevlilerinin arasında HP-CSS-TR ölçek puanları bakımından farklılık olup olmadığının değerlendirilmesinde, 0,40 etki büyüklüğü ile 0,80 güç ve 0,05 hata payı göz önünde bulundurularak yapılan örneklem büyüklüğü hesabında çalışmaya her iki grupta en az 104'er kişi olmak üzere toplam 208 kişinin alınması gerektiği belirlenmiştir. Örneklem büyüklüğü hesabı, G*Power 3.1.9.7 programı ile yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmamız veri toplama aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma görevlisi hekimlerin etkili iletişim becerileri açısından değerlendirilmesi, dahili ve cerrahi branşların karşılaştırılarak aradaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir.

Tartışma Soruları

-Çalışma için ek önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: etkili iletişim, iletişim, hasta hekim

P08

Aydın İli Efeler İlçesinde Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran Çocuklarda Maruz Kalınan Pasif İçicilik Durumu İle Akut Solunum Yolu Enfeksiyonu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Canan Yıldız, Melda Dibek Büyükdinç
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Akut solunum yolu enfeksiyonları, dünya genelinde yüksek morbidite ve mortaliteyle seyreden ciddi bir sorundur. Okul öncesi dönemde her çocuk bir sene içerisinde ortalama 5-8 defa akut solunum yolu enfeksiyonu geçirmektedir. Çocuklarda akut solunum yolu enfeksiyonu için risk faktörleri, yüksek ve düşük gelirli ülkelerde sosyodemografik, yaşam ve çevresel koşulların etkisi ile değişiklik göstermektedir. Pasif sigara duman maruziyeti, sigara içmeyen kişilerin başkasının sigara içmesinden kaynaklanan tütün dumanına istem dışı maruz kalması durumu olarak tanımlanmaktadır. Türkiye’de çocuklarda sigara maruziyetini ve solunum yolu enfeksiyonu ile ilişkisini gösteren geniş kapsamlı ve güncel bir çalışma bulunmamaktadır. Literatürde rastlanan çalışmalar kısıtlı bir popülasyonda yapılmış olup toplumu tam anlamıyla yansıtmamaktadır. Çalışma sonuçlarının toplumu yansıtmaması adına birinci basamak ya da toplum tabanlı çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu çalışmada, Aydın İli Efeler İlçesinde aile sağlığı merkezine başvuran çocuk yaş grubunun maruz kaldıkları pasif içicilik durumunun değerlendirilmesi ve akut solunum yolu enfeksiyonu ile ilişkisinin incelenmesi amaçladık.

Yöntem: Vaka kontrol desendeki çalışmada etik kurul ve il sağlık müdürlüğü onaylarının alınmasını takiben belirlenen aile sağlığı merkezlerine çalışmaya katılmayı kabul eden 5-18 yaş çocukların alınması planlandı. Literatürde akut solunum yolu enfeksiyonu geçirenlerde ve sağlıklı çocuklarda pasif içiciliğe maruz kalma oranlarına ilişkin yeterli veri olmadığı için önce bir pilot çalışma yapılması planlanmıştır. 6 aylık planlanan veri toplama sürecinin ilk ayında toplanan verilerle yapılan güç analizi sonrasında elde edilen verilere göre örneklem büyüklüğü hesaplanması planlanmıştır. Çalışmada kullanılacak veri toplama formunda ebeveynlere, literatürdeki çalışmalar dikkate alınarak tarafımızca hazırlanmış 10 soruluk bir anket formu oluşturuldu. Gönüllü olan kişilerden pasif sigara maruziyet durumunu belirlemek için CO ölçümü yapılması planlandı.

Bulgular ve sonuç: Araştırma henüz veri toplama aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Anket içeriği ve uygulama yöntemi açısından önerileriniz nelerdir?
2. Çalışmanın kısıtlılıkları nelerdir?

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, pasif sigara maruziyeti, akut solunum yolu enfeksiyonu

P09

Sosyal medya bağımlılığı

Nilay Sahra, Özden Gökdemir
İzmir Ekonomi Üniversitesi

Giriş. Sosyal medya bağımlılığı, bir kişinin sosyal medyada çok fazla zaman geçirmesi ve bunu kontrol edememesi durumudur. Bu durum aynı zamanda kişinin günlük yaşamını olumsuz etkiler. Bir sosyal medya bağımlısı, sanal dünyada o kadar çok zaman geçirir ki kendi günlük yaşamındaki olayları kaçıır. Sosyal medya bağımlılığı genellikle 18 ile 25 yaş arasında tanımlansa da, bazı araştırmalar bu sürenin üst sınırının 28-29 olabileceğini öne sürmektedir. Sosyal medya, insanlara duygusal, zihinsel ve fiziksel zararlar verebilir.

Yöntem: Anahtar sözcük olarak "sosyal medya", sosyal medya bağımlılığı" sözcükleri kullanılarak metaanaliz çalışmaları incelenmesi planlanmaktadır. Ön çalışma sonuçları, sosyal medya bağımlılığından kurtulmak isteyen kişilerin, telefonlarından sosyal medya uygulamalarını geçici olarak sildiklerini ya da belli saat aralarında kısıtlayabildiklerini göstermektedir. Bu nedenle kullanım süresi, kullanım nedenleri ve günlük işlevlerini etkileyip etkilemediği, farkındalıklarını içeren bir anket uygulanması düşünülmektedir. Olumlu etkinliklerin uygulanması, sosyal medyada var olmadıklarında boşlukta duyumsamaları engellenebilir.

Sonuç: Çalışma planlanma aşamasındadır.

Sorular:

- 1) Bağımlılık açısından hangi yaş grubu odak alınmalı?
- 2) Seçilen gruba göre nasıl bir girişim yapılabilir?
- 3) Bu kişiler ayrıca bu bağımlılıktan uzak durmalarına yardımcı olacak diğer kişilerden de yardım alabilirler. Kendisine yardım ve destek olacak kişilerden yardım alarak, bu durumu aşabilir. Hangi kurumlar önerilebilir?

Anahtar Kelimeler: sosyal medya, sosyal medya bağımlılığı, çözüm

P10

Diyabetes Mellitus Tanılı Hastalarda Diyabetik Ayak Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi

Ceren Gülmez, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç, Serap Öksüz
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi

Giriş: Bu çalışmanın amacı diyabetes mellitus tanılı hastalarda diyabetik ayak bilgi düzeyinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışmanın, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi (İKÇÜ) Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniklerinde yapılması planlanmaktadır. Çalışmaya İzmir Katip Çelebi Üniversitesi (İKÇÜ) Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniklerine herhangi bir nedenle başvuran diyabet tanılı hastalar alınacaktır. Çalışmanın 01.02.2024-31.05.2024 tarihleri arasında yapılması planlanmaktadır. İlk olarak katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilecek ve gönüllü olan bireylerin sözlü ve yazılı onamı alınacaktır. Katılımcılara araştırmacılar tarafından geliştirilen 22 soruluk sosyo-demografik veri anketi, 5 soruluk ‘Diyabetli Ayak Bilgi Ölçeği’ (DABÖ) ve 15 soruluk ‘Ayak Bakım Davranış Ölçeği’ (ABDÖ) uygulanacaktır.

Örneklem büyüklüğü open epi sample size hesaplama aracı ile hesaplanmıştır. Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği ‘Diabetes Mellitus ve Komplikasyonlarının Tanı, Tedavi ve İzlem’ Kılavuzuna göre herhangi bir diyabet hastasının yaşamı boyunca diyabetik ayak ülseri gelişme riski %12-25 olarak bildirilmiştir. Buna göre örneklem hesabi evreni bilinmeyen formülünden sıklık %18.5 olarak alındığında %95 güven aralığı, %5 hata payı ile en az katılımcı sayısı 232 olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Bağımlı Değişken: Diyabetik ayak bilgi düzeyi
Bağımsız Değişken: Sosyo-demografik veriler

Sonuç: Bu çalışma ile diyabet tanılı hastalarda diyabetik ayak bakımı konusunda farkındalık oluşturulmak istenmektedir. Ayrıca araştırma sonuçlarına göre aile hekimliğinde diyabetik ayak bakım eğitimlerinin önemine vurgu yapılacaktır.

Tartışma Soruları

Başka anket öneriniz olur mu ?

Anahtar Kelimeler: diabetes mellitus, diabetik ayak, ayak bakım davranış ölçeği, diabetli ayak bilgi ölçeği

P11

Palyatif bakım merkezinde bakım verenlerde duygusal zeka ile yaşam tatmini arasındaki ilişki

Fatma Altun, Yasemin Kılıç Öztürk
Aile Hekimi Akademisi

Giriş: Duygusal zeka , duyguları doğru bir şekilde algılamayı ve ifade etmeyi, duyguları bilişsel süreçlerle bütünleştirmeyi, duyguları ve bunların çeşitli durumlara etkilerini anlamayı ve duyguları yönetmeyi içeren duygusal becerileri ifade eder.Palyatif bakım merkezlerinde çalışan bakım verenlerin duygusal zekası ile yaşam tatmini arasındaki ilişki, hem sağlık hizmeti sunanların hem de hastaların ve ailelerinin yaşam kalitesini doğrudan etkileyen önemli bir konudur.Bakım verenlerin duygusal zeka seviyeleri, hem kendi kişisel tatminleri hem de hastalarla ve aileleriyle kurdukları ilişkilerin kalitesi üzerinde etkili olabilir. Bu doğrultuda bu çalışmada palyatif bakım merkezinde bakım verenlerde duygusal zeka ile yaşam tatmini arasındaki ilişkinin belirlenmesi planlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ,kesitsel türde bir çalışmadır.

Araştırma İzmir Tepecik EAH 'de palyatif bakım merkezinde bakım verenlere yapılacaktır.

Abdurrahman Tanrıoğen ve Yusuf Türker tarafından Türkçeye uyarlanan 28 soruluk Rotterdam duygusal zeka ölçeği soruları sorulması ve yaşam tatminini ölçmeye yönelik Mustafa Bekmezci ve İbrahim Sani Mert tarafından Türkçeye uyarlanan 5 soruluk yaşam tatmin ölçeği soruları sorulacaktır.

Bulgular: Birincil:Palyatif bakım merkezlerinde bakım verenlerin duygusal zeka ve yaşam tatmini arasındaki ilişkiyi tespit etmek

İkincil: Palyatif bakım merkezlerinde bakım verenlerin ve hastaların sosyodemografik bilgilerini tespit etmek .Duygusal zeka seviyesini değerlendirmek

Sonuç: Çalışmamızın orijinalliği mevcut durumun tespitini yapıp, anket çalışması sonucuna göre palyatif bakım verenlerin duygusal zekalarının ve yaşam tatminlerinin artırılmasına yönelik stratejiler geliştirmek için bir temel oluşturabilir.Ülkemizde bu konuda yapılan çalışmaların az olması ile yapılan yeni bilimsel çalışmalara yol gösterici olması amaçlanmıştır.

Tartışma:

Duygusal zekanın yaşam tatmini üzerinde etkisi olabilecek karıştırıcı faktörler neler olabilir?

Dışlama kriterlerine önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, bakım veren, duygusal zeka, yaşam tatmini

P12

Erişkin Bireylerde Kardiyovasküler Hastalık Riskinin Belirlenmesi

Ayşen Mert¹, Cem Yıldız², Zeynep Orhan², Mohammad Reza Najafi², Alper Sarı³

¹ Afyon Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Afyon Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencisi

³ Afyon Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

Giriş: Kardiyovasküler hastalıklar (KVH), kalp veya kan damarlarının hastalıklarını içeren hastalıklardır. KVH gelişiminde; tütün kullanımı, fiziksel inaktivite, obezite, sağlıklı beslenme gibi olumsuz davranış tarzları gibi modifiye edilebilir risk faktörlerinin yanında diyabet, hipertansiyon, dislipidemi gibi modifiye edilemez risk faktörleri de bulunmaktadır. KVH'ların bireysel olarak azaltılmasını sağlamak amacıyla riskleri belirlemek için çeşitli risk skorlamaları geliştirilmiştir ve bunlardan biri de SCORE sistemidir (Systematic Coronary Risk Evaluation). SCORE bireylerin on yıl içerisinde koroner kalp hastalığı ve inmeyle ilgili gelişebilecek ölüm riskini yüzde cinsinden tahmin eder. Risk tahmini 40-70 yaş aralığındaki hastaların yaş, cinsiyet, sistolik kan basıncı, total kolesterol değeri ve sigara içme durumu bilgileriyle yapılmaktadır.

Bu çalışma ile TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programına başvuru yapılması planlanmıştır. Bir adet manşonlu tansiyon aleti ve üç adet stetoskop alımı talep edilecektir. Çalışmada, erişkin bireylerde SCORE risk tahmini sistemine göre kardiyovasküler risk değerlendirmesi yapılarak sonuçları incelenecektir.

Yöntem: Çalışmamıza Afyon Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Polikliniği'ne başvuran 40-70 yaşında dahil edilme kriterlerini karşılayan, çalışmaya katılmaya gönüllü olan hastalar dahil edilecektir. Çalışmada hastaların yaş, cinsiyet, çalışma durumu, yaşadığı yer, eğitim durumu, kronik hastalık varlığı, ailesinde erken yaşta (erkeklerde <55 yaş, kadınlarda <65 yaş) kalp krizi veya inme öyküsü varlığı, sigara-alkol kullanma durumu, fiziksel aktivite durumunu sorgulayan veri toplama formu araştırmacılar tarafından yüz yüze görüşme tekniği ile doldurulacaktır. Hastaların sistolik ve diyastolik kan basıncı ölçülecek, kardiyak muayeneleri yapılacaktır. Boy, kilo, bel-kaça-boyun çevresi ölçülecektir. Son altı ay içinde yapılmış olan açlık kan şekeri, total kolesterol, HDL, LDL, TG, kreatinin, GFR değerleri kaydedilecek, SCORE risk tahmini sistemine risk skorları hesaplanacaktır. Evreni bilinmeyen örneklem seçimi formülü ile en az örneklem sayısı 162 olarak belirlenmiştir. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde "SPSS for Windows 20.0 paket programı" kullanılacaktır. Verilerin değerlendirilmesinde ortalama, tek yönlü varyans analizi, bağımsız iki grup arası farkların t testi kullanılacaktır.

Bulgular/Sonuç: Çalışma henüz plan aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

Çalışmanın tasarımıyla ilgili önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: Kalp ve damar hastalıkları, risk faktörleri, risk azaltma davranışı

P13

Üniversite Öğrencilerinde Tırnak Yeme Hastalığı (Onikofaji) Sıklığı Nedir? Nedenleri ve Çözümleri?

Berk Yılmaz¹, Cansu Yanık¹, Mert Yalçın¹, Burak Şafak³, Aslı Karakılıç³, Olgü Aygün⁴, Özden Gökdemir¹, Nilgün Özçakar²

¹ İzmir Ekonomi Üniversitesi / Tıp Fakültesi

² Dokuz Eylül Üniversitesi / Tıp Fakültesi

³ Balıkesir Üniversitesi / Tıp Fakültesi

⁴ İzmir Şehir Hastanesi

Giriş ve Amaç: Onikofaji çocukluk döneminde yaygın olmasına rağmen, sıklığı 4-6 yaş grubunda daha yüksektir. Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (%74,6), ayrılma anksiyetesi (%20,6), enürezis (%15,6), tik bozukluğu (%12,7) ve obsesif kompulsif bozukluk (%11,1) gibi tanılarla ilişkilendirilmiştir. Davranış terapisi ile sağaltımı planlanan tırnak yeme davranışı, aynı zamanda diş kökü hasarı, maloklüzyon, çene bozuklukları ve parazitotoz gibi hastalıklara da zemin hazırlayabilmektedir. Bu durumun üniversite öğrencilerindeki sıklığı ise %15,78 olarak 2018 yılında Zeynep Senem Söyleyici'nin tezinde vurgulanmıştır. Yaşam biçimi tıbbi açısından üniversite öğrencilerinde bu durumun sıklığının ve kök nedenlerin bulgulanması bu araştırmanın amacıdır.

Yöntem: Bu araştırma İzmir Ekonomi Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir Şehir Hastanesi ve Balıkesir Üniversitesi'nde sağlıkla ilgili alanlarda (Tıp, hemşirelik, ebelik, sağlık teknikerliği) öğrenim gören öğrencilerde yapılacaktır. Etik kurul onayından sonra çalışma başlayacak ve yaklaşık altı aylık zaman dilimde veri toplama sürecinin tamamlanması planlanmaktadır (Eylül 2024). Anket Google Drive'nin online hizmet sistemi ile elektronik ortamda paylaşılacaktır. İnternet araştırması yaparken İnternet Araştırmaları Birliği (AoIR) etik çalışma komitesi tavsiyelerinden yararlanılacaktır. Anketin ilk sayfasında onam formu yer alacak; araştırma ile ilgili bilgiler, araştırmaya katılmayı reddetme hakkına sahip olduğu, verdiği tüm bilgilerin gizli tutulacağına dair güvenceyi içerecektir. Ayrıca anket formunun üstüne "Eğer 18 yaşını doldurmadıysanız anketi doldurmayınız" ifadesi eklenecektir. Çalışmanın verileri toplandığında veri analizleri yapılarak değerlendirme ve raporlama süreci tamamlandığında çalışma sonlandırılacaktır. Araştırmada örnek seçimi yapılmayıp, evrenin tamamına ulaşmak hedeflenmiştir.

Sorular:

1) Örneklem seçimi için önerileriniz nelerdir?

2) Verilerin sonucunda edinilen nedenler arasında ruhsal sorunlar bulunursa sağaltımı açısından nasıl bir yol izlemek uygun olur?

3) Araştırma görevlisi ve/ya asistanlar da çalışmaya eklenmeli mi?

Anahtar Kelimeler: onikofaji, anket çalışması, üniversite öğrencileri

P14

Akne Vulgarisli Hastaların e-Sağlıklı Beslenme Okuryazarlığı ile Beslenme Tutumlarının İncelenmesi

Tuğba Şen, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan
Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Akne, kıl ve yağ bezlerinde meydana gelen kronik inflamatuvar bir deri hastalığıdır. Etiyolojisinde hormonal ve genetik yapının yanısıra beslenmenin de önemli olduğu düşünülmektedir. Günümüzde hastalar beslenmeyle ilgili kaynaklara dijital ortamlardan kolaylıkla ulaşabilmektedir. Sağlıklı Beslenme Okuryazarlığı, beslenme alışkanlıklarını geliştirmek için çeşitli kaynaklardan bilgileri arama, anlama, değerlendirme ve uygulama yeteneği olarak tanımlanmaktadır.

Bu çalışmada akne vulgaris tanılı hastaların elektronik/dijital kaynaklardan sağlıklı beslenme üzerine araştırmaları ve beslenme tutumları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu çalışmadaki akne vulgaris tanılı hastalarda e-Sağlıklı Beslenme Okuryazarlık Ölçeği (e-SBO) ile Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeği (SBİTÖ) puanları arasında orta düzeyde pozitif yönde doğrusal bir ilişki ($H_0:r=0.30$, $H_1:r=0.50$) olup olmadığının değerlendirilmesinde, 0.80 güç ve 0.05 hata payı göz önünde bulundurularak yapılan örneklem büyüklüğü hesabında çalışmaya minimum 139 hasta alınması gerektiği belirlenmiştir. Örneklem büyüklüğü hesabı, G*Power 3.1.9.7 programı ile yapılmıştır.

Bulgular: Katılımcılara e-Sağlıklı Beslenme Okuryazarlık Ölçeği (e-SBO) ve Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeği (SBİTÖ) uygulanacaktır.

Sonuç: Bu çalışmayla akne vulgaris tanılı hastaların beslenmeyle ilgili bilgi arama davranışını ölçerek sağlıklı beslenme ile ilgili farkındalık oluşturmayı hedeflemekteyiz.

Tartışma soruları:

- Çalışmayı belirli bir yaş aralığında sınırlandırmalı mıyız?
- Kullanılması planlanan değerlendirme araçları yönünden eklenmesi ve/veya çıkarılmasını önereceğiniz bir ölçek olur mu?
- E-sağlıklı beslenme okuryazarlık ölçeği geçerlik ve güvenilirliği 18 yaş üstü olduğu için 18 yaş altı kullanımında önerir misiniz?

Anahtar Kelimeler: akne vulgaris, sağlık okuryazarlığı, adolesan

P15

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin Sağlıkta Şiddet Deneyimleri

Başak Sezgi Bezzinsoy, Serpil Demirağ
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

GİRİŞ: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından şiddet, “Bir kişinin, yaralanma, psikolojik zarar, ölüm, gelişim bozukluğu ya da sosyal açıdan mahrum kalma ile sonuçlanan ya da sonuçlanma ihtimali yüksek olan fiziksel kuvveti, tehdit şeklinde veya fiilen kendisine, başka birine veya bir grup ya da topluluğa karşı kasıtlı olarak kullanması” olarak tanımlanmıştır. Sağlık alanında şiddet, bir sağlık çalışanına hasta veya toplumdan herhangi bir kişi tarafından uygulanan tehditkar davranış, sözlü taciz veya fiziksel bir saldırı da dahil olmak üzere sağlık çalışanının riske atıldığı herhangi bir olay olarak tanımlanmıştır.

Bu çalışmada, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tıpta uzmanlık eğitimi alan hekimlerin yaşadığı şiddete maruz kalma durumları ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi, hekimlik sürecinde yaşanan şiddet deneyimlerinin uzmanlık tercihlerine etkisinin araştırılması ve şiddetin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda neler yapılabileceği hakkındaki önerilerinin tespitini amaçladık.

YÖNTEM: Tanımlayıcı kesitsel tipteki çalışma, etik kurul onayı alınmasını takiben 4 aylık sürede Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesinde görev yapmakta olan gönüllü uzmanlık öğrencileri arasında yapılması planlanmaktadır. Aralık 2023 itibariyle Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesinde uzmanlık eğitimi alan 483 hekim görev yapmaktadır. Bu evrenden örneklem büyüklüğü %5 hata, %95 güven aralığı ile 215 kişinin katılımcı olarak çalışmaya alınması planlanmıştır. Katılamama durumları ve çalışmadan çıkabilecek katılımcıların varlığı dikkate alınarak bu sayıya %20 ekleme yapılmış, hedeflenen en az katılımcı sayısı 267 olarak belirlenmiştir. Anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların sosyodemografik özelliklerini, ikinci bölümde sağlık alanında yaşadığı şiddet deneyimlerini öğrenmeyi, üçüncü bölüm ise sağlıkta şiddete yönelik neler yapılabileceğine dair önerilerini içeren açık ve kapalı uçlu toplam 50 soru bulunmaktadır. Verilerin istatistiksel analizleri SPSS paket programı aracılığıyla değerlendirilecektir. Açık uçlu sorular kategorize edilerek değerlendirilecektir.

BULGULAR VE SONUÇ: Araştırma veri toplama aşamasındadır.

TARTIŞMA:

1. Ankete eklenmesi gereken ek soru önerileriniz nelerdir?
2. Çalışmanın kısıtlılıkları nelerdir?
3. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: sağlıkta şiddet, şiddet, tıpta uzmanlık tercihi, sağlık

P16

Palyatif Bakım Merkezi Enfeksiyon Odağı Değil, Enfeksiyon İle Mücadele Merkezidir

Aslı Bayındır, Nuray Gök
S.B.Ü İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2012 yılında: “Yaşamı tehdit edici hastalıklara eşlik eden sorunlar yaşayan hasta ve ailelerin, fiziksel, psikososyal ve manevi (spiritüel) problemlerini erken tanımlama, değerlendirme, tedavi ederek acı çekmelerini azaltma ya da önleme ve böylece yaşam kalitelerini artırma amacı olan bir yaklaşım” olarak tanımlamıştır.

DSÖ'nün 2022 yılında yayınlamış olduğu küresel raporda ise sağlık hizmeti ile ilişkili olarak gelişmiş ülkelerde her 100 hastadan 7'sinde, az gelişmiş ülkelerde ise her 100 hastadan 15'inde en az bir sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyon (SHİE) geliştiği ve 10 hastanın 1'inde de bu enfeksiyona bağlı ölüm gelişebileceği belirtilmiş, kritik alanlarda tedavi gören hastaların SHİE açısından yüksek risk altında olduğu ifade edilmiştir. Hastanelerde SHİE açısından başta yoğun bakım üniteleri (YBÜ'ler) olmak üzere, onkoloji servisleri, yenidoğan üniteleri ve cerrahi servisler yüksek riskli başlıca alanlardır.

Amaç: Palyatif bakım merkezine kabulü yapılan hastaların genellikle ileri yaş oluşu ve mevcut çoklu komorbiditeleri nedeniyle enfeksiyona yatkın olduğu bir gerçektir. Bu bağlamda hastaların yatışının yapıldığında mı yoksa yattığı süre boyunca mı enfekte olduğu ve antibiyoterapi başlama durumlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kasım 2023- Şubat 2024 tarihleri arasında Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi palyatif bakım merkezine yatışı yapılan hastaların yatış esnasında mevcut olan enfeksiyon ve antibiyoterapilerinin, yatışında enfekte değilken yatış süresince enfekte olup antibiyoterapi başlama durumlarının retrospektif olarak analiz edilmesi.

Antibiyoterapinin sıklıkla hangi birimlerde, hangi sebebe yönelik başlandığı ayrıntılı olarak araştırılacaktır.

Bulgular: Çalışma planlama aşamasındadır.

Sonuç: Palyatif bakım merkezlerinde enfekte hasta sayısının fazla olmasının hastaların sıklıkla ileri yaşta, çoklu komorbiditelere sahip olması ve enfekte olarak diğer birimlerden gelmesi sebebiyle olduğunu düşünmekteyiz ve servisimizde ise enfekte olma oranlarının daha düşük olmasını bekliyoruz. Bu bulgularla sanılanın aksine palyatif bakım merkezlerinin enfeksiyon odağı değil enfeksiyon ile mücadele merkezleri olduğu vurgulanmak istenmektedir.

Tartışma Soruları:

- 1- Çalışmamıza hasta yaşları, komorbid durumları dahil edilmeli mi?
- 2-Çalışmamıza hastanın alındığı birimi ve yatış sebebini dahil etmeli miyiz?
- 3-Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım merkezinde enfeksiyon, palyatif bakım, SHİE, Enfeksiyon kaynağı

P17

Aydın İli Efeler İlçesi Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarına Başvuran Bireylerin Kanser Tarama Testlerini Yaptırma Oranları ve Etkileyen Faktörler

Nurselin Karabulut, Melda Dibek Büyükdinç
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

GİRİŞ: Kanser, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye için de büyük bir sağlık sorunu teşkil etmektedir. Küresel istatistiklere göre kanser insidansında artış yaşanmaktadır. Kanserle mücadelede erken teşhisin kilit rol oynadığı kabul edilmektedir. Etkili bir kanser kontrol programının geliştirilmesi için multidisipliner, bilimsel ve maliyet etkin bir planlama şarttır. Erken evrede tespit edilen kanser vakalarının tedavisi, hem daha kolay hem de maliyet açısından daha avantajlıdır. Ülkemizde kolorektal, meme ve serviks kanserleri için tarama yapılarak erken teşhisle hayat kurtarmak amaçlanmaktadır.

Kanser taramalarında aile hekimlerinin rolü büyük önem taşımaktadır. Risk grubu hastaların belirlenmesi, bu hastaların taramaya yönlendirilmeleri ve tarama sonucu pozitif veya şüpheli olanların teşhis merkezine yönlendirilmesi önemli görevlerindedir.

Kanser taramalarında kritik bir hedef, yürütülen programın hedef nüfusun en az %70'ine ulaşabilmesidir. Ülkemiz henüz böyle bir hedefin gerisinde bulunmakla birlikte mevcut tarama programının kapsayıcılık oranının artırılması için çaba harcanmaktadır.

Bu çalışmada Aydın ili Efeler ilçesi birinci basamak sağlık hizmetlerine başvuran bireylerde kanser tarama testlerinin yaptırılma oranlarını ve bu oranları etkileyen faktörleri saptamayı amaçladık.

YÖNTEM: Kesitsel tanımlayıcı desendeki çalışmanın etik kurul ve il sağlık müdürlüğü onaylarının alınmasını takiben belirlenen aile sağlığı merkezlerinde yapılması planlandı. Örneklem evreni, Aydın ili Efeler ilçesinde yaşayan birinci basamak aile sağlığı merkezlerine kayıtlı 30-70 yaş arasındaki 156.000 kişi olup örneklem büyüklüğü Epi Info 7.2.5.0 programı kullanılarak %42,4 prevalans %95 güven aralığı ile 374 kişi olarak hesaplandı. %10 kayıp veri hesaba katılarak 411 kişi olarak belirlendi. Çalışmada kullanılacak veri toplama formunda 25 soruluk bir anket formu oluşturuldu. Anket formunda sosyodemografik özellikler, kanser tarama testleri hakkında bilgi düzeyini ölçen sorular, kanser tarama testlerinin yaptırılma oranlarını etkileyen faktörleri anlamaya yönelik sorular yer almaktadır. Verilerin istatistiki analizleri IBM SPSS Statistics 22 paket programı aracılığıyla değerlendirilecektir.

BULGULAR VE SONUÇ: Araştırma planlama aşamasındadır.

TARTIŞMA:

1. Anket soruları çalışmanın amacı için uygun mudur?
2. Çalışmanın kısıtlılıkları nelerdir?
3. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: Kanser, kanser tarama, tarama testleri

P18

Birinci Basamakta Takipli 1-5 Yaş Arası Çocuklarda Baldır Çapı Ölçümü İle Beslenme Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Zehra Bilbay¹, Hüseyin Can²

¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Beslenme durumunun değerlendirilmesi ve yeterli beslenmenin sağlanması, özellikle hastalık sırasında çocukların genel yönetiminde çok önemlidir. Birçok uluslararası çalışmada, çocukluk çağında mortalite riskinin, yetersiz beslenme durumlarında oldukça arttığı görülmektedir. Bu nedenle beslenme eksikliği olan çocukların erken tanı alması önem arz etmektedir. Pediatrik malnütrisyon tanısında, boya göre ağırlık, yaşa göre boy, vücut kitle indeksi, üst orta kol çevresi ölçümü gibi parametreler kullanılabilen olup, bu çalışmada birinci basamakta takipli 1-5 yaş arası çocuklarda baldır çapı ölçümü ile beslenme ilişkisi değerlendirilerek yetersiz beslenen çocukların saptanması amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu çalışmada Manisa ilinde kırsal ve kentsel bölgede yaşayan 1-5 yaş arası çocuklar arasında baldır çapı ölçümü ile beslenmenin gelişim üzerine etkisi bakımından farklılık olup olmadığının değerlendirilmesinde, 0,50 etki büyüklüğü ile 0,95 güç ve 0,05 hata payı göz önünde bulundurularak yapılan örneklem büyüklüğü hesabında çalışmaya her grupta en az 105'er kişi olacak şekilde toplam 210 hastanın alınması gerektiği belirlenmiştir. Örneklem büyüklüğü hesabı, G*Power 3.1.9.7 programı ile yapılmıştır. Dışlama kriterleri hastanın kronik hastalığının olması, yatağa bağımlı olması, ağızdan beslenmeyi engelleyen sağlık probleminin olması, katılmayı reddetmesi

Bulgular: Katılımcılara, Tanıtıcı Bilgi Formu (katılımcıların sosyodemografik özelliklerini, anne sütü alma zamanını, beslenme alışkanlıklarını vb. içeren sorular) uygulanacak, ayrıca boy-kilo ölçümü, persentil değerlendirmesi, orta-üst kol çapı ölçümü ve baldır çevresi ölçümü yapılacaktır.

Sonuç: Araştırmada birinci basamakta takipli çocukların baldır çapı ölçümüyle beslenme eksikliğinin değerlendirilmesi öngörülmektedir. Böylece birinci basamak hekimlerinin çocuklarda baldır çapı ölçüm yöntemini kullanarak da beslenme eksikliğini saptama konusunda bilgilendirilmesi ve bu yöntemin muayene pratiğine dahil edilmesi amaçlanmaktadır.

Tartışma soruları:

- Örneklem yönünden farklı önerileriniz olur mu?
- Ölçülmesi ve araştırılmasını önereceğiniz bağımsız değişkenler var mıdır?

Anahtar Kelimeler: malnütrisyon, beslenme, çocuk

P19

İzmir Şehir Hastanesi Aile Hekimliği Poliklinikleri 'ne Başvuran Hastaların Kronik Hastalık Varlığı ve Maddi Kaygı Ölçeği İlişkisinin Saptanması

Berkan Sarı, Nurdan Tekgül
İzmir Şehir Hastanesi

Amaç: Birçok kronik hastalığın etiolojisinde önemli bir oranda kronik stres yer almaktadır. Günümüzde yaşanan maddi zorluklar insanların hayatında önemli bir stresör olarak yer almaktadır. Bu çalışma kişilerin maddi kaygı nedeniyle yaşadığı yaşam stresi ile kronik hastalık varlığı arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı kesitsel bir çalışma olup, İzmir Şehir Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniklerine genel tıbbi muayene amacıyla başvuran 18-65 yaş aralığındaki hastalar dahil edilecektir. Katılımcılara yüz yüze görüşme tekniğiyle Maddi Kaygı Ölçeği ve kronik hastalık insidansını ve etiolojisini sorgulayan araştırmacılar tarafından hazırlanmış bir anket uygulanacaktır.

Bulgular: Bağımsız değişken olarak hastaların yaşı, cinsiyeti, mesleği, eğitim durumu, ekonomik gelir seviyesi değerlendirilecektir. Bağımlı değişken olarak Maddi Kaygı Ölçeği Puanı ve kronik hastalık tanısı almış olmak değerlendirilecektir.

Sonuç: Çalışmamızda maddi kaygı durumu ve kronik hastalığa sahip olmak arasındaki korelasyon tespit edilerek, hastaların maddi kaygılarını azaltacak finansal okuryazarlık eğitimlerinin artırılması ve bütçe dengesi konusunda bilinçlendirecek eğitimler verilmesine yönelik önerilerde bulunmak amaçlanmaktadır.

Tartışma Soruları:

- Kişilerin maddi kaygısı süreç içerisinde değişebilmekte ve kronik hastalıklar genellikle uzun yıllar süren süreçlerin sonunda ortaya çıkmaktadır. Bu hususta maddi kaygı ölçeğini kronik hastalık tanısı öncesinde-sonrasında veya başka periyotlarla tekrar değerlendirmek gerekmekte midir?
- Kişilerin hem maddi kaygı ölçeğini hem de kronik hastalık etiolojisine yönelik sorular barındıracak bu anketleri hastaların katılımını arttıracak doğrultuda nasıl öz tutulmalıdır?

Anahtar Kelimeler: Yaşam Stresi, Anksiyete, Kronik hastalıklar

P20

Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarının Dayanıklılığı Üzerindeki Üzerine Proje Önerisi

Özden Gökdemir¹, Oğulcan Çöme², Gülçin Çelik¹, Merthan Tunay³, Vasfiye Demir Pervane⁴

¹ İzmir Ekonomi Üniversitesi / Tıp Fakültesi

² Dokuz Eylül Üniversitesi / Tıp Fakültesi

³ Adana Şehir Hastanesi

⁴ Dicle Üniversitesi / Tıp Fakültesi

Amaç: COVID-19 pandemisi, birinci basamak sağlık profesyonellerinin çalışma biçimlerinde değişikliklere neden oldu. Kronik hastalar pandemi sürecinde aynı düzeyde bakıma gereksinim duyarken, bu hastalar için birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan insan kaynakları azaldı. Birinci basamak sağlık çalışanları artan iş yükü ile karşı karşıya kaldı ve COVID-19 pandemisi, kendileri içinde büyük bir risk oluşturmaktayken sağlık çalışanlarının dayanıklılığı güçlü bir şekilde sınanmaktadır. Bu durum yalnızca hekimleri değil hekim adaylarını da olumsuz etkileyebilmektedir. Yeni zorlukları aşabilmek için "dayanıklılık" açısından değerlendirme yapabilmek önem taşımaktadır. Bu proje taslağı, ülkemizde, birinci basamak sağlık hizmetlerinde karşılaşılan güçlükler bağlamında dayanıklılığı araştırmayı ve edinilen verilere göre öneriler sunulması amaçlanmaktadır.

Kuram: Dayanıklılık, kişinin çeşitli stresli durumlara başarılı bir şekilde uyum sağlamanın bir sonucudur. Dayanıklılık, durumu değerlendirme, karar alma ve davranışı olumlu bir şekilde uyum gösterebilme yeteneği anlamına gelir. 'Dayanıklı olmak', bir zorlukla başa çıkma ve bir zorlukla karşılaşıldığında iyileşme anlamına da gelmektedir. Dayanıklılık aynı zamanda bir zorluk sona erdikten sonra zihinsel dengeyi yeniden kazanma ve bu deneyimi kişisel büyüme için kullanabilme potansiyeli olarak da anlaşılabilir.

Yöntem: Konunun uzmanlarıyla yapılacak olan görüşmeler sonrasında odak grup çalışması planlandı. Nitel araştırma sonucu edinilen veriler göre oluşturulan sormaca ile CD-RISC kullanılarak çevrimiçi araştırma soruları, projeye katılmayı kabul eden katılımcılara ulaştırılacaktır.

Sorular:

- 1) CD-RISC ölçeğinin Türkçe çevirisi de bulunmaktadır. Ulusal bir ölçek geliştirme çalışması projeye eklemek konusunda görüşleriniz nelerdir?
- 2) COVID-19 Pandemisi yerine hangi zorlayıcı koşul / koşullar eklenmeli?
- 3) Proje kapsamında hedef grup / gruplar hangileri olmalı?

Anahtar Kelimeler: dayanıklılık, aile hekimi, tıp fakültesi öğrencisi, araştırma görevlisi, risk yönetimi, ölçek çalışması

P21

TÜRKİYE GENELİ AİLE HEKİMLİĞİ ASİSTANLARININ GİRİŞİMSSEL RADYOLOJİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYİ

Süveybe Peker¹, Mustafa Gök², Serpil Demirağ¹

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Radyoloji Anabilim Dalı

GİRİŞ: Girişimsel radyolojinin ilk temelleri 1960larda atılmıştır. 2012 yılında Amerikan Tıpta Uzmanlık Derneği tarafından bir uzmanlık dalı olarak tanımlanıp uzmanlık müfredatına dahil edilmiştir. Girişimsel radyoloji, tıbbın hemen hemen her alanında geniş bir kullanım alanına sahip olup ameliyat gerektirecek birçok hastalık, büyük cerrahi işlemlere gerek kalmadan tedavi edilebilmektedir.

Aile hekimleri, birinci basamakta hastaların genellikle ilk başvurduğu ve bilgi aldığı hekimlerdir. Hastaların hastanelere, ilgili branşlara sevk edilmesinde kilit göreve sahiptir. Aile hekimlerinin hasta yönetimini en iyi şekilde yapmak için girişimsel radyoloji bilgisine sahip olması önemlidir. Ancak, yapılan çalışmalarda aile hekimlerinin girişimsel radyoloji konusunda belirgin bir bilgi eksikliği olduğu görülmektedir. Hızla genişleyen bu alanın daha iyi tanınması ve kullanımının yaygınlaşmasında aile hekimlerinin gelen hastalara gerekli bilgilendirmeleri yapip ilgili alana yönlendirme yapması önemli rol oynamaktadır.

YÖNTEM: Kesitsel, tanımlayıcı olarak planlanan bu çalışmanın 01.08.2023-31.10.2023 tarihleri arasında Türkiye genelinde ulaşılabilen ve çalışmaya katılmayı kabul eden tüm asistan hekimlere yapılması hedeflenmektedir. Haziran 2023 itibari ile Türkiye genelinde 3395 aile hekimi asistanı mevcuttur. Örneklem büyüklüğü 346 bulunmuştur. Katılamama durumları ve çalışmadan çıkabilecek katılımcıların dikkate alınarak %10 ekleme yapılmış, yeni hedef sayı en az 381 olarak belirlenmiştir. Çalışmanın planlandığı Haziran 2023 itibari ile Türkiye genelinde 3395 aile hekimi asistanı mevcuttur. Örneklem büyüklüğü %5 hata, %95 güven aralığı ile 346 bulunmuştur. Katılamama durumları ve çalışmadan çıkabilecek katılımcıların varlığı dikkate alınarak bu sayıya %10 ekleme yapılmış, yeni hedef sayı en az 381 olarak belirlenmiştir. Anket formu, Google Forms üzerinden online olarak oluşturulmuştur. Ankette katılımcıların sosyodemografik özelliklerini, girişimsel radyoloji hakkındaki bilgi düzeylerini anlamaya yönelik sorular bulunmaktadır. Verilerin istatistiksel analizleri SPSS 22.0 kullanılacaktır.

BULGULAR VE SONUÇ: Tez yazım aşamasındadır.

TARTIŞMA SORULARI:

1-Girişimsel radyoloji hakkında sizin yeterli bilginiz olduğunu düşünüyor musunuz?Ve bu konuda ekstra bilgilendirici eğitimler yapılmalı mı?

2-Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nedir?

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, girişimsel radyoloji, bilgi düzeyi

P22

Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Depresyon ve Yalnızlık ile İlişkisinin Değerlendirilmesi

Burcu Sarıkulak, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç, Serap Öksüz
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Bu çalışmada internet kullanan bireylerde, internet bağımlılığının depresyon ve yalnızlık üzerine etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışmanın, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi' nde yapılmaktadır. Çalışmanın evrenini İzmir Katip Çelebi Üniversitesi'nde eğitim görmekte olan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır

İlk olarak katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilecek ve gönüllü olan bireylerin sözlü ve yazılı onamı alınmaktadır. Katılımcılara araştırmacılar tarafından geliştirilen sosyo-demografik verilere yönelik 25 soruluk anket, internet bağımlılığı durumunu ölçen 20 sorudan oluşan Young tarafından geliştirilen İnternet Bağımlılığı Testi (Internet Addiction Test-IAT), 21 sorulu Beck Depresyon Ölçeği ve 20 soruluk UCLA Yalnızlık Ölçeği uygulanmaktadır.

Örneklem büyüklüğü NCSS/PASS programı ile hesaplanmıştır. Daha önce yapılan benzer bir çalışmanın bulguları kullanılarak %90 güven aralığında depresyon varlığında internet bağımlılığı olasılığı OR:2.56 ve depresyon varlığında internet bağımlılık riski %13.8 ve depresyon yokluğunda % 5.8 olduğundan en az örneklem sayısı 278 kişi olarak hesaplanmıştır.

Bulgular: Toplam 137 katılımcıların yaş ortalaması 20.68 ± 2.16 olarak bulunmuştur. %66.4' ü kadın idi. İnternet ile tanışma yaşı 11.01 ± 3.14 idi. En çok tercih edilen sosyal medya programı %72.3 instagram, %21.9 ile Twitter idi. %58.4 ile en çok akşam saatlerinde internet kullanımı bildirildi. %48.9' u günlük 3-6 saat internet kullanıyordu. %47.4 ' ü ortalama iki saat aralıksız internet kullandığını ifade etti. İnternet bağımlılık durumu %86.9 'u ortalama internet kullanıcısı, %12.4'ü riskli internet kullanıcısı, %0.7'si internet bağımlısı olarak bulundu. Katılımcıların %26.3'ü minimal, %28.5'i hafif, %33.6'sı orta, %11.7'si şiddetli depresyon olarak tespit edildi. İnternet bağımlılık durumu, depresyon varlığı ve yalnızlık durumları arasında yapılan analizlerde istatistiksel anlamlılık bulundu ($p < 0.05$)

Sonuç: Bu çalışma 137 kişinin verisini içermekte olup internet bağımlılığı ile depresyon durumu ve yalnızlık durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Depresyon, Yalnızlık, Üniversite Öğrencileri

P23

AYDIN İLİ EFELER İLÇESİ AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİNE BAŞVURAN BİREYLERDE UYKU BOZUKLUĞU PREVALANSI VE DEPRESYON RİSKİYLE İLİŞKİSİ

Gizem Kahraman Ak, Melda Dibek Büyükdinç
Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Kronik uyku bozuklukları; depresif duyu durum, yaşam kalitesinde azalma ve sağlık hizmetlerine başvuru sayısında artış ile ilişkilidir. Buradan hareketle, çalışmamızda Aydın ili Efeler İlçesi Aile Sağlığı Merkezlerine başvuran bireylerde görülen uyku bozukluğu oranını tanımlamayı ve olası depresyon riskiyle ilişkisini saptamayı amaçladık.

Yöntem: Kesitsel-analitik tipteki bu çalışmanın evrenini Aydın ili Efeler ilçesinde yaşayan 18-65 yaş arasında birinci basamak aile sağlığı merkezine başvuran bireyler oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü Epi Info 7.2.5.0 programı kullanılarak 262 kişi olarak hesaplandı. Çalışma 01.09.2023 – 01.11.2023 tarihleri arasında Aydın ili Efeler İlçesi Aile Sağlığı Merkezlerine başvuran ve çalışmaya katılmayı kabul eden 280 kişiyle yüz yüze görüşülerek yapıldı. Psikiyatrik hastalık tanısı olanlar çalışma dışı bırakıldı. Katılımcılara sosyodemografik veri toplama formu, Beck Depresyon ölçeği ve Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi uygulandı. Çalışmanın istatistiki değerlendirilmesi, SPSS 18.0 programı grupların karşılaştırılmasında; kategorik değişkenler için Ki-kare testi, sayısal değişkenler için Student t testi ve One Way ANOVA analizi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya 280 hasta dahil edilmiştir. Hastaların yaş ortalaması $38,52 \pm 13,81$ yıl olup %50,7'si erkek, %49,3'ü kadındı. Katılımcıları Beck Depresyon Ölçeği'ne göre gruplandırdığımızda %65,4'ünde minimal düzeyde, %32,1'inde ise hafif düzeyde depresyon tespit edildi. Katılımcıların %49,6'sı uyku kalitelerini oldukça iyi olarak değerlendirdi. Katılımcıların uyku sürelerini sordüğümüzde sadece %8,9'u 7 saat ve üzeri uyuyordu. Alkol kullanımı, düzenli spor yapma durumu, sigara kullanımı ve kronik hastalık varlığı ile uyku kalitesi arasında da anlamlı bir ilişki bulundu ($p < 0,001$). Katılımcıların yaşları ile BDE puan ortalaması ve PUKİ puan ortalaması arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde; yaş ile depresyon arasında ilişki saptanmazken, PUKİ toplam puanı ile arasında anlamlı düzeyde pozitif korelasyon tespit edildi ($p < 0,001$). BDE puanları ile PUKİ toplam puanları arasında anlamlı düzeyde pozitif bir korelasyon saptandı ($p < 0,001$).

Tartışma Soruları:

- Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nedir?
- Psikiyatrik hastalık tanısı olanların çalışma dışı bırakılması bu çalışma için bir kısıtlılık mıdır?
- Farklı analizler yapılabilir mi?

Anahtar Kelimeler: uyku bozukluğu, depresyon, uyku kalitesi

P24

Aydın İli Efeler İlçesi Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran 18-65 Yaş Arası Bireylerin Human Papilloma Virüs (HPV) Bilgi Düzeyi, Tutum Ve Davranışlarının Değerlendirilmesi

Beyza Kurt Öztürk, Ayfer Gemalmaz
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş: HPV, alt tipine göre epitelyal lezyonlara ve kanserlere neden olabilir. Servikal HPV enfeksiyonlarının invaziv serviks kanserine ilerlemesi yıllar sürmekte, bu durum kanser taraması yapılmasına fırsat vermektedir. Ayrıca enfeksiyondan korunmada rekombinant DNA aşıları da mevcuttur. Aşı ile korunabilen ve tarama programı ile erken saptanabilen HPV'ye karşı toplumda farkındalık ve olumlu tutum oluşması önemlidir. Bu çalışma ile Aydın ili Efeler ilçesine bağlı Aile Sağlığı Merkezleri'nde (ASM) 18-65 yaş arası bireylerin HPV bilgi düzeyini, tutumlarını, davranışlarını ve bunları etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçladık. Çalışmamızın bu konudaki farkındalığı arttıracığını düşünmekteyiz.

Yöntem: Kesitsel tipteki çalışmamız, Ağustos – Kasım 2023 tarihleri arasında Aydın ili Efeler ilçesinde bulunan 9'u kırsal, 25'i kentsel ASM arasından rastgele sayılar tablosuna uygun şekilde seçilen 3'ü kırsal, 9'u kentsel toplam 12 ASM'de yapıldı. Örneklem büyüklüğü %10 yedek ile birlikte 276 olarak belirlendi. Katılımcı sayısı seçilen merkezlerin aile hekimliği birimi ve toplam kayıtlı nüfusu dikkate alınarak tabakalandırıldı. Katılımcılara literatür taranarak oluşturulan sosyodemografik veri formu ve Human Papilloma Virüsü Bilgi Ölçeği (HPV-BÖ) yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulandı. Çalışmanın istatistiksel değerlendirmesinde SPSS 22 paket programı kullanıldı.

Bulgular: Çalışmamızda 301 kişiye ulaşılmış, yaş ortalaması $36,8 \pm 12,9$ bulunmuştur. Katılımcıların %65,4'ü (s=197) kadın, %60,8'i (s=183) evli, %31,6'sı (s=95) memur idi. Katılımcıların %71,1'i (s=214) HPV'yi duyduğunu, %56,5'i (s=170) HPV tarama testlerini duyduğunu, %45,5'i (s=137) HPV aşısını duyduğunu söyledi. Katılımcıların %41,2'si (s=124) HPV'yi, %38,5'inin (s=116) HPV tarama testlerini, %30,2'si (s=91) HPV aşısını sağlık personeli aracılığıyla duyduğunu ifade etti. Katılımcıların %6'sının (s=18) HPV aşısı yaptırdığı öğrenildi. Katılımcıların %84,7'sinin (s=255) HPV hakkında sağlık personeli tarafından bilgilendirilmek istediği söyledi. Katılımcıların en düşük 0 puan, en yüksek 33 puan alabildikleri HPV-BÖ'ne verdikleri cevaplara göre ölçek puanı hesaplandığında HPV-BÖ'den $15,4 \pm 7,5$ puan aldıkları görüldü.

Sonuç: Çalışma sonuçlarımızın analizi devam etmektedir.

Tartışma Sorusu: Bireylerin bilgi düzeyini arttırmak aşılama oranını artırır mı?

Anahtar Kelimeler: Human Papilloma Virüs, Bilgi düzeyi, Aile sağlığı merkezi

P25

Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesine Başvuran 65 Yaş ve Üzeri Bireylerde Ağrı Varlığı ve İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi

Alper Kalender, Gülseren Pamuk
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Bu çalışmanın amacı bir eğitim ve araştırma hastanesine herhangi bir nedenle başvuran 65 yaş ve üzeri bireylerde ağrı varlığı ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesidir

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışmanın, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi (İKÇÜ) Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 01.02.2024-30.06.2024 tarihleri arasında yapılması planlanmıştır. Çalışmaya İKÇÜ Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi' ne herhangi bir nedenle başvuran 65 yaş ve üzeri bireyler alınmaktadır.

İlk olarak katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilecek ve gönüllü olan bireylerin sözlü ve yazılı onamı alınmaktadır. Katılımcılara araştırmacılar tarafından geliştiren sosyo-demografik verilere yönelik 20 soruluk anket ve 24 sorudan oluşan 'Geriatrik Ağrı Ölçeği' uygulanmaktadır.

Örneklem büyüklüğü open epi sample size programı ile hesaplanmıştır. Farklı çalışmalara göre ülkemizde ağrı prevalansı, % 25-50 arasında değişmekte ve tedavi edilemeyen ağrıya rastlanma yüzdesi ise 45-80 olarak bildirilmiştir (9). Buna göre bu çalışmada sıklık % 62.5 olarak alındığında ve evren de bilinmeyen evren olarak alındığında %95 güven aralığı %80 güç ve %5 hata payı ile çalışmaya alınacak en az katılımcı sayısı 361 olarak belirlenmiştir

Bulgular: Devam eden bu çalışmaya henüz 46 katılımcı alınmış olup, yaş ortalaması 71.76±6.13 idi. Katılımcıların %56.5' i kadındı. %76.1' i ortaokul ve eğitim düzeyinde idi. %56.5' i evli idi. %43.5' i fazla kilolu, %37' si obezdi. %17.4' ü sigara kullandığını, %2.2' si de düzenli egzersiz yaptığını bildirdi. %23.9' u evde tek başına yaşıyordu. Tüm katılımcıların herhangi bir kronik hastalığı vardı. Geriatrik ağrı ölçeğine göre katılımcıların ağrı ortalaması 38.08±23.00 idi. Cinsiyetlere göre ağrı durumu değerlendirildiğinde kadınlarda istatistiksel olarak ağrı daha fazla idi (p<0.05). Medeni durum, eğitim düzeyi, BMI ve egzersiz ile arasında anlamlı ilişki bulunamadı

Sonuç: Bu çalışmanın elde edilen ilk verilerine göre 65 yaş ve üzeri bireylerin kronik ağrısı olduğu, geriatrik ağrı ölçeğine göre %34.8' inin hafif, %47.8' inin orta, %17.4' ünün şiddetli ağrısı olduğu ve kadınların erkeklere göre daha fazla ağrısı olduğu tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Yaşlı, İlişkili Faktörler

P26

Denizli İl Merkezindeki Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarında Sağlıkta Şiddete Maruziyet Düzeyi ile Tükenmişlik Arasındaki İlişki

Halim Bayrakcı, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı

Giriş: İşyerinde görülen şiddet, toplum içi şiddetin bir alt tipidir ve sağlık kuruluşlarında görülen şiddet ‘‘hasta, hasta yakını ya da sağlık kurumunda çalışan kişiler tarafından, sağlık çalışanı için risk oluşturan sözel ya da fiziksel davranışların tamamı’’ olarak tanımlanabilir.

Tükenmişlik kavramı ise ilk kez 1974 yılında Freudenberg tarafından sağlık çalışanlarına yönelik tanımlanmış olup ‘‘uzun dönemde iş ile ilgili gelişen stresin ardından, zihinsel ve fiziksel enerji tükenmesi’’ ile karakterize bir terimdir. Yapılan bazı çalışmalarda sağlık kurumlarında çalışmanın, diğer iş yerlerine göre şiddete uğrama yönünden 16 kat daha riskli olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada birinci basamak sağlık çalışanlarında sağlıkta şiddete maruz kalmanın tükenmişlik ile ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma tanımlayıcı ve analitik tiptedir. Araştırmanın evreni, Denizli il merkezinde aile sağlığı merkezinde görev yapan aile hekimleri, aile sağlığı çalışanları ve yardımcı sağlık personelleri olarak evrenin tamamına erişilmesi planlanmaktadır.

Araştırmanın bağımlı değişkenleri sağlıkta şiddete uğrama öyküsü ve Maslach tükenmişlik ölçeğidir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri, sosyodemografik özellikler: yaş, cinsiyet, görev, ünvan, eğitim durumu, medeni durum, meslekte geçirdiği süredir. Araştırmanın veri kaynakları, literatür taramalarıyla oluşturulmuş anket formu olup sosyo-demografik özelliklere yönelik 7 soru ve şiddete maruziyete yönelik 12 soru ve Maslach’ın Tükenmişlik Ölçeği’ne ilişkin 22 soru olmak üzere toplam 41 sorudan oluşmaktadır. Veriler aile sağlığı merkezlerinde aile hekimi, aile sağlığı çalışanı ya da yardımcı sağlık personeli olan kişilerden çalışmaya katılmayı kabul edenlere yüz yüze anket uygulamasıyla toplanmaktadır.

Bulgular: Veriler toplanma aşamasında olup tüm veriler toplandıktan sonra analiz edilecektir.

Sonuç: Sağlıkta şiddete maruz kalanlarda tükenmişliğin daha çok görülmesi öngörülmektedir.

Tartışma Soruları:

- Birinci basamak sağlık hizmetlerinde görülen şiddeti azaltmak için ne gibi önlemler alınabilir?

Anahtar Kelimeler: sağlıkta şiddet, tükenmişlik, şiddet

P27

SBÜ İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ndeki Uzmanlık Öğrencilerinin Bilinçli Farkındalık ile Algılanan Stres Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Duygu Daldal, Yusuf Adnan Güçlü

Sbü İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Giriş: Kökeni Budist öğretilere dayanan bilinçli farkındalık en yaygın olarak kişinin dikkatini şu anda olanlara yönlendirerek farkında olma durumu olarak tanımlanmaktadır. İngilizceye 'mindfulness' olarak çevrilen bu kavram Türkçede bilinçli farkındalık olarak kullanılmaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar bilinçli farkındalık temelli stres azaltma yöntemlerinin kişinin stres düzeylerini etkili bir şekilde azalttığını göstermektedir. Literatüre bakıldığında bilinçli farkındalık kavramı ile ilgili araştırmalar giderek artsa da doğrudan hekimler ya da uzmanlık öğrencilerinde bilinçli farkındalık düzeyi ile ilgili çalışmalar sınırlıdır. Ülkemizde, birçok stresli durumla karşılaşan hekimlerde bilinçli farkındalık ve algılanan stres düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamaya yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Bu araştırmada uzmanlık öğrencilerinde bilinçli farkındalık ve algılanan stres düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmanın evrenini SBÜ İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde eğitim alan uzmanlık öğrencileri oluşturmaktadır. Tanımlayıcı, kesitsel nitelikte tasarlanan çalışmaya katılmayı kabul eden 252 katılımcıya; sosyodemografik veri formu, "Bilinçli Farkındalık Ölçeği" ve "Algılanan Stres Ölçeği" içeren anket yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır.

Bulgular: Bilinçli Farkındalık Ölçeği'nden alınabilecek en düşük puanın 15, en yüksek puanın ise 90 olduğu göz önünde bulundurularak uzmanlık öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeylerinin ($54,83 \pm 11,33$) orta seviyede olduğu düşünülebilir. Elde ettiğimiz verilere göre uzmanlık öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyleri klinikteki çalışma koşullarına göre ve iş dışında kendine yeterli zaman ayırma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Algılanan stres düzeyleri cinsiyete, klinikteki çalışma koşullarına göre ve iş dışında kendine yeterli zaman ayırma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$).

Sonuç: Araştırmamız 'devam eden araştırma' aşamasında olup tıpta uzmanlık öğrencilerinde, bilinçli farkındalık ve algılanan stres düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca bilinçli farkındalık konusunda farkındalığın artırılması ve bu alandaki yeni bilimsel çalışmalara yol gösterici olarak da literatüre katkı sağlayacaktır.

Tartışma konuları:

- 1- Bilinçli farkındalık ve algılanan stres düzeyleri arasındaki ilişkiye göre; bilinçli farkındalık düzeyini arttırarak algılanan stres düzeylerini değiştirme hususunda önerilerde bulunulabilir mi?
- 2- Çalışmanın kalitesini arttıracak önerileriniz nedir?

Anahtar Kelimeler: farkındalık, yaşam stresi, tıp asistanlığı

P28

Sağlıkta Şiddetin Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleğe Bakış Açısına ve Bölüm Seçimine Etkisi

Seray Özkunt Kaplan, Tamer Edirne, Aysun Özşahin, Nilüfer Emre
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Sağlık kurumlarında görülen şiddet hasta, hasta yakınları ya da diğer bireylerden gelen tehdit edici söz veya davranış, fiziksel veya cinsel saldırıdan oluşan durum olarak ele alınmaktadır. Mesleğe hazırlanmakta olan tıp fakültesi öğrencilerinin tanık oldukları şiddet olaylarının gelecek kaygılarına yansıyor mesleki kariyer süreçlerinde olumsuz etkilere neden olabileceği düşünülmektedir. Çalışmada sağlıkta şiddetin Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi son sınıf öğrencilerinin bölüm seçimi ve mesleğe bakış açısına etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan çalışma 1 Haziran 2023 - 1 Ağustos 2023 tarihleri arasında Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi son sınıf öğrencileri ile yapıldı. Örneklem seçilmemiş olup çalışmaya katılmaya gönüllü olan son sınıf tıp fakültesi öğrencilerinin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Çalışmada 26 soruluk yüz yüze anket uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya toplamda 150 kişi katılmıştır ve katılımcıların %52'si (n=79) kadındır. Katılımcılara sözel ve fiziksel şiddete tanık olma veya maruz kalma durumları sorulmuştur. Fiziksel şiddete tanık olanların oranı %2,7 (n=4), sözel şiddete tanık olanların oranı ise %90 (n=135) bulunmuştur. Sözel şiddete maruz kalma oranı ise %29,3 (n=44) bulunmuştur. Katılımcıların %59,3'ü (n=89) şiddetin daha çok cerrahi bölümlerde olduğunu belirtmiştir. Sağlıkta şiddet prosedürlerini biliyor musunuz sorusuna katılımcıların %79,3'ü (n=119) hayır cevabını vermiştir.

Sonuç: Çalışmamızda sözel şiddete tanık olma ve maruz kalma oranları yüksek bulunmuştur. Mesleğine yeni başlayan hekimler için bu oranları görmek şiddet konusunda alınması gereken önlemlerin aciliyetini ve önemini bizlere vurgulamaktadır. Öğrencilerin cerrahi bölümlerde şiddetin daha sık görüldüğünü belirtmesi cerrahi bölümlerin geleceği açısından önem arz etmektedir.

Tartışma Sorusu:

Sağlıkta şiddet sık görülürken çalışma sonucunda bulduğumuz sağlıkta şiddet ile ilgili prosedürleri bilme oranının düşük olmasının nedeni ne olabilir?

Anahtar Kelimeler: sağlıkta şiddet, tıp fakültesi, bölüm seçimi

P29

Denizli İl Merkezindeki Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran 18-49 Yaş Arası Kadınlarda Üriner İnkontinans Bilgi Düzeyi Ve Sıklığının Belirlenmesi

Büşra Tatar, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Üriner inkontinans kadınlar arasında yaygın olarak görülen ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen medikal, sosyal ve hijyenik bir problemdir. Üriner inkontinans sık karşılaşılan ve sıkıntı yaratan bir problem olmasına rağmen birçok insan bu konuda bilgi ve farkındalığa sahip değildir. Bu çalışmadaki amaç 18-49 yaş arası kadınlarda üriner inkontinans bilgi düzeyi ve sıklığının belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipte olan çalışmaya, 01.08.2023-01.08.2024 tarihleri arasında Denizli il merkezinde bulunan çalışmaya uygun olarak belirlenen 3 farklı aile sağlığı merkezine başvuran 18-49 yaş arası gönüllü kadınlarda yapılması planlandı. Evren sayısı bilinmeyen örnek genişliği formülüne göre yapılan hesaplama sonucunda çalışmaya en az 427 kişi alınması planlanmıştır. Çalışmaya katılan katılımcılara literatür taraması sonucu oluşturulan sosyodemografik özellikleri, obstetrik-jinekolojik öyküyü sorgulayan 27 soruluk anket formu, üriner inkontinans semptomlarını ve şiddetini sorgulayan International Consultation on Incontinence Modular Questionnaire - Urinary Incontinence Short Form (ICIQ-SF) ve üriner inkontinans bilgi düzeyini sorgulayan İnkontinans Kısa Testi (IKT) olmak üzere toplamda 45 soru sorulması planlandı.

Bulgular: Çalışmanın veri toplama aşaması devam etmektedir. Çalışmamızda 150 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların %23,3'ünün idrar kaçırdığı belirlenmiştir. Toplanan verilerin yapılan analizinde IKT puanlarında üniversite mezunu olmayanların puanlarının, üniversite mezunlarına göre anlamlı şekilde düşük olduğu görülmüştür. ($p=0,0001$) Eğitim düzeyi arttıkça ve çalışanların çalışmayanlara göre ICIQ-SF puanlarının anlamlı şekilde düşük olduğu görülmüştür. ($p=0,018$; $p=0,001$) Epizyotomisi ve uzun doğum eylemi olan kişilerin ICIQ-SF puanlarının, olmayanlara göre anlamlı şekilde yüksek olduğu görülmüştür. ($p=0,0001$; $p=0,0001$) IKT ve ICIQ-SF toplam puanlarının birbirleri ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisi mevcut olmadığı görülmüştür.

Sonuç: Çalışmaya katılan kadınlarda idrar kaçırma sıklığı %23,3 olarak bulunmuştur. Yüksek eğitim düzeyi olan katılımcılarda üriner inkontinans bilgi düzeyi daha yüksek bulunmuştur.

Tartışma sorusu: Çalışma sonucunda bulduğumuz üriner inkontinans sıklığı beklenene göre daha yüksek olmasının nedeni ne olabilir?

Anahtar Kelimeler: üriner inkontinans, kadın, sıklık

P30

Bir Aile Sağlığı Merkezine Başvuran 45 Yaş ve Üzeri Bireylerde Osteoporoz Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi

İrem Ertuğrul, Gülseren Pamuk, Esra Meltem Koç
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Bu çalışmanın amacı 45 yaş ve üzeri bireylerde osteoporoz bilgi düzeyinin değerlendirilmesidir

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel planlanan bu çalışmanın evrenini 17 No'lu Karşıyaka EASM (Eğitim Aile Sağlığı Merkezi)'ye kayıtlı 45 yaş ve üzeri bireyler oluşturacaktır. Çalışmanın 15.01.2024-15.04.2024 tarihleri arasında yapılması planlanmaktadır. Çalışmaya herhangi bir sebeple 17 No'lu Karşıyaka EASM 'ye başvuran bireyler alınacaktır. Çalışmaya başlamadan önce katılımcılara bilgi verilecek, sözlü ve yazılı onamları alınacaktır. Katılımcılara ilgili literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanmış sosyodemografik veri anketi ve osteoporoz bilgi testi uygulanacaktır .

Örneklem büyüklüğü 'Openepi sample size' hesaplama aracıyla hesaplanmıştır. Karşıyaka 17 No'lu EASM'de 45 yaş ve üzeri kayıtlı birey sayısı 2457 olduğunda sıklık bilinmeyen sıklık olarak %50 alındığında %95 güven aralığı, %80 güç , %5 hata payı ile minimum katılımcı sayısı 333 olarak belirlenmiştir

Bulgular: Devam eden bu çalışmaya 75 kişi alınmıştır. Yaş ortalaması 57.50 ± 7.94 (Median: 58.00, min: 45.00, max: 85.00). %58.7' si kadındı. %76.0' sı evli idi. %56.6' sı üniversite mezunuydu. %73.3' ünün kronik hastalığı vardı. Kadınların %84.4' ü doğum yapmıştı ve %79.1' i menapoza girmişti. %41.3' ü bir kez düşmüştü. % 30.7' sinin kırık olmuştu ve %12' sinin osteoporoz tanısı vardı. Katılımcılara yöneltilen bilgi sorularından alınan doğru puan ortalaması 10.89 ± 4.00 idi. Devam eden bu çalışmada yaş, cinsiyet ve osteoporoz varlığı ile ankette verilen doğru cevap ortalaması arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

Sonuç: Bu çalışma 45 yaş üzeri bireylerin osteoporoz konusunda bilgi eksikliği olduğu görülmüştür. Hasta eğitimleri kronik hastalık izlemlerinin bir parçasıdır. Devam eden bu çalışmanın verilerine göre osteoporoz konusunda eğitimlerin yapılması gerektiği düşünülmektedir

Anahtar Kelimeler: Osteoporoz, Osteoporoz Bilgi düzeyi, Osteoporoz Eğitimi

P31

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 25 Nolu Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne Başvuran Erişkinlerin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ve İlişkili Faktörler

Merve İtir Yağmuroğulları, Ayfer Gemalmaz
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş: Sağlık yalnızca hastalık halinin olmayışı değil, bedensel, zihinsel ve sosyal açıdan tam bir iyilik halidir. Sağlıklı yaşam biçimi, bireyin sağlığını etkileyebilen tüm davranışlarını kontrol etmesi ve günlük aktivitelerini düzenlerken sağlığa uygun davranışları seçmesidir. Aile hekimlerinin sürekli ve kapsamlı bakım hizmeti vermesi, hastalarını biyopsikososyal yaklaşımla değerlendirmesiyle sağlığın korunması ve geliştirmesinde en uygun hekim grubu olduğu söylenebilir. Bu çalışma ile Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 25 Nolu Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne başvuran erişkinlerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını değerlendirmeyi ve ilişkili olabilecek başlıca faktörleri belirlemeyi amaçladık. Çalışmamızın sağlığın korunması ve geliştirilmesi için yapılacak müdahaleler konusunda yol gösterici olacağını düşünmekteyiz.

Yöntem: Kesitsel tipteki çalışmamızda, Ekim-Aralık 2023 tarihleri arasında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 25 Nolu Eğitim Aile Sağlığı Merkezine başvuran 18-65 yaş arası bireyler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem seçilmemiş olup çalışmaya uygun olan tüm bireylere ulaşılması hedeflenmiştir. Katılımcılara literatür taranarak oluşturulan sosyodemografik veri formu ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği-2 (SYBDÖ-2) yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulandı. Çalışmanın istatistiksel değerlendirmesinde SPSS 22 paket programı kullanıldı.

Bulgular: Çalışmamızda 353 kişiye ulaşılmış, yaş ortalaması $29,4 \pm 12,3$ bulunmuştur. Katılımcıların %63,7'si (n=225) kadın, %72,5'i (n=256) bekar, %58,9'u (n=208) öğrencidir. Katılımcıların %77,1' inin (n=272) kronik hastalığı olmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların %59,8'i (n=211) son 1 yıl içinde rahatsızlık olmadan doktor kontrolüne gitmişti. Katılımcıların %44,7'si (n=294) sağlık bilgisi edinmede kaynak olarak doktoruna başvuruyordu. Katılımcıların en düşük 52 puan, en yüksek 208 puan alabildikleri SYBDÖ-2'ye verdikleri cevaplara göre ölçek toplam puan ortalaması $129,2 \pm 21$ olarak hesaplanmıştır. Alt boyutların puan ortalamasına bakıldığında, fiziksel aktivite ($17,7 \pm 5,2$) en düşük, kişilerarası ilişkiler ($25,4 \pm 4,4$) ise en yüksek puana sahip alt boyut olmuştur.

Sonuç: Çalışma sonuçlarımızın analizi devam etmektedir.

Tartışma Sorusu: Sağlıklı yaşam biçimi davranışlarıyla ilişkili olabilecek faktörler nelerdir? Sağlıklı yaşam biçimi davranışları geliştirmek için ne gibi müdahaleler yapılabilir?

Anahtar Kelimeler: sağlıklı yaşam biçimi davranışları, aile sağlığı merkezi, aile hekimliği, sağlığı geliştirme

P32

TIP FAKÜLTESİ BİRİNCİ VE SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK AŞKI İLE YURT DIŞINDA ÇALIŞMA İSTEKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Gizem Limnili¹, Ekin Gedikoğlu³, Elif Azra Öztürk³, Elif Ezgi Göymen³, Eylül Esensu Karadeniz³, Ezgi Karagöz³, Hasan Eren Çakır³, İsmail Başar Varol³, Melek Nur Orhan³, Nilgün Özçakar²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ad, Uzm. Dr.

² Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ad, Prof. Dr.

³ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dönem 3 Öğrencisi

Giriş: Meslek aşkı kavramı, kişisel olarak kendilerini gerçekleştirme ya da sosyal olarak topluma faydalı işler yaparak toplumun bir parçası olabilmeye duyulan duygudur. Meslek aşkı, yaşam tatmini, kariyer tatmini, örgütsel kimlik, örgütsel bağlılık gibi olumlu tutumlarıyla da yakından ilişkilidir. Öğrencilerin çoğunluğu tıp fakültesini isteyerek seçmelerine rağmen eğitim sürecinde farkına vardıkları sosyoekonomik, siyasal, mesleki sebeplerle yurtdışına göç etmeyi düşünmektedirler.

Bu araştırmada amaç, öğrencilerin meslek aşkı ile yurt dışında çalışma istekleri arasındaki ilişkinin tıp fakültesinin ilk ve son senesindeki durumunu incelemektir.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmada katılımcılara çevrimiçi Whatsapp grupları üzerinden Google Forms ile hazırlanan anket uygulanacaktır. Çalışmada; Dokuz Eylül Üniversitesi birinci ve son sınıf tıp fakültesi öğrencilerinin tümüne ulaşılması planlanmıştır. Anket formu ile katılımcıların sosyodemografik bilgileri toplanacaktır. Anket formu katılımcıların sosyodemografik verileri, Meslek Aşkı Ölçeği (Calling and Vocation Questionnaire-CVQ) ve yurt dışında hekim olarak çalışmak hakkında hazırlanmış sorulardan oluşmaktadır. Dik ve arkadaşları tarafından geliştirilen CVQ ölçeği, toplamda 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçek her boyutunda 4 madde olan 6 alt boyuttan meydana gelmektedir. Ölçek 4'lü Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Erhan T ve ark. tarafından yapılan araştırmada ölçeğin Türkçe kullanılması uygun bulunmuştur.

Veri analizinde tanımlayıcı istatistiksel analizler sayı, yüzde, ortalama, standart sapma olarak gösterilecektir. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk ve Kolmogorov-Smirnov Testi ile değerlendirilerek; normal dağılıyorsa bağımsız iki grup için independent sample t testi, ikiden fazla grup için F testi (ANOVA) kullanılacaktır; veriler normal dağılım göstermediğinde bağımsız iki grup için Mann Whitney U, ikiden fazla bağımsız grup için Kruskal Wallis testi kullanılacaktır. Sürekli değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde parametrik testler için Pearson korelasyon katsayısı, parametrik olmayanlar için ise Spearman korelasyon katsayısı kullanılacaktır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınacaktır.

Bulgular: Araştırma devam etmektedir.

Sonuç: Araştırma devam etmektedir.

Tartışma Soruları:

1. Yurt dışında çalışma isteğini etkileyen diğer faktörler neler olabilir?
2. Meslek aşkının değişmesinde hangi sınıf daha etkilidir?
3. Diğer üniversitelerdeki tıp fakültesinde durum nasıldır?

Anahtar Kelimeler: Meslek Aşkı, Yurtdışına Göç, Tıp Fakültesi Öğrencileri

P33

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ'NDE ÇALIŞAN HEKİMLERİN SİGARA İÇME DURUMU VE SİGARA BIRAKMA DANIŞMANLIĞI KONUSUNDAKİ TUTUM VE DAVRANIŞLARINA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Candan Çalış Bozdağ, Melda Dibek Büyükdinç

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Ülkemizde hekimlere, tüm hekimlerin başvuran her hastasına uygulayabileceği nitelikte 3Ö-TK (Öğren, Ölç, Öner, Teklif et ve Kaydet) çok kısa görüşme yaklaşımının uygulanması önerilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi'nde çalışan hekimlerin sigara içme durumu ve bunun sigara bırakma danışmanlığı konusundaki tutum ve davranışlarına etkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Kesitsel-analitik tipteki çalışmada 01.08.2023-31.10.2023 tarihleri arasında, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi'nde çalışan 501 araştırma görevlisi ve 189 öğretim üyesinin oluşturduğu 690 hekimin tamamına ulaşılmış, örneklem seçilmemiştir. Katılımcılara uygulanan veri toplama formunda sosyodemografik veriler ve çok kısa klinik görüşme modeli zemininde hazırlanan hekimlerin hastaların sigara içme durumlarına karşı tutum ve davranışlarına ilişkin sorular bulunmaktaydı. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi SPSS 22.0 paket programı ile yapılmıştır. Sayısal değişkenlere ait verilerin normal dağılımı Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro Wilk Testi ile değerlendirildi. Normal dağılıma uymayan sayısal değişkenlerin karşılaştırmalarında Mann Whitney U Testi kategorik değişkenlerin gruplar arası karşılaştırılmasında ise Ki-Kare Testi kullanıldı. Bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki karıştırıcı etkilerini ortadan kaldırmak için lojistik regresyon analizi uygulandı.

Bulgular: Yaş ortalaması $31,40 \pm 6,83$ (25-63 yaş arası) olan 279 katılımcının 158'i kadındı (%56,6). Katılımcıların 106'sı (%38) sigara içiyordu. Sigara bağımlılığı ile mücadele konusunda eğitim almış olmak hekimlerin davranış ve tutumlarını etkiliyordu. Dahili bilimlerde çalışıyor olmak hastaların sigara bırakma motivasyonlarını değiştirme girişiminde bulunmayı 4,319 kat artırıyordu ($p=0,001$). Araştırmaya katılan hekimlerden sigara içmeyenler içenlere göre hastalarına sigarayı bırakmayı daha fazla öneriyor ($p=0,020$), daha fazla yardım teklifinde bulunuyor ($p=0,006$) ve daha fazla danışmanlık hizmeti veriyordu ($p=0,009$). Hekimlerin hastaların sigara içme durumlarına karşı davranışlarının tümü üzerinde kendilerinde hissettikleri yeterlilik ve sorumluluk etkiliydi ($p<0,05$).

Tartışma Soruları:

- Hekimlerde sigara içiciliğini azaltmak için farkındalığı artırmaya yönelik nasıl çalışmalar planlanabilir?
- Çalışmanın gücünü artırmak için neler yapılabilir?
- Farklı analizler yapılabilir mi?

Anahtar Kelimeler: Danışmanlık, hekimlerde sigara içiciliği, sigara bırakma, tutum

P34

Menstrüasyon-alerjik rinit ilişkisi: Menstrüasyon döneminde alerjik rinit atağı gelişme ihtimali artıyor mu?

Ülkü Sur Ünal¹, Yüksel Duygu Altıparmak², Yasemin Doğan Kaya³, Nazire Öncül Börekçi⁴

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

³ Sultanbeyli Jandarma Üsteğmen Rahim Çelik Aile Sağlığı Merkezi

⁴ Kartal Soğanlık Aile Sağlığı Merkezi

Giriş ve Amaç: Alerjik rinit (AR), nazal konjesyon, burun akıntısı, burun kaşınması ve hapşırma ile karakterize olan bir hastalıktır. Tüm dünyada genel AR prevalansı %10-20, Türkiye’de %30 olarak bildirilmektedir ve nazal konjesyonun en sık karşılaşılan nedenlerindedir. AR, son yıllarda sistemik havayolu hastalığının bir manifestasyonu olarak görülmektedir ve bu görüşe paralel olarak astım ile birlikteliği sıktır. Bu çalışmalarda menstrüasyon döneminde astım ataklarının sık görülüyor olduğuna dair veriler de elde edilmiş ve bu manifestasyona perimenstrüel astım adı verilmiştir. Bu duruma neden olduğu düşünülen östrojen dalgalanmalarının aynı şekilde nazal mukozada şişmeye neden olduğu düşünülmektedir. Tüm bunların ışığında bu çalışmada menstrüasyon döneminde AR atağının gelişme ihtimalinin artıp artmadığını ortaya koymayı amaçladık.

Yöntem: Çalışma bir kohort araştırmadır. Çalışmanın evrenini İstanbul, Kartal’da ve Sultanbeyli’de bulunan iki aile sağlığı merkezine kayıtlı 18-49 yaş arası 1670 kadın oluşturmaktadır. Bu sayı üzerinden %95 güven aralığında hesaplanan örneklem boyutu 273’tür. Evreni oluşturan kadınlar basit randomizasyon yapılarak oluşturulan listeye göre telefonla aranarak, kadınlara AR skoru (SFAR) uygulanmaktadır. Skorlamaya göre AR tanısı alanlar ve menstrüasyon görenler çalışmaya dahil edilmektedir. Demografik verileri, son adet tarihi, adet düzeni, doğum kontrol yöntemi, alerji tedavisi alıp almadığı bilgileri toplanmaktadır. Hastalar altı ay boyunca ayda bir aranarak son menstrüasyon dönemlerinde AR şikayetleri yaşayıp yaşamadıkları, üst solunum yolu enfeksiyonu tanısı alıp almadıkları yönünde sorgulanmaktadır. İstatistiksel analiz Jamovi 2.3.28.0 paket programı aracılığıyla yürütülecektir. Tanımlayıcı istatistiklerin yanında rölatif risk ve atfedilen risk hesaplanacaktır. Menstrüasyon döneminde AR şikayetlerinin olması “olay” olarak kabul edilecektir. Bağımsız değişkenlerin “olay” üzerine etkileri lojistik regresyon ile araştırılacaktır.

Bulgular: Veri toplama süreci devam ediyor olmakla birlikte 273 AR tanılı ve menstrüasyon gören hastaya ulaşılması hedeflenmektedir. Çalışmanın veri toplama sürecinde ilk ay tamamlanmıştır.

Sonuç: Menstrüasyon döneminde AR atak sıklığının artıp artmadığı ortaya konacaktır.

Tartışma soruları:

- Çalışmanın dizaynı kohort mudur?
- Kohort değilse; şu anki yöntemi itibariyle “prospektif” bir vaka-kontrol çalışması şeklinde mi görünmektedir?

Anahtar Kelimeler: alerjik rinit, menstrüasyon, perimenstrüel astım

P35

Genç Erişkinlerin Birinci Basamağa Başvuru Nedenleri

Y. Duygu Altıparmak¹, Tümay Sadıkoğlu¹, Ülkü Sur Ünal²

¹ Yeditepe Üniversitesi

² Marmara Üniversitesi

GİRİŞ: Tüm dünyada genç erişkin olarak kabul edilen 18-25 yaş kişilerin birinci basamak sağlık hizmeti başvurularının düşüklüğü dikkat çekmektedir. Hem randevu olarak başvuru yapmanın zorlu bulunması hem de olumsuz deneyimler nedeniyle genç erişkinler aile sağlığı merkezlerine başvurmayı tercih etmemektedirler. Öğrenci sağlığı merkezleri genç erişkin hastalara hizmet veren birinci basamak sağlık kuruluşlarıdır ve poliklinik başvuru nedenleri incelenerek literatürdeki boşluğun doldurulması hedeflenmiştir.

AMAÇ: Bu araştırma bir üniversite öğrenci sağlık merkezinde; genç erişkinlerin birinci basamak sağlık hizmetlerinde en sık başvuru nedenlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM: Çalışmamız Yeditepe Üniversitesi öğrenci sağlığı merkezi başvuru nedenlerinin analiz edildiği kesitsel tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini Yeditepe Üniversitesi öğrenci sağlığı merkezine 01.10.2023-01.11.2023 tarihleri arasında başvuran hastalar oluşturmaktadır. Verilerin analizinde Jamovi Versiyon 2.3.28.0 istatistik paket programı kullanılarak, tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

BULGULAR: Araştırma sonuçlarına göre, 1228 başvurunun yaş ortalaması 21±3.4 yıl olup, 738'u kadındır (%60,1). Tüm başvurular içerisinde sağlık rapor onayı %17,8 ile en sık başvurudur. Bu üniversite içi prosedür göz ardı edildiğinde, %11,1 ile her iki cinsiyette de en sık başvuru yaralanma olarak saptandı. En sık ikinci başvuru nedeni ise %7,3 ile boğaz ağrısıydı. Cinsiyete göre ayrıldığında en sık üçüncü başvuru kadınlarda %3,7 ile yanık, erkeklerde %5,7 ile spor yaralanmalarıydı.

SONUÇ ve TARTIŞMA: Genç erişkin hastalarda en sık tıbbi başvuru nedeni yaralanma olarak saptandı. Boğaz ağrısı dışında yanık ve yaralanmaların en sık üç başvuru arasında yer alması birinci basamak sağlık hizmetlerinin acil müdahaledeki önemini göstermektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda öğrenci sağlığı merkezleri personelleri hizmet içi eğitim ve oryantasyon eğitiminde acil müdahale ve ilk yardıma önem verilmesi, hizmetin kalitesi açısından önemlidir. Tüm başvurular içerisinde üst solunum yolu şikayetlerinin %19,3 ile en yüksek oranda yer alması birinci basamakta kulak burun boğaz hastalıkları yetkinliğinin önemini göstermektedir. Erkeklerde en sık üçüncü başvuru nedeni spor travmaları iken kadınlarda yanıktır. Bu durum cinsiyetlerin tıbbi başvuru nedenlerine etkisi olarak, bir başka araştırma konusu olabilir.

Anahtar Kelimeler: genç erişkin, birinci basamak sağlık hizmetleri, öğrenci sağlığı merkezi

P36

Pamukkale Üniversitesi Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastaların Akılcı Antibiyotik Kullanımı Hakkında Bilgi Düzeyleri

Emine Gül Yaman, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Antibiyotikler, mikroorganizmaları insanlara zarar vermeden öldüren veya mikroorganizmaların çoğalmasını önleyen maddelerdir. Kullanılacak antibiyotiğin tedavi edici ve yan etkileri iyi bilinmelidir. Antibiyotik kullanımı esasında zararlı olup, vücuda fazlaca olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu çalışmada hastaların antibiyotik kullanımına yönelik bilgi ve tutumlarını ölçmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte bir çalışmanın evreni Denizli il merkezinde yer alan Pamukkale Üniversitesi Aile Hekimliği polikliniğine 01.02.2023 ve 01.08.2023 aralığında başvuran gönüllü hastalardan oluşmaktadır. Örneklem seçilmeyecek olup 01.04.2023 ve 30.04.2023 zaman diliminde çalışmaya katılmaya gönüllü olan 18 yaş üstü hastaların tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmada hastalara bir veri anketi ve antibiyotik kullanım ölçeği uygulanmıştır. Veriler mann whitney u testi, t testi, kruskal wallis varyans analizi kullanılarak elde edilmiştir.

Bulgular: Çalışmamızda 98 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması $34,13 \pm 10,99$ olup, %55,1 kadın, %44,9 erkekti. Toplam ölçek puanında antibiyotik kullanan kişilerin puanlarının kullanmayan kişilere göre istatistiksel olarak daha anlamlı olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Antibiyotik kullanım sayısı ile tüm ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Toplam puanda artan antibiyotikleri kullanan kişilerin puanlarının kullanmayan kişilere göre istatistiksel olarak daha anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Toplam ölçek puanında evde yedek antibiyotik bulundurma sorusuna bazen yanıtı veren kişilerin puanlarının hayır yanıtı veren kişilere göre istatistiksel olarak daha anlamlı olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Ölçek toplam puanında antibiyotik isteyen kişilerin puanlarının istemeyen kişilere göre anlamlı şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Antibiyotikler mideye dokunabilir sorusuna katılan kişilerin niyet puanlarının katılmayan kişilere göre anlamlı şekilde düşük olduğu tespit edilmiştir. İshal yapabilir sorusuna katılan kişilerin ölçek toplam puanlarının katılmayan kişilere göre anlamlı şekilde düşük olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Bu çalışma ile evde yedek antibiyotik bulunduran, çok sayıda antibiyotik kullanan ve doktordan antibiyotik isteyen hastaların antibiyotik kullanımı hakkında bilgi düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: antibiyotik, bilgi, düzeyi

P37

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ JİNEKOLOJİ POLİKLİNİĞİNDEKİ 18-49 YAŞ GEBE KALMAMIŞ KADINLARIN FOLİK ASİT BİLGİSİ VE FARKINDALIĞI

Orçun Ayaz, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi

Amaç: Folik asit, nükleik asit ve aminoasit gibi temel bileşenlerin metabolizmasında görevli insan vücudu için önemli bir koenzimdir. Hücre döngüsü için de rolü oldukça büyüktür. Özellikle gebelik gibi hücresel çoğalmanın ve büyümenin hızlı olduğu bir dönemde folik asitin yeterli düzeyde alınması ciddi öneme sahiptir. Çalışmada Pamukkale Üniversitesi Hastanesi jinekoloji polikliniğine başvuran 18-49 yaş gebe kalmamış kadınların folik asit bilgisini ve kullanım farkındalığını belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipte olan çalışma 1 Aralık 2022 - 1 Mart 2023 tarihleri arasında Pamukkale Üniversitesi Hastanesi jinekoloji polikliniğinde yapıldı. Çalışmaya 18-49 yaş gebe kalmamış kadınlar dahil edildi. Çalışmada literatür taraması sonucunda folik asit bilgisini ve folik asit kullanma durumunu etkileyebilecek faktörleri araştıran, araştırmacılar tarafından oluşturulmuş 21 soruluk anket kullanıldı.

Veriler IBM SPSS 26.0 kullanılarak analiz edildi ve p değeri <0.05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Çalışmadaki 148 katılımcının yaş ortalaması $32,07 \pm 7,01$ olarak bulundu. Katılımcıların %69,6'sı (n=103) daha önce folik asit hakkında bilgi almıştı. Katılımcıların %56,8'i (n=84) en fazla bilgiyi doktor/sağlık çalışanlarından aldığını belirtti. Katılımcılara yöneltilen folik asit hakkındaki "Folik asit organ sistemlerinin gelişimi için önemlidir." önermesine katılımcıların %85,1'i (n=126) doğru yanıt verdi. Katılımcıların %60,8'i (n=90) hangi sistemlere etki ettiği ile ilgili soruya sinir sistemi yanıtını verdi. Katılımcıların %81'i (n=120) gebe kalması durumunda folik asit kullanacağını belirtirken %43,9'u (n=65) periyot olarak gebelik öncesi dönem ve gebeliğin erken dönemi yanıtını verdi.

Sonuç: Çalışmada folik asit farkındalığı yüksek bulunmuştur. Bilgiye ulaşma yolu olarak en sık doktor/sağlık çalışanları belirtilmiştir. Bu da folik asit konusunda farkındalık yaratmada temel rolün doktor ve sağlık çalışanlarında olduğunu düşündürmektedir. Çalışmada folik asitin doğru kullanım periyotlarının bilinme oranı düşüktür. Bu konuda yapılan çalışmalar gözden geçirilerek halk sağlığı ve koruyucu hekimlik uygulamalarına daha çok önem verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: folik asit, farkındalık, kadın

P38

Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastalarda Aile fonksiyonelliğinin Aile APGAR Skoru ile Değerlendirilmesi

Mehmet Emin Layık¹, Mehmet Tahir Dündar²

¹ Söke Fehime Faik Kocagöz Devlet Hastanesi

² Çelikhan Toplum Sağlığı Merkezi

Giriş ve Amaç: Aile, sağlıkla ilgili inanışların davranışların, stres ve duygusal desteğin ilk kaynağıdır. Aile sağlığının kişinin sağlığını etkilemesi gibi kişinin sağlığı da ailenin sağlığını etkilemektedir. Aile işlevselliğini hem bireyin sağlığı hem de toplumun sağlığı üzerinde etkili olacağı tahmin edilebilir. Bu çalışmada sağlıklı ailelerin yapısını anlamak ve işlevsellik derecesini belirleyebilmek geliştirilmiş ölçeklerden olan Aile APGAR ölçeği ile polikliniğimize başvuran ailelerin fonksiyonelliklerinin ölçülmesi ve bazı sosyodemografik özellikler ile kronik hastalıkların aile fonksiyonelliği üzerine olan etkilerinin sorgulanması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamız, Van YYÜ Tıp Fakültesi Aile Hekimliği polikliniklerine başvuran 18-90 yaş erişkin gönüllülerin dahil edildiği 297 kişilik gruba demografik veri formu ve Aile APGAR ölçeği doldurtularak yapılmıştır. Toplanan veriler SPSS (ver. 20) paket programında incelenmiştir. Demografik sorulara ait verilerden kategorik değişkenler için tanımlayıcı istatistikler sayı ve yüzde; sürekli değişkenler için tanımlayıcı istatistikler minimum, maksimum, medyan, ortalama standart sapma olarak hesaplanmıştır. Gruplar ve kategorik değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Ki-kare Testi yapılmıştır. İstatistiksel olarak anlamlılık sınırı $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 297 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 33.76 olup %57.2'si erkektir. Katılımcıların ortalama ölçek puanı 7,79 olup istatistiksel olarak anlamlı olmasada erkeklerde ortalama puan (7.87) kadınlardan (7.69) daha yüksek bulunmuştur. Köyde yaşayanların; il ve ilçede yaşayanlara göre aile fonksiyonelliği anlamlı düşük bulunmuştur ($p < 0.05$). Genel toplumda olduğu gibi yaş arttıkça eğitim düzeyi anlamlı ölçüde düşmektedir ($p < 0.05$). Fakat eğitim durumu ile aile fonksiyonelliği arasında ilişki anlamlı bulunmamıştır. Yaşam ortamı, medeni durum ve kronik hastalık ile aile fonksiyonelliği arasında anlamlı bir sonuç bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Sonuç: Çalışmamızda cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi gibi değişkenlerin; yaşlı ve kronik hastalığı olan bireylerin aile fonksiyonelliğini anlamlı düzeyde etkilemediği ama yaşadığı yer (köy, ilçe, il) bakımından aile fonksiyonelliğini anlamlı düzeyde etkilediği bulundu. Hastaları daha yakından tanıma ve sürekli takip altında tutabilme imkânı olan aile hekimleri sayesinde aile fonksiyonelliği için daha çok yol kat edilebilir. Hekimler hastalarını değerlendirirken biyopsikososyal yaklaşım ile değerlendirmelidir.

Anahtar Kelimeler: Aile Apgar Ölçeği, Aile Fonksiyonelliği, Biyopsikososyal, Aile Hekimliği

P40

Denizli İl Merkezinde Yaşayan 9-18 Yaş Çocuğu Olan Ebeveynlerin HPV ve HPV Aşısı Bilgi Düzeyleri ve Yaklaşımlarının Araştırılması

Seyma Kartal, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Human Papilloma Virüsü (HPV) zarfsız bir DNA virüsüdür. Düşük riskli tipleri genital siğiller ve benign lezyonlara sebep olurken yüksek riskli tipleri ise serviks kanseri başta olmak üzere birçok genital kansere neden olur. HPV enfeksiyonundan primer korumada, HPV aşıları önemli yer tutmaktadır. Çalışmanın amacı 9-18 yaş çocuğu olan ebeveynlerin HPV ve HPV aşısı hakkındaki bilgilerini, çocuklarına HPV aşısı yaptıрма oranı ve yaptırmayı istemeyenlerin istememe nedenlerini ortaya koymaktır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipte olan çalışma Denizli il merkezinde bulunan çalışmaya uygun olduğu düşünülen üç farklı aile sağlığı merkezinde 15.06.2023-15.02.2024 tarihleri arasında yapılmıştır. Çalışmaya 9-18 yaşları arasında en az bir çocuğu olan ebeveynler dahil edilmiştir. Çalışmada iki bölümlü anket formu kullanılmıştır. Birinci bölümü katılımcıların sosyodemografik özelliklerini, HPV aşısına yönelik tutumlarını öğrenmeye yönelik literatür taranarak oluşturulan 18 soruluk kısımdan, ikinci bölümü ise Human Papilloma Virüsü bilgi ölçeğinden oluşmuştur.

Araştırmanın örneklem büyüklüğü güç hesaplaması yapılarak ve %20 yanıtızlık oranı eklenerek en az 176 katılımcı olarak belirlenmiştir. Verilerin analizinde Ki-kare testi, Mann Whitney U testi, bağımsız gruplarda t testi ve varyans analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %86,7'si (n=156) kadındı. Yaş ortalamaları $40,52 \pm 6,28$ olarak belirlendi. Katılımcıların %3,7si(n=7) çocuğuna HPV aşısı yaptırmıştı.

Eğitim düzeyi yüksek olanların, gelir durumu fazla olanların ölçek puanları anlamlı olarak daha fazlaydı. ($p=0,0001$; $p=0,0001$) Daha önce çocuklarına rotavirüs ya da menenjit aşısı yaptıranların ölçek puanları anlamlı olarak daha yüksekti. ($p=0,0001$; $p=0,0001$) Ölçek puanı arttıkça HPV aşısı yaptıрма düşüncesi anlamlı olarak daha fazlaydı($p=0,0001$).

HPV aşısı yaptırmayı düşünmeyenlerin en sık yaptırmama nedenleri aşı hakkında bilgilerinin olmaması(%50,5) ve aşının zararlı olduğunu düşünmeleri idi. (%22)

Sonuçlar: Ebeveynlerin çoğu daha önceden HPV aşısını duymuş olmasına rağmen aşı yaptıрма oranları düşük seviyede idi. Katılımcıların en sık aşı yaptırmama nedeni aşı hakkında bilgi sahibi olmamaları idi. Ebeveynlere HPV ve HPV aşısı ile ilgili daha çok bilgilendirme yapılırsa aşı yaptıрма oranları artabilir.

Anahtar Kelimeler: HPV, HPV Aşısı, Ebeveyn

P41

Sağlık Alanında Eğitim Alan Üniversite Öğrencilerinde Ortoreksiya Nervoza ile Depresyon Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Rukiye Şahin Çelikyürek, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Ortoreksiya Nervoza (ON), sağlıklı beslenme takıntısı olarak tanımlanan bir yeme bozukluğudur. Sağlık branşlarında eğitim alan bireylerin aldıkları eğitimlere dayalı olarak, sağlıklı beslenmeye önem verebilecekleri ve bunun da sağlıklı beslenme takıntılarına yol açabileceği literatürde belirtilmiştir. ON'nin depresyon ile ilişkisi sınırlı bir şekilde incelenmiştir. Araştırmanın amacı; sağlık ile ilgili eğitim alan ve geleceğin sağlık hizmeti sunucusu olacak olan üniversite öğrencilerinde ON düzeyinin belirlenmesi depresyon ve çeşitli faktörler arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Kesitsel tipte olan araştırmanın evrenini Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü OpenEpi programı ile en az 196 kişi olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri ON'ye eğilim düzeyidir. Bağımsız değişkenler ise sosyodemografik ve sosyoekonomik özellikler, kişisel sağlık özellikleri, beslenme alışkanlıkları ve depresyon düzeyidir. Katılımcılara 11 soruluk ORTO-11 ölçeği ve 21 soruluk Beck Depresyon Envanteri II'den oluşan 53 soruluk online (Çevrimiçi) anket formu uygulanmıştır. Verilerin toplanma tarihi Eylül 2023 – Şubat 2024'tür. Verilerin analizi SPSS 25.0 ile yapılmıştır. Sürekli değişkenlerin analizinde Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada 220 kişiye ulaşılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması $20,77 \pm 2,77$ olup, %78,2'si kadındır. Öğrencilerin %26,4'ü kilo kontrolü amacıyla diyet yaptığını belirtirken, %70,5'i en az bir ana öğünü atladığını ifade etmiştir. Depresyon düzeyi olarak 40 kişide hafif, 40 kişide orta ve 32 kişide şiddetli düzeyde depresyon saptanmıştır. Kadınların ON düzeyi erkeklerden daha yüksek saptanmıştır ($p=0,020$). Kilo vermek amacıyla diyet yapanların ($p < 0,001$); minimal, orta ve ağır düzeyde depresyonu olanların ON düzeyi daha yüksek saptanmıştır ($p=0,002$).

Sonuç: Araştırmada ortoreksi düzeyine etki eden faktörler kadın cinsiyet, düzenli diyet yapma ve depresyon varlığı şeklinde saptanmıştır. Sağlık alanındaki öğrencilerin ruh sağlıklarının da yeme bozuklukları ile ilişkili olabileceği dikkate alınmalıdır.

Tartışma Soruları:

- ON için depresyon tek başına etkili bir faktör müdür?
- ON öncelikli olarak başka hangi popülasyonda çalışılabilir?

Anahtar Kelimeler: ortoreksiya nervoza, yeme davranış bozukluğu, beslenme takıntısı, depresyon

P42

Delüzyonel Parazitoz Hastası: Olgu Sunumu

Tuğçe Seven Aydın

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Delüzyonel parazitoz tıbbi bir kanıt olmamasına rağmen kişinin parazit ya da yaşayan küçük yaratıklar tarafından enfekte olduğu yanlış ve ısrarlı inancı ile seyreden sanrısıl bir bozukluktur. Bu sunumun amacı ilaç yazdırmak için gelen hastanın anemnezinin detaylandırılması gerektiği gelen hastalara biyopsikososyol yaklaşım yapmanın önemli olduğunu vurgulamaktır.

Olgu sunumu: 65 yaşında erkek hasta, vücudunda dolaşan böcekler, saçlı deri ve tüm vücudunda kaşıntıların polikliniğimize başvurdu. Dermatolojiye daha önce başvurmuş, bazı kremler kullanmış kremleri tekrar yazdırmak için başvurmuş. İlk kez 2022 Ekim ayında vücudunda böceklerin gezinmeye başladığını, umursamadığını ancak iki-üç hafta sonra vücudunda böceklerin gezdiğini gördüğü öğrenildi. Misafirleri mümkün olduğunca eve kabul etmemeye başlamışlar. Çocuklarının evine ayda bir kez gidiyormuş, eve geldiklerinde kendi kıyafetlerini çıkartıp, böcekler çıkmasın diye bir poşete bağlayıp, yeni kıyafetler giyerek mutfakta oturuyormuş. Günde 3-4 kez banyo yapıyor, birkaç saat boyunca saçlarını tarayarak başındaki böcekleri temizlemeye çalışıyor, gece uyanıp elbiselerini değiştiriyormuş. Polikliniğimize başvuruncaya kadar geçen süre içerisinde 2 kez tüm evi ilaçlatmış, iki ilaçlatma sonrasında gözkapaklarında, dudaklarda şişme, yüzde kızarma, solunum güçlüğü nedenleriyle 2-3" er gün hastanede yatırılarak tedavi altına alınmış.

Rutin biyokimya, kan sayımı, hormon incelemelerinde değerleri normaldi. Ruhsal durum muayenesinde; yaşında gösteren, öz bakımı iyi, erkek, uyumlu, konuşma hızı doğal, hastalığını kendi tarifinin dışında tarif edince öfkelenildiği gözleniyordu. Özgeçmişinde 20 yıl önce stent takılmış olup 100 mg aspirin kullanıyor. 30 paket yılı sigara içimi öyküsü olup 15 yıldır sigara içmiyor. Fiziki muayene vücudunun çeşitli yerlerinde kaşınmaya bağlı oluşan dermatit vardı.

Delüzyonel parazitoz psikotik bir hastalık olmasına rağmen ilk başvuruları dermatoloji, dahiliye veya plastik cerrahi bölümlerine olmaktadır. Psikiyatri dışı diğer branşlara başvuru çeşitliliği nedeni ile prevalansını hesaplamak zordur; ancak prevalansının psikiyatri kliniğine başvuran her 1000 hastada 3" ten az olduğu tahmin edilmektedir. Olgumuzda ilaç yazdırmak için gelen hastanın anemnezinin detaylandırılması gerektiği gelen hastalara biyopsikososyol yaklaşım yapmanın önemli olduğu görülmüştür. Hastanın bu sorunluyla alakalı psikiyatrye gitmesi söylendi ve randevu alındı.

Anahtar Kelimeler: PRURİTUS, DERMATİT, DELÜZYONEL PARAZİTOZ

P43

Aile Hekimliği Asistanlarının Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Karşılaştıkları Dermatolojik Lezyonların Yönetimi Konusundaki Bilgi Ve Tutumları

Kaan Yurtcanlı, Pemra Cöbek Unalan, Pınar Kocabaş
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Dermatolojik sorunları olan hastaların birinci basamak sağlık kuruluşlarına başvurma oranı %6-15'dir. Aile hekimlerinin dermatolojik hastalıkların tanı ve tedavisinde yeterli olmaları beklenmektedir. Bu çalışmanın amacı; birinci basamak sağlık hizmetlerinde (Eğitim-ASM) çalışmış olan aile hekimliği asistanlarının dermatolojik hastalıkların tanı ve tedavisini konusundaki bilgi ve tutumlarını ortaya koymaktır. Çalışmanın uzak erimli hedefi; ihtiyaçlara yönelik bir eğitim programı geliştirilmesi olacaktır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı araştırmaya MÜTF Aile Hekimliği Kliniğinin Pendik, Başbüyük ve Tuzla polikliniklerinde çalışan birinci basamak hekimleri katılmıştır. Katılımcılara ilgili literatür derlenerek hazırlanmış olan farklı soru tipleri ve görsel materyal ile zenginleştirilmiş olarak hazırlanmış sorular, 2 dermatolog tarafından gözden geçirildikten sonra düzenlenmiş ve soru değerleri saptanarak toplam 90 puanlık

Dermatolojik Lezyonlar Bilgi Düzeyi Testi ile Yeterlilik Anketi

oluşturulmuştur. Ayrıca yukarıda sayılan araştırma polikliniklerinde son üç ayda dermatolojik lezyonlarla ilgili olarak ICD-10 kodları ile belirlenen tanılar ile konsültasyon sayıları kaydedilmiştir. SPSS 25.0 programı yardımıyla tanımlayıcı analizler yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya toplam 56 kişi katılmıştır. Katılımcıların %60,7'si kadın, %53,6'sı bekar, ortalama yaşı $30,60 \pm 7,12$, meslekte geçirilen süre $5,20 \pm 6,94$ 'dür (ortanca 3,00). Katılımcıların %55,4'ü muayene ettikleri hastalarının %15-35'inin dermatolojik yakınmalar ile birlikte geldiğini belirtirken toplam bilgi puan ortancası 53,00 (46,50-62,00)'dür ve %91,1'i dermatolojik hastalık tanısında zorluk yaşadığını, %46,4'ü kendisini uygun yeterlilikte görmediği için dermatolojik lezyonlarla ilgili koruyucu hekimlik hizmetini veremediklerini belirtmişti. Katılımcıların %42,9'unun dermatolojik yakınma ile başvuran hastaları sevk oranı %25'in üzerindedir. Dermatolojik hastalık ve tedavi açısından özyeterlilik durumları sorulduğunda %57,1'i tanıda bazen zorluk belirtmiştir. Mezuniyet sonrasında bu konudaki eğitim programlarına katıldığını söyleyen sadece n=13 (%23,2) kişidir ve %65,7'si aile hekimliği uzmanlık eğitimi sırasında cilt lezyonları hakkında daha fazla eğitim alabileceklerini, eğitimin mezuniyet sonrasında da aralıklarla hatırlatılması gerektiğini düşünmektedirler.

Sonuç: Çalışmamız; dermatolojik yakınmaların yönetimi konusunda birinci basamakta sağlık hizmeti veren doktorların bilgi ihtiyacı olduğunu, kendilerini yeterli hissetmediklerini, bu konudaki eğitim programlarının daha sık tekrarlanarak, pratiğe yönelik hale getirilmesini beklediklerini ortaya koymuştur.

Tartışım: Kullanılan bilgi ve yeterlilik düzeyi anketi nasıl geliştirilebilir?

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, dermatolojik lezyonlar, birinci basamak, mezuniyet sonrası eğitim

P44

Yaklaşan Fırtına: Tirotoksikoz

Büşra Bilik Sezer, Mehmet Demir, Selim Sezer, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Tiroid fırtınası, hipertiroidi tablosunun ani ve hızlı bir şekilde kötüleşmesiyle yaşamı tehdit eden endokrin bir acildir. Ateş, taşikardi ve aritmi, bilinç değişiklikleri ile kendisini gösterebilir. Bu sunumun amacı birinci basamak sağlık hizmetlerinde nadir görülen ancak yüksek mortalite riski taşıyan bu durumun önemini vurgulamaktır.

Olgu Sunumu: 46 yaşında erkek hasta çarpıntı şikayetiyle aile sağlığı merkezimize başvurdu. Bu şikayetin son 2 aydır ara ara olduğunu, arada sıcak basmalarının olduğu ve son bir ayda 15 kg verdiği öğrenildi. Sürekli kullandığı ilaç ve ek hastalık mevcut değildi. Yapılan muayenede nabız: 137, Ateş: 37,5 ve diffüz ele gelen tiroid bezi mevcuttu. EKG’de atrial fibrilasyon mevcut olan hasta Burch Wartofsky Skorlamasına göre yaklaşan tiroit fırtınası olarak değerlendirilerek ikinci basamak sağlık kuruluşuna sevk edildi. Tetkik sonuçlarına göre TRab: 4,08 IU/L (0-1,5), TSH: 0,005 µIU/mL (0,27-4,2), sT3: 12,35 pg/mL (2-4,4), sT4: 3,97 ng/dL(0,93-1,7), AntiTPO: 272,1 IU/mL (0-34), CRP 4 mg/L (0-5) olarak tespit edilmiştir. USG’si de tiroidit ile uyumlu olan hastaya diffüz toksik guatr (Graves Hastalığı) tanısı konarak tedavisi düzenlenmiştir. Kontrollerinde hastanın şikayetleri ortadan kalkmıştır.

Tartışma:

- Tiroid fırtınası, hipertiroidi hastalarının %1-2'sinde görülür
- Tedavi edilmezse %20-50 mortalitesi bildirilen bir durumdur. Etyolojide en sık diffüz toksik guatr (Graves hastalığı), toksik multinodüler guatr ve toksik adenom tespit edilmiştir. Ateş, taşikardi, ajitasyon, deliryum, gastrointestinal semptomlar (kusma, ishal) gibi belirtilerle kendini gösterir. Tetikleyici faktörler arasında enfeksiyonlar, travma, tiroid cerrahisi, radyoaktif iyot tedavisi gibi durumlar bulunur. Ayrıca, radyokontrast ilaçlar, amiodaron, pseudoefedrin, salisilatlar gibi ilaçlar da tiroid fırtınasına neden olabilir. Tiroid krizi şüphesi olan olgularda dikkatli bir tıbbi değerlendirme yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Tiroit, Fırtına, Tirotoksikoz

P45

Aile Hekimliğinde Nadir Görülen Hastalıklar: GAMT Eksikliği Olgusu

Pelin Arslan, Merve İmançer, Gizem Limnili
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

GİRİŞ: Kreatin eksikliğine yol açan tanımlanmış üç konjenital metabolik bozukluktan biri guanidinoasetat metiltransferaz (GAMT) eksikliğidir. Klinikte zihinsel gerilik, dirençli epilepsi nöbetleri, otistik özellikler, hipotoni ve gelişme geriliği görülür. Otistik davranışlarla ilişkili zihinsel engelli hastalar, kreatinin sentezi ve taşınmasıyla ilgili konjenital bozukluklar açısından taranmalıdır. Erken tanı, yerine koyma tedavisinin erken başlanabilmesi nedeniyle önemlidir.

Bu olgu sunumunun amacı, aile hekimliği pratiğinde gelişme geriliği olan çocuklarda nadir hastalıkların da akılda tutulması gerektiğini ve genetik geçişli hastalıklarda aileyi bilgilendirmenin önemine vurgu yapmaktır.

YÖNTEM: Olgu sunumu

OLGU: 31 yaşında G3P2A1 kadın hasta yenidoğan erkek bebeğinin topuk kanını aldırarak ve lohusa izlemi için aile hekimine başvurdu. Eşiyle ikinci derece akrabalığı olan ve ailede GAMT eksikliği tanımlı ve taşıyıcı bireyler olduğu bilinen hastanın ilk çocuğunda (kız) bir yaşında gelişme ve konuşma geriliği fark edilince bu durumdan şüphelenilerek çocuk hastalıkları kliniğine başvurarak tanı almıştı. Aileye genetik danışmanlık verilmiş, ikinci gebeliğinde tanı amacıyla yapılan amniyosentezde GAMT eksikliği bu bebekte de saptanmıştı. Hastaya gebeliğin sonlandırılması önerilmiş ancak hasta kabul etmemişti. Miadında, sorunsuz, 3530 gr olarak doğan bebek tetkik ve tedavi amacıyla hastanede yatırılarak çocuk metabolizma hastalıkları tarafından ornitin, kreatinin, sodyum benzoat; diyetisyen tarafından anne sütü kısıtlı beslenme önerileriyle taburcu edilmişti. Rutin izlemler için gelen hasta ve bebeğinin lohusa ve bebek izlemleri gerçekleştirildi, anneye danışmanlık verilerek takipleri düzenlendi.

SONUÇ: Birinci basamak; gebelik öncesi danışmanlık, gebelik takibi ve doğumundan itibaren bebeğin takibini kapsar. Nadir görülen hastalıklar da bu aşamaların her birinde birinci basamak hekiminin karşısına çıkabilecek durumlardır. Gebelik öncesi danışmanlık verilmesi gerekmesinin yanı sıra tanı alınmış durumlarda da bu hastaların hastalık seyrine yönelik özel şekilde bilgilendirilmesi ve takiplerinde dikkatli olunması önem arz etmektedir. Çocukların büyüme ve gelişim takibinde gerilik saptanması durumunda gerekli yönlendirmelerin yapılarak tanı alınması sağlanması birinci basamak takibinin gerekliliklerindedir.

Anahtar Kelimeler: kreatin, gamteksikliği, ailehekimliği, nadirgörülenhastalıklar

P46

Birinci Basamağa Başvuran 65 Yaş ve Üzeri Bireylerde Kronik Hastalıkların Yaşam Doyumu ile İlişkisi

Merve Meydan, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Yaşam doyumu, bireyin beklentileri ile elinde olanların karşılaştırılması sonucu elde edilen durum ya da sonuçtur. Dünyada ve ülkemizde yaşam standartlarının iyileştirilmesi, yaşlılık alanındaki ilerlemeler ve bunlara bağlı ölüm oranlarının azalması ile yaşlı nüfus artmıştır. Bu çalışmada birinci basamakta takip edilen 65 yaş ve üzeri bireylerin, kronik hastalıkları ile yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu araştırma kesitsel analitik tipte bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırma Denizli il merkezinde yapılmış olup evrenini uygun olarak seçilmiş 5 farklı ASM'ye kayıtlı 65 yaş üstü en az bir kronik hastalığı olan bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem sayısı güç hesaplaması ile en az 154 olarak belirlenmiştir. 01.08.2024-31.10.2024 tarihleri arasında yüz yüze anket uygulanarak veri toplanmıştır. Anketin birinci bölümü katılımcıların sosyodemografik özellikleri, ikinci bölümü yetişkin yaşam doyum ölçeğinin bulunduğu toplam 43 sorudan oluşturmaktadır. Ölçekten alınabilecek puan 21 ile 105 arasında değişmektedir. Veriler Mann Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmamızda 176 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların %43,2'si kadın ve yaş ortalaması $69,57 \pm 4,3$ idi. Katılımcıların %62,5'unda (n=110) hipertansiyon, %51,1'inde (n=90) diyabet, %38,1'inde (n=67) kalp hastalığı olduğu görülmüştür. Ölçek toplam ortalama puanı $74,56 \pm 8,75$ idi. Kronik hastalıklar açısından hipertansiyon, diyabet, tiroid, kalp hastalığı ve kronik akciğer hastalığı ile ölçek toplam ve alt ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Katılımcıların tanı aldıkları kronik hastalık sayısı ile ölçek ve alt ölçeklerden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Genel yaşam doyumu alt faktöründe kanser olanların puanlarının kanser olmayanlara göre anlamlı şekilde düşük olduğu görülmüştür. Kendi gözlerinden sağlık durumunun iyi olduğunu düşünen katılımcıların, eşleriyle yaşayanların ve evlilerin genel yaşam doyumu alt faktöründe anlamlı şekilde yüksek puan aldığı bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmamızın sonucunda kronik hastalık ve yaşam doyumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Genel yaşam doyumu alt faktöründe kanser olanların puanlarının kanser olmayanlara göre anlamlı şekilde düşük olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: kronik hastalıklar, yaşam doyumu, 65 yaş ve üzeri bireyler, birinci basamak

P47

Birinci Basamakta Takip Edilen Gebelerin Gebelik Dönemindeki Egzersizler Hakkında Bilgileri Ve Davranışları

Hanife İnal, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı

Giriş: Yaşamın her döneminde önerilen egzersizin, gebelik sürecinde de uygun şekilde yapılmasının; fiziksel zindeliği arttırdığı, aşırı kilo alımını önlediği, gestasyonel diyabet, preeklampsi ve sezaryen doğum riskini azalttığı, doğum sonrası iyileşme sürecini hızlandırdığı, depresif bozukluklarının önlenmesinde de önemli bir rol oynadığı gösterilmiştir. Bu çalışmada amacımız gebelerin gebelik döneminde fiziksel egzersiz yapma konusundaki bilgilerini ve davranışlarını değerlendirmektir.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel tipte olan çalışma 11/01/2023-31/03/2023 tarihleri arasında Denizli il merkezinde bulunan basit rastgele yöntemle seçilen üç farklı aile sağlığı merkezinde (ASM) yapılmıştır. Üç ASM'nin toplam gebe sayısı 190 tespit edilmiş olup örneklem hacmi 128 olarak belirlenmiştir. Araştırmada birinci bölümde sosyodemografik özellikler ve gebenin obstetrik özelliklerini sorgulayan 17 soru, ikinci bölümde literatür taraması sonucu oluşturulan gebelerin gebelik egzersizleri konusundaki bilgilerini ve davranışlarını sorgulayan 23 soru olmak üzere toplamda 40 sorudan oluşan anket formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan 128 gebenin %44,5'inin (n:57) gebelik döneminde egzersiz yaptığı ve yapanların %84,2'sinin (n:48) yürüme egzersizi yaptığı bulundu. Gebelerin %50,8'i (n:65) gebelik egzersizleri hakkında bilgilendirilmiş olup bu kişilerin %55,4'ü (n:36) bilgiyi doktordan, ebe/hemşireden almışlardı. Eğitim düzeyi yüksek olanların ve gebelik öncesinde de egzersiz yapanların gebelik döneminde egzersiz yapma oranı yüksek bulundu (p=0,002; p=0,001). Egzersiz yapmamanın nedenleri ise yorgunluk (%81,7 n:58), zaman eksikliği (%47,9 n:34), yeterli bilgiye sahip olmama (%36,6 n:26) ve zararlı olduğunu düşünme (%18,3 n:13) idi. Gebelerin %89,8'i (n:115) gebelikte egzersizin aşırı kilo alımını önlediğini, %83,6'sı (n:107) doğum sonrası iyileşmeye katkı sağladığını biliyordu. Yine katılımcıların çoğunluğu gebelikte egzersizin kontrendikasyonlarından vajinal kanama olmasını (%62,5 n:80) ve erken doğum riski olmasını (%71,9 n:92) biliyordu.

Sonuç: Çalışmaya katılan gebelerin gebelikte yeterli düzeyde egzersiz yapmadıkları ayrıca yeterli bilgi almadıkları görüldü. Bu nedenle gebelikte egzersizin önemi hakkında gebeleri eğitici seminer ve egzersiz programları düzenlenebilir. Bu da egzersiz yapmayı arttırabilir ve nihayetinde gebelikte ilgili önlenebilir sağlık problemlerinin önüne geçmeye yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: gebelik, egzersiz, birinci basamak, bilgi, davranış

P48

Kronik Omuz Ağrısında ve subaktomial sıkışma sendimunda Ev Egzersizleri ve Postür Düzeltici Kullanımının Skapula Yüksekliğine ve fonksiyonel sonuçlara Etkisinin Değerlendirilmesi: Aile Sağlığı Merkezinde Bir Çalışma

Başar Başcı, Mustafa Alkan, Şahin Meşin, Nilgün Özçakar
Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Omuz ağrısı, sıklıkla görülen bir şikayettir ve hastaların önemli bir kısmı omuz subakromial sıkışma ve skapulotorasik disfonksiyon ile ilişkilendirilmiştir. Bu disfonksiyonlar, omuzun stabilitesini etkileyerek ağrı ve fonksiyonel kısıtlamalara neden olabilir. Skapula yüksekliği, omuz mekanikleri ve fonksiyonu için kritik bir faktördür ve omuz ağrısı olan hastalarda skapulotorasik hareketlerin değerlendirilmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı, aile sağlığı merkezine başvuran kronik omuz ağrısı ve omuz subakromial sıkışma tanısı almış hastalarda ev egzersizleri ve postür düzeltici kullanımının skapula yüksekliklerine olan etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışmaya kronik omuz ağrısı ve omuz subakromial sıkışma tanısı konmuş 50 hasta dahil edilecek. Hastalar, altı hafta boyunca bireysel olarak tasarlanmış ev egzersizleri programını uygulayacak ve aynı zamanda postür düzeltici kullanımı da sağlanacaktır. Tedavi öncesi ve sonrası dönemlerde, her hastanın sırt bölgesinden çekilen fotoğrafları alınacak ve skapula yükseklikleri ölçülecek. Skapula yükseklikleri, görsel analiz ve ölçüm yöntemleriyle değerlendirilecek ve pre-post tedavi karşılaştırılacaktır. Aynı zamanda fonksiyonel skorlama amacıyla ASES ve Constant skorları pre ve post tedavi değerlendirilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmamız bir fikrim var aşamasındadır.

Tartışma ve Soruları:

- 1)Araştırmanın tasarımında veya yöntemlerinde yapılabilecek iyileştirmeler neler olabilir?
- 2)Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

Anahtar Kelimeler: Omuz Ağrısı, Ev Egzersizi ,Postür Düzeltme

P50

Tip 2 Diabetes Mellitusu Olan ve Olmayan Bireylerde Uyku Kalitesinin Değerlendirilmesi

Merve Alban¹, Gülseren Pamuk², Esra Meltem Koç², Serap Öksüz²

¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

AMAÇ: Çalışmanın amacı 18-65 yaş arası tip 2 diyabeti olan ve olmayan bireylerde uyku kalitesinin değerlendirilmesidir.

YÖNTEM: Tanımlayıcı tipte planlanan çalışmaya 01.04.2024-30.09.2024 tarihleri arasında İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne müracaat eden 18-65 yaş arası tip 2 diyabeti olan ve olmayan hastalar alınacaktır. Çalışmanın etik kurul izni alınmış olup katılımcılara 15 soruluk sosyo-demografik veri anketi ile 19 soruluk Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi yüz yüze anket olarak uygulanacaktır. Katılımcıların son 6 ay içinde istenilen HbA1c değerleri kaydedilecektir.

Örneklem büyüklüğü, 'Openepi Sample Size Calculator' ile %95 güven aralığı %90 güç %5 hata payı ile alınması gereken en az örneklem sayısı % 20 fire de ekleyerek en az 156 kişi olarak belirlenmiştir.

Sosyodemografik Veri Formu: Bireylerin yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, eğitim durumu, gelir düzeyi, sigara ve alkol kullanma durumu, kronik hastalık varlığı ve daha önce uykusuzluk için tedavi alma durumu sorulacaktır.

Veriler SPSS 24.0 istatistik programında değerlendirilecektir. Çalışmada toplanacak tanımlayıcı analizler sayısal değişkenler için ortalama, ortanca, standart sapma, en küçük – en büyük değer; kategorik değişkenler için sayı, oran, yüzde kullanılarak sunulacaktır. Gruplar arası karşılaştırmalarda, değişken özelliğine uygun olarak, Ki-kare, Student t, Mann whitney U ve Wilcoxon testleri kullanılacaktır. p değerinin 0,05 'in altında olduğu değerler istatistiksel olarak anlamlı kabul edilecektir.

BULGULAR:

Bağımlı Değişkenler: Uyku kalitesi ve bozukluğu

ağımsız Değişkenler: Yaş,cinsiyet, medeni durum,eğitim durumu, gelir durumu, sigara kullanımı, alkol kullanımı, kronik hastalık varlığı, daha önce uykusuzlukla ilgili tedavi alma durumu, halen uykusuzlukla ilgili tedavi alma durumu, boy-kilo, hba1c değeri, diyabete bağlı komplikasyon durumu ve mevcut diyabetik tedavi içeriği

SONUÇ: Diyabeti olan bireylerde uyku kalitesiyle ilgili birçok çalışma yapılmış olup, çalışmamızda diyabeti olmayan bireyler de dahil edilecektir.Diyabeti olan ve olmayan bireylerde uyku kalitesi açısından bir fark olup olmadığı ve bunun HbA1c ile ilişkisi incelenerek literatüre katkısı olacağını düşünmekteyiz.'Pittsburg Uyku Kalitesi İndeksi' kullanılarak, sosyodemografik verilerin uyku kalitesi ile istatistiksel açıdan anlamlılık durumu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: uyku kalitesi, diabetes mellitus, HbA1c, Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi

P51

Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerinde Kayıtlı Okul Öncesi Çocuklarda Obezite Sıklığı ve Etkileyen Faktörlerin Kesitsel Olarak İncelenmesi

Saadet Şeyma Kaya, Serkan Şen, Gizem Limnili
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Çocukluk çağı obezitesi dünya genelinde önemli bir sağlık sorunudur ve sosyoekonomik durum, etnik/kültürel özellikler, beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite, genetik özellikler gibi birçok faktörden etkilenmektedir. Çocukların sadece bugününü değil ileriki yaşamlarının kalitesini ve sağlık harcamalarını da etkilemektedir.

Bu çalışma ile İzmir ilinde gelir düzeyi birbirinden farklı mahalleleri içeren aile sağlığı merkezlerinde çocukluk çağı obezitesinin sıklığı ve etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Çocukluk çağı obezitesini anlamak ve önleme stratejilerini geliştirmek hedeflenmektedir.

Yöntem: Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesine bağlı 6 eğitim aile sağlığı merkezinde (EASM) gözlemsel popülasyona dayalı kesitsel bir çalışma yürütülecek. İlişkileri belirlemek için standart hataların sağlam tahminine sahip çok değişkenli lojistik regresyon modelleri kullanılacak. Veri toplama yöntemleri arasında antropometrik ölçümler, beslenme alışkanlıklarının değerlendirilmesi, metabolik risk faktörleri ve aile öyküsü tespiti bulunacak. Bu çalışmada, incelenen değişkenleri karakterize etmek için tanımlayıcı analizler kullanılacak.

Bulgular: Çalışmanın bağımlı değişkeni, eğitim aile sağlığı merkezine kayıtlı okul öncesi çocuklarda obezite sıklığı olacak. Bağımsız değişkenler arasında sosyoekonomik durum, beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite düzeyi, sosyodemografik özellikler ve çevresel faktörler yer alacak.

Sonuç: Araştırmamız 'bir fikrim var' aşamasında olup araştırmanın sonuçları çeşitli alanlarda önemli katkılar sağlayabilir. Obezite önleme ve tedavi programlarının geliştirilmesinde yol gösterici olabilir, sağlık politikalarının oluşturulmasına ve obeziteyle mücadelede stratejilerin belirlenmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca, gelecekteki araştırmacılara temel oluşturarak ileri çalışmalara ilham verebilir.

Tartışma Soruları:

1. Sizce, gelecekteki araştırmalarda çocukluk çağı obezitesi ile ilgili risk faktörlerini belirlemede hangi yöntemler veya yaklaşımlar kullanılmalıdır ki bu faktörlerin etkileşimini daha iyi anlayabilelim?
2. Obezite ile çevresel ve sosyal faktörler arasındaki ilişkileri anlamak için hangi araştırma yaklaşımları veya metodolojiler kullanılabilir?

Anahtar Kelimeler: birinci basamak, obezite, çocukluk çağında obezite, obezite sıklığı, obezite risk faktörleri

P52

İlkokul Çağındaki Çocuklarda Göz Kırma Kusurları ve Ambliyopi: Retrospektif Göz Sağlığı Analizi

Yasemin Özkaya¹, Buket Aras Cırık², Emre Özkaya³

¹ Sbü İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği

² İzmir Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göz Hastalıkları Kliniği

³ Sbü İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Görme bozuklukları, okul çağındaki çocuklarda sık görülen önemli sağlık sorunları arasında yer almaktadır. Bu bozuklukların başlıca nedenleri miyopi (uzak görme bozukluğu), hipermetropi (yakın görme bozukluğu) ve astigmatizma gibi kırma kusurlarıdır. Dünya genelinde, kırma kusurlarına bağlı görme bozuklukları, tedavi edilebilir körlük nedenleri arasında öncelikli sorunlardan biridir. Düzeltilmemiş kırma kusurları olan pek çok çocuk semptom göstermeyebilir veya hafif belirtilerle, örneğin sık göz kaşıntısı, konjonktival kızarıklık ve sulanma gibi yakınmalara yol açabilir. Tek gözde görülen kırma kusurları, çocuklar tarafından fark edilmeyebilir ve bu durum, kalıcı görme kaybına neden olabilen ambliyopiye (göz tembelliği) yol açabilir. Bu nedenle, aile hekimlerinin çocuklarda görülen gözle ilgili şikayetlere dikkat etmesi ve gerektiğinde çocukları göz hekimine yönlendirmesi büyük önem taşır. İlköğretim ve okul öncesi dönemlerde düzenli olarak yapılan göz taramaları, kırma kusurları ve ambliyopinin erken teşhisini sağlayarak çocukların görme sağlığını korumakta ve yaşam kalitesini olumlu yönde etkilemektedir. Aile hekimlerinin bu konudaki aktif rolü, çocukların göz sağlığını korumak ve geliştirmek için çok önemlidir. Bu çalışmanın amacı, genel göz polikliniğine başvuran ilköğretim çağındaki çocuklarda kırma kusurlarının ve ambliyopi sıklığının değerlendirilmesidir.

Yöntem: Retrospektif tanımlayıcı bir araştırmadır. 2023 yılı Ocak-Aralık ayları arasında İzmir Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi genel göz polikliniğine başvuran 7-10 yaş arası hastanın kaydı geriye dönük olarak incelenmesi planlanmaktadır. Görme bozukluğu şikayeti ile başvuran veya oftalmolojik muayenesi sırasında kırma kusuru olduğu tespit edilen, verileri eksiksiz hastalar, çalışmaya dahil edilecektir.

Bulgular: Araştırmamız fikir aşamasındadır. Araştırmamızın bağımsız değişkenleri sosyodemografik veriler, bağımlı değişkenler göz kırma kusuru varlığı, ambliyopi varlığıdır.

Sonuç: Araştırmamız fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- Çalışmada dışlama kriterlerine ek önerileriniz nelerdir?
- Araştırmaya eklenmesi gereken ek veri ve soru önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: Aile hekimliği, çocuk sağlığı, göz sağlığı

P53

Covid-19 Fırtınası: Bir Üniversite Hastanesinin Sağlık Çalışanlarının Bu Fırtınadan Etkilenme Durumlarının Retrospektif Analizi

Canan Tuz Yılmaz, Alis Özçakır
Bursa Uludağ University

GİRİŞ: COVID-19 (Coronavirüs Hastalığı 2019) pandemisi, 14 Ağustos 2022 tarihine kadar dünyada yaklaşık 600 milyon vaka ve 6,5 milyon ölüme sebep olmuştur ve etkisini sürdürmektedir. Türkiye’de ilk vakanın görüldüğü yaklaşık 16,3 milyon vaka ve 100.000’e yakın ölüm görülmüştür (2). Hastanemiz 2020’den itibaren COVID-19 pandemi hastanesi olarak çalışmaya başlamıştır. Sağlık çalışanlarının COVID-19’a yakalanma riski oldukça yüksektir. Fiili 900 yatak kapasiteli bir araştırma hastanesi olan Merkezimiz, 789 Akademik, 113 İdari ve 600 Sağlık Personeli olmak üzere 1519 personel ile hizmet vermektedir (6). Dünya çapında çok sayıda sağlık çalışanının SARS-CoV-2 ile enfekte olduğu ve COVID-19’dan öldüğü bilinmektedir. Bu nedenle çalışmamızda, bir pandemi hastanesinin COVID-19 geçirmiş sağlık çalışanlarının sosyodemografik özelliklerini, çalışma birimi ve koşullarını, klinik özelliklerini, aşılama durumunu tanımlamayı ve diğer faktörlerin klinik özelliklere etkisini saptamayı amaçladık.

MATERYAL-METHOD: Tanımlayıcı tipte kesitsel analitik araştırmada, Ocak 2020 ile Aralık 2023 tarihleri arasında Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi’ne başvuran ve polimeraz zincir reaksiyonu (+) COVID-19 tanısı konulan sağlık çalışanlarının kayıtları retrospektif olarak tarandı. Hastaların yaşlarına, cinsiyetlerine, meslek gruplarına, çalışma birimlerine, komorbiditelerine ve aşılama durumları değerlendirildi.

SONUÇ: Çalışmaya alınan 2385 kişinin %62,6’sı kadındır. Yaş ortalaması $35,9 \pm 9,7$ ’dir (min:18, max:67). Meslek bilgisi olan 2310 kişinin; %32,1’inin hemşire, %25,8’i hekim, %12,4’ü yardımcı sağlık personeli iken; %27,6’sının diğer görevlerde çalışan personellerden oluştuğu görülmüştür. Çalışanların %65,7’sinin klinik birimlerde çalışmaktadır. Reenfeksiyon insidansı %9,6’dır. Dört çalışanın üç kez enfekte olduğu belirlenmiştir. İlk enfeksiyon ile reenfeksiyon arasındaki süre $391,7 \pm 160,0$ gündür. Reenfeksiyon kadınlarda (%10,6) erkeklerden (%8,0) 1,3 kat daha fazla saptanmıştır (%95 GA: 1,01-1,74; $p=0,034$). Reenfekte olmayanların yaş ortalaması ($36,2 \pm 9,8$), reenfekte olanlardan ($34,5 \pm 8,5$) büyüktür ($p=0,006$). Hekimlerin %4,2’sinde, hemşirelerin %13,9’unda, diğer personelin %10,3’ünde reenfeksiyon saptanmış olup, tüm gruplar istatistiksel olarak birbirinden farklıdır ($p<0,001$).

Sonuç: Hastane çalışanlarında reenfeksiyon süresi uyumlu olarak bir yıla yakın bulunmuştur. Aşıların reenfeksiyonu önlemede de etkin olduğu belirlenmiştir ve aşısız kişilerin aşılama için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

P54

Adölesan Skolyoz Hastalarının Tanı Alma Sürecinde Birinci Basamak Hekimlerinin Rolü

Filiz Yıldız, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı

Giriş ve Amaç: Skolyoz en sık görülen ve ileri evrelerinde ciddi postüral bozukluklara neden olan üç boyutlu bir omurga deformitesidir. Skolyoz tiplerinden en sık görüleni ise yaşa göre sınıflandırıldığında adölesan grupta(10-18 yaş) %80-90 oranında izlenmektedir. Adölesan İdiopatik Skolyoz (AİS) %0.47-5.2 prevalans ile görülen yaygın bir hastalıktır. Birinci basamakta ergen izlemlerinde postür muayenesi yapılarak skolyoz hastalarının erken tanısı mümkün olabilir. Erken tanı ile skolyoz hastalığının cerrahi müdahaleye kadar ilerlemesi önlenir. Uluslararası Skolyoz Ortopedik ve Rehabilitasyon Tedavisi Bilim Topluluğu (SOSORT) idiopatik skolyoz ve diğer yapısal omurga değişikliklerinin ameliyatsız şekilde yönetilmesine adanmıştır. SOSORT verilerine göre iki basamaklı prosedürle (birinci basamakta ilk muayene yapıp belirsiz vakaların ortopediste yönlendirilmesi) Ulusal Sağlık Bakım Sistemi için 4935 Euro'luk bir tasarruf, toplu radyasyon dozunda 0,283 Sv'lik bir azalma ve radyojenik kötü huylu tümörlerin prosedürlerinin sayısında tahmini %50 azalma ile sonuçlanmıştır. Birinci basamakta aile hekimleri skolyoz hastalarının tarama, tanı, tedavi ve izleminde etkin olmalıdır. Kas ve iskelet muayenesinde skolyoza yönelik muayeneler ihmal edilmeyip tanısı konulan hastalara gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır. Bu çalışmayla skolyoz hastalarının tarama, tanı, tedavi izlemi sırasında aile hekimlerinin yer alıp almadığını saptamak amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel analitik tipte bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Dokuz Eylül Üniversitesi Hastahanesi Ortopedi polikliniğinde takipli AİS tanılı hastalar oluşturmaktadır. Örneklem sayısı; güven düzeyi % 99 hata payı % 1 prevalans % 6 alınıp Open Epi programı kullanılarak, 150 kişi olarak hesaplanmıştır. Çalışmaya 150 kişinin katılması planlanmıştır. Katılımcılara telefonla ulaşılarak sosyodemografik bilgilerin olduğu literatüre uygun olarak hazırlanmış anket ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin erişilebilirliği, sürekliliği, koordinasyonu, kapsamlılığı ve toplum odaklılığı gibi alanları hastaların perspektifinden değerlendiren "Birinci Basamak Değerlendirme Ölçeği" (PCAS) uygulanarak veriler toplanacaktır.

Bulgular: Çalışma veri toplama aşamasındadır.

Tartışma: Çalışma veri toplama aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- Skolyoz hastalarında PCAS ölçeğini etkileyebilecek özellikler nelerdir?
- Çalışmanın kalitesini arttıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: skolyoz, adölesan, pcas

P55

Erişkinlerin E-Sağlık Okuryazarlığı Durumu ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişki

Tuğçe Yüksel, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: İnternetin yaygınlaşması ve internete erişimin artması ile beraber internet bireyler için önemli bir bilgi kaynağı haline gelmiştir. Bireyler sağlıkla ilgili bilgiler edinmek için günden güne artarak devam eden bir şekilde internete başvurumaktadırlar. İnternette sağlıkla ilgili bilgilere çok kolay ulaşılabilmesi e-sağlık okuryazarlığını önemli hale getirmiştir. E-Sağlık okuryazarlığı; elektronik kaynaklardan sağlık bilgisi arama, bulma, anlama, değerlendirme ve elde edilen bilgileri bir sağlık sorununu ele alma veya çözüme konusunda uygulama yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları, kendini gerçekleştirme, bireyin sağlığını koruma ve geliştirmesine ilişkin bireyin sağlık sorumluluğu almasını, düzenli egzersiz yapmayı, yeterli ve dengeli beslenmeyi, kişilerarası ilişkileri ve desteği ve stres yönetimini kapsamaktadır.

Bu çalışmayla erişkinlerde e-sağlık okuryazarlık durumu ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişkiyi araştırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel analitik olarak planlanan araştırmanın evrenini Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi EASM'lere kayıtlı on sekiz yaş üstü kişiler oluşturmaktadır. Örneklem sayısı %95 güven düzeyi, %5 hata payı ve prevalans %50 olarak kabul edildiğinde toplam 378 kişi olarak hesaplanmıştır. Katılımcılara DEÜTF Aile Hekimliği Anabilim Dalı Eğitim ASM'lerinden kayıtlı nüfus sayısına oranlı bir şekilde rastgele olarak ulaşılabacaktır. Veriler yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanacaktır. EASM'lere başvuran bireylere sosyodemografik bilgilerin olduğu kişisel bilgi formu, e-sağlık okuryazarlığı ölçeği ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları ölçeği II yapılarak veriler toplanacaktır. Kişisel bilgi formunda katılımcının sosyodemografik bilgileri ve internet kullanma durumları ile ilgili sorular bulunmaktadır.

Verilerin istatistiksel analizleri SPSS 24.0 programı kullanılarak analiz edilecektir. Tanımlayıcı analizler (sayı, yüzde, ortalama, ortanca, tepe noktası) yanı sıra hipotez testleri uygulanacaktır. Normal dağılım için kategorik değişkenlerde ki-kare, ölçülebilir değişkenler için ise t testi, normal olmayan dağılımlar için ise bunların non-parametrik karşılıkları kullanılacaktır.

Bulgular: Çalışma veri toplama aşamasındadır.

Sonuç: Çalışma veri toplama aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- Çalışmanın kısıtlılıkları nelerdir?
- Araştırmada farklı yöntem önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: E-sağlık okuryazarlığı, İnternet, Sağlıklı yaşam biçimi davranışları

P57

Bir Palyatif Bakım Merkezinde Verilen Hizmetlerin Aile Hekimliği Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi

Aylin Demirci, Nil Tekin

Sağlık Bakanlığı Üniversitesi Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Palyatif Bakım; yaşamı tehdit eden hastalıklarla ilişkili sorunlarla karşı karşıya olan hastaların ve ailelerinin yaşam kalitesini artıran bir yaklaşımdır. Palyatif bakımdaki amaç fiziksel, psikososyal veya spiritüel olsun, ağrı ve diğer sorunların erken tespiti, doğru değerlendirilmesi ve tedavisi yoluyla acıyı önlemek ya da hafifletmektir. Acıyı ele almak, fiziksel semptomların ötesindeki sorunlarla ilgilenmeyi içerir. Yalnızca hasta ile değil, bakım verenlerin de desteklendiği bir ekip yaklaşımı gerektirir. Kişi merkezli, bütüncül yaklaşım aile hekimliğinin palyatif bakım merkezindeki önemini artırmaktadır.

Aralık 2023 tarihinden itibaren SBÜ Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği olarak 2 adet palyatif bakım merkezinden biri olan 2. Palyatif Bakım Merkezimizde aile hekimliği uzmanları, uzmanlık öğrencileri, psikolog, hemşireler, yara bakım birimi ve yaşlı bakım teknikeri ile hizmet sunumu interdisipliner bir ekip ile yürütülmektedir.

Çalışmada amacımız ülkemizde son yıllarda aile hekimliği kliniklerince yürütülen palyatif bakım merkezi örneklerinden biri olan merkezin hizmet sunumunu disiplinimizin temel ilkeleri çerçevesinde değerlendirerek gelişiminin sağlanmasıdır.

Yöntem: Retrospektif bir çalışma olarak planlanmıştır. Aralık 2023- Mayıs 2024 tarihleri arasında Palyatif-2 Bakım Merkezinde yatarak tedavi gören tüm hastalar çalışmaya dahil edilecektir. Hasta kayıtları sistem üzerinden incelenerek elde edilen verilerin değerlendirmesinde gerekli istatistiksel analizler yapılacaktır.

Bulgular:

-Hasta cinsiyeti -Yaşı - Geldiği yer (yoğun bakım, ev, servis) - Yatış nedeni
-Kullandığı ilaçlar -Bakım veren kişinin yakınlığı - Mobilite durumu -Beslenme özellikleri --
Palyatif bakım risk skoru -Ana semptomu -Enfeksiyon durumu - Basınç yarası varlığı -Yatış süresi -Taburculuk durumu (haliyle, vefat, sevk)

Sonuç: Bu çalışmada aile hekimliği disiplini özelinde izlemde sonuçlar elde edilmesi planlanmaktadır. Çalışma, merkezde verilen hizmetleri objektif görmek açısından bilgi sağlayacaktır. Merkezde tedavi gören hastaların kesitsel verileri, sonraki araştırmalar için yol gösterici olacaktır.

Araştırma Soruları:

- Çalışmayı öncelikle retrospektif planlıyoruz. Ek olarak hangi verilerin bakılması önerilir?
- Çalışma yönteminde prospektif bir çalışma planlarsak hangi verilerin kaydı bize aile hekimliği ve palyatif hasta izlemi açısından ek sonuçlar sağlar?

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, aile hekimliği, bütüncül yaklaşım

P58

Kuzguna Yavrusu Şahin Mi Gözükür?; Ebeveyleerin Çocuklarının Vücut Ağırlığı ve İştahı Hakkındaki Algılarının Ölçümü

Yeşim Uncu, Ayşe Nesibe Köroğlu
Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş ve Amaç: Obezite, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından tarihteki en kötü “bulaşıcı olmayan salgın” olarak tanımlandı. Küresel olarak, son yıllarda çocuklar ve ergenler arasında obezite prevalansı artmaktadır ve bu eğilim önümüzdeki yıllarda da artmaya devam etmektedir. Çocukluk ve ergenlik döneminde aşırı vücut ağırlığı birçok hastalığın gelişmesine neden olur. Çocuk yetiştirme sürecinde en büyük sorumluluğu almaları nedeniyle çocukluk çağı obezitesinin fark edilmesi ve önlenmesinde ebeveynlere büyük görev düşmektedir. Çalışmamızda, ebeveynlerin çocuklarının vücut ağırlığı ve iştahı hakkındaki sözel ve görsel algılarının nesnel ölçütlerle karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Uludağ Üniversitesi Aile Hekimliği Eğitim ASM (Aile Sağlığı Merkezi)’ye başvuran, kronik hastalığı, ateş ve diyaresi olmayan 2-17 yaş arası çocukların çalışmayı kabul eden ebeveynlere yapılacaktır. Katılımcıların sosyodemografik özelliklerini sorgulayan 7 ve çocuklarının vücut ağırlığı ve iştahı konusundaki algı ve davranış biçimlerini sorgulayan 15 sorudan oluşan toplam 22 soruluk anket ve beden algısını değerlendirmek üzere Stunkard Şekil Derecelendirme Ölçeği uygulanacaktır. Boy ve kilosunu bilmeyen annelerin ve çocukların, boy ve kiloları ölçülecektir. Elde edilen değerlerle BKİ’leri hesaplanacaktır. Verilerin analizi SPSS v11.5 paket programı kullanılarak değerlendirilecektir. Grup sayısı iki olduğunda t testi ve Mann Whitney U testi ile değerlendirilecektir. Grup sayısı ikiden fazla olduğunda ANOVA Varyans Analizi testi ve Kruskal Wallis testi ile araştırılacaktır. Nominal değişkenler Pearson Ki-Kare veya Fisher Exact testi ile değerlendirilecektir.

Bulgular: Araştırmanın bağımlı değişkenleri Stunkard Şekil Derecelendirme Ölçeği ve yapılandırılmış anket. Araştırmanın bağımsız değişkenleri yaş, cinsiyet, boy ve kilo.

Sonuç: Çocukluk çağı obezitesinin giderek halk sağlığını tehdit eden bir problem olarak karşımıza çıkması, toplumu obeziteden korumaya yönelik müdahaleleri gündeme getirmektedir. Bu konuda özellikle birinci basamakta görev alan sağlık çalışanlarına önemli rol ve sorumluluklar düşmektedir.

Tartışma Soruları:

Örnekleme seçimindeki dışlama kriterleri neler olmalı?

Konu başlığımı dikkat çekmek için bu şekilde belirledim. Siz başlık hakkında ne düşünüyorsunuz?

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, obezite, çocuk, beden algısı

P59

Sağlıklı Yetişkinlerde Sigara Kullanımı ve Egzersiz Şiddetinin İnflamatuar Belirteçler Üzerine Etkileri

Berk Can Kızılyaka, Gökçe İşcan, Funda Yıldırım Baş
Süleyman Demirel Üniversitesi

Amaç: Sigaranın insan vücuduna verdiği zararlar oldukça fazladır. Fiziksel aktivite ile sigaranın vücuda verdiği zararları azaltmak, geriletmek mümkün müdür hipotezimize yanıt bulmak amacıyla 72 gönüllüyü kapsayan randomize kontrollü bir çalışma planlandı. Bu zararların durumunu belirlemek için her katılımcıya sigara içme öyküsü, önceden var olan komorbiditeler gibi sorular ile akciğer fonksiyonu (spirometri), periferik kas gücü (dinamometri), vücut kompozisyonu (biyoelektrik empedans analizi), CO ölçümü ve inflammatuar belirteçler bakılarak sigara içen ve içmeyenlerin yaşa, cinsiyete, vücut kitle indeksine göre inflammatuar belirteçler, vücut kompozisyonu, kas gücü ve pulmoner kapasiteyle olan ilişkilerinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: Çalışmamızda veri toplama aracı olarak; literatür taranarak tarafımızca oluşturulmuş sosyodemografik bilgi formu, Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi ve Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketinin kendi kendine uygulanabilen kısa formu uygulanacaktır. Aynı gün akciğer fonksiyonu, taşınabilir bir spirometre ile değerlendirilerek, periferik kas kuvvetini tahmin etmek amacıyla bir elektronik dinamometre aracılığı ile kas güçlerinin ölçülecek, Tanita ile ağırlık, BMI, vücut yağ yüzdesi, kas kütlesi, yağ kütlesi, mezurayla bel çevresi ve bel-kalça oranı dahil olmak üzere vücut kompozisyonunu değerlendirilecektir. Venöz kan tahlilinde trigliserit, total kolesterol, HDL, LDL, Glikoz, tam kan, IL-1, IL-6, CRP, Fibrinojen, Albumin, İnsülin bakılacaktır.

Bulgular: Çalışma fikir aşamasındadır.

Sonuç: Birincil çıktı olarak kişilerin sigara içenlerde ve egzersiz yapanlardaki mevcut durumu inflammatuar belirteçler ve akciğer ve kas gücü açısından ortaya koymak, ikincil çıktı olarak birinci basamaktaki yaşam tarzı önerilerinin arka planını çalışmalarla güçlendirerek kişilerin ikna olmasına yardımcı olması amaçlanmaktadır.

Tartışma:

- Fiziksel aktivite durumunu değerlendirmek için başka öneriniz olur mu?
- İnflamatuar belirteçler açısından eklemek istediğiniz başka belirteç var mıdır?

Anahtar Kelimeler: sigara, egzersiz, inflamasyon

P60

Boş Zaman Aktivitelerinin Kadınlarda Yaşlanma Anksiyetesi Üzerine Etkisi

Buğu Usanma Koban

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Abd

GİRİŞ: İnsanlarda yaşlanma; biyolojik değişimin yanı sıra süreçteki toplumsal, psikolojik ve ekonomik faktörler ile değerlendirilmektedir. Kadınlar ve erkeklerde yaşlanma deneyimlerinin farklı olduğu bilinmektedir. Sosyal gerontolojide kadınların yaşlanması genellikle acı verici bir deneyim olarak tanımlanmaktadır. Yaşlanmaktan korkmak konusunda da kadın ve erkek arasında farklılık olduğu bildirilmektedir.

Yaşlanma korkusunu gidermede en önemli etkenin başarılı bir yaşlanma süreci geçirmek olduğu bilinmektedir. Başarılı yaşlanma için aktif yaşam biçiminin sürdürülmesinde boş zaman aktiviteleri rol oynamaktadır. Türkiye’de değişik yaş gruplarındaki kadınların boş zaman aktivitelerine katılımlarının kısıtlı bulunmuştur. Bununla birlikte, boş zaman engelleri ve cinsiyet arasındaki ilişkiyi irdeleyen çalışmalarda dünya genelinde benzer sonuçlar elde edilmiş olması, kadınların boş zaman aktivitelerine katılım konusunda yaşadığı sıkıntıların evrensel olduğunu göstermiştir.

Bu çalışmada, orta yaşlı kadınların boş zaman aktivitelerini incelemek ve bu aktivitelerin yaşlanma anksiyetesi üzerine etkilerini araştırmak amaçlanmaktadır.

YÖNTEM: Kesitsel tipteki araştırmaya Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim Araştırma Hastanesi’ne bağlı Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerine (EASM) kayıtlı 40-59 yaş arasındaki kadınlar dahil edilecektir. Katılımcılar telefonla aranarak EASM’ye davet edilecektir. Çalışmaya katılmayı kabul edenlerden bilgilendirilmiş onam alınmasının ardından kişisel bilgileri yüz yüze görüşme ile kaydedilecektir. Ardından, katılımcıların boş zaman aktivitelerinin çeşitlerinin ve sıklıklarının belirtildiği anketi doldurmaları istenecek ve Orta Yaş Kadınlar için Yaşlanma Anksiyetesi Ölçeği uygulanacaktır. Veriler SPSS v.25 programında uygun istatistiksel yöntemler ile analiz edilecektir.

BULGULAR: Araştırmanın bağımsız değişkenleri katılımcıların boş zaman aktivitelerinin yanı sıra sosyodemografik özellikleri (medeni durum, çalışma durumu ve meslek, aylık kazanç) ve kronik hastalık varlığıdır. Bağımlı değişken Orta Yaş Kadınlar İçin Yaşlanma Anksiyetesi Ölçeği skorudur.

SONUÇ: Literatürde kadınlarda yaşlanma anksiyetesi genellikle menopoz evresi ile ilişkilendirilmiş olup 40-59 yaş arasını kapsayan çalışmalara rastlanmamaktadır. Bu çalışmanın; birinci basamakta bu konuda farkındalık oluşturması VE anksiyetenin yönetiminde boş zamanları değerlendirme tutumuna dikkat çekerek kadınların efektif aktivitelere yönlendirilmesi için kanıta dayalı altyapı oluşturması beklenmektedir.

TARTIŞMA SORULARI

- Genel anksiyete düzeyi değerlendirilmeli midir?
- Hariç tutulması gereken gruplar kimler olmalıdır? (örn: depresyon varlığı sorgulanarak dışlanmalı mı?)

Anahtar Kelimeler: boş zaman aktiviteleri, yaşlanma, kadın sağlığı, sağlıklı yaşlanma

P61

EVDE SAĞLIĞA KAYITLI 65 YAŞ ÜZERİ HASTALARDA ANEMİ SIKLIĞI VE İLİŞKİLİ DURUMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Emre Köktaş, Özge Tuncer
İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi

GİRİŞ: Anemi Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre hemoglobinin değerinin erkeklerde 13 g/dl, kadınlarda ise 12 g/dl altında olması olarak tanımlanır. Anemi, geriatrik popülasyonda (65 yaş ve üstü) sık rastlanan bir problem olup, görülme oranı yaş ile birlikte artmaktadır. Yaşlılarda anemi sebepleri üç ana gruba ayrılır; en sık demir eksikliği olmak üzere beslenme eksikliği, kronik inflamasyon anemisi ve açıklanamayan anemi. ABD’de gerçekleştirilen ‘National Health and Nutrition Examination Survey (NHANES) III’ çalışmasında elde edilen verilere göre ABD’deki yaşlı bireylerde anemilerin %34’ünden özellikle demir, vitamin B12 ve/veya folat olmak üzere gıda eksikliğinin sorumlu olduğunu göstermektedir. Bu çalışmamızdaki amacımız; evde sağlık kapsamında takip ettiğimiz 65 yaş ve üzeri hasta popülasyonunda anemi sıklığını belirlemek, etyolojik açıdan hangi sebeplerin öne çıktığını değerlendirmek ve bu sebeplerin hastaların beslenme şekli ve günlük yaşamda yardıma bağımlılık gibi parametrelerle ilişkisini araştırmaktır.

YÖNTEM: Araştırma Modeli: Retrospektif Kesitsel Analitik

Evren: Evde Sağlık Birimi kapsamında takip edilen 65 yaş üstü hastalar

Örneklem: Evde Sağlık Birimi kapsamında takip edilen 65 yaş üstü anemisi olan hastalar

Veri toplama Yöntemler: Hemoglobin değeri, BARTHELL bağımlılık indeksine göre skoru, komorbiditeleri, beslenme şekli, yaşı, cinsiyeti, bakımvereni gibi hastanın sosyodemografik özellikleri ve hastalık durumu ile ilgili bilgileri içeren sorular

VERİ TOPLAMADA DIŞLAMA KRİTERLERİ:

- DSÖ tanımına göre anemi olmaması
- 65 yaşın altında olması

BULGULAR

Bağımlı Değişkenler: Hemogram değeri

Bağımsız Değişkenler: Yaş, cinsiyet, Komorbid Hastalıklar, Kullanılan ilaçlar, beslenme şekli, Barthell bağımlılık indeksi

SONUÇ: Araştırmamız geriatrik popülasyonda anemi etyolojileri açısından literatüre katkı sağlayacaktır.

TARTIŞMA SORULARI:

- 1) Yaşlı hastalarda gelişen aneminin etyolojisinde hangi sebepler yer almaktadır?
- 2) Yaşlı hastaların beslenme şekliyle anemi gelişmesi açısından bir ilişki var mıdır?
- 3) Anemi saptadığımız hastalarda önerdiğimiz tedavi yöntemleri fayda sağlamış mı?

Anahtar Kelimeler: evde sağlık hizmetleri, anemi, bağımlılık düzeyi

P62

Yaşlı Bireylerde Diyabet Yükü İle Psikolojik İyi Oluş Hali Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Emre Vural, Şeyma Ünüvar, Hüseyin Elbi, Fatih Özcan
Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ad

Giriş: Diyabet insidansı yaşlanma ile giderek artış göstermektedir. İleri yaştaki diyabet hastaları sıklıkla depresyon ve düşük iyi-olma hali gibi genel psikolojik problemlere eğilimlidirler. Aynı zamanda diyabetik komplikasyonlar, diyabet tedavisi ve eşlik eden diğer kronik hastalıklar nedeni ile ileri yaştaki bireyler diyabete özgü hastalık yükünü daha yoğun yaşamaktadırlar. Bireylerde yaşlılık fizyolojik olarak yük oluştururken, bu dönemde sürece eklenen diyabet ve komplikasyonları bireye ikinci bir yük oluşturmaktadır. Bu nedenle ileri yaşlı diyabet hastaları diğer diyabet hastalarından çok daha fazla bir yükü karşı karşıya kalmaktadırlar. Psikolojik iyi oluş, yaşamdan memnuniyet, olumlu olumsuz duygulanım gibi bilişsel ve duyuşsal bileşenlerden oluşan çok boyutlu bir olgudur. Bu çalışmada ileri yaştaki diyabet hastalarında hastalık yükünün psikolojik iyi oluş ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel desende planlanan bu çalışma Manisa ilinde belirlenene ASM polikliniklerine başvuru yapacak olan yaşlı bireylerde DM hastalarından oluşacaktır. Araştırmaya katılmak için gönüllü olan bireylerin onamları alındıktan sonra veriler araştırmacılar tarafından yüz yüze doldurulacaktır. Bu çalışmada, katılımcılarda Yaşlılarda Diyabet Yükü Ölçeği ile Yaşlılarda Psikolojik İyi Oluş Hali Ölçeğinin puanları arasında orta düzeyde negatif yönde doğrusal bir ilişki ($H_0:r=-0.30$, $H_1:r=-0.50$) olup olmadığının değerlendirilmesinde 0.80 güç ve 0.05 hata payı göz önünde bulundurularak yapılan örneklem büyüklüğü hesabında çalışmaya en az 139 alınması gerektiği belirlenmiştir. Örneklem büyüklüğü hesabı, G*Power 3.1.9.7 programı ile yapılmıştır. Katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan sosyodemografik verileri ve hastalıklarına dair soruları içeren tanıtıcı bilgi formu ile Yaşlılarda Diyabet Yükü Ölçeği ile Yaşlılarda Psikolojik İyi Oluş Hali Ölçeği (YPIÖÖ) kullanılacaktır. Veriler anket formları aracılığıyla toplanacaktır.

Bulgular: Araştırmamız henüz fikir aşamasındadır.

Sonuçlar: Yaşlı DM hasta popülasyonunda hastalığın yükü arttıkça psikolojik iyi oluş halinin azalacağını öngörmekteyiz.

Tartışma Soruları:

- Katılımcılara genel duygudurum değerlendirilmesi yönünden geriatrik depresyon ölçeği benzeri ek ölçek kullanılmasını önerir misiniz?
- Psikolojik iyi olma durumunu değerlendirme yönünde ek önerileriniz olur mu?

Anahtar Kelimeler: diyabet yükü, iyi olma hali, yaşlı birey

P63

Motivasyonel Görüşme Tekniği Ve Sms Uygulamasının Mamografi Çektirmeye Etkisinin Karşılaştırılması: Kontrollü Müdahale Çalışması

Gamze Bastem, Arzu Uzuner

Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Meme kanseri dünyada kadınlarda en sık görülen kanser olup tüm kanserler içinde birinci sırada yer almaktadır. Tarama yöntemi olarak; ayda bir kendi kendine meme muayenesi yapması için danışmanlığın verilmesi, yılda bir klinik meme muayenesi, 40-69 yaş arasında 2 yılda bir mamografi çekimi önerilmektedir. Ülkemizde hiç mamografi yaptırmayan kadınların oranı oldukça yüksektir. Yapılan çalışmalar kadınlara yönelik toplu eğitimin bilgiyi, farkındalığı artırdığını, mamografi yaptırmaya oranlarını yükselttiğini göstermiştir. Ülkemizde sms gibi bilgi iletişim teknolojileri kronik hastalık takibinde kullanılsa da kanser taramalarında kullanımı oldukça sınırlıdır ve bu alanda kullanımlarını artırmaya ihtiyaç vardır. Motivasyonel görüşme, kişilerin sorunlarını anlamalarını ve değişim amacıyla eyleme geçmelerini sağlamak için yapılan yardımın özel bir yoludur. Yapılan meta analizlerde kısa görüşmelerde bile (15 dakika) etkin olduğu belirtilmiştir. Birinci basamakta kısa görüşme tekniği kullanılarak yapılan klinik çalışmalar olmakla birlikte bu tekniklerin kanser taramalarında kullanılmasının etkinliğini araştıran çalışmalara rastlanmamıştır. Amacımız birinci basamağa kayıtlı mamografi yaptırmayan 40-69 yaş arası kadınlarda kısa motivasyonel görüşme tekniği ve sms uygulamasının mamografi çektirmeye etkisinin karşılaştırılmasıdır. Sonuçlarla beraber mamografi için etkin ve topluma özgü müdahale yöntemi bulmak amaçlanmıştır.

Yöntem: E-asm de kullanılan hasta kayıt sistemi üzerinden hiç mamografi çektirmemiş kadınlar çalışmaya davet edileceklerdir. Randomizasyon birimlere göre yapılacağından kura ile motivasyonel görüşme, sms ile bilgilendirme, motivasyonel görüşme+sms ile bilgilendirme ve kontrol aile sağlığı birimi belirlenecektir. Motivasyonel görüşme grubundaki kadınlar yüz yüze görüşme için randevu verilerek e-asm'ye davet edileceklerdir. Sms gruplarına belli aralıklarla hatırlatma mesajları gönderilecektir. Kontrol grubuna ise bir müdahalede bulunulmayacaktır. Müdahalenin 3. ve 6. Ayında hastalara ulaşılarak mamografi çektirip çektirmedikleri sorulacaktır. Motivasyonel görüşme grupları ve sms grupları kıyaslanarak hangi müdahalenin daha etkili olduğuna bakılacaktır.

Bulgular: Çalışmamız planlama aşamasındadır.

Sonuç: Aile hekimlerinin günlük iş yükü arasında meme kanseri taraması için etkili ve kolaylaştırıcı bir programa ihtiyacı vardır. Bu çalışmanın sonuçlarının mamografi için etkin ve topluma özgü müdahale yöntemi bulmaya katkı sağlaması öngörülmektedir.

Tartışma Soruları

- 1) Bu tasarım içinde örneklem hesaplamaya gerek var mıdır?
- 2) Sms gönderim sıklığıyla ilgili önerileriniz nelerdir?
- 3) Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: meme kanseri, motivasyonel görüşme, sms

P64

Yenidoğan döneminde görülen konak ve ilerleyen aylarda gelişen çevresel ve besin alerjileri ilişkisi

M Buğrahan Acar, Gökçe Lara Bodur, Özden Gökdemir
İzmir Ekonomi Üniversitesi

Giriş: Araştırma; özellikle yenidoğan döneminde görülen konak ile ilerleyen aylarda ortaya çıkan çevresel ve besin alerjileri arasındaki ilişkinin karşılaştırılmasını amaçlamıştır. Çalışmaya özel pediatri muayenehanesine , aile sağlığı merkezine ve çocuk hastanelerine başvurmuş , çalışmayı gönüllü olarak kabul etmiş, normal ve sağlıklı büyüme ve gelişme sürecinde olan bebekler dahil edilmesi planlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada uygun örnekleme yöntemi kullanılarak katılımcılar belirlenmiştir. Veriler çocuk sağlığı konusunda uzman bir ekibin gözetiminde toplanacak ve analiz edilecektir. Bu araştırma, Helsinki Bildirgesi ve yerel etik kurul düzenlemelerine tam uyum sağlamayı taahhüt eder. Araştırmaya katılan tüm bireylerden bilgilendirilmiş onam alınacak ve gizlilikleri korunacaktır. Katılımcılar çalışmanın amacı, prosedürleri, olası riskleri ve yararları hakkında ayrıntılı bilgi alacaktır.

Çalışmaya aileleri katılmaya gönüllü olan, sağlıklı gelişimine devam eden bebekli aileler seçilmiştir. Katılımcı seçimi rastgele olmayacak ve gönüllülüğe dayalı olacaktır.

Toplanan veriler, yalnızca araştırmaya katılan yetkili personelin erişebileceği güvenli bir veri tabanında saklanacaktır. Analizler katılımcı gizliliğini koruyacak şekilde gerçekleştirilecektir.

Araştırmanın olası riskleri değerlendirilecek ve katılımcılar bu riskler konusunda bilgilendirilecektir. Katılımcılar, araştırma bulgularından ortaya çıkan potansiyel faydaları anlamaları konusunda bilgilendirilecektir. Katılımcılardan yazılı onam alınacak ve gizlilikleri korunacaktır. Onam formları katılımcılara araştırmanın amacı, süreci, potansiyel riskleri ve faydaları hakkında detaylı bilgi verecektir. Araştırmanın bulguları etik ilkelere uygun olarak analiz edilecek ve raporlanacaktır. Sonuçlar bilimsel dergilerde yayınlanabilir ve konferanslarda sunulabilir.

Sorular:

- 1) Örneklem seçiminde küme örnekleme yöntemi uygun olabilir mi?
- 2) Aile Sağlığı Merkezi ve 2.-3. basamak sağlık kuruluşları arasında tabakalandırma yapılmalı mı?
- 3) Rinokonjunktivit Yaşam Kalite Ölçeği” (RQLQ) ve “Astım Yaşam Kalite Ölçeği” (AQLQ) uygulanmalı mı?

Anahtar Kelimeler: yenidoğan, allerji, ölçek

P65

On Sekiz Yaş Altı Çocuğu Olan Annelerin, Çocuklarına Human Papillomavirus Aşısını Yaptırma Kararını Etkileyen Faktörler Kız ve Erkek Çocuklar İçin Birbirinden Farklı Mıdır?

Gözde Akdeniz, Tolga Günvar

Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

GİRİŞ: İnsan papilloma virüsü, erkeklerde ve kadınlarda hastalığa neden olan cinsel yolla bulaşan bir patojendir. Birçok tipi bulunmaktadır. Bunlardan tip 6 ve 11 anogenital siğillerin yaklaşık yüzde 90'ına, tip 16 ve 18 rahim ağzı kanserlerinin yaklaşık yüzde 70'ine, anal kanserlerin yaklaşık yüzde 90'ına ve orofaringeal, vulva ve penis kanserlerinin önemli bir oranına sebep olur. Ayrıca tip 31,33,45,52 ve 58 rahim ağzı kanserlerinin ek yüzde 20'sinin sebebidir.

HPV enfeksiyonunun edinilmesine ve hastalığa karşı korunmak için aşılar geliştirilmiştir. Bu aşılar, ilk HPV enfeksiyonunu ve sonraki HPV ile ilişkili lezyonları önlemek için tasarlanmış profilaktik aşılardır.

Erkeklerde HPV ile ilişkili kanserlerin yükü, kadınlarda rahim ağzı kanseri yükünden azdır. Erkek aşılanmasının yararı, sürü bağışıklığından gelir. Çeşitli modeller, hem erkeklerin hem de kadınların aşılanmasının, HPV enfeksiyonunu azaltmada, sadece kadınları aşılardan daha faydalı olduğunu, ancak erkek aşılanmasının kadın aşılanmasından daha az maliyet etkin olduğunu göstermiştir. Ülkemizde bu aşı ile ilgili yeterli farkındalık yoktur. HPV aşısının toplumca kabul edilerek yaygın bir şekilde kullanılmasında doktorların hastalara aşığı önermesi önemli rol oynayacaktır.

Çalışmamızın amacı annelerin çocuklarına HPV aşığı yapma kararlarını etkileyen faktörlerin kız ve erkek çocukları açısından değerlendirilmesidir.

YÖNTEM: Araştırma DEÜ Eğitim ASM'lerde 18 yaş altı çocuğu olan annelerle yürütülecektir. Öncelikle literatür taranarak oluşturulan bir bilgi formu okutulacak, ardından çocuklarına HPV aşığı yaptırmalarını etkileyen faktörlerin değerlendirileceği, literatür taranarak oluşturulan bir anket uygulanacaktır. Araştırma tanımlayıcı kesitsel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. 0,05 hata payı, %80 güç, 0,5 etki büyüklüğü ve %20 kayıp olasılığını da ekleyerek 400 kişi olarak belirlenmiştir. 400 çocuk rastgele sayılar tablosu kullanılarak seçilecektir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler kullanılacaktır. Kategorik değişkenler Ki-Kare testi ile sürekli değişkenler korelasyon testleri ile karşılaştırılacaktır. Sürekli değişkenler ile kategorik değişkenler için ise t-testi kullanılacaktır.

BULGULAR VE SONUÇ: Olgu veri formu, kişilerin sosyodemografik özelliklerini, aşı hakkında fikirlerini ve çocuklarına HPV aşığı yaptırmaya kararını etkileyebilecek olası faktörleri sorgulayan literatür taranarak oluşturulan soruları içermektedir. Araştırma veri toplama aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: human papillomavirus, bağışıklama, aşı kararı

P66

PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASTROSTOMİ SONRASI MORTALİTE, KOMPLİKASYONLAR VE YAŞAM KALİTESİNİN ARAŞTIRILMASI

Aslı Bayındır, Özge Tuncer, İbrahim Eryılmaz
Bozyaka Eğitim Araştırma Hastanesi

GİRİŞ: Perkütan endoskopik gastrostomi (PEG) ilk kez 1980'de tanıtıldı ve o zamandan beri uzun süreli beslenme desteğine veya mide dekompresyonuna ihtiyaç duyan hastaların tercih ettiği yöntem haline geldi. PEG yerleştirilmesinin ana endikasyonları, nörolojik hastalığı, obstrüktif kanseri, disfaji veya obstrüksiyon nedeniyle yetersiz oral alıma neden olan, travması olan hastalarda enteral beslenme ihtiyacı veya malign barsak tıkanıklığı olan hastalarda mide dekompresyonu ihtiyacıdır. Hastanın yaşam beklentisi 30 günden azsa beslenme desteği için PEG genellikle önerilmez. Gastrostomi için açık cerrahiye kıyasla PEG'in avantajlarından bazıları, genel anestezi gerektirmemesi ve önceki çalışmaların daha düşük komplikasyon oranları göstermesidir. Yakın zamanda yapılan bir meta-analizde, PEG uygulanan hastaların nazogastrik tüp uygulanan hastalara göre komplikasyon oranlarının daha düşük olduğunu ve büyük olasılıkla daha yüksek bir yaşam kalitesine sahip olduğunu, ancak mortalite oranlarında anlamlı bir fark olmadığını bulmuşlardır. Gastrostomi sonrası yara enfeksiyonu, kanama, hematom oluşumu, aspirasyon pnömonisi, mide perforasyonu gibi çeşitli komplikasyonlar da gelişebilmektedir. Pnömoperitonyum genellikle minör kabul edilen bir komplikasyon olmasına rağmen, önceki bir çalışmada PEG yerleştirilmesinden sonra pnömoperitonyumla ilişkili mortalite rapor edilmiştir. Kısa süreli tüple besleme için nazogastrik tüp yerleştirilmesi gibi daha az invaziv alternatiflerin mevcut olduğu göz önüne alındığında, gastrostomi güvenliğinin değerlendirilmesi önemlidir. Otuz günlük mortalite perkütan gastrostominin güvenliğini değerlendirmede en önemli göstergelerden biridir. Bu çalışmanın amacı PEG sonrası 30 günlük ve 90 günlük mortalite oranlarını, komplikasyon sıklıklarını ve nedenlerini tespit etmek ve PEG sonrası yaşam kalitesi ile ilgili değişiklikler açısından değerlendirme yapmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM:

Araştırma Modeli: RETROSPEKTİF KESİTSEL ANALİTİK

Evren: PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASTROSTOMİLİ HASTALAR

Örneklem: Bozyaka Eğitim Araştırma Hastanesinde takip edilen PEG'li hastalar

Veri Toplama Yöntemleri: İzmir'in Bozyaka Eğitim Araştırma Hastanesi'nde 1 Ocak 2022 ile 1 Nisan 2024 tarihleri arasında ilk PEG yerleştirilmesi yapılan tüm yetişkin hastaların retrospektif analizini gerçekleştirilecektir.

VERİ TOPLAMADA DIŞLAMA KRİTERLERİ:

- Hasta dosyalarından mortalite, komplikasyon ile ilgili bilgilere ulaşamaması

BULGULAR:

Bağımlı Değişkenler: yaşam kalitesi, Komplikasyonlar, mortalite

Bağımsız Değişkenler: Yaş, Cinsiyet, Komorbid Hastalıklar

Anahtar Kelimeler: PEG, MORTALİTE, KOMPLİKASYON, YAŞAM KALİTESİ

P67

Anksiyete ile Somatik Semptom ve İlişkili Bozukluklar Arasındaki Neden-Sonuç İlişkisi: UK Biobank Mendelian Randomizasyon Çalışması

Mehmet Göktuğ Kılınçarslan, Erkan Melih Şahin
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Birinci basamak sağlık hizmetlerindeki hastaların yaklaşık üçte birine en az bir somatoform bozukluk teşhisi konulabilir. Somatizasyon aşırı sağlık hizmeti kullanımına yol açabilir ve 2002'de ABD için yıllık yaklaşık 256 milyar dolarlık fazla sağlık harcamasına neden olmuştur. Somatik Semptom ve İlişkili Bozukluk (SSİB) hastalarında anksiyete bozukluğu görülme prevalansı yaklaşık %55'tir. Somatizasyon ile anksiyete arasındaki nedensellik ilişkisi literatürde sıkça çalışılmış ve somatizasyon anksiyeteye neden oluyor, anksiyete somatizasyona neden oluyor veya aradaki ilişki çift yönlü gibi tüm olasılıklara dair kanıtlar ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada somatizasyon ile anksiyete arasındaki nedensel ilişkinin Mendelian randomizasyonu yöntemi ile incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem:

Çalışma Dizaynı ve Örneklem: Mendelian Randomizasyon (MR) – tek örneklem dizaynındaki bu çalışma UK Biobank verileri üzerinden yürütülecektir.

MR genetik bilgileri kullanarak nedensel çıkarımlar yapmak için kullanılan bir analiz yöntemidir. MR özellikle randomize klinik çalışmaların mümkün olmadığı durumlarda kullanılabilmesi nedeniyle giderek daha fazla popülerleşmektedir.

UK Biobank, 2006-2010 yılları arasında çalışmaya dahil edilen 40-69 yaş aralığında 500.000'den fazla katılımcıyı içeren çok büyük ve detaylı bir prospektif kohort çalışmasıdır.

Sonuç değişkeni: Somatik Semptom ve İlişkili Bozukluklar teşhisi konmuş olması sonuç değişkeni olarak kabul edilecektir. Toplamda 3016 katılımcı. (UK Biobank alanı 130914)

Genetik değişkenler: Genome-wide association study tarafından elde edilen anksiyete ile ilgili tek nükleotit polimorfizmleri genetik değişkenler olarak kullanılacaktır.

İstatistiksel Analiz: Verilerin analizi için “two-stage least squares” (2SLS) yöntemi ile yapılacak MR-tek örneklem analizi kullanılacaktır. Analizler R programında uygun paketler ile yapılacaktır.

Tartışma soruları

- MR analizi nasıl yapılır? (iş birlikleri)
- Tek örneklem MR yerine çok örneklemli MR mı tercih etmeliyim?
- Nedensellik bağı merak edilen başka hangi konular bu yöntem ile araştırılabilir?

Anahtar Kelimeler: Mendel randomizasyon analizi, Anksiyete, Somatoform bozukluk

P68

Bir Üçüncü Basamak Hastaneye Başvuran Hastalarda Ortoreksiya Nervosa Sıklığı ve Cinsiyet ile İlişkisi

Melike Hazal Yıldız, Serap Akyüz Öksüz, Gülseren Pamuk
İkçü Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Giriş: Bu çalışmanın amacı bir eğitim araştırma hastanesine başvuran hastaların ortoreksiya nervosa (ON) sıklığını ve cinsiyetin ON üzerine etkisini ortaya koymaktır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan bu çalışmanın 01.05.2024-30.10.2024 tarihleri arasında yapılması planlanmaktadır. Çalışmanın evrenini İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi poliklinik herhangi bir nedenle başvuran 18 yaş ve üzeri hastalar oluşturacaktır. Çalışmaya herhangi bir yeme bozukluğu olan hastalar alınmayacaktır.

Örneklem büyüklüğü, open epi istatistik programı ile hesaplanmıştır. Literatürde ON (ortoreksiya nervosa) sıklığı %16.4 ile %45.3 arasında bildirildiğinden sıklık %30.85 olarak alınmıştır. Evreni bilinmeyen formülünden sıklık %30.85 alındığında %95 güven aralığı % 80 güç % 5 hata payı ile en az 328 kişiye ulaşılmaları gerekmektedir.

İlk olarak katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilecek ve gönüllü olan bireylerin sözlü ve yazılı onamı alınacaktır. Katılımcılara araştırmacılar tarafından geliştirilen sosyo-demografik verilere yönelik anket, ve kişilerin ortoreksiya nervosa olup olmadıklarını belirleyen 16 soruluk Teruel Ortoreksiya Ölçeği (TOÖ) uygulanacaktır. Sosyodemografik veri anketinde katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, kronik hastalık varlığı gibi kişisel verilerinin yanında beslenme şekli hakkında soruları sorulması planlanmaktadır

Bulgular: Bağımsız değişken: Ortoreksiya nervosa olma durumu

Bağımsız değişken: Yaş, cinsiyet, medeni durumu gibi sosyo demografik veriler

Sonuç: Bu araştırma ile bir beslenme bozukluğu tipi olan ortoleksi sıklığı belirlenecek ve beslenme eğitimleri bu açıdan da ele alınacaktır. Bilimsel açıdan diğer yeme bozukluklarına görece daha yeni bir alt tipi olan ortoleksi ile yapılan bir araştırmanın literatüre katkı sağlayacağını düşünmekteyiz

Tartışma

- Başka bir anket önerir misiniz
- Sosyo demografik verilerde ek öneriniz olur mu

Anahtar Kelimeler: Ortoreksiya Nervosa, Cinsiyet, Üçüncü Basamak

P69

Birinci Basamakta Kolon Kanseri Taramasına Yönelik Düşünceler: Bir Nitel Araştırma

Oğulcan Çöme, Merve Saniye İmançer, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Birinci basamakta kolon kanseri taraması sağlık bakanlığı tarafından 50 yaş üzerindeki tüm bireylere önerilmektedir. Bu tarama programı içinde Gaitada Gizli Kan (GGK) testi ve kolonoskopi bulunmaktadır. Erken tanı, hastalıkların tedavi edilme şansını artırırken, sağlık hizmetlerinin etkinliğini ve hasta yaşam kalitesini önemli ölçüde iyileştirebilir. Özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde, tarama programlarının hastalar tarafından benimsenmesi ve etkin bir şekilde uygulanması, hastalıkların erken teşhisine ve tedavisine yönelik önleyici yaklaşımların güçlendirilmesinde temel bir rol oynamaktadır. Bu araştırma, bireylerin kolon kanseri taramasına ilişkin düşüncelerini ve deneyimlerini anlamak üzere planlanmıştır.

Yöntem: Bu nitel araştırmada, 50-70 yaş arasında olan, kendisine kolon kanseri taraması önerilen ancak kabul etmeyen bireylerin konuya ilişkin düşünceleri araştırılacaktır. Ölçüt örneklem yöntemiyle katılımcılar seçilerek yarı yapılandırılmış bireysel görüşmelerle veri toplanacaktır. Görüşmeler, katılımcıların rahat hissettikleri bir ortamda, önceden yeri ve zamanı belirlenerek gerçekleştirilecek ve genellikle 45-60 dakika sürecektir. Görüşmeler, ses kaydedicilerle kaydedilecek ve daha sonra çözümleme yapılacaktır. Toplanan veriler, tematik analiz yöntemi kullanılarak incelenecektir. İlk olarak, çözümlenmeler dikkatlice incelenecek ve önemli kavramlar ve desenler belirlenecektir. Daha sonra, belirlenen temalar ve alt temalar kodlanacak ve kategorize edilecektir. Kodlama süreci, araştırmacılar arasında anlaşmaya varılana kadar interaktif olarak gerçekleştirilecektir. Son olarak, temaların ve alt temaların anlamı ve ilişkisi üzerine derinlemesine bir analiz yapılacak ve elde edilen bulgular, çalışmanın sonuçlarıyla ilişkilendirilerek tartışılacaktır.

Bulgular: Araştırma tasarımı aşamasındadır.

Tartışma: Araştırma tasarımı aşamasındadır.

Sonuç: Bu araştırma, bireylerin kolon kanseri taramaları konusundaki düşünce ve deneyimlerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Elde edilecek bulgular, bu taramaya katılımı artırmak için gerekli stratejilerin belirlenmesine yardımcı olabilir.

Tartışma Soruları:

- Kolon kanseri taramasına ilişkin yapılan ön araştırmalar ışığında, katılımcıların bu testlere yönelik tutumlarını etkileyebilecek faktörler neler olabilir?
- Kolon kanseri taramasına ilişkin toplumsal algılar ve bireylerin deneyimlerinden kaynaklanan olası beklentiler nelerdir? Bu beklentiler, bireylerin testlere yaklaşımlarını nasıl etkileyebilir?
- Kolon kanseri taramasını kabul etme düzeyini artırmak ve katılım oranlarını yükseltmek için hangi stratejiler önerilebilir?

Anahtar Kelimeler: erken teşhis, sağlık hizmetleri, kolon kanseri taraması

P70

Aydın İli Efeler İlçesi Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarında Görev Yapan Aile Hekimlerinin Akılcı Antibiyotik Kullanımı Ve Hastalara Yaklaşım Etkisi

Müzeyyen Akın, Melda Dibek Büyükdinç
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Antibiyotikler ülkemizde ve dünyada en sık reçete edilip kullanılan ilaç gruplarından. Akılcı ilaç kullanımı ise; hastaların klinik ihtiyaçları doğrultusunda, yeterli sürede, uygun dozlarda en düşük maliyetle ilaçlarını almaları demektir. Enfeksiyonlarla mücadelede çok sık kullanılan antibiyotiklerin gereksiz reçete edilmesi, kişilerin reçetesiz antibiyotik alabilmeleri ve tıbbi gereksinimler dışında kullanılmaları direnci arttırmaktadır. Direnç gelişmesi tedaviyi zorlaştırmakta ve ekonomik açıdan zarara neden olmaktadır. Akılcı ilaç kullanımında farkındalık oluşturmak yasal düzenlemeler, doğru bilgiye sahip olmak ve eğitim ile mümkündür. Akılcı antibiyotik kullanımı hastane yatış süresinin, hastalığın şiddetinin ve ilaç yan etkilerinin azalmasında oldukça önem arz etmektedir. Hasta, bir birey olarak değerlendirilmeli ve tedavi sürecinde tıbbi bilgilerin doğru bir şekilde uygulanması sağlanmalıdır. Ayrıca, tedaviye ilişkin kararlar alınırken, bireyin zihinsel ve fiziksel durumu, cinsiyeti, yaşı ve sosyal çevresi gibi faktörler göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla, tedavi planlaması yapılırken tüm bu değişkenler dikkate alınmalıdır. Biz bu çalışmada Aydın ili Efeler ilçesi birinci basamak sağlık kuruluşlarında görevli aile hekimlerinin akılcı antibiyotik kullanımı ve hastalara yaklaşıma etkisini araştırmayı amaçladık.

Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı tipteki bu çalışmayı Aydın Efeler ilçesinde görev yapan aile hekimleri oluşturmaktadır. Çalışmaya katılmayı kabul eden tüm aile hekimleri çalışmaya dahil edilecektir. Çalışmaya katılmaya gönüllü olmayanlar ve anket formunu eksik dolduranlar çalışma dışı bırakılacaktır. Tüm katılımcılara literatür taranarak oluşturulan, sosyodemografik verilere ilişkin soruları ve Akılcı Antibiyotik Kullanımı Bilgi-Tutum Ölçeği'ni içeren bir veri toplama formu yüz yüze anket yöntemi ile uygulanacaktır. Ölçeğin cronbach alfa katsayısı 0,87 olarak bulunmuştur. Verilerin istatistiksel analizleri SPSS programı aracılığıyla yapılacaktır. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar, verilerin işlenmesi sırasında kategorize edilerek değerlendirilecektir. Kategorik veriler için ise, ki-kare testi kullanılarak elde edilen verilerde istatistiksel olarak $p < 0,05$ değeri anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Araştırma yöntemi açısından önerileriniz neler olabilir?
2. Çalışmanın kalitesini artıracak önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: Akılcı antibiyotik, antibiyotik direnci, hasta yaklaşımı

P71

Sigarayı Bırakmış Kişilerin Sigaraya Maruziyet Yükünün ve Sigarayı Bıraktıktan Sonra Geçen Sürenin Solunum Fonksiyon Kapasiteleri Üzerine Etkisi

Seda Nur Korkmaz Özyılmaz, Ülkü Sur Ünal
Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

GİRİŞ: Sigaranın akciğer kanseri ve astım/KOAH ile neden sonuç ilişkisi net bir şekilde bilinmektedir. Ancak sigarayı bıraktıktan sonra akciğer kapasitesinin ve dokusunun sigara içmeden önceki haline dönüp dönmediği ya da ne kadar sürede döndüğüne dair net bir bilgi bulunmamaktadır. Bu bağlamda bu çalışmadaki amacımız sigaraya maruziyet yükünün ve sigara bırakıldıktan sonraki geçen sürenin akciğer fonksiyonlarına olan etkisini, bu bağımsız değişkenlerin akciğer fonksiyon kapasitesi üzerine bir fark yaratıp yaratmadığını araştırmaktır.

YÖNTEM: Çalışmamız kesitsel bir çalışmadır. Çalışmanın evrenini Tuzla Eğitim Aile Sağlığı Merkezine kayıtlı 18 yaş ve üzeri hastalar oluşturmaktadır. Örneklem hesabı yapılacaktır. Çalışmaya 18 yaş ve üzeri sigarayı bırakmış kişiler dahil edilecektir. Bu kişilerin sosyodemografik verileri, genel sağlık bilgileri (kronik hastalık varlığı, kullanılan ilaçlar) ve paket/yıl hesabı yapılarak sigaraya maruziyetleri ve sigarayı bırakmaları üzerinden geçen zaman yıl cinsinden not edilecektir. Çalışmaya dahil edilen her bir hastaya ofis spirometrisi ile solunum fonksiyon testi uygulanacaktır. Çalışmanın istatistiksel analizi Jamovi 2.3.28.0 paket programı aracılığıyla yürütülecektir. Tanımlayıcı istatistiklerin yanında karşılaştırmalı analizler ve lojistik regresyon analizi uygulanacaktır.

BULGULAR: Bağımsız değişkenler hastaların yaşı, kronik hastalıkları, sigaraya maruziyet yükü, sigarayı bıraktıktan sonra geçen süredir. Bağımlı değişkenler akciğer fonksiyon kapasiteleridir.

SONUÇ: Bu çalışma sonucunda sigaraya maruziyet yükünün ve sigara bırakmanın üzerinden geçen sürenin akciğer fonksiyon kapasiteleri üzerine bir etkisinin olup olmadığı ortaya konacaktır.

TARTIŞMA SORULARI

- 1-Bu çalışmada bilinen akciğer hastalığı (astım, KOAH, vs.) olan hastalar dışlanmalı mıdır?
- 2-Çalışmaya dahil edilen kişilerin alt yaş sınırı kaç olmalıdır?

Anahtar Kelimeler: sigara, solunum fonksiyon kapasitesi, sigara bırakma

P72

Gelecek Yakın, Peki Aile Hekimleri Hazır mı?

Serap Nabhan, Züleyha Alper

Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği A.d.

Giriş: Günümüzde, tıp alanında olduğu gibi her alanda sürekli olarak değişen ve gelişen bir dünya ile karşı karşıyayız. Bu değişim ve gelişim, aile hekimliği alanı da dahil olmak üzere sağlık hizmetlerinin sunumunda önemli etkilere sahiptir. Bu nedenle aile hekimliği uzmanlık eğitimi, bu değişen ve gelişen dünyaya uyum sağlamak için sürekli olarak revize edilmeli ve güncellenmelidir. Bugünlerde uzman olan bir aile hekiminin 2060'lı yıllara kadar çalışacağı göz önünde bulundurulursa, bu adaptasyonu kolaylaştırmak ve hızlandırmak için asistanlık eğitiminde yenilikler yapılması kaçınılmazdır. Bu adaptasyon sürecinde aile hekimliği asistanlarının ve öğretim üyelerinin farkındalıkları, beklentileri ve edinilmesi gereken beceriler hakkında kapsamlı bir anlayışa sahip olmak önemlidir.

Bu çalışma, aile hekimliği uzmanlık eğitiminin geleceğe adaptasyonu ile ilgili önemli bir araştırma açığını doldurmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu araştırma, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir kombinasyonunu içerecek şekilde tasarlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları, farklı aile hekimliği eğitim programlarında yer alan aile hekimliği asistanları ve öğretim üyeleri olacaktır.

Nicel araştırma kısmı, literatür taraması ile oluşturulan, çoktan seçmeli ve açık uçlu soruları içeren anket formu kullanılarak yapılacaktır. Anket formu, katılımcıların adaptasyon süreciyle ilgili farkındalıklarını, beklentilerini ve geleceğe yönelik becerileri değerlendirmek için tasarlanacaktır. Anket verileri, istatistiksel analizlerle değerlendirilecek ve katılımcıların genel görüşlerini ve eğilimlerini ortaya çıkaracaktır.

Nitel araştırma kısmı, odak grup görüşmeleri veya yarı yapılandırılmış mülakatlar gibi derinlemesine görüşmelerle gerçekleştirilecektir. Bu görüşmeler, katılımcıların deneyimlerini ve perspektiflerini daha detaylı bir şekilde anlamak için kullanılacaktır. Nitel veriler, tematik analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilecek ve derinlemesine bir anlayış sağlayacaktır.

Araştırmanın sonuçları, aile hekimliği eğitim programlarının adaptasyonu için stratejiler geliştirmek amacıyla değerlendirilecek ve yorumlanacaktır.

Bulgular: Çalışma tasarım aşamasındadır.

Sonuç: Çalışmamızda aile hekimliğinin geleceğine asistanların hazır olup olmadığına dair durum tespiti yapılması ve nasıl daha iyi hazırlanacaklarına dair öneriler ortaya koyulması amaçlanmaktadır.

Tartışma Soruları:

1. Çalışmamızı yalnızca aile hekimliği uzmanlık öğrencileri ile mi yürütmeliyiz?
2. Çok merkezli yapılmasını kolaylaştıracak önerileriniz var mı?
3. Anketimizde sormamızı önerdiğiniz soru var mı?

Anahtar Kelimeler: Gelecek, Aile hekimliği uzmanlık eğitimi, Geleceğe hazırlık

P73

Kilolu ya da Obez Psoriasisli Olguların Sağlıklı Kilo Vermeleri ve Yaşam Niteliğine Etkisi

Yankı Göksoy, Efe Gürbüz, Özden Gökdemir
İzmir Ekonomi Üniversitesi / Tıp Fakültesi

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, Beden Kitle İndeksi (BKİ) 30 ve üzeri olan bireyler obez olarak tanımlanmaktadır. Obezite, sadece kendisi değil, aynı zamanda neden olduğu insülin direnci ile Metabolik Sendrom kriterlerine de dahil edilmektedir. Bu çalışma, aile hekimliği polikliniklerine başvuran yetişkin bireylerde obezite ve Metabolik Sendrom sıklığı ile ilişkili faktörlerin değerlendirilmesinin yanı sıra kilolu ya da obez olan Psoriasisli olguların sağlıklı kilo vermelerinin hastalık üzerine etkisinin araştırılmasını amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışma planlama aşamasındadır. İki bölümden oluşması öngörülmektedir.

1) Kesitsel tanımlayıcı: Eylül 2024 – Eylül 2025 tarihleri arasında çalışmaya dahil etme kriterlerine sahip hastalara yüz yüze görüşme tekniği ile anket uygulanıp ölçüm değerleri ve Psoriasis tanıları, kullanılan ilaçlar, hastalığın şiddeti kaydedilecektir. Katılımcılara araştırma hakkında kısaca bilgi verilerek çalışmaya katılmadan önce sözel ve yazılı izinleri alınacaktır.

2) Onay veren hastalar, 6 ay süre ile izlenecektir. İzlem sırasında, katılımcıların yaşları, cinsiyetleri, meslekleri, öğrenim durumları, beslenme alışkanlıkları, boy, ağırlık, bel çevresi, arteriyel kan basınçları ölçülecektir. Beden kitle indeksi (BKİ) = Ağırlık (kg)/Boy (m²) formülü ile hesaplanacaktır. Günümüzde gittikçe artan "Obezite" sorunu yanı sıra farklı kronik hastalıkların yönetimini de güçleştirebilmektedir. Koruyucu hekimlik açısından, kanıta dayalı veriler sunabilmek aile sağlığı merkezlerinde birey ve toplum sağlığı için önem taşımaktadır. Yaşam biçimine ilişkin hastanın değerlendirilip öneriler sunulabilmesi ortaya çıkabilecek diğer sorunları da önleyebilir.

Sorular:

- 1- Hastalık aktivitesi azalır- izlem aile hekimliği biriminde nasıl yapılabilir?
- 2- Kardiyovasküler komorbidite riski azalır- risk hesaplama açısından hangi yöntemler kullanılabilir?
- 3- Kiloya göre verilen ilaç dozu azalır ve ilaç yan etkilerinden de korunmuş olur - çalışma sırasında standartizasyon nasıl sağlanabilir?
- 4- Tanı kriteri olarak hangi rehber kullanılmalı (Türkiye Endokrinoloji Metabolizma Derneği'nin önerdiği, Uluslararası Diyabet Federasyonu'nun önerdiği) ?

Anahtar Kelimeler: yaşam biçimi, obezite, psoriasis

P74

“KAÇ YAŞINDA HİSSEDİYORSUNUZ?” SORUSUNUN ETKİ VE YARARLARI KONUSUNDA HEKİMLERİN DEĞERLENDİRMELERİ

Tevfik Tanju Yılmazer

İzmir Gazi Hastanesi Evde Sağlık Birimi

Giriş: Bireyler olduklarından daha genç, daha yaşlı ya da tam oldukları yaşta hissedebilirler. Özellikle ileri yaşlarda kronolojik yaşından daha genç hissedenlerin daha iyi işlevsel sağlık içinde oldukları bilinmektedir.

Kişinin hissettiği yaşın belirlenmesi hekimler için anlamlı ve yararlı bir değerlendirme aracıdır ve çalışmalarla “hissedilen yaşın” fizyolojik ve sağlık belirlenmesi açısından kronolojik yaştan üstün olduğu belirlenmiştir. Kişilerin kaç yaşında hissettiklerini sorgulamanın etkinliği hakkında bilgimiz azdır. Bunun ilk adımı olarak; hekimlerin rutin muayeneleri sırasında hastalarına “Kaç Yaşında Hissediyorsunuz?” Sorusunu Sormaları kuvvetle önerilebilir.

Yöntem: Prospektif anket çalışması olarak yürütülecek çalışmada aktif olarak çalışmakta olan hekimlerden belirli sayıda 50 yaş ve üzerindeki uygun göreceklere hastaları muayeneleri ya da hastalarla görüşmeleri sırasında onlara "Kaç Yaşında Hissediyorsunuz?" sorusunu sormaları ve sonrasında da değerlendirmede bulunmaları istenecektir. Bu amaçla kendilerine bir anket verilecektir. Verilerin analizinde SSPS paket programı kullanılacak; tanımlayıcı istatistikler belirlenecek, kategorik değişkenler arasındaki ilişkiler ve numerik verilerin analizi yapılacak anlamlılığı belirlenen faktörler arasındaki ilişki araştırılacaktır.

Bulgular:

Hastaya ait demografik değişkenler: Yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, çalışma, medeni, sağlık durumu.

Hekime ait değişkenler: Yaş, cinsiyet, hekim olarak çalışma yılı, iş yoğunluğu, çalışma bölgesi, hekimin kaç yaşında hissettiği olarak kayıt edilerek istatistiksel değerlendirme yapılacaktır.

Sonuç: Hekimlerin hastalarına “Kaç yaşında hissediyorsunuz?” sorusunu sormalarının yararı konusunda farkındalık oluşturmak.

Hekimlerin hastalarını değerlendirirken rutin sorgulama sırasında “Kaç yaşında hissediyorsunuz?” sorusunu sormalarını sağlayarak hastanın hekim ile olan iyileştirici ilişkisini geliştirmek.

Tartışma Soruları:

- 1.Hekimlerin özellikle 50 yaş üstü hastalarına “Kaç Yaşında Hissediyorsunuz?” sorusunu sormalarının yararı olur mu?
- 2.Hekimlerin hastalarının bu sorudan yarar görme durumlarını değerlendirmeleri mümkün olur mu?
- 3.Hekimler arasında farklı görüş oluşmasına neden olabilecek faktörler neler olabilir?

Anahtar Kelimeler: Yaş, algı, hissedilen

P75

Bursa Uludağ Üniversitesi Hastanesi Sağlık Çalışanlarında Post-Covid Sendromu Semptom ve Bulgularının Görülme Sıklığı

Alis Özçakır, Canan Tuz Yılmaz, Elzem Nur Gül
Bursa Uludağ Üniversitesi

GİRİŞ: Covid-19 enfeksiyonunu geçiren hastaların çoğu, %3 – 5 ölüm oranı ile iyileşmiştir. Ancak, iyileşen bu hastaların bazılarının, PCS (Post-Covid Sendromu) veya Uzamış Covid sendromu olarak tanımlanan semptomları yaşadığı gözlenmiştir (Batiha, 2022). PCS Covid-19 enfeksiyonu geçiren ve iyileşen hastada, dalgalanmalarla seyreden semptom ve bulguların başka nedenlerinin dışlanması şartı ile on iki haftadan uzun sürmesi ve en az iki ay devam etmesi olarak tanımlanmaktadır (NICE,2020). Çalışmamızın amacı Covid-19 geçiren sağlık çalışanlarında PCS gelişme insidansı ve etkili faktörlerini araştırmaktır.

YÖNTEM: Çalışmaya Bursa Uludağ Üniversitesi Hastanesi'nde çalışan 4224 personel dahil edilmiştir. PCS semptom ve bulguları; personeller telefonla aranarak, literatür taranarak hazırlanan anket üzerinden sorgulanarak veriler elde edilecektir. Sonrasında SPSS 22.0 versiyonu üzerinden analiz yapılacaktır.

BULGULAR: Sağlık çalışanlarından 1353 kişisi COVID 19 geçirmiş olup, devam eden araştırmamızda 30 kişiye ulaşılmıştır. Ulaşılan sağlık personelinden 13'ünde herhangi bir semptom bulunmazken, 15 kişide yaygın halsizlik yorgunluk uzun süre devam etmiş ve 2 kişi de ise karaciğer fonksiyon testlerinde geçici bozulma meydana gelmiştir.

SONUÇ: Aile hekimliği polikliniğine başvuran sağlık personellerinde, olası Post-covid sendromuna karşı dikkatli olunmalı ve semptom sorgulaması atlanmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Post-covid sendromu, Sağlık Çalışanları, Covid19

P76

Annenin Eğitim Durumuna Göre 6-18 Aylık Bebeklerde Ekran Süresinin Değerlendirilmesi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma

Feride Akşehir Taşdemir, Gizem Limnili, Azize Dilek Güldal
Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Çocuğun biyopsikososyal gelişimi en hızlı ilk 2 yaş içerisinde olmaktadır. Özellikle de santral sinir sisteminin gelişimi bu dönemde en hızlı şekilde ilerlemektedir. DSÖ 1 yaşın altındaki çocukların ekran maruziyetinin hiç olmaması, 1-2 yaş grubundaki çocukların ise; hiç ekrana maruz kalmamalarını, 2 yaşında ise günlük ekran maruziyetinin 1 saati geçmemesi gerektiğini söylemektedir. Yapılan çalışmalarda 2 yaşın altındaki çocuklarda mobil cihaz maruziyeti 2011’de %10 iken 2013’te %38 olarak saptanmıştır. Anne-babanın çocukla birlikte televizyon izlemesinin çocuğun toplam ekran maruziyetini artırdığı gösterilmiştir. Bu durum, anne ve babalara medya kullanımı konusunda eğitim verilmesinin önemi her geçen gün arttığını düşündürmektedir. Bu çalışmada amacımız 6-18 aylık bebeklerde, ekran (mobil telefon, tablet, televizyon ve bilgisayar) maruziyetini belirlemek, bu maruziyeti etkileyebilecek ailesel bazı faktörlerin annenin eğitimi ile ilişkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışma Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Aile Sağlığı merkezlerine kayıtlı olan 6-18 aylık ekran temaslı bebeği olan annelere yapılacaktır. Örneklem sayısı 122 katılımcı olarak tespit edilmiş olup randomizasyon sonucunda 61 katılımcıya ekran süresine yönelik eğitim verilerek değerlendirilecektir. Katılımcılara sosyodemografik veri anketi, araştırmacı tarafından literatür taranarak oluşturulan sorular, persentil eğrileri ve Erken Gelişim Evreleri Envanteri uygulanacaktır. 0.ay, 3.ay ve 6. aylarda anneler ve bebekler; araştırmacı tarafından hazırlanan sorular ve persentil eğrileri, Erken Gelişim Evreleri Envanteri açısından değerlendirilecektir. Araştırmacı tarafından hazırlanan sorularda ekran süresi ve türü, ekran maruziyetinin nedeni sorgulanacaktır.

Bulgular: Araştırmamız veri toplama aşamasındadır.

Sonuç: Araştırmamız veri toplama aşamasında olup birincil çıktısı müdahale grubunda ekran süresindeki oranın azalması ve mümkünse sıfırlanmasıdır.

Tartışma soruları:

- Yöntem ve müdahale ile ilgili önerileriniz nelerdir?
- Anne bebeğin ekran süresi kaydını nasıl tutabilir?
- Başka hangi ölçek veya ölçekler uygulanabilir?

Anahtar Kelimeler: ekran süresi, bebek, anne eğitimi

P77

Birinci Basamakta Defansif Tıp Uygulamaları Ölçek Geliştirme Çalışması

Mehmet Demir¹, İrfan Yurdabakan², Tolga Günvar¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Defansif tıp uygulamaları “Hekimin hastanın tanı ve tedavisinden ziyade öncelikle hasta tarafından dava edilmekten korunmak için istediği tanısal testler, tedaviler ve prosedürlerdir” şeklinde tanımlanabilir. Defansif tıp uygulama oranının Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) %79-93 arasında olduğu, Türkiye’de yapılan bir çalışmada ise %78,38 oranında defansif tıp uygulaması yapıldığı belirtilmiştir. ABD’de defansif tıp uygulamalarının sağlık hizmetleri maliyetleri içerisinde oluşturduğu yükün yıllık 46 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir.

Uluslararası çalışmalar incelendiğinde birinci basamakta defansif tıp uygulamalarını değerlendiren bir ölçek olmadığı görülmüştür. Ulusal çalışmalar incelendiğinde ise bu uygulamaları ölçen iki adet ölçek mevcuttur fakat ikisi de hastane ortamına göre hazırlanmıştır. Ölçek soruları birinci basamağa uygun olmayan sorular içermektedir. Literatürde birinci basamakta defansif tıp uygulamalarını ölçen bir materyal eksikliği mevcuttur.

Yöntem: Öncelikle birinci basamakta çalışan uzman ve pratisyen aile hekimlerinden oluşan 9 ve 7 kişilik iki hekim grubu ile iki adet odak grup görüşmesi yapıldı. Bu görüşmeler, mevcut literatür ve araştırmacıların görüşleri doğrultusunda kapsam geçerliliğini değerlendirmek üzere 37 maddelik bir havuz oluşturuldu. Daha sonra bu maddelerin anlaşılabilirliğinin değerlendirilmesi ve ek madde önerisi olup olmadığının da sorulması amacı ile 19 birinci basamak hekimi ile ön çalışma yapıldı. Daha sonra madde havuzuna son hali verildi. 252 birinci basamak hekiminden yüzyüze ve online form aracılığı ile veriler toplandı.

Bulgular: Ölçek, çarpıklık ve basıklık indeksleri aracılığıyla incelendi. Verilerin normal dağılıma sahip olduğu, indekslerin ± 2 'den düşük olduğu görülerek doğrulandı. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0.91, Barlet testi anlamlı olduğundan veriler faktör analizine uygun olarak değerlendirildi. Veriler normal dağıldığı ve ölçeğin boyutlar arasında ilişki olduğu için faktör analizi Genelleştirilmiş En Küçük Kareler, döndürme ise Direkt Oblimin yöntemine göre yapıldı. 11 madde (2,5,37,1,22,35,36,11,3,6,14) çıkartıldıktan sonra yapılan son analiz sonuçlarına göre özdeğeri 1’den büyük olan 5 boyut (faktör) mevcut olarak görünüyor.

Sonuç: Geliştireceğimiz bu ölçek ile literatürdeki, birinci basamak hekimlerinin defansif tıp uygulamalarını ölçen bir ölçek eksikliğini gidermiş olacağız.

Anahtar Kelimeler: Defansif, Tıp, Birinci, Basamak

P78

45 Yaş ve Üzerindeki Kadınlarda Üriner İnkontinans Sıklığı ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi

Selin Karpuz, Esra Meltem Koç, Gülseren Pamuk
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Bu araştırmanın amacı aile hekimliği polikliniğine başvuran kadınlarda idrar kaçırmanın sıklığını, nedenlerini araştırmak ve yaşam kalitesi üzerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Kesitsel tipte olan çalışmamız, 15.03.2024-15.04.2024 tarihleri arasında İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniği'ne başvuran 45 yaş ve üzeri kadınlar ile yürütüldü. Katılımcılara araştırmacılar tarafından hazırlanan 31 soruluk sosyodemografik veri anketi, 4 soruluk Uluslararası İnkontinans Sorgulama Formu (ICIQ-SF), 22 soruluk İnkontinans Yaşam Kalitesi Ölçeği (I-QOL) ve 10 soruluk Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nin kısa formu katılımcılara yüz yüze olarak uygulandı.

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniğine başvuran tüm hastalar göz önünde bulundurulduğunda 45 yaş ve üzeri günlük kadın hasta sayısının 45 olduğu kayıt sekreterliğinden öğrenilmiştir. Buna göre araştırmada veri toplanması planlanan 15.03.2024-15.04.2024 tarihleri arasında hastaneye 1000 hastanın başvurması öngörülmüştür. Bu nedenle evren büyüklüğü 1000 kabul edilmiştir. Çalışmada ulaşılabilecek hasta sayısı %95 güven aralığında, %5 hata payı (tip-I hata) ve %50 bilinmeyen sıklık ile 278 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular: Devam eden bu çalışmaya 251 kişi alınmıştır. Katılımcıların yaşlarının medianı 59 (min:45-max:89), beden kitle indeksi medianı:26,3 (min:16,53-max:46,39), kronik hastalık sıklığı %72,5, doğum yapma sıklığı %94, menopoza girme sıklığı %87,6, idrar kaçırma sıklığı da %49,4 olarak bulunmuştur. Katılımcılara yaptığımız I-QLL ölçeğinin ortalama değeri:90,85 ±11,73 olarak hesaplanmıştır İdrar kaçırma ile yaşam kalitesi arasındaki fark anlamlı çıkmıştır(p<0,05). İdrar kaçıranlarda I-QLL ölçeği ortanca değeri 86,36, kaçırmayan kişilerin ortanca değeri:99,09 olarak bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmamızda üriner inkontinansın yaşam kalitesini olumsuz etkilediği görülmüştür. Bu nedenle hastalar risk faktörleri konusunda bilgilendirilmeli, inkontinans sorunu yaşamamaları için yaşam tarzı önerilerinde bulunulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: yaşam kalitesi, üriner inkontinans, kadın hastalar

P79

Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesine Başvuran Sigara İçen Bireylerin Sağlık Okur Yazarlığı Düzeylerinin Sigara Bırakma Niyeti Üzerine Etkisi

Serap Öksüz, Batuhan Boz, Gülseren Pamuk

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Bu çalışmanın amacı, sigara kullanan bireylerde sağlık okuryazarlığının sigara bırakma niyeti üzerine etkisinin incelenmesidir.

Materyal-metod: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışmaya, İKÇÜ İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi' ne başvuran 18 yaş ve üzeri sigara içen bireyler alınmıştır. Katılımcıların Dünya Sağlık Örgütü ve ICD (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems) sigara bağımlılık kriteri gereğince son bir yıldır her gün en az bir sigara tüketiyor olması gerekmektedir. Çalışmaya başlamadan önce katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilerek, sözlü ve yazılı onamları alınmaktadır

Çalışmada 12 soruluk sosyodemografik veri anketi, 6 soruluk Fagerström Bağımlılık Ölçeği, 32 soruluk Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (TSOY-32) ve 8 soruluk Sigara Bırakma Niyet Ölçeği kullanılmaktadır. Çalışmaya etik kurul izni ve hastane izni alındıktan sonra başlanmıştır.

Örneklem büyüklüğü NCSS/PASS programı ile hesaplanmıştır. Daha önce yapılan benzer bir çalışmanın bulguları kullanılarak %90 güven düzeyi, sigara bırakma istekliliği sıklığı yüzde 38, yeterli bilgi düzeyine sahip olanlar için bırakma istekliliği OR:1.25 ve yeterli bilgi düzeyi sıklığı %14 olarak kabul edildiğinde toplamda en az 344 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir

Bulgular: Devam eden çalışmanın ilk 80 katılımcı ile ilgili verileri yer almaktadır. Yaş ortalaması 41.04 ± 11.64 idi. %45' i kadındı. %18.8' i üniversite mezunu idi. Katılımcıların %53.8' i düşük, % 22.5' i orta, %23.8' i yüksek düzeyde bağımlı idi. %11.3'ü yetersiz, %32.5' i sınırdı, %21.3' ü yeterli ve %35' i mükemmel sağlık okuryazarlık düzeyinde idi. Sigara niyeti puan ortalaması 24.36 ± 9.20 idi

Sonuç: Bu çalışmanın ilk verileri ile yapılan korelasyon analizinde sağlık okuryazarlık düzeyi ile bağımlılık düzeyi arasında istatistiksel anlamlı ilişki bulundu ($p=0.047$, $r=-0.223$). Sigara bırakma niyeti ile sağlık okuryazarlığı ve sigara bağımlılık düzeyi arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Tartışma soruları

Ek bir analiz öneriniz olur mu?

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Okuryazarlık, Sigara

P80

Bir Aile Sağlığı Merkezindeki Gaitada Gizli Kan Tetkiki Pozitif Olan Kişilerde Kolorektal Kanser İnsidansı

Ümran Demir, Canan Tuz Yılmaz, Alis Özçakırlar
Bursa Uludağ Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Dünya çapında bir yıl içerisinde 1.9 milyon yeni kolorektal kanser vakası ve 935 bin kolorektal kanser kaynaklı ölüm vakası tespit edilmiştir. Türkiye Birleşik Veri Tabanına göre, ülkemizde bu kanser türleri hem erkeklerde hem de kadınlarda 3. sırada yer almaktadır. Kolorektal kanser, taraması ve teşhisi için endoskopi ve kolonoskopi, bilgisayarlı tomografi, SEPT9 metilasyon gibi bazı tetkikler kullanılmaktadır. Gaitada gizli kan testi ise birinci basamakta ücretsiz yapılan, hastanın kendisinin uygulayabileceği ve aile hekiminin değerlendirebileceği kolaylıkta olan ulusal kanser tarama programı dahilindeki tarama testidir.

Yöntem: Bursa Nilüfer ilçesine bağlı Işıktepe Aile Sağlığı Merkezi'nde Ulusal Kanser Tarama Programı kapsamındaki 50-70 yaş arasındaki bireylerde yapılan kolon kanseri taraması sonuçları ile kolonoskopi sonuçları karşılaştırılması planlanmıştır. Toplam 4500 nüfuslu aile sağlığı merkezinin ulusal kolon kanseri tarama programı kapsamında 950 bireyin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. 2022-2024 yılları arasındaki GGK (+) bireylerdeki hemogram değerleri, ek hastalıkları, kolonoskopi sonuçları değerlendirilecektir.

Bulgular: Tamamlanmış olan çalışmamızda 200 kişiye ulaşıldı gaitada gizli kan taraması yapıldı. Ancak VKİ ulaşamayan, son bir yılda hemogram değeri bulunmayan, çalışmaya katılmayı kabul etmeyen hastalar çalışma dışı bırakıldı. Katılımcılar 50-70 yaş arasındaydı. Katılımcıların yaş ortalaması 59,90±6,7 olarak bulundu. Katılımcıların %59,8'i kadın iken %40,2'i erkekti. Katılımcıların %65,8 inin en az bir kronik hastalığı mevcuttu. Katılımcıların Katılımcılardan 26 kişide hemogloblin düşüklüğü tespit edildi. GGK test sonuçlarına bakıldığında, % 9 kişide GGK pozitif; % 30,2 sinde ise test belirsiz olarak raporlandı. GGK pozitif çıkan iki kişide kolon kanseri teşhisi konuldu. Gaitada gizli kan pozitifliği nedeniyle kolonoskopi yapılan olguların %11,1'inde kolon kanseri tespit edilmiştir.

Sonuç: Bu çalışmanın amacı, aile sağlığı merkezinde yapılan GGK testlerinin kolorektal kanser erken teşhisindeki insidans değişimini vurgulamaktır. Çalışmanın istatistiksel sonuçlarına göre cinsiyet, obez olma durumu kronik hastalık, anemik olmak ile gaitada gizli kan pozitifliği arasında anlamlı bir fark bulunamadı.

Sorular :

- 1-) Çalışmamızda başka bakılması gereken kan parametreleri neler olabilir?
- 2-) Bağımsız değişkenler için ek önerileriniz nelerdir?

Anahtar Kelimeler: KOLEREKTAL KANSER, GAİTADA GİZLİ KAN, KANSER TARAMALARI

P83

Aile Sağlığı Merkezi'ne Başvuran ve 24-60 Ay Aralığında Çocuğu Olan Annelerin Anne Sütü ve Bebek Beslenmesi Hakkındaki Bilgi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Emel Sert, Nilüfer Emre, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Bebekler için en ideal beslenme biçimi ilk altı ay yalnızca anne sütü verilmesi, altı aydan sonra uygun ek gıdalarla destekleyerek emzirmenin iki yaşa dek sürdürülmesidir. Bu çalışmamızın amacı annelerin yaşamın ilk iki yılındaki bebeklerin anne sütü ve ek gıdalarla beslenme süreciyle ilgili bilgi ve uygulamalarının değerlendirilmesidir.

Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı tipte olan çalışmada, 1 Ocak 2024-31 Mart 2024 tarihleri arasında Denizli İl Merkezi'nde üç farklı Aile Sağlığı Merkezi'ne başvuran ve 24-60 ay aralığında çocuğu olan 103 anneye yüzyüze görüşme tekniği ile anket uygulandı. Ankette sosyodemografik özellikler, çocuğun ve annenin sağlık durumu, bebeğin doğum şekli, annenin emzirme eğitimi alma durumu, annenin emzirme ve bebek beslenmesi ile ilgili görüşleri ve uygulamalarını içeren 40 soru yer aldı. Verilerin analizinde SPSS 23 programı kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması $34,55 \pm 5,63$ 'tü. Katılımcıların % 48,5'i ilk 6 ay yalnızca anne sütünün yeterli olduğunu, %40,8'i su da verilmesi gerektiğini, %10,7'si ise anne sütünün yeterli olmadığını düşünüyordu. Katılımcıların tamamı anne sütünün mamadan daha sağlıklı olduğunu, % 66'sı emzirmenin 2 yaşa kadar sürdürülmesi gerektiğini düşünüyordu. Katılımcıların %52,4'ü doğum öncesi veya sonrası emzirme eğitimi almıştı. Ortalama emzirme süresi $18,91 \pm 9,79$ aydı. Katılımcıların % 65'i ek gıdaya 6 aydan sonra başlamıştı, %68,9'u su vermeye 6 aydan önce başlamıştı. Emzik kullanım oranı % 40,8, biberon kullanım oranı ise % 62,1'di. Bebekleri için emzik ve biberon kullanan katılımcıların emzirme süreleri anlamlı şekilde daha düşük bulundu. Emzik kullanan katılımcıların 6 aydan önce ek gıdaya geçme oranı kullanmayanlara göre anlamlı olarak daha yüksek bulundu.

Sonuç: Çalışmamızda emzik kullanımının ek gıdaya erken geçiş ve emzirmenin erken bırakılması ile ilişkili olduğu, biberon kullanımının emzirmenin erken bırakılması ile ilişkili olduğu saptanmıştır. Annelerin, bebeklerin ilk 6 ay yalnızca anne sütü ile beslenmesi ve emzirmenin en az 2 yaşa kadar sürdürülmesi gerekliliği konusunda bilgi eksiklikleri olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: anne sütü, ek gıda, emzirme

P84

Bir Eğitim Araştırma Hastanesi Pediatri Polikliniğine Başvuran 0-6 Yaş Çocukların Ebeveynlerinin Özel Aşılar İle İlgili Bilgi ve Sağlık Okuryazarlık Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Feyza Nur Özkan, Esra Meltem Koç, Gülseren Pamuk
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Çalışmanın amacı çocuk sağlığı ve hastalıkları polikliniğine başvuran 0-6 yaş grubu çocukları olan ebeveynlerinin aşı takviminde bulunmayan özel aşilar hakkındaki bilgi ve sağlık okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi; aralarındaki ilişkinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Kesitsel tipte yapılan bu çalışmanın evrenini 15.10.2023-15.11.2023 tarihlerinde İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları polikliniğine herhangi bir sebeple başvuran 0-6 yaş grubu çocukları olan ebeveynler oluşturmaktadır. Çalışmaya katılmayı kabul eden kişilere gerekli literatür taraması yapılarak araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyodemografik veriler, özel aşilar hakkında bilgi soruları ve TSOY-32 sağlık okuryazarlığı ölçeği kullanılarak hazırlanan anket yüz yüze görüşme yöntemiyle doldurulmuştur.

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları polikliniğine 1 ayda 0-6 yaş arası ortalama 1000 hasta başvurduğu kabul edilerek örneklem büyüklüğü 'Openepi sample size' hesaplama aracılığıyla %95 güven aralığında, %5 hata payı (tip-I hata) ve %50 bilinmeyen sıklık ile minimum 278 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan çocukların yaş medianı:48,00 (min:2,00, max:72,00) aydı. Çocukların cinsiyeti açısından değerlendirildiğinde %41,2'si kız, %58,8'i erkekti. Annelerin %60,9'u, babaların %66,3'ü 31-40 yaş grubu aralığındaydı. Annelerin eğitim durumunun %60,2'si, babaların eğitim durumunun %52,7'si lisans ve üzeriydi. Geliri giderinden az %29,4, geliri giderine denk %52,0 ve geliri giderinden fazla %18,6 ebeveyn vardı. Ebeveynlerin %95,3'ünün sosyal güvencesi vardı.

Çalışmaya katılan ebeveynler özel aşilarla ilgili bilgi düzeyi açısından değerlendirildiğinde mean:15,84±2,26 (min:9,00, max:19,00) idi. Ebeveynlerin %64,9'unun özel aşiları yaptırdığı, %35,1'inin yaptırmadığı görülmüştür.

Çalışmaya katılan ebeveynler sağlık okuryazarlığı açısından değerlendirildiğinde %4,7'sinin yetersiz SOY (sağlık okuryazarlığı), %50,2'sinin sorunlu-sınırlı SOY, %30,1'inin yeterli SOY, %15,1'inin mükemmel SOY'na sahipti.

Ebeveynlerin sağlık okuryazarlıkları ile bilgi düzeyleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.(p<0,05)

Sonuç: Bu çalışmaya katılan ebeveynlerin sağlık okuryazarlıkları ile bilgi düzeyleri arasında sağlık okuryazarlığı arttıkça bilgi düzeyinin de arttığı şeklinde anlamlı ilişki bulunmuştur. Çocuklarına aşı yaptırmayan ebeveynlerin yetersiz sağlık okuryazarlığına sahip olduğu görülmüştür. Çocuklarda bağışıklamanın artması için ebeveynlerin sağlık okuryazarlığının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: özel aşilar, bilgi düzeyi, sağlık okuryazarlığı

P85

20-69 Yaş Arası Kadınların Meme Kanserinin Erken Tanısına Yönelik Bilgi Ve Davranışlarının Değerlendirilmesi

Lütfiye Burçe Bayrakcı, Nilüfer Emre, Aysun Özşahin, Tamer Edirne
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı

Giriş: Meme kanseri kadın kanserleri içinde en fazla görülen ve ölüme neden olan kanser olarak belirlenmiştir. Kanserin erken evrede yakalanması kansere bağlı ölümlerin azaltılmasında ve yaşam kalitesinin artırılmasında çok önemli bir yere sahiptir. Ulusal kanser tarama programında yer alan meme kanseri için 40-69 yaş arası kadınlara 2 yılda bir mamografi ve yılda bir klinik meme muayenesi (KMM) yaptırması ve ayda bir kendi kendine meme muayenesi (KKMM) yapması önerilir. 20 yaşından itibaren düzenli KKMM ve KMM önerilmektedir. Bu çalışmadaki amaç KKMM, KMM ve mamografi hakkındaki bilgi düzeylerini ve davranışlarını değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Çalışmamızın evreni Denizli il merkezinde bulunan çalışmaya uygun olarak düşünülen bir aile sağlığı merkezine (ASM) kayıtlı 20-69 yaş arası kadınlardan oluşmaktadır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü ASM'ye kayıtlı 20-69 yaş arası 2500 kadın evren olarak alınarak, %95 güven aralığında, örnek çalışmadaki düzenli KKMM yapma sıklığı %10,6 alınarak kişi sayısı 166 olarak hesaplanmıştır.

Çalışmada katılımcıların sosyodemografik özelliklerini, meme kanserinin erken tanısına yönelik bilgi ve davranışlarını sorgulayan toplam 36 soruluk anket formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde Ki kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda 170 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların %92,9'u (n=158) meme kanserinin erken tanısının mümkün olduğunu biliyordu. Meme kanseri tarama araçlarından en sık bilineni mamografi idi (%65,3 n=111). Katılımcıların %68,2'si (n=116) ayda 1 kez KKMM yapılması gerektiğini biliyordu ama %11,7'si (n=13) KKMM yapıyordu. Katılımcıların yaşı arttıkça KKMM sıklığını bilme durumu ve KKMM yapma durumu anlamlı derecede azaldığı bulunmuştur. (p=0,003, p=0,007). Katılımcıların %54,1'i (n=92) 40 yaşından sonra 2 yılda 1 mamografi çekilmesi gerektiğini biliyordu. 40 yaş üzerindeki katılımcıların %86'sı (n=49) mamografi yaptırmıştır. Katılımcıların %52,4'ü (n=89) yılda 1 kez KMM yapılması gerektiğini biliyordu ama %26,5'i (n=45) KMM yaptırmıyordu.

Sonuç: Katılımcıların çoğunun meme kanserinin erken tanısının mümkün olduğunu bilmesine karşın erken tanı yöntemlerinin bilinirliği ve uygulanmasının daha az olduğu görüldü. 20-69 yaş arası kadınlara meme kanserinin erken tanısına yönelik bilgi düzeyleri ve davranışlarını iyileştirmek amacıyla eğitimler verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: memekanseri, kansertaraması, mamografi, erkentanı

P87

TOPLUMDA FONKSİYONEL KAPASİTENİN DEPRESYON – MORTALİTE İLİŞKİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ARACILIK ANALİZİ ÇALIŞMASINDA ÖN BULGULAR

Mehmet Göktuğ Kılınçarslan¹, Birol Çıbık², Erkan Melih Şahin¹, Büşra Nur Kırıkçıoğlu¹

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye

² Bandırma 1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi, Balıkesir, Türkiye

Giriş: Toplumda ölümlerin %3,5'i depresyona atfedilmektedir. Fakat depresyon-mortalite arasındaki ilişkinin mekanizması net olarak ortaya konulamamıştır. Fonksiyonel durumdaki düşüklükte mortalitenin bağımsız bir risk faktörüdür. Bu çalışmanın amacı depresyon-mortalite ilişkisi üzerinde fonksiyonel kapasitenin aracılık etkisini araştırmaktır.

Metot: Bu retrospektif kohort çalışması 2015-2023 yılları arasında Çanakkale ili Kepez bölgesinde yaşayan 65 yaş üstü hastalar üzerinde yürütüldü. Kepez beldesinde yaşayan 65 yaş üstü 1161 kişiden sistematik tabakalı örneklem 116 katılımcı seçildi. İlk olarak Haziran-Ekim 2015 tarihinde kişilere ait veriler toplandı. Depresyon Geriatrik depresyon ölçeği, fonksiyonel durum ise Modifiye Barthel ölçeği kullanılarak ölçüldü. Geriatrik depresyon ölçeğinde 5 puan ve üzeri alanlar depresyon pozitif grubunu oluşturdu. Ağustos 2023 tarihinde ise elektronik tıbbi kayıtlardan kişilerin ölüm durumları not edildi ve bağımlı değişken olarak kullanıldı.

Cox regresyonları IBM SPSS v27 programında ve aracılık analizi R v.4.3.3 programında “mediation” paketi kullanılarak yapılmıştır. İndirekt ve direkt etkinin %95 güven aralıklarını ve p-değerlerini tahmin etmek için 1.000 iterasyonlu Quasi-Bayesian tahmini kullanılmıştır. Aracılık oranı indirekt/total olarak hesaplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların çalışmaya alınmadaki ortalama yaşı 74.09 ± 6.53 ' idi ve 60 (%51,72)'i kadındı. İzlem süresinin ortancası 2932(2227.25-2980.00) gündü. Katılımcıların 42 (%36,21)'si depresyon pozitif gruptaydı. Katılımcıların Modifiye Barthel ölçeğinden aldığı aldıkları puanların ortancası 95,00 (90,00-100,00)'di. Katılımcılardan 37 (%31,90)'sinin 1 Ağustos 2023 tarihi ile ex olduğu saptandı. Univariate Cox regresyonlarında depresyon grubunda olma ($p < 0,001$) ve azalmış fonksiyonel kapasitenin ($p < 0,001$) ayrı ayrı artmış mortalite ile ilişkili olduğu saptandı. Aracılık analizi modelinde depresyonun fonksiyonel durum üzerinden mortaliteye etkisi (indirekt) istatistiki olarak anlamlıyken ($p < 0,001$) depresyonun doğrudan (direkt) mortalite üzerine etkisi ($p = 0,900$) saptanamamıştır. Depresyonun mortalite üzerindeki etkisini fonksiyonel durum aracılığı ile göstermektedir.

Sonuç: Depresyonun mortalite üzerine etkisi neredeyse tamamen fonksiyonel durum üzerinden işlemektedir. Depresyon varlığında fonksiyonel durumun korunması mortalitede azalmaya neden olabilir.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, Mortalite, Kohort Çalışmaları

P88

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Çalışan Asistan Hekimlerde İş Stresi

Merve Alban, Kurtuluş Öngel

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Amaç: İş stresi bireylerin çalışma ortamında yaşadıkları stres olup, iş stres düzeyi; iş koşulları ve bireysel özelliklerden etkilenir. Bu çalışma ile hastanemizdeki asistan hekimlerde iş stresinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu çalışma kesitsel tanımlayıcı karakterde olup İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan asistan hekimler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler 15.02.2022-15.04.2022 tarihleri arasında 11 soruluk sosyodemografik özellikler ve 20 soruluk A İş Stresi Ölçeği-20 ile hazırlanan anketle yüzyüze toplanmıştır. Hastanede bulunan 430 asistan hekim çalışmanın evrenini oluşturmuş, tamamına ulaşılması hedeflenmiş, erişim oranı %45,35'dir (n:195). Elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS (versiyon 22.0) istatistik paket programıyla değerlendirilmiş, $p < 0,05$ değerleri istatistiksel olarak anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Ankete katılan 195 kişinin yaş ortalaması 28,21 olup %58,5'i kadın ve ortalama meslekteki yılları 3,186'dır. Katılımcılar çalıştıkları birimlere göre değerlendirildiğinde %79,5'i dahili branşlarda görev yapmaktaydı. Nöbet tutanların yüzdesi %77,9, ortalama nöbet sayısı 5,61'dir. Klinikte öğretim üyesi sayısını yeterli bulanlar %59,5, asistan sayısını yeterli bulanlar %64,6'dır. %99'u maaşları yetersiz bulmakta, covidle ilgi birimde çalışanlar %88,7'dir. Mesai usulü çalışanlar %81,5'dir.

Katılımcıların iş stres düzeyi %47,2 çoğunlukla orta düzeydir. Nöbet tutmayanlarda iş stresini istatistiksel olarak anlamlı olarak düşük olduğu ($p:0.000$, $d:-0.281$), nöbet tutma sayısı arttıkça iş stresinin arttığı ($p:0.000$, $d:+0.227$), hoca ($p:0.001$ $d:+0.264$) ve asistan ($p:0.001$ $d:+0.263$) sayısının yetersiz bulunduğu kliniklerde iş stresinin yüksek olduğu, kişilerin maaşlarının yetersiz olduğunda streslerinin arttığı ($p:0.000$ $d:+0.055$) ve covidle ilgili birimde çalışmayanlarda iş stresinin az ($p: 0.031$, $d:-0.099$) olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Katılımcıların iş stres düzeyi çoğunlukla orta düzeyde olup yukarıda istatistiksel açıdan anlamlı saptanan faktörler kişilerin yeterli hissetme düzeyleriyle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Gelir düzeyini yetersiz bulan asistanların yoğun çalışma şartlarının karşılığını maddi olarak alamadıkları düşünüldüğünden, iş stres düzeyi ile istatistiksel açıdan anlamlı bulunma nedeni olduğu düşünülmüştür. Kişilerin çalışma ortamıyla ilgili faktörlerin, nöbet sayısının ve gelir düzeyinin iş stresini etkilediği düşünülmektedir. Covid ile ilgi birimde çalışmanın hekimlerin üzerinde yarattığı anksiyete durumu ve covid kliniklerinin fiziki şartlarının iş stresiyle ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: stres, iş stresi, asistan hekimler

P89

Bağırsak mikrobiyotasının immün yanıtlar ve immünoterapi üzerindeki etkisi

Nuseybe Akbal¹, Sevgi Kalkanlı Taş²

¹ İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü

² Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İmmünoloji Ana Bilim Dalı

Özet: Mikrobiyotadaki değişiklikler birçok lokal ve sistemik hastalığın patogeneğinde rol oynamaktadır. Bağırsaklardaki mikrobiyotanın bileşimini ve işlevini değiştirmeyi amaçlayan mikrobiyota manipülasyonu; immün sistem ilişkili hastalıkların tedavisinde ve immünoterapilerde yanıtın artırılması ile toksisitenin önlenmesi için bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Bu makalede, mikrobiyomun bağışıklık yanıtları ve immünoterapi etkinliği üzerine etkileri incelenmektedir.

Giriş: Bağırsak mikrobiyotası, bağışıklık sisteminin oluşumunda ve gelişiminde önemli bir rol oynar. Çok sayıda konak sistemi ve hücresiyle etkileşime girerek onlarla arasında bir simbiyoz oluşturur. Bu ilişki neticesinde; mikrobiyota vitamin sentezi, besin işleme ve bağışıklık sisteminin korunması gibi önemli konak süreçlerine katkıda bulunur. Konak da mikrobiyotanın hayatta kalmasına ve çoğalmasına olanak tanıyan bir ortam sağlar.

Mikrobiyomun bağışıklık tepkileri üzerindeki etkisi: Konakçı ve mikrobiyota sürekli iletişim halindedir ve bu karşılıklı etkileşim hem konakçı bağışıklığını hem de mikrobiyal ekolojiiyi şekillendirir. Disbiyozis; enflamatuvar bağırsak hastalıkları, astım/alerji ve obeziteyle ilişkili hastalıklar gibi bir dizi hastalığa yatkınlığı artırabilir. Bağırsak mikrobiyotasının manipülasyonunun, otoimmün hastalıklarda patojenik T hücrelerini yönlendiren doğal bağışıklık yanıtını engellemek için etkili bir yaklaşım olduğu düşünülmektedir.

Mikrobiyomun İmmünoterapinin Etkinliği Üzerindeki Etkisi: Bağırsak mikrobiyotasının bileşiminin immün sistem kontrol noktası inhibitörlerine karşı hasta yanıtlarını etkileyebileceği bildirilmiştir. Bunun yanısıra, tümördeki lokal mikrobiyota da kanserin ilerlemesini ve hastanın tedavilere verdiği yanıtları etkileyebilmektedir. FMT (fekal mikrobiyata transplantasyonu) ile immünoterapi çevresinde yanıtı artırmayı veya toksisiteyi tedavi edebilmeyi araştırmak için klinik çalışmalar sürdürülmektedir.

Sonuç: Literatür, bağırsaktaki kommensal ve patojenik bakterilerin bazı hastalıklara aracılık eden sistemik enflamatuvar yanıtların düzenlenmesinde rol oynadığını göstermiştir. Bağırsak mikrobiyotası, kişiselleştirilmiş tıpta büyük bir rol oynama ve birçok hastalığın tespit, tedavi ve prognozunu iyileştirme potansiyeline sahiptir. Başarılı bir şekilde manipüle edilerek bağışıklık sistemi aracılı hastalıkların önlenmesi ve tedavisinde kullanılması için uygun yaklaşımların araştırılması güncelliğini korumaktadır.

Tartışma Soruları

- Geniş spektrumlu antibiyotiklerin kullanımının immün sistem üzerinde etkilerini azaltmak için hangi yöntemler kullanılabilir?
- FMT'nin hangi hastalıklarda etkili olduğu bilinmektedir?
- Bağırsak mikrobiyotasının bağışıklık kontrol noktası inhibitörlerine karşı yanıtlarının etkilemesi, immünoterapi tedavilerinin geliştirilmesinde nasıl kullanılabilir?

Anahtar Kelimeler: immünite, FMT, immünoterapi, mikrobiyota, bağırsak mikrobiyomu

23. PROF. DR. OKAY BASAK
AİLE HEKİMLİĞİ
ARAŞTIRMA GÜNLERİ
İzmir Ekonomi Üniversitesi
18-20 NİSAN 2024 - İZMİR

[@ailehekimligiakademisidernegi](https://www.instagram.com/ailehekimligiakademisidernegi)

[@ailehekimligiakademisi](https://www.facebook.com/ailehekimligiakademisi)

[@AkademisiAile](https://twitter.com/AkademisiAile)

E-posta: info@tahad.org

AHAG Organizasyon Sekreteryası
E. tahad@evronas.com T.0212 2960460